ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๘๗/๒๕๖๒

เรื่อง มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙

เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชีนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๕๘ (๔/๒๕๖๒) เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙ เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

ข้อ ๓ ให้ใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙ เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จักรกฤศฏิ์ พาราพันธกุล

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9
เรื่อง
เครื่องมือทางการเงิน

คำนำ

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9 : Financial Instruments) ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2561 (IFRS 9 : Financial Instruments (Bound volume 2019 Consolidated without early application))

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ มีการปรับปรุงจากฉบับปี 2561 โดยปรับปรุงย่อหน้าที่ 2.1 5.5.15 7.1.5 ข4.1.11.2 ข4.1.12.2 ข4.3.8 ข5.5.34 และ ข5.5.46 และเพิ่มย่อหน้าที่ 7.1.7 7.2.29 ถึง 7.2.34 และ ข4.1.12ก และปรับปรุงการอ้างอิงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สามารถสรุปเหตุผลสำหรับการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงิน แนวทางของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศในการออกมาตรฐานใหม่แทนที่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน และลักษณะสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เช่น การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่า วิธีการคำนวณการด้อยค่า การบัญชีป้องกันความเสี่ยง และข้อกำหนดอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เหตุผลในการออกมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

1 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง *เครื่องมือทางการเงิน* กำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน และสัญญาซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินบางประเภท

2 ผู้ใช้งบการเงินและผู้สนใจหลายกลุ่มได้เสนอกับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศว่าข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน นั้นยากที่จะเข้าใจในการนำไปปฏิบัติและตีความ ผู้ใช้งบการเงินและผู้สนใจหลายกลุ่มได้ผลักดันให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่ใช้หลักการเป็นหลักและมีความซับซ้อนที่น้อยลง แม้ว่าคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 มาหลายครั้งเพื่อชี้แจงข้อกำหนดเพิ่มเติม เพิ่มแนวปฏิบัติและยกเลิกส่วนที่ไม่สอดคล้องกันภายในมาตรฐานแล้วก็ตาม คณะกรรมการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศยังไม่เคยนำหลักการพื้นฐานของจัดทำรายงานสำหรับเครื่องมือทางการเงินมาพิจารณาใหม่

3 ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศและคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกาได้มีวัตถุประสงค์ระยะยาวในการพัฒนาและลดความยุ่งยากในการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดการจัดทำร่างเพื่อหารือ เรื่อง การลดความซับซ้อนในการจัดทำรายงานสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2551 โดยร่างเพื่อหารือดังกล่าวเน้นถึงเรื่องการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินและการบัญชีป้องกันความเสี่ยงโดยระบุถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ในการปรับปรุงและลดความยุ่งยากในการทำบัญชีสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ผลตอบรับต่อร่างเพื่อหารือดังกล่าวสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญของข้อกำหนดในการจัดทำรายงานสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มโครงการนี้เข้าไปในแผนงานปัจจุบัน

4 ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 เพื่อตอบสนองต่อความเห็นที่ได้รับจากงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่มีต่อวิกฤตทางการเงินและเพื่อปฏิบัติตามข้อสรุปของกลุ่มผู้นำ G20 และข้อแนะนำของคณะกรรมการระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการเสถียรภาพทางการเงิน (the Financial Stability Board) คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ประกาศเวลาที่เร็วขึ้นเพื่อมานำมาใช้แทนมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน

แนวทางของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศในการออกมาตรฐานใหม่แทนที่มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน

5 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศตั้งใจที่จะให้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน มาแทนที่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ทั้งฉบับ อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบรับต่อความต้องการของผู้สนใจการบัญชีสำหรับเครื่องมือทางการเงินว่าควรมีการปรับปรุงให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศจึงมีการแบ่งแผนงานเปลี่ยนแทนมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 นี้ออกเป็นสามส่วน โดยเมื่อคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศทำงานในแต่ละส่วนเสร็จก็จะออกข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 ขึ้นแทนข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39

6 แผนงานหลักสามส่วนที่คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศกำหนดขึ้นที่จะใช้แทนมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ได้แก่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ก **ส่วนที่ 1 การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน** ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ออกข้อกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งกำหนดให้จัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินตามโมเดลธุรกิจที่มีการถือครองสินทรัพย์ทางการเงิน และตามลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงินในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 ซึ่งข้อกำหนดนี้มีการอธิบายเพิ่มเติมอยู่ในข้อ 7 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้มีการปรับปรุงข้อกำหนดบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งมีคำอธิบายเพิ่มเติมอยู่ในข้อ 8

ข **ส่วนที่ 2 วิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงิน** ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 ที่เกี่ยวกับการบัญชีสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันในการขยายสินเชื่อ ข้อกำหนดดังกล่าวได้อธิบายเพิ่มเติมอยู่ในข้อ 9

ค **ส่วนที่ 3 การบัญชีป้องกันความเสี่ยง** ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 ข้อกำหนดเพิ่มเติมเหล่านั้นได้อธิบายเพิ่มเติมอยู่ในข้อ 10 ต่อไป

การจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่า

7 ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ออกข้อกำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินโดยกำหนดให้จัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินตามโมเดลธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ในการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินนั้น และตามลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงิน โดยข้อกำหนดส่วนใหญ่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดเกี่ยวกับหนี้สินทางการเงินที่กำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมเปลี่ยนแปลงไปในส่วนที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิต

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ การปรับปรุงนี้เป็นการตอบรับคำแนะนำจากผู้ใช้งบการเงินและกลุ่มอื่น ๆ ที่ว่าผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินไม่ควรมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนถ้าหนี้สินนั้นไม่ได้ถือไว้เพื่อค้า ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เพื่ออนุญาตให้กิจการสามารถนำข้อกำหนดเหล่านี้ไปใช้ได้ก่อนโดยไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดอื่น ๆ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 ไปพร้อมกันด้วย

8 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้จำกัดขอบเขตการปรับปรุงข้อกำหนดบางส่วนในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน การปรับปรุงนั้นเป็นการสนองตอบต่อคำถามในเรื่องการนำไปถือปฏิบัติบางส่วนและนำเสนอวิธีการวัดมูลค่าแบบ “มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น” เพื่อใช้สำหรับตราสารหนี้บางประเภทที่ไม่มีความซับซ้อน โดยการวัดมูลค่าดังกล่าวเป็นการตอบสนองต่อคำแนะนำจากผู้สนใจหลายกลุ่ม รวมถึงบริษัทประกันหลายแห่ง ที่มีความเห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือไว้ตามโมเดลธุรกิจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับเงินทั้งจากกระแสเงินสดตามสัญญาและจากการขายสินทรัพย์ทางการเงิน

วิธีการคำนวณการด้อยค่า

9 ในเดือนกรกฎาคม 2557 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดการด้อยค่าที่เกี่ยวกับการบัญชีสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อสินทรัพย์ทางการเงิน และภาระผูกพันในการขยายวงเงินสินเชื่อที่ไม่สามารถยกเลิกได้ไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ข้อกำหนดดังกล่าวยกเลิกหลักเกณฑ์ในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน สำหรับการรับรู้รายการผลขาดทุนด้านเครดิต โดยตามข้อกำหนดเรื่องการด้อยค่าภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 การรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดเหตุการณ์ด้านเครดิตขึ้นก่อน แต่กิจการจะบันทึกผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และบันทึกการเปลี่ยนแปลงในผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะถูกวัดมูลค่าใหม่ทุกวันที่รายงานเพื่อให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตจากที่เคยรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างทันเวลามากขึ้น

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

10 ในเดือนพฤศจิกายน 2556 คณะกรรมการมาตรฐานบัญชีระหว่างประเทศได้เพิ่มข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทางการเงิน ข้อกำหนดดังกล่าวปรับปรุงการบัญชีป้องกันความเสี่ยงให้สอดคล้องกับการบริหารความเสี่ยงมากขึ้น ให้เป็นมาตรฐานที่เป็นหลักการมากขึ้น และแก้ไขในเรื่องความไม่สอดคล้องกันและจุดอ่อนที่พบในรูปแบบการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน แต่ในการพิจารณาข้อกำหนดทั่วไปสำหรับการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเหล่านี้ คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดวิธีการบัญชีที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาหรือการป้องกันความเสี่ยงในระดับมหภาค แต่คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของหัวข้อที่จะหารือกันต่อไป และในเดือนเมษายน 2557 ได้มีการเผยแพร่ร่างเพื่อหารือเรื่อง การบัญชีสำหรับการบริหารความเสี่ยงแบบพลวัต โดยให้แนวทางในการประเมินมูลค่าพอร์ตโฟลิโอสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในระดับมหภาค ดังนั้น ข้อยกเว้นในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมสำหรับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินจึงยังคงถือปฏิบัติต่อไป คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ให้ทางเลือกในการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงจากมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 หรือยังคงถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 สำหรับการบัญชีป้องกันความเสี่ยงทั้งหมด เนื่องจากข้อกำหนดสำหรับการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในระดับมหภาคยังไม่แล้วเสร็จ

ข้อกำหนดอื่น ๆ

11 นอกจากแผนงานทั้งสามส่วนดังกล่าวนั้น ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้เผยแพร่ร่างมาตรฐาน เรื่อง *การตัดรายการ* (ข้อเสนอการปรับปรุง มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน) อย่างไรก็ตาม ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศได้ปรับปรุงกลยุทธ์และแผนการทำงานและตัดสินใจที่จะคงข้อกำหนดการตัดรายการสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน ไว้ในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 แต่ยังคงดำเนินการให้แล้วเสร็จในส่วนของการปรับปรุงข้อกำหนดของการเปิดเผยข้อมูล ข้อกำหนดของการเปิดเผยข้อมูลฉบับใหม่ออกในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 โดยเป็นการปรับปรุงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการตัดรายการสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 ได้ถูกยกไปไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

12 ผลจากการเพิ่มข้อกำหนดตามที่ระบุในข้อ 7 และ 11 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และบทอธิบายเหตุผลของข้อกำหนดได้ถูกปรับเปลี่ยนใน พ.ศ. 2553 มีการจัดลำดับและจัดเรียงหลาย ๆ ย่อหน้าใหม่ และได้เพิ่มย่อหน้าใหม่ ๆ เพิ่มเติม สำหรับแนวทางในการนำมาปฏิบัติที่ยกมาจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน นอกจากนี้ยังเพิ่มเนื้อหาส่วนใหม่ ๆ ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 อย่างไรก็ดี การปรับเปลี่ยนนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 นอกจากนี้บทอธิบายเหตุผลของข้อกำหนดสำหรับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 มีการขยายเพิ่มเติมใน พ.ศ. 2553 เพื่อรวมบทอธิบายเหตุผลของข้อกำหนดจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 ที่อธิบายแนวปฏิบัติที่ยกมาใช้โดยไม่ได้มีการพิจารณาใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงการใช้ถ้อยคำอีกเล็กน้อย

13 ใน พ.ศ. 2557 การเพิ่มข้อกำหนดตามที่ระบุในข้อ 9 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียงย่อหน้าเล็กน้อยในแนวปฏิบัติการนำไปใช้ในบทที่ 5 (การวัดมูลค่า) ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน โดยเฉพาะในย่อหน้าที่เกี่ยวกับการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนและสัญญาที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนดังกล่าวมีการเปลี่ยนหมายเลขอ้างอิงเป็นภาคผนวกย่อหน้าที่ ข5.2.3 ถึง ข5.2.6 โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของข้อกำหนด ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงหมายเลขอ้างอิงเกิดขึ้นจากการเพิ่มข้อกำหนดสำหรับราคาทุนตัดจำหน่ายและการด้อยค่าในหมวดที่ 5.4 และ 5.5

คำนำนี้ไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9
เรื่อง
เครื่องมือทางการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

จากย่อหน้าที่

บทที่		
1	**วัตถุประสงค์**	**1.1**
2	**ขอบเขต**	**2.1**
3	**การรับรู้รายการและการตัดรายการ**	**3.1.1**
3.1	**การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก**	**3.1.1**
3.2	**การตัดรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน**	**3.2.1**
3.3	**การตัดรายการของหนี้สินทางการเงิน**	**3.3.1**
4	**การจัดประเภทรายการ**	**4.1.1**
4.1	**การจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน**	**4.1.1**
4.2	**การจัดประเภทรายการของหนี้สินทางการเงิน**	**4.2.1**
4.3	**อนุพันธ์แฝง**	**4.3.1**
4.4	**การจัดประเภทรายการใหม่**	**4.4.1**
5	**การวัดมูลค่า**	**5.1.1**
5.1	**การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก**	**5.1.1**
5.2	**การวัดมูลค่าภายหลังของสินทรัพย์ทางการเงิน**	**5.2.1**
5.3	**การวัดมูลค่าภายหลังของหนี้สินทางการเงิน**	**5.3.1**
5.4	**การวัดมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่าย**	**5.4.1**
5.5	**การด้อยค่า**	**5.5.1**
5.6	**การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน**	**5.6.1**
5.7	**ผลกำไรและขาดทุน**	**5.7.1**
6	**การบัญชีป้องกันความเสี่ยง**	**6.1.1**
6.1	**วัตถุประสงค์และขอบเขตของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง**	**6.1.1**
6.2	**เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง**	**6.2.1**
6.3	**รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง**	**6.3.1**
6.4	**การเข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง**	**6.4.1**
6.5	**การบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข**	**6.5.1**
6.6	**การป้องกันความเสี่ยงของกลุ่มของรายการ**	**6.6.1**
6.7	**ทางเลือกในการเลือกกำหนดฐานะเปิดด้านเครดิตวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน**	**6.7.1**
7	**วันถือปฏิบัติ และการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง**	**7.1.1**

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

7.1 วันถือปฏิบัติ **7.1.1**

7.2 การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง **7.2.1**

7.3 ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก คำนิยาม

ภาคผนวก ข แนวทางปฏิบัติ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9
เรื่อง *เครื่องมือทางการเงิน*

บทที่ 1 วัตถุประสงค์

1.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการสำหรับการรายงานทางการเงินสำหรับ*สินทรัพย์ทางการเงิน*และ*หนี้สินทางการเงิน*เพื่อเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินถึงจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ

บทที่ 2 ขอบเขต

2.1 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับทุกกิจการสำหรับเครื่องมือทางการเงินทุกประเภท ยกเว้นรายการต่อไปนี้

2.1.1 ส่วนได้เสียในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และการร่วมค้า ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 เรื่อง *งบการเงินรวม* มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง *งบการเงินเฉพาะกิจการ* หรือมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 เรื่อง *เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า* อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 หรือมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 กำหนดหรืออนุญาตให้กิจการถือปฏิบัติกับส่วนได้เสียในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือการร่วมค้า ตามข้อกำหนดบางส่วนหรือทั้งหมดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการต้องนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติกับอนุพันธ์ที่เชื่อมโยงกับส่วนได้เสียในบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือการร่วมค้า เว้นแต่อนุพันธ์นั้นเป็นไปตามคำนิยามของตราสารทุนของกิจการตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง *การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน*

2.1.2 สิทธิและภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง *สัญญาเช่า* อย่างไรก็ตาม

2.1.2.1 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าเงินทุน (กล่าวคือ เงินลงทุนสุทธิในสัญญาเช่าเงินทุน) และลูกหนี้ตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่รับรู้โดยผู้ให้เช่า ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในเรื่องการตัดรายการและการด้อยค่า

2.1.2.2 เจ้าหนี้สัญญาเช่าที่รับรู้โดยผู้เช่า ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในเรื่องการตัดรายการ ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 3.3.1 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

และ

2.1.2.3 อนุพันธ์ที่แฝงในสัญญาเช่า ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานฉบับนี้ในเรื่องอนุพันธ์แฝง

2.1.3 สิทธิและภาระผูกพันของนายจ้างที่เกิดจากแผนสิทธิประโยชน์ของพนักงานที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง *ผลประโยชน์ของพนักงาน*

2.1.4 เครื่องมือทางการเงินที่ออกโดยกิจการที่เป็นไปตามคำนิยามของตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (ซึ่งรวมถึง สิทธิเลือกและใบสำคัญแสดงสิทธิ) หรือรายการที่ต้องจัดประเภทเป็นตราสารทุนตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 16ก และ 16ข หรือย่อหน้าที่ 16ค และ 16ง ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 อย่างไรก็ตาม ผู้ถือตราสารทุนดังกล่าว ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้น เว้นแต่จะเป็นไปตามข้อยกเว้นในย่อหน้าที่ 2.1.1 ดังกล่าวข้างต้น

2.1.5 สิทธิและภาระผูกพันที่เกิดขึ้นภายใต้ (1) สัญญาประกันภัยตามที่ระบุในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง *สัญญาประกันภัย* นอกเหนือจากสิทธิและภาระผูกพันของผู้ออกที่เกิดภายใต้สัญญาประกันภัยที่เป็นไปตามคำนิยามของสัญญาค้ำประกันทางการเงิน หรือ (2) สัญญาที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เนื่องจากสัญญาดังกล่าวมีลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ถือปฏิบัติกับอนุพันธ์ที่แฝงอยู่ในสัญญาซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 หากอนุพันธ์แฝงดังกล่าวด้วยตัวของอนุพันธ์เองไม่เป็นสัญญาภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 นอกจากนั้น ถ้าผู้ออกสัญญาค้ำประกันทางการเงินได้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนหน้านี้ว่าผู้ออกสัญญาพิจารณาสัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาประกันภัย และได้ใช้วิธีการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัย ผู้ออกสัญญาอาจเลือกที่จะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 กับสัญญาค้ำประกันทางการเงินดังกล่าว (ดูย่อหน้าที่ ข2.5 ถึง ข2.6) โดยผู้ออกสัญญาอาจเลือกถือปฏิบัติได้สำหรับแต่ละสัญญา แต่เมื่อเลือกแล้วไม่สามารถยกเลิกได้

2.1.6 สัญญาฟอร์เวิร์ดใด ๆ ระหว่างผู้ซื้อและผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะขายหุ้น เพื่อซื้อหรือขายกิจการที่ถูกซื้อซึ่งนำไปสู่การรวมธุรกิจ ณ วันที่ซื้อในอนาคต ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง *การรวมธุรกิจ* โดยระยะเวลาของสัญญาฟอร์เวิร์ดต้องไม่เกินระยะเวลาที่สมเหตุสมผลซึ่งตามปกติจำเป็นต้องใช้เพื่อได้รับการอนุมัติและการทำรายการให้แล้วเสร็จ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.1.7 ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อนอกเหนือจากภาระผูกพันที่อธิบายในย่อหน้าที่ 2.3 อย่างไรก็ตาม ผู้ออกภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการด้อยค่าตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อซึ่งไม่ได้ถูกกำหนดเป็นอย่างอื่นภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ นอกจากนี้ ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อทั้งหมดให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในเรื่องการตัดรายการ

2.1.8 เครื่องมือทางการเงิน สัญญา และภาระผูกพันภายใต้รายการการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 เรื่อง *การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์* ยกเว้นสัญญาภายใต้ขอบเขตของย่อหน้าที่ 2.4 ถึง 2.7 ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

2.1.9 สิทธิที่จะได้รับชำระเงินเพื่อชดเชยกิจการสำหรับรายจ่ายที่กิจการต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินซึ่งกิจการรับรู้เป็นประมาณการหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง *ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น* หรือหนี้สินซึ่งกิจการได้รับรู้เป็นประมาณการหนี้สินในรอบระยะเวลารายงานก่อนหน้า ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37

2.1.10 สิทธิและภาระผูกพันภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง *รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า* ที่เป็นเครื่องมือทางการเงิน เว้นแต่มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กำหนดให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

2.2 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับสิทธิซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ระบุให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า

2.3 ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อต่อไปนี้อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

2.3.1 ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อที่กิจการเลือกกำหนดให้เป็นหนี้สินทางการเงินซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ดูย่อหน้าที่ 4.2.2) กิจการที่มีวิธีปฏิบัติในอดีตที่ขายสินทรัพย์ที่เกิดจากภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อภายในระยะเวลาอันสั้นหลังจากที่เกิดภาระผูกพันแล้ว ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อทั้งหมดของกิจการที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน

2.3.2 ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อที่สามารถชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือโดยการส่งมอบหรือออกเครื่องมือทางการเงินอื่น ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อดังกล่าวเป็นอนุพันธ์ ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อไม่ถือว่าเป็นการชำระสุทธิเพียงแค่เพราะสินเชื่อนั้น

มีการจ่ายชำระเป็นงวด (เช่น สินเชื่อก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่มีการจ่ายชำระเป็นงวดตามความก้าวหน้าของการก่อสร้าง)

2.3.3 ภาระผูกพันที่จะให้กู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาด (ดูย่อหน้าที่ 4.2.1.4)

2.4 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับสัญญาที่จะซื้อหรือจะขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินซึ่งสามารถชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน เสมือนว่าสัญญาดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการเงิน ยกเว้นสัญญาซึ่งทำขึ้นและถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินตามข้อกำหนดการใช้ การขาย หรือการซื้อที่คาดการณ์ของกิจการ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับสัญญาซึ่งกิจการเลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 2.5

2.5 สัญญาจะซื้อหรือสัญญาจะขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน ซึ่งสามารถชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน เสมือนหนึ่งว่าสัญญาดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการเงิน กิจการอาจเลือกกำหนดให้สัญญาดังกล่าววัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้ เมื่อกำหนดแล้วจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แม้ว่าสัญญานั้นจะทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดการใช้ การขาย หรือการซื้อที่คาดการณ์ของกิจการ การเลือกกำหนดวิธีการวัดมูลค่านี้ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อเริ่มต้นสัญญาและเพื่อเป็นการขจัดหรือลดความไม่สอดคล้องของการรับรู้รายการอย่างมีนัยสำคัญ (บางครั้งเรียกว่า การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี (accounting mismatch)) ซึ่งการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีจะเกิดขึ้นจากการไม่รับรู้สัญญานั้นเนื่องจากสัญญาดังกล่าวไม่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (ดูย่อหน้าที่ 2.4)

2.6 สัญญาจะซื้อหรือสัญญาจะขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินสามารถชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินได้หลายวิธี ซึ่งรวมถึงกรณีต่อไปนี้

2.6.1 เมื่อเงื่อนไขในสัญญายอมให้คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน

2.6.2 เมื่อไม่ได้มีการระบุวิธีชำระไว้ชัดเจนในสัญญาว่าจะชำระสุทธิด้วยเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน แต่กิจการมีวิธีปฏิบัติสำหรับสัญญาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันโดยชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน (ไม่ว่าจะด้วยการเข้าทำรายการกับคู่สัญญาโดยการทำสัญญาหักกลบหรือโดยการขายสัญญาก่อนที่จะมีการใช้สิทธิตามสัญญานั้นหรือก่อนสัญญาหมดอายุ)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.6.3 เมื่อกิจการมีวิธีปฏิบัติสำหรับสัญญาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในการรับมอบรายการอ้างอิงและขายรายการดังกล่าวภายในระยะเวลาอันสั้นหลังการรับมอบเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำกำไรจากความผันผวนในระยะสั้นของราคาหรือส่วนต่างของผู้ค้า และ

2.6.4 เมื่อรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินเป็นสาระของสัญญาซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที

สัญญาซึ่งเป็นไปตามย่อหน้าที่ 2.6.2 หรือ 2.6.3 ที่ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินตามข้อกำหนดการใช้ การขาย หรือการซื้อที่คาดการณ์ของกิจการอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ให้กิจการประเมินสัญญาอื่น ๆ ตามย่อหน้าที่ 2.4 เพื่อพิจารณาว่าสัญญาดังกล่าวจัดทำขึ้นและถือไว้เพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินตามข้อกำหนดการใช้ การขาย หรือการซื้อที่คาดการณ์ของกิจการหรือไม่ และเพื่อพิจารณาว่าสัญญาดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือไม่

2.7 การออกสิทธิเลือกที่จะซื้อหรือจะขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน ซึ่งสามารถชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน ตามย่อหน้าที่ 2.6.1 หรือ 2.6.4 อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ สัญญาดังกล่าวต้องไม่เป็นสัญญาที่จัดทำขึ้นเพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินตามข้อกำหนดการใช้ การขาย หรือการซื้อที่คาดการณ์ของกิจการ

บทที่ 3 การรับรู้รายการและการตัดรายการ

3.1 การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

3.1.1 กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะเมื่อกิจการเป็นคู่สัญญาตามข้อกำหนดของสัญญาของเครื่องมือทางการเงินนั้น (ดูย่อหน้าที่ ข3.1.1 และ ข3.1.2) เมื่อกิจการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินใด ๆ เป็นครั้งแรก กิจการต้องจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวตามย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.5 และวัดมูลค่าตามย่อหน้าที่ 5.1.1 ถึง 5.1.3 เมื่อกิจการรับรู้หนี้สินทางการเงินใด ๆ เป็นครั้งแรก กิจการต้องจัดประเภทหนี้สินทางการเงินดังกล่าวตามย่อหน้าที่ 4.2.1 และ 4.2.2 และวัดมูลค่าตามย่อหน้าที่ 5.1.1

การซื้อหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวิธีปกติ

3.1.2 *การซื้อหรือการขาย*สินทรัพย์ทางการเงิน*ตามวิธีปกติ* ต้องรับรู้รายการหรือตัดรายการ โดยใช้การบัญชีวันซื้อขายหรือการบัญชีวันชำระตามความเหมาะสม (ดูย่อหน้าที่ ข3.1.3 ถึง ข3.1.6)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

3.2 การตัดรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

3.2.1 สำหรับงบการเงินรวม ย่อหน้าที่ 3.2.2 ถึง 3.2.9 และย่อหน้าที่ ข3.1.1 ข3.1.2 และ ข3.2.1 ถึง ข3.2.17 ให้ถือปฏิบัติในระดับงบการเงินรวม ดังนั้น ให้กิจการรวมบริษัทย่อยทั้งหมดให้เป็นกลุ่มกิจการก่อนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 เรื่อง งบการเงินรวม แล้วจึงถือปฏิบัติตามย่อหน้าดังกล่าวกับกลุ่มกิจการนั้น

3.2.2 กิจการต้องพิจารณาว่าย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 ต้องถือปฏิบัติกับบางส่วนของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือส่วนหนึ่งของกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) หรือสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งจำนวน) หรือไม่ แล้วจึงประเมินว่า*การตัดรายการ*มีความเหมาะสมตามข้อกำหนดที่ระบุในย่อหน้าดังกล่าวหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ให้ถือปฏิบัติย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 กับบางส่วนของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือส่วนหนึ่งของกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) ก็ต่อเมื่อส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการกำลังพิจารณาตัดรายการเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

3.2.2.1.1 ส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวประกอบด้วยเพียงแค่กระแสเงินสดที่ระบุไว้อย่างเฉพาะเจาะจงจากสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน) เช่น เมื่อกิจการขายแยกส่วนอัตราดอกเบี้ย (interest rate strip) ของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้อีกฝ่ายได้รับสิทธิในกระแสเงินสดส่วนที่เป็นดอกเบี้ย แต่ไม่มีสิทธิในกระแสเงินสดส่วนที่เป็นเงินต้นของตราสารหนี้นั้น ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 สำหรับกระแสเงินสดส่วนที่เป็นดอกเบี้ย

3.2.2.1.2 ส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวประกอบด้วยเพียงแค่ส่วนแบ่งตามสัดส่วนอย่างเต็มที่ (fully proportionate (pro rata) share) ของกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) เช่น เมื่อกิจการทำข้อตกลงที่ให้อีกฝ่ายได้สิทธิในส่วนแบ่งร้อยละ 90 ของกระแสเงินสดทั้งหมดจากตราสารหนี้ ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 กับร้อยละ 90 ของกระแสเงินสดนั้น หากมีคู่สัญญาหลายฝ่าย คู่สัญญาแต่ละฝ่ายไม่จำเป็นต้องมีส่วนแบ่งตามสัดส่วนของกระแสเงินสด ถ้ากิจการผู้โอนมีสิทธิในส่วนแบ่งตามสัดส่วนอย่างเต็มที่

3.2.2.1.3 ส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวประกอบด้วยเพียงแค่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ส่วนแบ่งตามสัดส่วนอย่างเต็มที่ ของกระแสเงินสดที่ระบุไว้อย่างเฉพาะเจาะจงจากสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) ตัวอย่างเช่น เมื่อกิจการทำข้อตกลงที่ให้อีกฝ่ายได้สิทธิในส่วนแบ่งร้อยละ 90 ของกระแสเงินสดส่วนที่เป็นดอกเบี้ยจากสินทรัพย์ทางการเงิน ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 กับร้อยละ 90 ของกระแสเงินสดส่วนที่เป็นดอกเบี้ยดังกล่าว หากมีคู่สัญญาหลายฝ่าย คู่สัญญาแต่ละฝ่ายไม่จำเป็นต้องมีส่วนแบ่งตามสัดส่วนของกระแสเงินสดที่ระบุไว้อย่างเฉพาะเจาะจง ถ้ากิจการผู้โอนมีสิทธิในส่วนแบ่งตามสัดส่วนอย่างเต็มที่

3.2.2.2 ในกรณีอื่นทั้งหมดให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 กับสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งจำนวน) เช่น เมื่อกิจการโอน (1) สิทธิในร้อยละ 90 แรกสุดหรือหลังสุดของเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงิน) หรือ (2) สิทธิในร้อยละ 90 ของกระแสเงินสดจากกลุ่มลูกหนี้ แต่กิจการให้การค้ำประกันเพื่อชดเชยผลขาดทุนด้านเครดิตให้แก่ผู้ซื้อไม่เกินร้อยละ 8 ของจำนวนเงินต้นของลูกหนี้ ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.9 กับสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งจำนวน)

ในย่อหน้าที่ 3.2.3 ถึง 3.2.12 คำว่า “สินทรัพย์ทางการเงิน” หมายถึง บางส่วนของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือส่วนหนึ่งของกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.2.1 หรือหมายถึงสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน (หรือกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งจำนวน)

3.2.3 กิจการต้องตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงิน เฉพาะเมื่อ

3.2.3.1 สิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงินหมดอายุ หรือ

3.2.3.2 กิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงินตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.4 และ 3.2.5 และการโอนนั้นเข้าเงื่อนไขการตัดรายการตามย่อหน้าที่ 3.2.6

(ดูย่อหน้าที่ 3.1.2 สำหรับการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวิธีปกติ)

3.2.4 กิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

3.2.4.1 กิจการโอนสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงินนั้น หรือ

3.2.4.2 กิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงิน แต่รับภาระผูกพันตามสัญญาที่จะจ่ายกระแสเงินสดนั้นให้กับผู้รับรายใดรายหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งรายตามข้อตกลงที่เป็นไปตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 3.2.5

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

3.2.5 เมื่อกิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงิน (“สินทรัพย์เดิม”) แต่รับภาระผูกพันตามสัญญาที่จะจ่ายกระแสเงินสดนั้นให้กับกิจการใดกิจการหนึ่งหรือหลายกิจการ (“ผู้รับคนสุดท้าย”) ให้กิจการถือว่ารายการดังกล่าวเป็นการโอนสินทรัพย์ทางการเงิน ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทั้งสามข้อดังต่อไปนี้

3.2.5.1 กิจการไม่มีภาระผูกพันที่จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้รับคนสุดท้าย หากกิจการไม่ได้รับชำระเงินจำนวนเดียวกันจากสินทรัพย์เดิม เงินล่วงหน้าระยะสั้นที่กิจการให้ไปโดยที่กิจการมีสิทธิที่จะได้รับเงินต้นคืนเต็มจำนวนรวมทั้งดอกเบี้ยค้างรับตามอัตราดอกเบี้ยตลาด ไม่ถือเป็นการผิดเงื่อนไขนี้

3.2.5.2 กิจการมีเงื่อนไขตามสัญญาที่ห้ามมิให้กิจการขายสินทรัพย์เดิมหรือวางสินทรัพย์เดิมเป็นหลักประกัน นอกจากใช้เป็นหลักประกันสำหรับภาระผูกพันที่จะจ่ายกระแสเงินสดให้แก่ผู้รับคนสุดท้าย

3.2.5.3 กิจการมีภาระผูกพันที่จะส่งมอบกระแสเงินสดใด ๆ ที่กิจการรับชำระแทนผู้รับคนสุดท้ายโดยไม่ล่าช้าอย่างมีสาระสำคัญ นอกจากนั้น กิจการไม่มีสิทธิที่จะนำกระแสเงินสดดังกล่าวไปลงทุนใหม่ เว้นแต่เป็นเงินลงทุนในเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด (ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 เรื่อง *งบกระแสเงินสด*) ในช่วงระยะเวลาชำระสั้น ๆ จากวันที่รับชำระถึงวันที่กำหนดให้ส่งมอบกระแสเงินสดให้ผู้รับคนสุดท้าย และดอกเบี้ยที่เกิดจากการลงทุนนั้นให้ส่งผ่านไปยังผู้รับคนสุดท้ายด้วย

3.2.6 เมื่อกิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงิน (ดูย่อหน้าที่ 3.2.4) กิจการต้องประเมินว่ากิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของของสินทรัพย์ทางการเงินไว้มากน้อยเพียงใด

3.2.6.1 หากกิจการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินนั้น และรับรู้สิทธิและภาระผูกพันใด ๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่ยังคงไว้จากการโอนเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินแยกจากกัน

3.2.6.2 หากกิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินนั้นต่อไป

3.2.6.3 หากกิจการไม่ได้โอนหรือไม่ได้คงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องพิจารณาว่ากิจการยังคงมีการควบคุมสินทรัพย์ทางการเงินนั้นอยู่หรือไม่

3.2.6.3.1 หากกิจการไม่คงไว้ซึ่งการควบคุม กิจการต้องตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินนั้น และรับรู้สิทธิและภาระผูกพันใด ๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่ยังคงไว้จากการโอนเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินแยกจากกัน

3.2.6.3.2 หากกิจการยังคงไว้ซึ่งการควบคุม กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทางการเงินนั้นต่อไปตราบเท่าที่กิจการยังคงมีความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในสินทรัพย์ทางการเงินนั้น (ดูย่อหน้าที่ 3.2.16)

3.2.7 การประเมินการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทน (ดูย่อหน้าที่ 3.2.6) ให้เปรียบเทียบฐานะเปิดของกิจการทั้งก่อนและหลังการโอนกับความผันผวนของจำนวนเงินและจังหวะเวลาของกระแสเงินสดสุทธิของสินทรัพย์ที่โอน กิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน หากฐานะเปิดต่อความผันผวนในมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิในอนาคตจากสินทรัพย์ทางการเงินนั้นไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นผลมาจากการโอน (เช่น เนื่องจากกิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินโดยมีข้อตกลงที่จะซื้อคืนในราคาที่คงที่ หรือราคาขายบวกผลตอบแทนของผู้ให้กู้ยืม) กิจการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงินแล้ว หากฐานะเปิดต่อความผันผวนดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญอีกต่อไปเมื่อเปรียบเทียบกับความผันผวนทั้งหมดในมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิในอนาคตที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ทางการเงิน (เช่น เนื่องจากกิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินโดยมีสิทธิเลือกที่จะซื้อคืนด้วย*มูลค่ายุติธรรม* ณ วันที่ซื้อคืน หรือกิจการโอนส่วนแบ่งตามสัดส่วนอย่างเต็มที่ ของกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่าในข้อตกลงแล้ว เช่น การโอนขายต่อเงินให้กู้ยืม (loan sub-participation) ซึ่งเข้าเงื่อนไขตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.5)

3.2.8 บ่อยครั้งที่เป็นที่ชัดเจนว่ากิจการโอนหรือยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดจึงไม่มีความจำเป็นต้องทำการคำนวณใด ๆ ในกรณีอื่น กิจการจำเป็นต้องคำนวณและเปรียบเทียบฐานะเปิดต่อความผันผวนในมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิในอนาคตของกิจการทั้งก่อนและหลังการโอน ให้กิจการใช้อัตราดอกเบี้ยตลาดปัจจุบันที่เหมาะสมเป็นอัตราคิดลดในการคำนวณและการเปรียบเทียบดังกล่าว ให้กิจการพิจารณาความผันผวนในกระแสเงินสดสุทธิที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผลทั้งหมดโดยให้น้ำหนักมากกับผลลัพธ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นสูง

3.2.9 การพิจารณาว่ากิจการยังคงไว้ซึ่งการควบคุม (ดูย่อหน้าที่ 3.2.6.3) สินทรัพย์ที่โอนหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้รับโอนในการขายสินทรัพย์นั้น หากผู้รับโอนมีความสามารถในทางปฏิบัติที่จะขายสินทรัพย์นั้นทั้งจำนวนให้กับบุคคลที่สามซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกัน และสามารถทำได้เพียงฝ่ายเดียวโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดข้อจำกัดเพิ่มเติมในการโอน ให้ถือว่ากิจการไม่คงไว้ซึ่งการควบคุม ในกรณีอื่นทั้งหมดให้ถือว่ากิจการยังคงไว้ซึ่งการควบคุม

การโอนที่เป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการ

3.2.10 หากกิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งการโอนนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน และกิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการให้บริการสินทรัพย์ทางการเงินโดยได้รับค่าธรรมเนียม กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกิดจากการให้บริการสำหรับ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สัญญาบริการนั้น หากกิจการคาดว่าค่าธรรมเนียมที่จะได้รับชดเชยไม่เพียงพอสำหรับการให้บริการของกิจการ กิจการต้องรับรู้หนี้สินที่เกิดจากการให้บริการสำหรับภาระผูกพันการให้บริการด้วยมูลค่ายุติธรรม หากกิจการคาดว่าค่าธรรมเนียมที่จะได้รับมากกว่าที่จะชดเชยการให้บริการ กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ที่เกิดจากการให้บริการสำหรับสิทธิในการให้บริการด้วยจำนวนเงินที่กำหนดจากการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่าตามข้อกำหนดที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.13

3.2.11 ในกรณีที่การโอนทำให้กิจการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน แต่กิจการได้รับสินทรัพย์ทางการเงินใหม่ หรือรับหนี้สินทางการเงินใหม่หรือหนี้สินที่เกิดจากการให้บริการ กิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินใหม่ หนี้สินทางการเงินใหม่ หรือหนี้สินที่เกิดจากการให้บริการดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม

3.2.12 ในการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวน กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าต่อไปนี้ในกำไรหรือขาดทุน

3.2.12.1 มูลค่าตามบัญชี (วัดมูลค่า ณ วันที่ตัดรายการ) และ

3.2.12.2 สิ่งตอบแทนที่ได้รับ (รวมถึงสินทรัพย์ใหม่ใด ๆ ที่ได้มาหักด้วยหนี้สินใหม่ใด ๆ ที่รับมา)

3.2.13 หากสินทรัพย์ที่โอนเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่า (เช่น เมื่อกิจการโอนกระแสเงินสดส่วนที่เป็นดอกเบี้ย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตราสารหนี้ ดูย่อหน้าที่ 3.2.2.1) และส่วนที่โอนนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการทั้งจำนวน มูลค่าตามบัญชีเดิมของสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่าต้องปันส่วนระหว่างส่วนที่ยังคงรับรู้ต่อไป และส่วนที่ตัดรายการโดยใช้เกณฑ์มูลค่ายุติธรรมเปรียบเทียบของส่วนต่าง ๆ ดังกล่าว ณ วันที่โอน เพื่อวัตถุประสงค์นี้ กิจการต้องถือว่าสินทรัพย์ที่เกิดจากการให้บริการที่ยังคงอยู่ เป็นส่วนที่รับรู้ต่อไป กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าต่อไปนี้ในกำไรหรือขาดทุน

3.2.13.1 มูลค่าตามบัญชี (วัดมูลค่า ณ วันที่ตัดรายการ) ที่ปันส่วนให้กับส่วนที่ตัดรายการ และ

3.2.13.2 สิ่งตอบแทนที่ได้รับสำหรับส่วนที่ตัดรายการ (รวมถึงสินทรัพย์ใหม่ใด ๆ ที่ได้มาหักด้วยหนี้สินใหม่ใด ๆ ที่รับมา)

3.2.14 เมื่อกิจการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีก่อนหน้าของสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่า ให้กับส่วนที่รับรู้ต่อไปและส่วนที่ตัดรายการให้กิจการวัดมูลค่ายุติธรรมของส่วนที่รับรู้ต่อไป ในกรณีที่กิจการเคยขายรายการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับส่วนที่รับรู้ต่อไปหรือในกรณีที่มีรายการซื้อขายอื่นสำหรับรายการดังกล่าว ให้กิจการใช้ราคาล่าสุดของธุรกรรมที่เกิดขึ้นจริงเป็นประมาณการที่ดีที่สุดของมูลค่ายุติธรรม ในกรณีที่ไม่มีราคาซื้อขายหรือไม่มีรายการซื้อขายล่าสุดที่จะสนับสนุนมูลค่ายุติธรรมของส่วนที่รับรู้ต่อไป ให้กิจการใช้ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่ใหญ่กว่าโดยรวมและสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากผู้รับโอนสำหรับส่วนที่ตัดรายการเป็นประมาณการที่ดีที่สุดของมูลค่าติธรรม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การโอนที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการ

3.2.15 หากการโอนไม่ทำให้เกิดการตัดรายการ เนื่องจากกิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ที่โอน กิจการต้องรับรู้รายการสินทรัพย์ที่โอนทั้งจำนวนต่อไป และต้องรับรู้หนี้สินทางการเงินสำหรับสิ่งตอบแทนที่ได้รับ และในรอบระยะเวลารายงานหลังจากนั้น กิจการต้องรับรู้รายได้ใด ๆ จากสินทรัพย์ที่โอน และค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากหนี้สินทางการเงินดังกล่าว

ความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในสินทรัพย์ที่โอน

3.2.16 หากกิจการไม่ได้โอนหรือไม่ได้คงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ที่โอน และยังคงไว้ซึ่งการควบคุมสินทรัพย์ที่โอน กิจการยังคงรับรู้สินทรัพย์ที่โอนต่อไปตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการ ขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการในสินทรัพย์ที่โอน คือ ขอบเขตของที่กิจการมีฐานะเปิดต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสินทรัพย์ที่โอน เช่น

3.2.16.1 เมื่อความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการอยู่ในรูปของการค้ำประกันของสินทรัพย์ที่โอน ขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการ คือ จำนวนเงินที่ต่ำกว่าระหว่าง (1) จำนวนเงินของสินทรัพย์ และ (2) จำนวนเงินสูงสุดของสิ่งตอบแทนที่ได้รับซึ่งกิจการอาจถูกเรียกให้ชำระคืน (จำนวนเงินที่ค้ำประกัน)

3.2.16.2 เมื่อความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการอยู่ในรูปของสิทธิเลือกที่กิจการออกหรือสิทธิเลือกที่กิจการซื้อ (หรือทั้งสองอย่าง) บนสินทรัพย์ที่โอน ขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการ คือ จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่โอนซึ่งกิจการอาจซื้อคืน อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสิทธิเลือกขายสินทรัพย์ที่กิจการออกซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการจะจำกัดเพียงจำนวนเงินที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอน และราคาใช้สิทธิเลือก (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.13)

3.2.16.3 เมื่อความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการอยู่ในรูปของสิทธิเลือกที่ชำระด้วยเงินสดหรือข้อกำหนดที่คล้ายคลึงกันของสินทรัพย์ที่โอน ขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการ จะวัดมูลค่าด้วยวิธีเดียวกันอันเป็นผลมาจากสิทธิเลือกที่ไม่ได้ชำระด้วยเงินสด ตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 3.2.16.2 ข้างต้น

3.2.17 เมื่อกิจการยังคงรับรู้สินทรัพย์ต่อไปตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ให้กิจการรับรู้หนี้สินที่เกี่ยวข้องด้วย แม้ว่าจะมีข้อกำหนดในการวัดมูลค่าอื่น ๆ ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ สินทรัพย์ที่โอนและหนี้สินที่เกี่ยวข้องจะวัดมูลค่าตามเกณฑ์ที่สะท้อนถึงสิทธิและภาระผูกพันที่กิจการยังคงไว้ หนี้สินที่เกี่ยวข้องจะวัดมูลค่าด้วยวิธีที่ทำให้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ที่โอนและหนี้สินที่เกี่ยวข้อง คือ

3.2.17.1 ราคาทุนตัดจำหน่ายของสิทธิและภาระผูกพันที่กิจการยังคงไว้ หากสินทรัพย์ที่โอนนั้นวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หรือ

3.2.17.2 มูลค่าที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสิทธิและภาระผูกพันที่กิจการยังคงไว้ เมื่อมีการวัดมูลค่าแบบแยกเป็นเอกเทศ หากสินทรัพย์ที่โอนนั้นวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

3.2.18 กิจการต้องรับรู้รายได้ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากสินทรัพย์ที่โอนตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการ และต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากหนี้สินที่เกี่ยวข้อง

3.2.19 เพื่อวัตถุประสงค์ในการวัดมูลค่าภายหลัง การรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนและหนี้สินที่เกี่ยวข้อง ให้ถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.1 อย่างสม่ำเสมอในแต่ละข้อกำหนด โดยต้องไม่หักกลบ

3.2.20 หากขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ทางการเงิน (เช่น เมื่อกิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิเลือกที่จะซื้อคืนสินทรัพย์ที่โอนบางส่วน หรือยังคงไว้ซึ่งส่วนได้เสียคงเหลือที่ไม่ส่งผลให้กิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดและกิจการยังคงไว้ซึ่งการควบคุม) ให้กิจการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีก่อนหน้านี้ของสินทรัพย์ทางการเงินระหว่างส่วนที่กิจการยังคงรับรู้ต่อไปภายใต้ความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และส่วนที่กิจการไม่รับรู้อีกต่อไปโดยใช้เกณฑ์ของมูลค่ายุติธรรมเปรียบเทียบของส่วนต่าง ๆ เหล่านั้น ณ วันที่โอน เพื่อวัตถุประสงค์นี้ให้กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.14 กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าต่อไปนี้ในกำไรหรือขาดทุน

3.2.20.1 มูลค่าตามบัญชี (วัดมูลค่า ณ วันที่ตัดรายการ) ที่ปันส่วนให้กับส่วนที่ไม่รับรู้อีกต่อไป และ

3.2.20.2 สิ่งตอบแทนที่ได้รับสำหรับส่วนที่ไม่รับรู้อีกต่อไป

3.2.21 หากสินทรัพย์ที่โอนวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หนี้สินที่เกี่ยวข้องไม่สามารถใช้ทางเลือกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ที่อนุญาตให้กิจการเลือกกำหนดหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

การโอนทุกประเภท

3.2.22 ถ้าสินทรัพย์ที่โอนยังคงรับรู้ต่อไป สินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องต้องไม่หักกลบ ในทำนองเดียวกันกิจการต้องไม่หักกลบรายได้ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากสินทรัพย์ที่โอนกับค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากหนี้สินที่เกี่ยวข้อง (ดูย่อหน้าที่ 42 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

3.2.23 หากผู้โอนมอบหลักประกันที่ไม่ใช่เงินสด (เช่น ตราสารหนี้หรือตราสารทุน) ให้กับผู้รับโอน การบัญชีสำหรับหลักประกันของผู้โอนและผู้รับโอนขึ้นอยู่กับผู้รับโอนมีสิทธิที่จะนำหลักประกันนั้นไปขายหรือวางเป็นประกันอีกทอดหนึ่งหรือไม่ และผู้โอนได้ปฏิบัติผิดสัญญาแล้วหรือไม่ ผู้โอนและผู้รับโอนต้องถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

3.2.23.1 หากผู้รับโอนมีสิทธิตามสัญญาหรือตามธรรมเนียมปฏิบัติที่จะนำหลักประกันไปขายหรือวางเป็นประกันอีกทอดหนึ่ง เช่นนี้ ผู้โอนต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์นั้นในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ (เช่น ให้เป็นสินทรัพย์ที่ให้ยืม ตราสารทุนที่วางเป็นประกัน หรือลูกหนี้ซื้อคืน) โดยแสดงแยกต่างหากจากสินทรัพย์อื่น

3.2.23.2 หากผู้รับโอนขายหลักประกันที่ได้รับมา ผู้รับโอนต้องรับรู้สิ่งที่ตอบแทนที่ได้รับจากการขาย และรับรู้หนี้สินจากภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกันด้วยมูลค่ายุติธรรม

3.2.23.3 หากผู้โอนปฏิบัติผิดสัญญาภายใต้ข้อกำหนดของสัญญา และไม่มีสิทธิที่จะไถ่ถอนหลักประกันคืนอีกต่อไป ผู้โอนต้องตัดรายการหลักประกันนั้น และผู้รับโอนต้องรับรู้หลักประกันเป็นสินทรัพย์โดยวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม หรือ ในกรณีที่ผู้รับโอนได้ขายหลักประกันดังกล่าวไปแล้ว ผู้รับโอนต้องตัดรายการภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนหลักประกัน

3.2.23.4 ทั้งนี้ ยกเว้นที่ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 3.2.23.3 ผู้โอนยังคงต้องยกยอดหลักประกันเป็นสินทรัพย์ และผู้รับโอนต้องไม่รับรู้หลักประกันเป็นสินทรัพย์

3.3 การตัดรายการของหนี้สินทางการเงิน

3.3.1 กิจการต้องตัดรายการหนี้สินทางการเงิน (หรือบางส่วนของหนี้สินทางการเงิน) ออกจากงบแสดงฐานะการเงิน เฉพาะเมื่อหนี้สินทางการเงินนั้นสิ้นสุดลง เช่น เมื่อภาระผูกพันที่ระบุในสัญญาได้มีการปฏิบัติตามแล้ว ได้มีการยกเลิก หรือสิ้นสุด

3.3.2 การแลกเปลี่ยนตราสารหนี้ที่มีความแตกต่างอย่างมากในข้อกำหนดระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ต้องถือเป็นการสิ้นสุดของหนี้สินทางการเงินเดิม และถือเป็นการรับรู้รายการของหนี้สินทางการเงินใหม่ ในทำนองเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงอย่างมากในข้อกำหนดของหนี้สินทางการเงินที่มีอยู่หรือบางส่วนของหนี้สินนั้น (ไม่ว่าจะเกิดขึ้นเพราะปัญหาทางการเงินของลูกหนี้หรือไม่ก็ตาม) ต้องถือปฏิบัติเป็นการสิ้นสุดของหนี้สินทางการเงินเดิม และถือเป็นการรับรู้รายการของหนี้สินทางการเงินใหม่

3.3.3 กิจการต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนสำหรับผลแตกต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินทางการเงิน (หรือบางส่วนของหนี้สินทางการเงิน) ที่สิ้นสุดลงหรือที่ได้โอนให้กับกิจการอื่นและสิ่งตอบแทนที่จ่ายซึ่งรวมถึงสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดที่ได้โอนไปหรือหนี้สินที่รับมา

3.3.4 หากกิจการซื้อคืนหนี้สินทางการเงินบางส่วน กิจการต้องปันส่วนมูลค่าตามบัญชีก่อนหน้านี้ของ

หนี้สินทางการเงินระหว่างส่วนที่กิจการยังคงรับรู้ต่อไปและส่วนที่มีการตัดรายการ โดยใช้เกณฑ์ของมูลค่ายุติธรรมเปรียบเทียบของส่วนต่าง ๆ เหล่านั้น ณ วันที่ซื้อคืน ผลแตกต่างระหว่าง (1) มูลค่าตามบัญชีที่ปันส่วนให้กับส่วนที่มีการตัดรายการ และ (2) สิ่งตอบแทนที่จ่าย ซึ่งรวมถึงสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดที่ได้โอนไปหรือหนี้สินที่รับมาสำหรับส่วนที่ตัดรายการ ต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

3.3.5 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

บทที่ 4 การจัดประเภทรายการ

4.1 การจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

4.1.1 ในกรณีที่ไม่ได้นำย่อหน้าที่ 4.1.5 มาถือปฏิบัติ กิจการต้องจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ตามเกณฑ์ทั้งสองข้อดังต่อไปนี้

4.1.1.1 ตามโมเดลธุรกิจ (business model) ของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน และ

4.1.1.2 ตามลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน

4.1.2 สินทรัพย์ทางการเงินต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายเมื่อเข้าเงื่อนไขทั้งสองข้อดังต่อไปนี้

4.1.2.1 กิจการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินนั้นตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์การถือครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา และ

4.1.2.2 ข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้

ย่อหน้าที่ ข4.1.1ถึง ข4.1.26 ให้แนวทางในการปฏิบัติตามเงื่อนไขเหล่านี้

4.1.2ก สินทรัพย์ทางการเงินต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเมื่อเข้าเงื่อนไขทั้งสองข้อดังต่อไปนี้

4.1.2ก.1 กิจการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินนั้นตามโมเดลธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงิน และ

4.1.2ก.2 ข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้

ย่อหน้าที่ ข4.1.1ถึง ข4.1.26 ให้แนวทางในการปฏิบัติตามเงื่อนไขเหล่านี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

4.1.3 เพื่อวัตถุประสงค์ของการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2

4.1.3.1 เงินต้นคือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ย่อหน้าที่ ข4.1.7ข ให้แนวปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของเงินต้น

4.1.3.2 ดอกเบี้ยประกอบด้วยสิ่งตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามเวลา สำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับยอดคงเหลือของเงินต้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และสำหรับความเสี่ยงในการกู้ยืมอื่นและต้นทุน รวมถึงส่วนต่างกำไร ย่อหน้าที่ ข 4.1.7ก และ ข4.1.9ก ถึง ข4.1.9จ ให้แนวปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของดอกเบี้ย รวมถึงความหมายของมูลค่าเงินตามเวลา

4.1.4 สินทรัพย์ทางการเงินต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน เว้นแต่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายตามย่อหน้าที่ 4.1.2 หรือวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก อย่างไรก็ตาม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการอาจเลือกให้เงินลงทุนใน*ตราสารทุน*บางรายการที่ไม่เช่นนั้นแล้วจะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ให้แสดงการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นภายหลังในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ทั้งนี้เมื่อเลือกแล้วไม่สามารถยกเลิกได้ (ดูย่อหน้าที่ 5.7.5 ถึง 5.7.6)

ทางเลือกในการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

4.1.5 ถึงแม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.4 ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการอาจเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ทั้งนี้เมื่อกำหนดแล้วไม่สามารถยกเลิกได้ หากการกำหนดดังกล่าวช่วยขจัดหรือลดความไม่สอดคล้องของการวัดมูลค่าหรือการรับรู้รายการอย่างมีนัยสำคัญ (บางครั้งเรียกว่าการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการวัดมูลค่าสินทรัพย์หรือหนี้สินหรือการรับรู้ผลกำไรและขาดทุนจากรายการดังกล่าวด้วยเกณฑ์ที่แตกต่างกัน (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.29 ถึง ข4.1.32)

4.2 การจัดประเภทรายการของหนี้สินทางการเงิน

4.2.1 กิจการต้องจัดประเภทหนี้สินทางการเงินทั้งหมดเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ยกเว้น

4.2.1.1 *หนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน* หนี้สินดังกล่าวรวมถึงหนี้สิน*อนุพันธ์*ต้องวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรม

4.2.1.2 หนี้สินทางการเงินที่เกิดขึ้นจากการโอนสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่เข้าเงื่อนไขการตัดรายการหรือเมื่อถือปฏิบัติตามเกณฑ์ความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ให้กิจการนำย่อหน้าที่ 3.2.15 และ 3.2.17 มาถือปฏิบัติในการวัดมูลค่าของ

หนี้สินทางการเงินดังกล่าว

4.2.1.3 *สัญญาค้ำประกันทางการเงิน* ภายหลังการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ผู้ออกสัญญาดังกล่าวต้อง (ยกเว้นเมื่อถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.2.1.1 หรือ 4.2.1.2) วัดมูลค่าภายหลังของสัญญาดังกล่าวด้วยมูลค่าที่สูงกว่าระหว่าง

4.2.1.3.1 จำนวนเงินของ*ค่าเผื่อผลขาดทุน*ที่กำหนดในหมวดที่ 5.5 และ

4.2.1.3.2 จำนวนเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก (ดูย่อหน้าที่ 5.1.1) หักจำนวนเงินสะสมของรายได้ (เมื่อเหมาะสม) ที่รับรู้ตามหลักการของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

4.2.1.4 ภาระผูกพันที่จะให้สินเชื่อที่อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดผู้ให้สินเชื่อดังกล่าวต้อง (ยกเว้นเมื่อปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.2.1.1) วัดมูลค่าภายหลังของภาระผูกพันดังกล่าวด้วยมูลค่าที่สูงกว่าระหว่าง

4.2.1.4.1 จำนวนเงินของค่าเผื่อผลขาดทุนที่กำหนดในหมวดที่ 5.5 และ

4.2.1.4.2 จำนวนเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก (ดูย่อหน้าที่ 5.1.1) หักจำนวนเงินสะสมของรายได้ (เมื่อเหมาะสม) ที่รับรู้ตามหลักการของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

4.2.1.5 สิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่ายที่รับรู้โดยผู้ซื้อในการรวมธุรกิจที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ สิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่ายดังกล่าวต้องวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมโดยรับรู้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในกำไรหรือขาดทุน

ทางเลือกในการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

4.2.2 ณ วันที่มีการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการอาจเลือกกำหนด (ไม่สามารถยกเลิกได้) ให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน เมื่อข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.3.5 อนุญาตให้ทำได้ หรือเมื่อการกำหนดดังกล่าวส่งผลให้ข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้นเนื่องจาก

4.2.2.1 การกำหนดดังกล่าวช่วยขจัดหรือลดความไม่สอดคล้องในการวัดมูลค่าหรือการรับรู้รายการอย่างมีนัยสำคัญ (บางครั้งอาจเรียกว่าการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีที่จะเกิดจากการวัดมูลค่าสินทรัพย์หรือหนี้สินหรือการรับรู้ผลกำไรและขาดทุนจากรายการดังกล่าวด้วยเกณฑ์ที่แตกต่างกัน (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.29 ถึง ข4.1.32) หรือ

4.2.2.2 กลุ่มของหนี้สินทางการเงินหรือสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่มีการบริหารและประเมินผลการดำเนินงานด้วยเกณฑ์มูลค่ายุติธรรมซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หรือกลยุทธ์การลงทุนที่เป็น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ลายลักษณ์อักษร และข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มดังกล่าวมีการนำเสนอเป็นการภายในต่อผู้บริหารสำคัญของกิจการ (ตามคำจำกัดความในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง *การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง*) เช่น คณะกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของกิจการ (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.33 ถึง ข4.1.36)

4.3 อนุพันธ์แฝง

4.3.1 อนุพันธ์แฝง คือ องค์ประกอบของสัญญาแบบผสมที่ประกอบด้วยสัญญาหลักที่ไม่ใช่อนุพันธ์ โดยกระแสเงินสดบางส่วนของเครื่องมือทางการเงินแบบผสมนี้จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่คล้ายคลึงกับอนุพันธ์เดี่ยว อนุพันธ์แฝงทำให้กระแสเงินสดตามสัญญาบางส่วนหรือทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปตามอัตราดอกเบี้ยที่กำหนด ราคาของเครื่องมือทางการเงิน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีราคาหรือดัชนีอัตรา อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรือดัชนีความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรือตัวแปรอื่นที่กำหนดไว้ในกรณีของตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรทางการเงินที่ไม่เฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญาเท่านั้น อนุพันธ์ที่ผูกติดกับ*เครื่องมือทางการเงิน* แต่สามารถโอนได้ตามสัญญาอย่างอิสระจากเครื่องมือทางการเงินนั้น หรือมีคู่สัญญาที่ต่างไปไม่ถือเป็นอนุพันธ์แฝง แต่เป็นเครื่องมือทางการเงินที่แยกต่างหาก

สัญญาแบบผสมที่มีสินทรัพย์ทางการเงินเป็นสัญญาหลัก

4.3.2 ถ้าสัญญาแบบผสมประกอบด้วยสัญญาหลักซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.5 สำหรับสัญญาแบบผสมทั้งสัญญา

สัญญาแบบผสมอื่น

4.3.3 หากสัญญาแบบผสมประกอบด้วยสัญญาหลักซึ่งไม่ใช่สินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ อนุพันธ์แฝงต้องแยกออกจากสัญญาหลัก และถือเป็นอนุพันธ์ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

4.3.3.1 ลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยงของอนุพันธ์แฝงไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยงของสัญญาหลัก (ดูย่อหน้าที่ ข4.3.5 และ ข4.3.8)

4.3.3.2 เครื่องมือทางการเงินที่แยกต่างหากซึ่งมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับอนุพันธ์แฝงมีลักษณะตรงตามคำนิยามของอนุพันธ์ และ

4.3.3.3 สัญญาแบบผสมนี้ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมที่การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน (เช่น อนุพันธ์ที่แฝงในหนี้สินทางการเงินที่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนไม่แยกออกจากสัญญาหลัก)

4.3.4 ในกรณีที่อนุพันธ์แฝงแยกออกจากสัญญาหลัก กิจการต้องถือปฏิบัติกับสัญญาหลักตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เหมาะสม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าอนุพันธ์แฝงต้องแสดงรายการแยกต่างหากในงบแสดงฐานะทางการเงินหรือไม่

4.3.5 ถึงแม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 4.3.3 และ 4.3.4 หากสัญญาประกอบด้วยอนุพันธ์แฝงหนึ่งรายการหรือมากกว่า และสัญญาหลักไม่ใช่สินทรัพย์ตามขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการอาจเลือกกำหนดให้สัญญาแบบผสมทั้งสัญญาวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน เว้นแต่

4.3.5.1 อนุพันธ์แฝงไม่ได้เปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดตามสัญญาอย่างมีนัยสำคัญ หรือ

4.3.5.2 มีความชัดเจนโดยอาศัยการวิเคราะห์เพียงเล็กน้อยหรือไม่ต้องวิเคราะห์เมื่อพิจารณาตั้งแต่แรกเริ่มว่าการแยกอนุพันธ์แฝงสำหรับเครื่องมือทางการเงินแบบผสมที่คล้ายคลึงนั้นเป็นเรื่องต้องห้าม เช่น สิทธิเลือกที่จะจ่ายชำระเงินก่อนครบกำหนดที่แฝงอยู่กับเงินกู้ยืมซึ่งอนุญาตให้จ่ายชำระคืนก่อนครบกำหนดด้วยมูลค่าที่ใกล้เคียงกับราคาทุนตัดจำหน่าย

4.3.6 หากกิจการต้องแยกอนุพันธ์แฝงออกจากสัญญาหลักตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ แต่ไม่สามารถวัดมูลค่าอนุพันธ์แฝงแยกต่างหากได้ ทั้ง ณ วันที่ได้มา หรือ ณ วันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงานในภายหลัง กิจการต้องเลือกกำหนดให้สัญญาแบบผสมทั้งสัญญาวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

4.3.7 หากกิจการไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์แฝงได้อย่างน่าเชื่อถือจากเงื่อนไขและข้อกำหนดของอนุพันธ์แฝงนั้น ให้กิจการวัดมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์แฝงด้วยผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสัญญาแบบผสมกับมูลค่ายุติธรรมของสัญญาหลัก หากกิจการไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์แฝงตามวิธีดังกล่าว ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.3.6 และเลือกกำหนดให้สัญญาแบบผสมดังกล่าววัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

4.4 การจัดประเภทรายการใหม่

4.4.1 เฉพาะเมื่อกิจการเปลี่ยนแปลงโมเดลธุรกิจในการบริหารสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้รับผลกระทบทั้งหมดให้เป็นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.4 ดูย่อหน้าที่ 5.6.1 ถึง 5.6.7 ย่อหน้าที่ ข4.4.1 ถึง ข4.4.3 และ ข5.6.1 ถึง ข5.6.2 สำหรับแนวปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน

4.4.2 กิจการต้องไม่จัดประเภทรายการใหม่สำหรับหนี้สินทางการเงินใด ๆ

4.4.3 การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ดังต่อไปนี้ไม่ถือเป็นการจัดประเภทรายการใหม่ตามวัตถุประสงค์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของย่อหน้าที่ 4.4.1 ถึง 4.4.2

4.4.3.1 รายการซึ่งในอดีตเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดหรือการป้องกันความเสี่ยงในเงินลงทุนสุทธิ ซึ่งไม่เข้าเงื่อนไขการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป

4.4.3.2 รายการที่เลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดหรือการป้องกันความเสี่ยงในเงินลงทุนสุทธิ และ

4.4.3.3 การเปลี่ยนแปลงการวัดมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 6.7

บทที่ 5 การวัดมูลค่า

5.1 การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก

5.1.1 ยกเว้นลูกหนี้การค้าภายใต้ขอบเขตของย่อหน้าที่ 5.1.3 ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนด้วยมูลค่ายุติธรรม บวกหรือหักด้วย*ต้นทุนการทำรายการ*ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาหรือการออกสินทรัพย์ทางการเงิน หรือหนี้สินทางการเงินนั้น

5.1.1ก อย่างไรก็ตาม หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกแตกต่างจากราคาของรายการ กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ข5.1.2ก

5.1.2 ในกรณีที่กิจการใช้การบัญชีวันชำระ สำหรับสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย สินทรัพย์ดังกล่าวให้รับรู้เมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันซื้อขาย (ดูย่อหน้าที่ ข3.1.3 ถึง ข3.1.6)

5.1.3 แม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.1.1 ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่าลูกหนี้การค้าด้วยราคาของรายการ (ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า) ในกรณีที่ลูกค้าการค้าไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (หรือเมื่อกิจการใช้วิธีผ่อนปรนในทางปฏิบัติตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 63 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15)

5.2 การวัดมูลค่าภายหลังของสินทรัพย์ทางการเงิน

5.2.1 ภายหลังการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.1 ถึง 4.1.5 ด้วย

5.2.1.1 ราคาทุนตัดจำหน่าย

5.2.1.2 มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือ

5.2.1.3 มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.2.2 กิจการต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการด้อยค่าในหมวดที่ 5.5 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายตามย่อหน้าที่ 4.1.2 และสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก

5.2.3 กิจการต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.5.8 ถึง 6.5.14 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่กำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง และหากกิจการมีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยแบบเป็นกลุ่ม (fair value hedge for a portfolio hedge of interest rate risk) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป และให้เปิดเผยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าว

5.3 การวัดมูลค่าภายหลังของหนี้สินทางการเงิน

5.3.1 ภายหลังการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่าหนี้สินทางการเงินตามย่อหน้าที่ 4.2.1 ถึง 4.2.2

5.3.2 กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 6.5.8 ถึง 6.5.14 สำหรับหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง และหากกิจการมีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยแบบเป็นกลุ่ม (fair value hedge for a portfolio hedge of interest rate risk) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป

5.4 การวัดมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่าย

สินทรัพย์ทางการเงิน

วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง

5.4.1 ดอกเบี้ยรับต้องคำนวณโดยใช้*วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง* (ดูภาคผนวก ก และย่อหน้าที่ ข5.4.1 ถึง ข5.4.7) การคำนวณนี้ให้ใช้*อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง*กับ*มูลค่าตามบัญชีขั้นต้น*ของสินทรัพย์ทางการเงิน ยกเว้น

5.4.1.1 *สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด* สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านี้ กิจการต้องใช้*อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต*กับ*ราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงิน*ตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

5.4.1.2 สินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด แต่กลายเป็น*สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต*ในภายหลัง สำหรับสินทรัพย์เหล่านี้ กิจการต้องใช้อัตราดอกเบี้ย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่แท้จริงกับราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น สำหรับรอบระยะเวลารายงานภายหลัง

5.4.2 กิจการที่คำนวณดอกเบี้ยรับโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงกับราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงินตามย่อหน้าที่ 5.4.1.2 ในรอบระยะเวลาที่รายงาน ต้องคำนวณดอกเบี้ยรับโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงกับมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นในรอบระยะเวลารายงานภายหลัง หากความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นจนทำให้สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไม่มีการด้อยค่าด้านเครดิตอีกต่อไป และความเสี่ยงด้านเครดิตที่ดีขึ้นนี้มีความเกี่ยวพันอย่างเป็นรูปธรรมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการที่กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.4.1.2 (เช่น อันดับความน่าเชื่อถือของผู้กู้ดีขึ้น)

การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดตามสัญญา

5.4.3 เมื่อกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินมีการเจรจาต่อรองใหม่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเป็นอย่างอื่น และการเจรจาต่อรองใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ส่งผลให้มีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินนั้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการต้องคำนวณมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน และต้องรับรู้*ผลกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลง*ในกำไรหรือขาดทุน มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินต้องคำนวณใหม่ด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดตามสัญญาที่มีการเจรจาต่อรองใหม่หรือเปลี่ยนแปลง ที่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเดิมของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด) หรือเมื่อสามารถใช้ได้ ให้ใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ปรับใหม่ที่คำนวณตามย่อหน้าที่ 6.5.10 ต้นทุนหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เกิดขึ้นให้นำไปปรับปรุงกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลง และให้ตัดจำหน่ายตลอดอายุที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลง

การตัดออกจากบัญชี

5.4.4 กิจการต้องลดมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินโดยตรง เมื่อกิจการไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะได้รับคืนสินทรัพย์ทางการเงินทั้งจำนวนหรือบางส่วน การตัดออกจากบัญชีถือเป็นสถานการณ์หนึ่งของการตัดรายการ (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.16.18)

5.5 การด้อยค่า

การรับรู้รายการสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

วิธีการทั่วไป

5.5.1 กิจการต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับ*ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น*ของสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งวัดมูลค่าตามย่อหน้าที่ 4.1.2 หรือ 4.1.2ก ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า *สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา*หรือภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ และสัญญาค้ำประกันทางการเงินที่เป็นไปตามข้อกำหนดเรื่องการด้อยค่าตามย่อหน้าที่ 2.1.7 4.2.1.3 หรือ 4.2.1.4

5.5.2 กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการด้อยค่าสำหรับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนของสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 4.1.2ก อย่างไรก็ตาม กิจการต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นและต้องไม่ลดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน

5.5.3 ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 5.5.13 ถึง 5.5.16 ในแต่ละวันที่รายงาน กิจการต้องวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนของเครื่องมือทางการเงินด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับ*ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ* หากความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

5.5.4 วัตถุประสงค์ของข้อกำหนดการด้อยค่าเพื่อรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินทั้งหมดที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับ ตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ไม่ว่าการประเมินดังกล่าวจะเป็นรายสัญญาหรือเป็นรายกลุ่ม โดยให้พิจารณาข้อมูลสนับสนุนที่มีความสมเหตุสมผลทั้งหมดซึ่งรวมถึงข้อมูลที่มีการคาดการณ์ไปในอนาคต

5.5.5 ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 5.5.13 ถึง 5.5.16 ณ วันที่รายงาน หากความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนของเครื่องมือทางการเงินด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับ*ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า*

5.5.6 สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ และสัญญาค้ำประกันทางการเงิน ให้ถือว่าวันที่กิจการเริ่มเป็นคู่สัญญาในภาระผูกพันที่ไม่สามารถยกเลิกได้เป็นวันที่มีการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกตามวัตถุประสงค์ของการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดการด้อยค่า

5.5.7 หากกิจการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนของเครื่องมือทางการเงินด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุในรอบระยะเวลารายงานก่อน แต่ ณ วันที่รายงานปัจจุบัน กิจการพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจการไม่ต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.5.3 กิจการต้องวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า ณ วันที่รายงานปัจจุบัน

5.5.8 กิจการต้องรับรู้จำนวนเงินของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (หรือกลับรายการผลขาดทุน) เพื่อปรับปรุงค่าเผื่อผลขาดทุน ณ วันที่รายงาน ให้เป็นจำนวนเงินที่ต้องรับรู้ตาม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เป็น*ผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า*ในกำไรหรือขาดทุน

การพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต

5.5.9 ณ แต่ละวันที่รายงาน กิจการต้องประเมินว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ ในการประเมินดังกล่าว กิจการต้องใช้การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินที่คาดไว้ แทนการใช้การเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในการประเมินดังกล่าว กิจการต้องเปรียบเทียบความเสี่ยงของการผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รายงาน กับความเสี่ยงของการผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก และพิจารณาข้อมูลสนับสนุนและสมเหตุสมผลที่สามารถหาได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ถึงการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

5.5.10 กิจการอาจสันนิษฐานว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หากพิจารณาแล้วว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ ณ วันที่รายงาน (ดูย่อหน้าที่ ข5.5.22 ถึง ข5.5.24)

5.5.11 ในการพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ กิจการไม่สามารถใช้เพียงข้อมูล*การค้างชำระเกินกำหนด*เพียงอย่างเดียวในการพิจารณา หากกิจการสามารถหาข้อมูลคาดการณ์อนาคตที่สนับสนุนและสมเหตุสมผลโดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป อย่างไรก็ตาม หากกิจการไม่สามารถหาข้อมูลคาดการณ์อนาคตนอกเหนือจากสถานะการค้างชำระเกินกำหนด (ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาเป็นรายสัญญาหรือเป็นกลุ่ม) โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป กิจการอาจใช้ข้อมูลการค้างชำระเกินกำหนดเพื่อพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ ไม่ว่ากิจการจะใช้วิธีใดในการประเมินการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต ให้มีข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้ว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก เมื่อมีการค้างชำระการจ่ายเงินตามสัญญาเกินกว่า 30 วัน กิจการสามารถโต้แย้งข้อสันนิษฐานดังกล่าว หากกิจการมีข้อมูลสนับสนุนและสมเหตุสมผลโดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปที่แสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก แม้ว่าจะมีการค้างชำระการจ่ายเงินตามสัญญาเกินกว่า 30 วัน ในกรณีที่กิจการประเมินว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญก่อนมีการค้างชำระการจ่ายเงินตามสัญญาเกินกว่า 30 วัน กิจการไม่สามารถใช้ข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

5.5.12 หากมีการเจรจาต่อรองใหม่หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินและไม่มีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินนั้น กิจการต้องประเมินว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 5.5.3 หรือไม่ โดยเปรียบเทียบ

5.5.12.1 ความเสี่ยงของการผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้น ณ วันที่รายงาน (อ้างอิงจากเงื่อนไขตามสัญญาที่มีการเปลี่ยนแปลง) และ

5.5.12.2 ความเสี่ยงของการผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้น ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก (อ้างอิงจากเงื่อนไขตามสัญญาเดิมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง)

สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด

5.5.13 ถึงแม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.5.3 และ 5.5.5 ณ วันที่รายงาน กิจการต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด ด้วยผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเท่านั้น

5.5.14 ณ แต่ละวันที่รายงาน กิจการต้องรับรู้จำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ เป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่าในกำไรหรือขาดทุน กิจการต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเป็นผลกำไรจากการด้อยค่า แม้ว่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุดังกล่าวเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นซึ่งเคยรวมอยู่ในกระแสเงินสดที่ประมาณการ ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

วิธีการอย่างง่าย สำหรับลูกหนี้การค้า สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา และลูกหนี้ตามสัญญาเช่า

5.5.15 ถึงแม้จะมีข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.5.3 และ 5.5.5 กิจการต้องวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเสมอสำหรับ

5.5.15.1 ลูกหนี้การค้าหรือสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาซึ่งเป็นผลมาจากรายการที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ซึ่ง

5.5.15.1.1 ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (หรือ เมื่อกิจการใช้วิธีผ่อนปรนในทางปฏิบัติตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 63 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15)

หรือ

5.5.15.1.2 มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดหาเงินที่มีนัยสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ถ้ากิจการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ นโยบายการบัญชีดังกล่าวต้องถือปฏิบัติกับลูกหนี้การค้าหรือสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาทั้งหมด แต่อาจถือปฏิบัติแยกกันระหว่างลูกหนี้การค้ากับสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา

5.5.15.2 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าที่เกิดจากรายการที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า หากกิจการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ นโยบายการบัญชีดังกล่าวต้องถือปฏิบัติกับลูกหนี้ตามสัญญาเช่าทั้งหมด แต่อาจถือปฏิบัติแยกกันระหว่างลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินและลูกหนี้ตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

5.5.16 กิจการอาจเลือกนโยบายการบัญชีสำหรับลูกหนี้การค้า ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า และสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา โดยอิสระจากกันได้

การวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

5.5.17 กิจการต้องวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของเครื่องมือทางการเงินโดยวิธีการที่สะท้อนถึงเรื่องต่อไปนี้

5.5.17.1 จำนวนเงินที่คำนึงถึงความน่าจะเป็นถ่วงน้ำหนักและปราศจากอคติ ซึ่งพิจารณาจากการประเมินช่วงของผลลัพธ์ที่เป็นไปได้

5.5.17.2 มูลค่าเงินตามเวลา และ

5.5.17.3 ข้อมูลสนับสนุนและสมเหตุสมผลโดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ณ วันที่รายงาน เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต สภาพการณ์ปัจจุบัน และการพยากรณ์สภาวะเศรษฐกิจในอนาคต

5.5.18 ในการวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจการไม่จำเป็นต้องระบุสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทุกสถานการณ์ อย่างไรก็ตาม กิจการต้องพิจารณาความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่ผลขาดทุนด้านเครดิตจะเกิดขึ้น โดยสะท้อนทั้งความน่าจะเป็นที่ผลขาดทุนด้านเครดิตจะเกิดขึ้นและความน่าจะเป็นที่ผลขาดทุนด้านเครดิตจะไม่เกิดขึ้น แม้ว่าความน่าจะเป็นที่ผลขาดทุนด้านเครดิตจะเกิดขึ้นอยู่ในระดับต่ำมาก

5.5.19 ช่วงระยะเวลาที่ยาวที่สุดที่ใช้ในการพิจารณาในการวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือระยะเวลาที่ยาวที่สุดตามสัญญา (รวมถึงสิทธิเลือกที่จะขยายระยะเวลา) ซึ่งกิจการมี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงด้านเครดิต และไม่มีระยะเวลาที่ยาวนานกว่านั้น แม้ว่าระยะเวลาที่ยาวนานกว่านั้นจะสอดคล้องกับวิธีปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจก็ตาม

5.5.20 อย่างไรก็ตาม เครื่องมือทางการเงินบางประเภทประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมและภาระผูกพันที่ยังไม่ใช้ และความสามารถตามสัญญาของกิจการในการเรียกร้องให้จ่ายชำระและยกเลิกภาระผูกพันที่ยังไม่ใช้นั้นไม่ได้จำกัดฐานะเปิดต่อผลขาดทุนด้านเครดิตของกิจการในระยะเวลาที่ทวงถามตามสัญญา สำหรับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวเท่านั้นที่กิจการต้องวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่กิจการมีฐานะเปิดต่อความเสี่ยงด้านเครดิตและผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนี้จะไม่ลดลงด้วยมาตรการในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต แม้ว่าระยะเวลาดังกล่าวขยายเกินกว่าระยะเวลาที่ยาวที่สุดตามสัญญา

5.6 การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน

5.6.1 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินตามย่อหน้าที่ 4.4.1 กิจการต้องถือปฏิบัติการจัดประเภทรายการใหม่โดยทันทีเป็นต้นไปนับจาก*วันที่จัดประเภทรายการใหม่* กิจการต้องไม่ปรับย้อนหลังผลกำไร ผลขาดทุน (รวมถึงผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า) หรือดอกเบี้ยที่เคยรับรู้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดประเภทรายการใหม่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 5.6.2 ถึง 5.6.7

5.6.2 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างราคาทุนตัดจำหน่ายก่อนหน้าของสินทรัพย์ทางการเงินและมูลค่ายุติธรรมให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

5.6.3 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ดังกล่าว ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่จะกลายเป็นมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นใหม่ (ดูย่อหน้าที่ ข5.6.2 สำหรับแนวปฏิบัติในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและค่าเผื่อผลขาดทุน ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่)

5.6.4 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ ผลกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างราคาทุนตัดจำหน่ายก่อนหน้าของสินทรัพย์ทางการเงินและมูลค่ายุติธรรมนั้นให้รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น การจัดประเภทรายการใหม่นี้ไม่ก่อให้เกิดการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและการวัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ดูย่อหน้าที่ ข5.6.1)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.6.5 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย สินทรัพย์ทางการเงินที่จะจัดประเภทรายการใหม่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ อย่างไรก็ตาม ผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ไว้ก่อนหน้าในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะโอนออกจากส่วนของเจ้าของและปรับปรุงกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ ดังนั้นสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวจึงวัดมูลค่า ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ เสมือนหนึ่งว่าวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายมาโดยตลอด การปรับปรุงนี้กระทบต่อกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นแต่ไม่กระทบต่อกำไรหรือขาดทุน ดังนั้น การปรับปรุงดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่(ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง *การนำเสนองบการเงิน*) การจัดประเภทรายการใหม่นี้ไม่ก่อให้เกิดการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและการวัดมูลค่าของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ดูย่อหน้าที่ ข5.6.1)

5.6.6 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวยังคงวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมต่อไป (ดูย่อหน้าที่ ข5.6.2 สำหรับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและค่าเผื่อผลขาดทุน ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่)

5.6.7 หากกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน จากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเป็นประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน สินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวยังคงวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมต่อไป และให้โอนผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ไว้ก่อนหน้าในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นออกจากส่วนของเจ้าของไปยังกำไรหรือขาดทุนซึ่งถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่

5.7 ผลกำไรและขาดทุน

5.7.1 ผลกำไรหรือขาดทุนจากสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เว้นแต่

5.7.1.1 เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.8 ถึง 6.5.14 และหากกิจการมีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยแบบเป็นกลุ่ม (fair value hedge for a portfolio hedge of interest rate risk) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป)

5.7.1.2 เป็นการลงทุนในตราสารทุนและกิจการเลือกที่จะแสดงผลกำไรหรือขาดทุนจากเงินลงทุนในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

5.7.1.3 เป็นหนี้สินทางการเงินที่กิจการเลือกกำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน และกิจการต้องแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงใน*ความเสี่ยงด้านเครดิต*ของหนี้สินในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.7 หรือ

5.7.1.4 เป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก และกิจการต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.10

5.7.1ก *เงินปันผล*ให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนก็ต่อเมื่อ

5.7.1ก.1 กิจการมีสิทธิที่จะได้รับเงินปันผล

5.7.1ก.2 มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของเงินปันผลนั้น และ

5.7.1ก.3 กิจการสามารถวัดมูลค่าจำนวนเงินของเงินปันผลได้อย่างน่าเชื่อถือ

5.7.2 ผลกำไรหรือขาดทุนจากสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและไม่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.8 ถึง 6.5.14 และหากกิจการมีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยแบบเป็นกลุ่ม (fair value hedge for a portfolio hedge of interest rate risk) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป) ต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน เมื่อสินทรัพย์ทางการเงินนั้นมีการตัดรายการหรือมีการจัดประเภทรายการใหม่ตามย่อหน้าที่ 5.6.2 หรือผ่านกระบวนการตัดจำหน่าย หรือเพื่อรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า ถ้ากิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินออกจากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.6.2 และ 5.6.4 ผลกำไรหรือขาดทุนจากหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อหนี้สินทางการเงินนั้นมีการตัดรายการและผ่านกระบวนการตัดจำหน่าย (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.2 สำหรับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ)

5.7.3 ผลกำไรหรือขาดทุนจากสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต้องรับรู้ตามย่อหน้าที่ 6.5.8 ถึง 6.5.14 และหากกิจการมีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยแบบเป็นกลุ่ม (fair value hedge for a portfolio hedge of interest rate risk) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป

5.7.4 หากกิจการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินโดยใช้การบัญชีวันชำระ (ดูย่อหน้าที่ 3.1.2 ข3.1.3 และ ข3.1.6) สำหรับสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายไม่ให้รับรู้การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่จะได้รับระหว่างช่วงเวลาตั้งแต่วันซื้อขาย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

และวันจ่ายชำระ อย่างไรก็ตาม สำหรับสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนหรือในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.1 วันซื้อขายถือเป็นวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเพื่อวัตถุประสงค์ในการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดการด้อยค่า

เงินลงทุนในตราสารทุน

5.7.5 เงินลงทุนในตราสารทุนที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ซึ่งไม่ใช่เงินลงทุนที่*ถือไว้เพื่อค้า*หรือไม่เป็นสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่ายซึ่งเกิดจากการรวมธุรกิจตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.3 สำหรับแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการอาจเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในภายหลังของเงินลงทุนในตราสารทุนในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยเมื่อเลือกแล้วจะไม่สามารถยกเลิกได้

5.7.6 ในกรณีที่กิจการเลือกปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.7.5 กิจการต้องรับรู้เงินปันผลจากเงินลงทุนดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุน ตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.1ก

หนี้สินที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

5.7.7 กิจการต้องแสดงผลกำไรหรือขาดทุนจากหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.2.2 หรือย่อหน้าที่ 4.3.5 ดังต่อไปนี้

5.7.7.1 จำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินนั้นต้องแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.13 ถึง ข5.7.20) และ

5.7.7.2 จำนวนเงินคงเหลือจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินดังกล่าวต้องแสดงในกำไรหรือขาดทุน

เว้นแต่การปฏิบัติต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงจากความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินตามที่อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ 5.7.7.1 จะก่อให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในกำไรหรือขาดทุน (ในกรณีดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 5.7.8) ย่อหน้าที่ ข5.7.5 ถึง ข5.7.7 และ ข5.7.10 ถึง ข5.7.12 ให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาว่ามีการก่อให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีหรือไม่

5.7.8 หากข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.7 ก่อให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีในกำไรหรือขาดทุน กิจการต้องแสดงผลกำไรหรือขาดทุนทั้งหมดของหนี้สิน (รวมถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินนั้น) ในกำไร

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

หรือขาดทุน

5.7.9 ถึงแม้จะมีข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.7 และ 5.7.8 กิจการต้องแสดงผลกำไรและขาดทุนทั้งหมดที่เกิดจากภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อและสัญญาค้ำประกันทางการเงินที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

5.7.10 ผลกำไรหรือขาดทุนของสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ยกเว้นผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า (ดูหมวดที่ 5.5) และผลกำไรและขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.2 ถึง ข5.7.2ก) จนกระทั่งมีการตัดรายการหรือจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินนั้น เมื่อมีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงิน ผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ไว้ก่อนหน้าในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นให้จัดประเภทรายการใหม่จากส่วนของเจ้าของไปยังกำไรหรือขาดทุนซึ่งถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) หากมีการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินออกจากประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กิจการต้องถือปฏิบัติกับผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ไว้ก่อนหน้าในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.6.5 และ 5.6.7 ดอกเบี้ยที่คำนวณโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

5.7.11 ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 5.7.10 หากสินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก จำนวนเงินที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเงินเดียวกับจำนวนเงินที่จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเสมือนว่าสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าววัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

บทที่ 6 การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

6.1 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง

6.1.1 การบัญชีป้องกันความเสี่ยงมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงผลกระทบในงบการเงิน ซึ่งเกิดจากกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของกิจการที่ใช้เครื่องมือทางการเงินในการจัดการฐานะเปิดที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน (หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ในกรณีของเงินลงทุนในตราสารทุนที่กิจการเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5) วิธีการดังกล่าวมีเป้าหมายในการแสดงถึงบริบทของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงภายใต้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และผลกระทบที่เกิดขึ้น

6.1.2 กิจการอาจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง และรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.2.1 ถึง 6.3.7 และย่อหน้าที่ ข6.2.1 ถึง ข6.3.25 สำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข กิจการต้องถือปฏิบัติกับผลกำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.5.1 ถึง 6.5.14 และย่อหน้าที่ ข6.5.1 ถึง ข6.5.28 สำหรับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เป็นกลุ่มรายการ กิจการต้องถือปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดเพิ่มเติมตามย่อหน้าที่ 6.6.1ถึง 6.6.6 และ ย่อหน้าที่ ข6.6.1 ถึง ข6.6.16

6.1.3 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมต่อฐานะเปิดต่อความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน (และเพียงแค่การป้องกันความเสี่ยงนี้เท่านั้น) กิจการสามารถเลือกถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่ต่อไป ทั้งนี้ให้กิจการเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

6.2 เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

เครื่องมือที่เข้าเงื่อนไข

6.2.1 กิจการอาจเลือกกำหนดให้อนุพันธ์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ยกเว้นสิทธิเลือกซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรบางประเภท (ดูย่อหน้าที่ ข6.2.4)

6.2.2 กิจการอาจเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์หรือหนี้สินทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ยกเว้นหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนที่การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินดังกล่าวแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.7 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ องค์ประกอบของความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์หรือหนี้สินทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์อาจเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงถ้าไม่ใช่เงินลงทุนในตราสารทุนซึ่งกิจการเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5

6.2.3 เพื่อวัตถุประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง เฉพาะสัญญากับคู่สัญญาภายนอกกิจการที่เสนอรายงานเท่านั้น (เช่น ภายนอกกลุ่มกิจการหรือกิจการที่รายงาน) ที่สามารถเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การเลือกกำหนดเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

6.2.4 เครื่องมือที่เข้าเงื่อนไขต้องเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงทั้งจำนวน ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

6.2.4.1 กิจการแยกมูลค่าที่แท้จริงและมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกออกจากกัน และกิจการเลือกกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกเท่านั้น โดยไม่รวมการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตามเวลาเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.15 และย่อหน้าที่ ข6.5.29 ถึง ข6.5.33)

6.2.4.2 กิจการแยกองค์ประกอบราคาล่วงหน้าและองค์ประกอบราคาปัจจุบันของสัญญาฟอร์เวิร์ดออกจากกัน และกิจการเลือกกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าขององค์ประกอบราคาปัจจุบันของสัญญาฟอร์เวิร์ดเท่านั้น โดยไม่รวมองค์ประกอบราคาล่วงหน้า เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ในทำนองเดียวกัน ส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอาจแยกจากและไม่รวมในการเลือกกำหนดเครื่องมือทางการเงินให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.16 และย่อหน้าที่ ข6.5.34 ถึง ข6.5.39) และ

6.2.4.3 กิจการอาจเลือกกำหนดให้สัดส่วนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (เช่น ร้อยละ 50 ของจำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม กิจการไม่อาจเลือกกำหนดให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของระยะเวลาระหว่างที่เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงยังมีผลอยู่เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

6.2.5 กลุ่มของรายการต่อไปนี้ กิจการอาจพิจารณารวมกันและเลือกกำหนดร่วมกันให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (รวมถึงสถานการณ์ที่ความเสี่ยงที่เกิดจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงบางรายการหักกลบกับความเสี่ยงที่เกิดจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงอื่น)

6.2.5.1 อนุพันธ์หรือสัดส่วนของอนุพันธ์ และ

6.2.5.2 รายการที่ไม่ใช่อนุพันธ์หรือสัดส่วนของรายการที่ไม่ใช่อนุพันธ์

6.2.6 อย่างไรก็ตาม ตราสารอนุพันธ์ซึ่งรวมสิทธิเลือกที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสิทธิเลือกที่กิจการซื้อ (ตัวอย่างเช่น สิทธิเลือกอัตราดอกเบี้ยแบบคอลล่าร์) ไม่เข้าเงื่อนไขในการเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง หากรายการดังกล่าวให้ผลเหมือนสิทธิเลือกที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่หักกลบได้ ณ วันที่เลือกกำหนด (เว้นแต่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ ข6.2.4) ในทำนองเดียวกัน เครื่องมือทางการเงินตั้งแต่สองรายการขึ้นไป (หรือสัดส่วนของเครื่องมือทางการเงินนั้น) อาจเลือกกำหนดแบบร่วมกันให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงเฉพาะเมื่อการรวมกันแล้วให้ผลไม่เหมือนสิทธิเลือกที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่หักกลบได้ ณ วันที่เลือกกำหนด (เว้นแต่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ ข6.2.4)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

6.3 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

รายการที่เข้าเงื่อนไข

6.3.1 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงสามารถเป็นได้ทั้งสินทรัพย์หรือหนี้สินที่ได้รับรู้รายการแล้ว *สัญญาผูกมัด*ที่ยังไม่ได้รับรู้รายการ *รายการที่คาดการณ์*หรือเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.3.1.1 รายการเดี่ยว หรือ

6.3.1.2 กลุ่มของรายการ (ให้ปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.6.1 ถึง 6.6.6 และย่อหน้าที่ ข6.6.1 ถึง ข6.6.16)

รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงสามารถเป็นส่วนประกอบของรายการหรือกลุ่มของรายการดังกล่าวได้ (ดูย่อหน้าที่ 6.3.7 และย่อหน้าที่ ข6.3.7 ถึง ข6.3.25)

6.3.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงต้องวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

6.3.3 หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นรายการที่คาดการณ์ (หรือส่วนประกอบของรายการที่คาดการณ์) รายการนั้นต้องมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมาก

6.3.4 ฐานะเปิดโดยรวมซึ่งเป็นการรวมกันของฐานะเปิดที่เข้าเงื่อนไขของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.3.1 และอนุพันธ์อาจเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้ (ดูย่อหน้าที่ ข6.3.3 ถึง ข6.3.4) นอกจากนี้รายการที่คาดการณ์ของฐานะเปิดโดยรวม (กล่าวคือ รายการที่ไม่มีข้อผูกมัดแต่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งจะก่อให้เกิดฐานะเปิดและอนุพันธ์) ถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ถ้าฐานะเปิดโดยรวมมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมาก และเมื่อรายการดังกล่าวเกิดขึ้นก็จะไม่เป็นรายการคาดการณ์อีกต่อไป

6.3.5 ตามวัตถุประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง สินทรัพย์ หนี้สิน สัญญาผูกมัด หรือรายการที่คาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากกับคู่สัญญาภายนอกกิจการที่เสนอรายงานเท่านั้น สามารถเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง การบัญชีป้องกันความเสี่ยงสามารถถือปฏิบัติกับรายการระหว่างกิจการในกลุ่มกิจการเดียวกันได้เฉพาะงบการเงินแต่ละกิจการหรืองบการเงินเฉพาะของกิจการเหล่านั้นเท่านั้น โดยไม่สามารถนำไปถือปฏิบัติกับงบการเงินรวมของกลุ่มกิจการ ยกเว้นงบการเงินรวมของกิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุนตามที่กำหนดในมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 เรื่อง งบการเงินรวม ซึ่งรายการระหว่างกิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุนและบริษัทย่อยที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน จะไม่มีการตัดรายการระหว่างกันในการจัดทำงบการเงินรวม

6.3.6 อย่างไรก็ตาม ย่อหน้าที่ 6.3.5 ไม่ใช้สำหรับรายการต่อไปนี้ ความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการที่เป็นตัวเงินระหว่างกันในกลุ่มกิจการ (เช่น เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ระหว่างบริษัทย่อยสองบริษัท) อาจเข้าเงื่อนไขถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในงบการเงินรวมได้

หากรายการดังกล่าวก่อให้เกิดฐานะเปิดต่อกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ไม่มีการตัดรายการระหว่างกันได้อย่างครบทั้งหมดในการจัดทำงบการเงินรวม ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง *ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ* ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของรายการที่เป็นตัวเงินระหว่างกันในกลุ่มกิจการไม่ถือว่ามีการตัดรายการระหว่างกันได้อย่างครบทั้งหมดในการจัดทำงบการเงินรวม เมื่อรายการที่เป็นตัวเงินระหว่างกันในกลุ่มกิจการนั้นเป็นรายการซึ่งเกิดขึ้นระหว่างสองกิจการในกลุ่มกิจการที่มีสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานแตกต่างกัน นอกจากนั้น ความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการระหว่างกันในกลุ่มกิจการที่คาดการณ์ซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมาก อาจเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในงบการเงินรวมได้ หากรายการดังกล่าวเป็นรายการที่กำหนดด้วยสกุลเงินอื่นที่ไม่ใช่สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการที่เข้าทำรายการ และความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศนี้จะส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวม

การเลือกกำหนดรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

6.3.7 กิจการอาจเลือกกำหนดรายการทั้งจำนวนหรือส่วนประกอบของรายการเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง รายการทั้งจำนวนประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในกระแสเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของรายการนั้น ส่วนประกอบของรายการประกอบด้วยเพียงบางส่วนของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมทั้งจำนวนหรือความผันผวนของกระแสเงินสดทั้งจำนวนของรายการ ในกรณีดังกล่าว กิจการอาจเลือกกำหนดให้ประเภทของส่วนประกอบ (รวมถึงการรวมส่วนประกอบ) ดังต่อไปนี้เท่านั้นเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

6.3.7.1 เฉพาะการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของรายการอันเนื่องมาจากความเสี่ยงหนึ่งหรือหลายความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจง (ส่วนประกอบความเสี่ยง) หากส่วนประกอบความเสี่ยงดังกล่าวสามารถระบุแยกต่างหากได้และวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยอาศัยการประเมินภายใต้บริบทของโครงสร้างตลาดใดโครงสร้างหนึ่ง (ดูย่อหน้าที่ ข6.3.8 ถึง ข6.3.15) ส่วนประกอบความเสี่ยงนั้นให้รวมถึงการเลือกกำหนดเฉพาะแค่การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าเมื่อเทียบกับราคาที่กำหนดหรือตัวแปรอื่น ๆ (ความเสี่ยงด้านเดียว)

6.3.7.2 กระแสเงินสดตามสัญญาที่เลือกไว้หนึ่งรายการหรือมากกว่า

6.3.7.3 ส่วนประกอบของจำนวนเงินที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ส่วนใดส่วนหนึ่งที่ระบุไว้ของจำนวนเงินของรายการ (ดูย่อหน้าที่ ข6.3.16 ถึง ข6.3.20)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

6.4 การเข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง

6.4.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเมื่อเป็นไปตามเกณฑ์ทุกข้อดังต่อไปนี้

6.4.1.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงประกอบด้วยเพียงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่สามารถนำมาใช้ได้ในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเท่านั้น

6.4.1.2 ณ การเริ่มต้นของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการมีการเลือกกำหนดและการจัดทำเอกสารที่เป็นทางการซึ่งระบุถึงความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง และวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของกิจการในการป้องกันความเสี่ยง เอกสารดังกล่าวต้องระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ลักษณะของความเสี่ยงที่ป้องกัน และวิธีการที่กิจการใช้ในการประเมินว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเป็นไปตามข้อกำหนดความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง (รวมถึงการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของความไม่มีประสิทธิผลและวิธีการในการกำหนด*อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง*)

6.4.1.3 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงทุกข้อดังต่อไปนี้

6.4.1.3.1 มีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.4 ถึง ข6.4.6)

6.4.1.3.2 ผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตไม่เหนือกว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่าอันเกิดจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.7 ถึง ข6.4.8) และ

6.4.1.3.3 อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเท่ากับอัตราส่วนของปริมาณของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงซึ่งกิจการได้ป้องกันความเสี่ยงต่อปริมาณของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงซึ่งกิจการได้ใช้ป้องกันความเสี่ยงสำหรับปริมาณของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต้องไม่สะท้อนความไม่สมดุลระหว่างค่าน้ำหนักของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยง (ไม่ว่าจะรับรู้รายการแล้วหรือไม่) ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบัญชีที่จะไม่สอดคล้องกับ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

วัตถุประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.9 ถึง ข6.4.11)

6.5 การบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข

6.5.1 กิจการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 6.4.1 (ซึ่งรวมถึงการที่กิจการตัดสินใจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง)

6.5.2 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

6.5.2.1 การป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม คือ การป้องกันความเสี่ยงของฐานะเปิดต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่รับรู้รายการแล้ว หรือสัญญาผูกมัดที่ยังไม่ได้รับรู้รายการ หรือส่วนประกอบของรายการดังกล่าวข้างต้น อันเนื่องมาจากความเสี่ยงใดความเสี่ยงหนึ่งและมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน

6.5.2.2 การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด คือ การป้องกันความเสี่ยงของฐานะเปิดต่อความผันผวนของกระแสเงินสด อันเนื่องมาจากความเสี่ยงใดความเสี่ยงหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่รับรู้รายการแล้ว (เช่น การจ่ายชำระดอกเบี้ยในอนาคตทั้งหมดหรือบางส่วนของหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว) หรือรายการที่คาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมาก หรือส่วนประกอบของรายการดังกล่าวข้างต้น และมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน

6.5.2.3 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศตามที่นิยามไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

6.5.3 หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นตราสารทุนที่กิจการเลือกที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5 ฐานะเปิดที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามที่อ้างอิงในย่อหน้าที่ 6.5.2.1 ต้องเป็นรายการที่ส่งผลกระทบต่อกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เฉพาะในกรณีนี้เท่านั้นให้แสดงความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

6.5.4 การป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของสัญญาผูกมัด อาจถือปฏิบัติตามการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมหรือการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

6.5.5 หากความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงยุติการเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.4.1.3.3) แต่วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เลือกกำหนดไว้ยังคงเป็นเช่นเดิม กิจการต้องปรับอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้นเพื่อให้กลับมาเป็นไปตามข้อกำหนด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง (หรือสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่า การปรับสมดุล (rebalancing) ดูย่อหน้าที่ ข6.5.7 ถึง ข6.5.21)

6.5.6 กิจการต้องยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงโดยทันทีเป็นต้นไป เฉพาะเมื่อความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง (หรือบางส่วนของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง) ยุติการเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง (หลังจากการพิจารณาการปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง ถ้าสามารถปฏิบัติได้) ทั้งนี้ให้รวมถึงเหตุการณ์ที่เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหมดอายุหรือขาย ยกเลิกหรือใช้สิทธิ ในการนี้การทดแทนหรือการต่ออายุเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหนึ่งให้เป็นอีกเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นการหมดอายุหรือยกเลิก หากการทำสัญญาใหม่ทดแทนหรือการต่ออายุเป็นส่วนหนึ่งและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่บันทึกไว้ นอกจากนี้ในการนี้ เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงไม่ถือว่าหมดอายุหรือยกเลิก หากมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.5.6.1 ผลทางกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือผลจากการออกกฎหมายหรือข้อบังคับทำให้คู่สัญญาของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงตกลงกันให้คู่สัญญาหักบัญชีไม่ว่าจะหนึ่งรายหรือหลายรายเข้ามาเป็นคู่สัญญาใหม่ของแต่ละฝ่ายแทนที่คู่สัญญาเดิม ในการนี้ คู่สัญญาหักบัญชี หมายถึง คู่สัญญากลาง (บางครั้งเรียกว่า องค์กรหักบัญชี หรือ ตัวแทนหักบัญชี) หรือกิจการหนึ่งหรือหลายกิจการ เช่น สมาชิกหักบัญชีขององค์กรหักบัญชี หรือลูกค้าของสมาชิกหักบัญชีขององค์กรหักบัญชี ที่ทำหน้าที่ในฐานะคู่สัญญาที่ทำให้มีการหักบัญชีโดยคู่สัญญากลาง อย่างไรก็ตาม เมื่อคู่สัญญาของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงทดแทนคู่สัญญาเดิมด้วยคู่สัญญาที่ต่างไป และคู่สัญญาแต่ละฝ่ายมีการหักบัญชีโดยใช้คู่สัญญากลางรายเดียวกันให้ถือว่าเป็นไปตามข้อกำหนดตามย่อหน้าย่อยนี้

6.5.6.2 การเปลี่ยนแปลงอื่น (ถ้ามี) ในเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงให้จำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อทำให้เกิดการทดแทนคู่สัญญาดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงข้างต้นให้จำกัดเพียงเท่าที่สอดคล้องกับเงื่อนไขที่อาจจะมีขึ้นได้ หากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวได้หักบัญชีตั้งแต่แรกโดยคู่สัญญาหักบัญชี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักประกัน สิทธิในการหักกลบยอดคงค้างของลูกหนี้และเจ้าหนี้ และค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย

การยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงสามารถส่งผลต่อความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงทั้งจำนวนหรือเพียงบางส่วนก็ได้ (ซึ่งหากเป็นกรณีหลังให้ใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงต่อไปกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่เหลือ)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

6.5.7 กิจการต้องถือปฏิบัติตาม

6.5.7.1 ย่อหน้าที่ 6.5.10 เมื่อกิจการยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมซึ่งรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็น (หรือเป็นส่วนประกอบของ) เครื่องมือทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย และ

6.5.7.2 ย่อหน้าที่ 6.5.12 เมื่อยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

การป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม

6.5.8 ตราบที่การป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมยังคงเข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 6.4.1 ให้กิจการถือปฏิบัติกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

6.5.8.1 ผลกำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน (หรือในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หากใช้เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในการป้องกันความเสี่ยงตราสารทุนที่กิจการนั้นเลือกที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5)

6.5.8.2 ผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงต้องนำไปปรับปรุงกับมูลค่าตามบัญชีของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้น (ถ้าสามารถปฏิบัติได้) และต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ในกรณีที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือเป็นส่วนประกอบของสินทรัพย์ทางการเงิน) ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก ให้รับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นตราสารทุนที่กิจการเลือกที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5 ผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวต้องคงไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ในกรณีที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นสัญญาผูกมัดที่ยังไม่ได้รับรู้รายการ (หรือส่วนประกอบของสัญญาผูกมัด) ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนับตั้งแต่การเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่การป้องกันความเสี่ยงให้รับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน พร้อมกับรับรู้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลกำไรหรือขาดทุนในกำไรหรือขาดทุน

6.5.9 เมื่อรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมเป็นสัญญาผูกมัด (หรือเป็นส่วนประกอบของสัญญาผูกมัด) เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือก่อให้เกิดหนี้สิน ให้กิจการปรับมูลค่าตามบัญชีเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์หรือหนี้สินซึ่งเป็นผลจากการที่กิจการได้ปฏิบัติตามสัญญาผูกมัด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วยผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เคยรับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน

6.5.10 การปรับปรุงใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามย่อหน้าที่ 6.5.8.2 ต้องตัดจำหน่ายไปยังกำไรหรือขาดทุน หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นเครื่องมือทางการเงิน (หรือเป็นส่วนประกอบของเครื่องมือทางการเงิน) ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย การตัดจำหน่ายอาจเริ่มต้นทันทีที่มีการปรับปรุงเกิดขึ้น และต้องเริ่มก่อนที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นยุติที่จะมีการปรับปรุงผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงนั้น การตัดจำหน่ายดังกล่าวคำนวณโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่คำนวณใหม่ ณ วันที่เริ่มการตัดจำหน่าย ในกรณีของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือเป็นส่วนประกอบของสินทรัพย์ทางการเงิน) ที่เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก ให้ตัดจำหน่ายในลักษณะเดียวกัน แต่ใช้จำนวนเงินซึ่งเป็นผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่เคยรับรู้ก่อนหน้าตามย่อหน้าที่ 6.5.8.2 โดยไม่ปรับปรุงกับมูลค่าตามบัญชี

การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

6.5.11 ตราบที่การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดเป็นไปตามเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 6.4.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต้องถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

6.5.11.1 ให้ปรับปรุงส่วนประกอบแยกต่างหากของส่วนของเจ้าของซึ่งเกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (สำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด) จะปรับปรุงด้วยจำนวนที่ต่ำกว่าของรายการใดรายการหนึ่งต่อไปนี้ (เป็นจำนวนเงินค่าสัมบูรณ์)

6.5.11.1.1 ผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงนับจากการเริ่มต้นของการป้องกันความเสี่ยง และ

6.5.11.1.2 ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม (มูลค่าปัจจุบัน) ของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (กล่าวคือ มูลค่าปัจจุบันของผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดอนาคตที่คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยง) โดยนับจากการเริ่มต้นของการป้องกันความเสี่ยง

6.5.11.2 ผลกำไรหรือขาดทุนในส่วนที่มีประสิทธิผลของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (กล่าวคือ ส่วนที่หักกลบกับการเปลี่ยนแปลงในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดที่คำนวณตามย่อหน้าที่ 6.5.11.1) ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

6.5.11.3 ผลกำไรหรือขาดทุนส่วนที่เหลือของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (หรือผลกำไรหรือขาดทุนที่คงเหลือของการเปลี่ยนแปลงของสำรองการป้องกันความเสี่ยง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในกระแสเงินสดที่คำนวณตามย่อหน้าที่ 6.5.11.1) ถือเป็นส่วนของการป้องกันความเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิผลที่ต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

6.5.11.4 จำนวนเงินสะสมในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด ตามย่อหน้าที่ 6.5.11.1 ต้องถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

6.5.11.4.1 หากรายการที่คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยงทำให้เกิดการรับรู้รายการของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงินในภายหลัง หรือรายการที่คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยงสำหรับสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงินกลายเป็นสัญญาผูกมัดที่ต้องถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องโอนจำนวนเงินของสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดตรงไปรวมอยู่ในราคาทุนเริ่มแรกหรือมูลค่าตามบัญชีอื่นของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น รายการดังกล่าวไม่ไม่ถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) ดังนั้น จึงไม่กระทบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

6.5.11.4.2 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดนอกเหนือจากรายการที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ 6.5.11.4.1 จำนวนเงินข้างต้นต้องจัดประเภทรายการใหม่จากสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดไปเป็นกำไรหรือขาดทุนโดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) ในรอบระยะเวลารายงานเดียวกันหรือในรอบระยะเวลารายงานที่กระแสเงินสดอนาคตที่คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน (เช่น ในรอบระยะเวลารายงานที่มีการรับรู้ดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่าย หรือเมื่อยอดขายที่คาดการณ์ได้เกิดขึ้น)

6.5.11.4.3 อย่างไรก็ตาม หากจำนวนเงินข้างต้นเป็นผลขาดทุน และกิจการคาดว่าผลขาดทุนทั้งหมดหรือบางส่วนนั้นจะไม่ได้รับคืนภายในหนึ่งรอบระยะเวลาในอนาคตหรือนานกว่านั้น กิจการต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับจำนวนเงินที่ไม่คาดว่าจะได้รับคืนเข้ากำไรหรือขาดทุนในทันที โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

6.5.12 เมื่อกิจการยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด (ดูย่อหน้าที่ 6.5.6 และ 6.5.7.2) กิจการต้องถือปฏิบัติกับจำนวนเงินที่สะสมไว้ในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด ตามย่อหน้าที่ 6.5.11.1 ดังต่อไปนี้

6.5.12.1 หากกระแสเงินสดอนาคตที่มีการป้องกันความเสี่ยงยังคงคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น จำนวนเงินดังกล่าวต้องคงอยู่ในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด จนกระทั่งกระแสเงินสดอนาคตนั้นได้เกิดขึ้นหรือจนกระทั่งมีการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.5.11.4.3 เมื่อกระแสเงินสดอนาคตเกิดขึ้น ให้กิจการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.5.11.4

6.5.12.2 หากกระแสเงินสดอนาคตที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอีกต่อไป จำนวนดังกล่าวต้องจัดประเภทรายการใหม่ในทันทีจากสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดไปกำไรหรือขาดทุนโดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) กระแสเงินสดอนาคตที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่ไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมาก อาจจะยังคงคาดว่าจะเกิดขึ้นได้

การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

6.5.13 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ ซึ่งรวมการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่เป็นตัวเงินที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินลงทุนสุทธิ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ) ต้องถือปฏิบัติในทำนองคล้ายกันกับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

6.5.13.1 ส่วนหนึ่งของผลกำไรหรือขาดทุนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่มีประสิทธิผลต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ดูย่อหน้าที่ 6.5.11) และ

6.5.13.2 ส่วนที่ไม่มีประสิทธิผลต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

6.5.14 ผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่มีประสิทธิผลที่สะสมไว้ในสำรองการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศต้องจัดประเภทรายการใหม่จากส่วนของเจ้าของไปยังกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) ตามย่อหน้าที่ 48 ถึง 49 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เกี่ยวกับการจำหน่ายหน่วยงานต่างประเทศทั้งหมดหรือบางส่วน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การบัญชีสำหรับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือก

6.5.15 เมื่อกิจการแยกมูลค่าที่แท้จริงและมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกและเลือกกำหนดให้เฉพาะการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.2.4.1) กิจการต้องถือปฏิบัติกับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกดังต่อไปนี้ (ดูย่อหน้าที่ข6.5.29 ถึง ข6.5.33)

6.5.15.1 กิจการต้องแยกความแตกต่างของมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกตามประเภทของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งใช้สิทธิเลือกในการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ ข6.5.29) ดังนี้

6.5.15.1.1 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงแบบธุรกรรมสัมพันธ์

6.5.15.1.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงแบบช่วงเวลาสัมพันธ์

6.5.15.2 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงแบบธุรกรรมสัมพันธ์ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในส่วนที่เกี่ยวกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้น และจำนวนเงินดังกล่าวต้องสะสมไว้ในส่วนประกอบแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของ ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นจากมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกที่สะสมไว้ในส่วนประกอบแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของ (“จำนวนเงิน”นั้น) ต้องถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

6.5.15.2.1 หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในภายหลังก่อให้เกิดการรับรู้รายการของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงิน หรือ สัญญาผูกมัดสำหรับสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงินซึ่งถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องโอน “จำนวนเงิน”นั้นจากส่วนประกอบแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของตรงไปราคาทุนเริ่มแรกหรือมูลค่าตามบัญชีอื่นของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น โดยไม่ถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน) ดังนั้นจึงไม่กระทบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

6.5.15.2.2 สำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 6.5.15.2.1 จำนวนเงินนั้นต้องจัดประเภทรายการใหม่จากส่วนประกอบแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของไปกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1) ภายในรอบระยะเวลารายงานเดียวกันหรือในรอบระยะเวลารายงานซึ่งกระแสเงินสดอนาคตที่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน (เช่น เมื่อยอดขายที่คาดการณ์เกิดขึ้น)

6.5.15.2.3 อย่างไรก็ตาม หากจำนวนเงินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนนั้นไม่คาดว่าจะได้รับคืนภายในหนึ่งรอบระยะเวลารายงานในอนาคตหรือนานกว่านั้น จำนวนเงินนั้นที่ไม่คาดว่าจะได้รับคืนต้องจัดประเภทรายการใหม่ในทันทีไปกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1)

6.5.15.3 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงแบบช่วงเวลาสัมพันธ์ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้น และต้องสะสมในส่วนประกอบแยกต่างหากของส่วนของเจ้าของ มูลค่าตามเวลา ณ วันที่มีการเลือกกำหนดให้สิทธิเลือกเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงต้องตัดจำหน่ายอย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่การปรับปรุงการป้องกันความเสี่ยงสำหรับมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน (หรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นตราสารทุนที่กิจการเลือกที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5) ดังนั้น ในแต่ละรอบระยะเวลารายงาน จำนวนเงินที่ตัดจำหน่ายส่วนต้องจัดประเภทรายการใหม่จากส่วนประกอบแยกต่างหากของส่วนของเจ้าของไปกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1) อย่างไรก็ตาม หากมีการยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่มีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องจัดประเภทรายการใหม่ในทันทีสำหรับจำนวนเงินสุทธิ (กล่าวคือ รวมการตัดจำหน่ายสะสม) ที่สะสมไว้ในส่วนประกอบแยกต่างหากของส่วนของเจ้าของต้องไปยังกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1)

การบัญชีสำหรับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดและส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเครื่องมือทางการเงิน

6.5.16 เมื่อกิจการแยกองค์ประกอบราคาล่วงหน้าและองค์ประกอบราคาปัจจุบันของสัญญาฟอร์เวิร์ดและเลือกกำหนดให้เฉพาะการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าขององค์ประกอบราคาปัจจุบันของสัญญาฟอร์เวิร์ดเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง หรือเมื่อกิจการแยกส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศออกจากเครื่องมือทางการเงินและไม่รวมรายการดังกล่าวในการเลือกกำหนดให้เครื่องมือทางการเงินนั้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.2.4.2)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กิจการอาจถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.5.15 กับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดหรือส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในลักษณะเดียวกันกับการถือปฏิบัติต่อมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกในกรณีดังกล่าว กิจการต้องถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ข6.5.34 ถึง ข6.5.39

6.6 การป้องกันความเสี่ยงของกลุ่มของรายการ

การที่กลุ่มของรายการสามารถถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

6.6.1 กลุ่มของรายการ (รวมถึงกลุ่มของรายการที่รวมกันเป็นฐานะสุทธิ ดูย่อหน้าที่ ข6.6.1 ถึง ข6.6.8) สามารถเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้เฉพาะเมื่อ

6.6.1.1 กลุ่มของรายการประกอบไปด้วยรายการ (รวมถึงส่วนประกอบของรายการ) ที่แต่ละรายการสามารถเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้

6.6.1.2 รายการต่าง ๆ ในกลุ่มมีการบริหารรวมกันแบบกลุ่มเพื่อวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง และ

6.6.1.3 ในกรณีของการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดของกลุ่มของรายการที่มีความผันผวนในกระแสเงินสดที่ไม่คาดว่าจะเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับความผันผวนโดยรวมในกระแสเงินสดของกลุ่มของรายการ จนทำให้เกิดการหักกลบฐานะความเสี่ยง

6.6.1.3.1 ให้ถือเป็นการป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ และ

6.6.1.3.2 การเลือกกำหนดฐานะสุทธิดังกล่าวระบุรอบระยะเวลารายงานที่รายการที่คาดการณ์คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน รวมถึงลักษณะและปริมาณด้วย (ดูย่อหน้าที่ ข6.6.7 ถึง ข6.6.8)

การเลือกกำหนดของส่วนประกอบของจำนวนเงินที่กำหนดไว้

6.6.2 ส่วนประกอบที่เป็นสัดส่วนของกลุ่มของรายการที่เป็นไปตามเกณฑ์ถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เป็นไปตามเกณฑ์ หากการเลือกกำหนดนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงของกิจการ

6.6.3 ส่วนประกอบลำดับชั้นในกลุ่มรายการโดยรวม (เช่น ลำดับชั้นล่างสุด) สามารถถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงได้เฉพาะเมื่อ

6.6.3.1 ส่วนประกอบลำดับชั้นดังกล่าวสามารถระบุแยกต่างหากได้และวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

6.6.3.2 วัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงคือการป้องกันความเสี่ยงส่วนประกอบลำดับชั้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

6.6.3.3 รายการในกลุ่มของรายการโดยรวมที่ซึ่งมีลำดับชั้นระบุไว้ในกลุ่มนั้น มีฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่มีการป้องกันความเสี่ยงประเภทเดียวกัน (เพื่อให้การวัดมูลค่าของลำดับขั้นที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากรายการใดรายการหนึ่งในกลุ่มของรายการโดยรวมซึ่งรวมกันขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของลำดับขั้นที่มีการป้องกันความเสี่ยง)

6.6.3.4 ในการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่มีอยู่ (เช่น สัญญาผูกมัดที่ยังไม่ได้รับรู้รายการ หรือสินทรัพย์ที่รับรู้รายการ) กิจการสามารถระบุและติดตามกลุ่มของรายการโดยรวมที่มีการระบุลำดับชั้นที่มีการป้องกันความเสี่ยง (เพื่อให้กิจการสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของการบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข) และ

6.6.3.5 รายการใด ๆ ในกลุ่มของรายการที่มีสิทธิเลือกที่จะจ่ายชำระก่อนครบกำหนดให้ถือว่าเข้าเงื่อนไขของข้อกำหนดสำหรับส่วนประกอบของจำนวนเงินที่กำหนดไว้ (ดูย่อหน้าที่ ข6.3.20)

การแสดงรายการ

6.6.4 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงของกลุ่มของรายการที่มีฐานะความเสี่ยงที่หักกลบ (กล่าวคือในการป้องกันความเสี่ยงฐานะสุทธิ) ซึ่งความเสี่ยงที่ได้รับการป้องกันเสี่ยงของกลุ่มของรายการส่งผลกระทบต่อรายการรายบรรทัดที่หลากหลายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ให้แสดงผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงในงบการเงินดังกล่าวเป็นรายการรายบรรทัดแยกต่างหากจากรายการที่ได้รับผลกระทบจากรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น ในงบการเงินดังกล่าว จำนวนเงินในรายการรายบรรทัดที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (เช่น รายได้ หรือ ต้นทุนขาย) ไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ

6.6.5 สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่มีการป้องกันความเสี่ยงร่วมกันเป็นกลุ่มในการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนของสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละรายการในงบแสดงฐานะการเงินโดยเป็นรายการปรับปรุงของมูลค่าตามบัญชีของรายการแต่ละรายการดังกล่าวซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มของรายการตามย่อหน้าที่ 6.5.8.2

ฐานะสุทธิเป็นศูนย์

6.6.6 เมื่อรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นกลุ่มซึ่งเป็นฐานะสุทธิเป็นศูนย์ (กล่าวคือ รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหักกลบอย่างสมบูรณ์ด้วยกันเองกับความเสี่ยงที่มีการบริหารแบบกลุ่ม) กิจการสามารถเลือกกำหนดให้รายการดังกล่าวอยู่ในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยไม่มีเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง หากเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้

6.6.6.1 การป้องกันความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงสุทธิที่มีความต่อเนื่อง โดยที่กิจการป้องกันความเสี่ยงฐานะประเภทเดิมที่

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทำขึ้นใหม่อย่างเป็นประจำเมื่อเวลาผ่านไป (เช่น เมื่อรายการนั้นเข้าใกล้ช่วงเวลาที่กิจการป้องกันความเสี่ยง)

6.6.6.2 ขนาดของฐานะสุทธิที่มีการป้องกันความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปตลอดอายุของกลยุทธ์การป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงสุทธิที่มีความต่อเนื่อง และกิจการใช้เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไขเพื่อป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงสุทธินั้น (กล่าวคือ เมื่อฐานะสุทธิไม่เป็นศูนย์)

6.6.6.3 ตามปกติแล้วการบัญชีการป้องกันความเสี่ยงสามารถถือปฏิบัติสำหรับฐานะสุทธิดังกล่าวเมื่อฐานะสุทธิไม่เป็นศูนย์และเมื่อมีการป้องกันความเสี่ยงด้วยเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข และ

6.6.6.4 การไม่ถือปฏิบัติตามการบัญชีการป้องกันความเสี่ยงสำหรับรายการฐานะสุทธิที่เป็นศูนย์จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบัญชีที่ไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากการบัญชีป้องกันความเสี่ยงจะไม่รับรู้ฐานะความเสี่ยงที่หักกลบ ซึ่งหากเป็นอย่างอื่นจะมีการรับรู้ในการป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิ

6.7 ทางเลือกในการเลือกกำหนดฐานะเปิดด้านเครดิตวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

การที่ฐานะเปิดด้านเครดิตสามารถเลือกกำหนดที่มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

6.7.1 หากกิจการใช้อนุพันธ์ด้านเครดิตที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน (ฐานะเปิดด้านเครดิต) กิจการอาจเลือกกำหนดให้เครื่องมือทางการเงินในส่วนที่กิจการบริหารวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (กล่าวคือ เครื่องมือทางการเงินทั้งหมดหรือตามสัดส่วน) เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

6.7.1.1 ชื่อของฐานะเปิดด้านเครดิต (เช่น ผู้กู้ยืม หรือผู้ครอบครองภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ) ตรงกันกับชื่อของกิจการที่อ้างไว้ในในอนุพันธ์ด้านเครดิต (การมีชื่อตรงกัน) และ

6.7.1.2 ระดับของสิทธิเรียกร้องของเครื่องมือทางการเงินตรงกันกับระดับของสิทธิเรียกร้องของเครื่องมือที่สามารถส่งมอบได้ซึ่งเป็นไปตามสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิต

ในการเลือกกำหนดดังกล่าว กิจการอาจไม่ต้องคำนึงถึงว่าเครื่องมือทางการเงินที่มีการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือไม่ (เช่น กิจการอาจเลือกกำหนดดังกล่าวสำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อซึ่งไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้) กิจการอาจเลือกกำหนดดังกล่าวสำหรับเครื่องมือทางการเงินเมื่อมีการรับรู้รายการเริ่มแรก หรือในภายหลัง หรือ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ขณะที่เครื่องมือทางการเงินยังไม่ได้รับรู้รายการ กิจการต้องจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการเลือกกำหนดดังกล่าวไปพร้อมกัน

การบัญชีสำหรับฐานะเปิดด้านเครดิตที่เลือกกำหนดที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

6.7.2 หากกิจการเลือกกำหนดให้วัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามย่อหน้าที่ 6.7.1 หลังจากการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หรือยังไม่มีการรับรู้รายการมาก่อน กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชี (ถ้ามี) กับมูลค่ายุติธรรม ณ เวลาที่มีการเลือกกำหนดดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุนโดยทันที สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก กิจการต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับผลสะสมของผลกำไรหรือขาดทุนที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นโดยทันทีจากส่วนของเจ้าของไปกำไรหรือขาดทุน โดยถือเป็นการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน)

6.7.3 กิจการต้องยกเลิกการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินหรือสัดส่วนของเครื่องมือทางการเงินที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

6.7.3.1 ไม่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 6.7.1 อีกต่อไป เช่น

6.7.3.1.1 อนุพันธ์ด้านเครดิตหรือเครื่องมือทางการเงินที่เกี่ยวข้องที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านเครดิตนั้นหมดอายุหรือขาย ยกเลิก หรือชำระ หรือ

6.7.3.1.2 ไม่ได้บริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้อนุพันธ์ด้านเครดิตอีกต่อไป เช่น กรณีดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากคุณภาพเครดิตของผู้กู้ยืมหรือผู้ครอบครองภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อดีขึ้น หรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดด้านเงินทุนของกิจการ และ

6.7.3.2 เครื่องมือทางการเงินที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านเครดิตไม่ได้กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากไม่มีการเลือกกำหนดดังกล่าว (กล่าวคือไม่มีการเปลี่ยนแปลงโมเดลธุรกิจของกิจการในขณะนี้ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดประเภทรายการใหม่ตามย่อหน้าที่ 4.4.1)

6.7.4 เมื่อกิจการยกเลิกการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน หรือสัดส่วนของเครื่องมือทางการเงินที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ให้ถือว่ามูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่มีการยกเลิกดังกล่าวเป็นมูลค่าตามบัญชีใหม่ของเครื่องมือทางการเงินนั้น หลังจากนั้น ให้วัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยการวัดมูลค่าที่เคยใช้ก่อนที่จะมีการเลือกกำหนดให้เครื่องมือทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (รวมถึงการตัดจำหน่ายอันเป็นผลมาจากมูลค่าตามบัญชีใหม่) เช่น สินทรัพย์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ทางการเงินเคยจัดประเภทตั้งแต่เริ่มแรกให้วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ให้กลับไปวัดมูลค่าตามเดิม และให้คำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงใหม่จากมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นใหม่ ณ วันที่มีการยกเลิกการวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

บทที่ 7 วันถือปฏิบัติ และการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

7.1 วันถือปฏิบัติ

7.1.1 กิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ทั้งนี้อนุญาตให้ถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไปเท่านั้น หากกิจการเลือกถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงและถือปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในเวลาเดียวกัน (ดูย่อหน้าที่ 7.1.2 7.2.21 และ 7.3.2)

หากกิจการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป กิจการต้องถือปฏิบัติพร้อมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19 เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

7.1.2 นอกจากข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 7.1.1 สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2563 กิจการอาจเลือกถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้เฉพาะข้อกำหนดสำหรับการนำเสนอผลกำไรและขาดทุนจากหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ตามย่อหน้าที่ 5.7.1.3 5.7.7 ถึง 5.7.9 7.2.14 และย่อหน้าที่ ข5.7.5 ถึง ข5.7.20 โดยไม่ต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดอื่น ๆ ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ หากกิจการเลือกที่จะปฏิบัติเฉพาะย่อหน้าเหล่านั้น กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงและให้การเปิดเผยที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 10 ถึง 11 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง *การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน* (ดูย่อหน้าที่ 7.2.2 และ 7.2.15) อย่างต่อเนื่อง

7.1.3 กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.2.1 และ 5.7.5 กับการรวมธุรกิจตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ โดยทันทีเป็นต้นไป

7.1.4 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

7.1.5 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง *สัญญาเช่า* ทำให้เกิดการปรับปรุงย่อหน้าที่ 2.1 5.5.15 ข4.3.8 ข5.5.34 และ ข5.5.46 กิจการต้องปฏิบัติตามการปรับปรุงดังกล่าวเมื่อถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง *สัญญาเช่า*

7.1.6 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

7.1.7 *การชำระเงินก่อนครบกำหนดที่ก่อให้เกิดการชดเชยติดลบ* (ที่ปรับปรุงในปี 2562) ทำให้เพิ่มเติมย่อหน้าที่ 7.2.29 ถึง 7.2.34 และ ข4.1.12ก และปรับปรุงภาคผนวกย่อหน้าที่ ข4.1.11.2 และ ข4.1.12.2 กิจการต้องปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวกับงบการเงินประจำปีสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 หากกิจการเลือกถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ก่อนวันถือปฏิบัติ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

7.2 การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

7.2.1 เมื่อกิจการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก กิจการมีทางเลือกสำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง ดังนี้

7.2.1.1 กิจการสามารถเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้แบบปรับปรุงย้อนหลังตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง *นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด* เว้นแต่ที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 7.2.4 ถึง 7.2.26 และ 7.2.28 และต้องไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับรายการที่ได้มีการตัดรายการแล้ว ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก หรือ

7.2.1.2 กิจการสามารถเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้โดยปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว ทางเลือกการปรับปรุงกำไรสะสมใช้ปฏิบัติกับย่อหน้าที่ 7.2.3 7.2.8 ถึง 7.2.10 7.2.17 และ 7.2.22 เท่านั้น

7.2.2 ตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงตามย่อหน้าที่ 7.2.1 7.2.3 ถึง 7.2.28 และ 7.3.2 วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก คือ วันที่กิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก และต้องเป็นวันแรกของรอบระยะเวลารายงานภายหลังการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ การปฏิบัติในช่วงการเปลี่ยนแปลงสามารถเกี่ยวข้องกับวันที่เริ่มต้นใช้ครั้งแรกหนึ่งวันหรือมากกว่าหนึ่งวันสำหรับข้อกำหนดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการที่กิจการเลือกถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงสำหรับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่า (บทที่ 4 และ 5)

7.2.3 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการต้องประเมินว่าสินทรัพย์ทางการเงินเป็นไปตามเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.1.2.1 หรือ 4.1.2ก.1 หรือไม่ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันนั้น การจัดประเภทรายการที่เกิดขึ้นต้องถือปฏิบัติย้อนหลังโดยไม่คำนึงถึงโมเดลธุรกิจของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนหน้า ทั้งนี้กิจการอาจเลือกปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมจากการจัดประเภทรายการดังกล่าวที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

7.2.4 หาก ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ (ดังที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด) เพื่อประเมินปรับปรุงองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาตามย่อหน้าที่ ข4.1.9ข ถึง ข4.1.9ง ตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องประเมินลักษณะกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน โดยไม่ต้องคำนึงถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาตามอหน้าที่ ข4.1.9ข ถึง ข4.1.9ง (ดูย่อหน้าที่ 42ต ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน)

7.2.5 หาก ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ (ดังที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด) เพื่อประเมินมูลค่ายุติธรรมของการชำระเงินก่อนครบกำหนดว่ามีนัยสำคัญหรือไม่ตามย่อหน้าที่ ข4.1.12.3 ตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการต้องประเมินลักษณะกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน โดยไม่ต้องคำนึงถึงการชำระเงินก่อนครบกำหนดตามย่อหน้าที่ ข4.1.12 (ดูเพิ่มเติมย่อหน้าที่ 42ถ ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน)

7.2.6 หากกิจการวัดมูลค่าสัญญาแบบผสมด้วยมูลค่ายุติธรรมตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2ก 4.1.4 หรือ 4.1.5 แต่มูลค่ายุติธรรมของสัญญาแบบผสมนั้นไม่สามารถวัดมูลค่าได้ในรอบระยะเวลารายงานที่นำมาเปรียบเทียบ ต้องถือว่ามูลค่ายุติธรรมของสัญญาแบบผสมสำหรับรอบระยะเวลารายงานที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับผลรวมของมูลค่ายุติธรรมของส่วนประกอบ (เช่น สัญญาหลักที่ไม่ใช่อนุพันธ์และอนุพันธ์แฝง) ณ วันสิ้นรอบของแต่ละรอบระยะเวลารายงานที่นำมาเปรียบเทียบ หากกิจการปรับข้อมูลงวดก่อน (ดูย่อหน้าที่ 7.2.15)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

7.2.7 หากกิจการปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 7.2.6 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการต้องรับรู้ผลต่างของมูลค่ายุติธรรมทั้งหมดของสัญญาแบบผสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกและผลรวมของมูลค่ายุติธรรมของส่วนประกอบของสัญญาแบบผสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกในกำไรสะสมต้นงวด (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น ตามความเหมาะสม) ของรอบระยะเวลารายงานที่รวมวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.8 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการอาจเลือกกำหนดให้

7.2.8.1 สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.5 หรือ

7.2.8.2 เงินลงทุนในตราสารทุนวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.5

การเลือกกำหนดดังกล่าวต้องมาจากพื้นฐานข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก การจัดประเภทรายการต้องมีการปรับย้อนหลัง ทั้งนี้กิจการอาจเลือกปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมจากการจัดประเภทรายการดังกล่าวที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

7.2.9 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการ

7.2.9.1 ต้องยกเลิกการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนที่ได้เคยกำหนดไว้ในอดีต หากสินทรัพย์ทางการเงินนั้นไม่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.1.5

7.2.9.2 อาจเลือกที่จะยกเลิกการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนที่ได้เคยกำหนดไว้ในอดีต แม้ว่าสินทรัพย์ทางการเงินนั้นเข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.1.5

การยกเลิกการกำหนดการแสดงรายการดังกล่าวต้องมาจากพื้นฐานข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้ง การจัดประเภทรายการต้องมีการปรับย้อนหลัง ทั้งนี้กิจการอาจเลือกปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมจากการจัดประเภทรายการดังกล่าวที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

7.2.10 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการ

7.2.10.1 อาจเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.2.2.1

7.2.10.2 ต้องยกเลิกการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากเคยเลือกกำหนดให้การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเข้าเงื่อนไข

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตามย่อหน้าที่ 4.2.2.1 และการเลือกกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.10.3 อาจเลือกที่จะยกเลิกการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากเคยเลือกกำหนดให้การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.2.2.1 และการเลือกกำหนดนั้นเป็นไปตามเงื่อนไข ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

การเลือกกำหนดและการยกเลิกต้องมาจากพื้นฐานข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก การจัดประเภทรายการต้องมีการปรับย้อนหลัง ทั้งนี้กิจการอาจเลือกปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมจากการจัดประเภทรายการดังกล่าวที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

7.2.11 สำหรับการปรับปรุงการรับรู้รายได้หรือค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง กิจการมีทางเลือกดังนี้

7.2.11.1 หากกิจการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ในการปรับย้อนหลังตามวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง (ตามที่ได้นิยามไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด) กิจการต้องปฏิบัติดังนี้

7.2.11.1.1 ให้ใช้มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน หรือหนี้สินทางการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแต่ละรอบที่นำมาเปรียบเทียบเป็นมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น หรือเป็นราคาทุนตัดจำหน่ายของหนี้สินทางการเงินถ้ากิจการปรับปรุงรายการในงวดก่อน และ

7.2.11.1.2 ให้ใช้มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก เป็นมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงินหรือเป็นราคาทุนตัดจำหน่ายใหม่ของหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.11.2 คำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ดังนี้

7.2.11.2.1 สำหรับสัญญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการสามารถคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจากกระแสเงินสดคงเหลือโดยคำนวณจากกระแสเงินสดนับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.11.2.2 สำหรับสัญญาที่เกิดขึ้นในหรือหลังจากวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกตามที่กำหนดในบทที่ 5 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

7.2.12 หากกิจการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนด้วยราคาทุนก่อนที่จะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (เดิมถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน) สำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่มีราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับตราสารที่เหมือนกัน (กล่าวคือ ข้อมูลระดับ 1) หรือสำหรับสินทรัพย์อนุพันธ์ และสินทรัพย์อนุพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กับตราสารทุนและต้องมีการชำระหรือรับชำระโดยการส่งมอบตราสารทุนดังกล่าวที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุน หรือวิธีใดนอกเหนือจากมูลค่ายุติธรรม หรือไม่เคยบันทึกบัญชี สำหรับอนุพันธ์ดังกล่าวที่มีอยู่ ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับ กิจการต้องวัดมูลค่าเงินลงทุนหรือตราสารดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีเดิมและมูลค่ายุติธรรมต้องรับรู้ในกำไรสะสมต้นงวด (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ของรอบระยะเวลารายงานที่รวมวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.13 หากกิจการวัดมูลค่าหนี้สินอนุพันธ์ หรือหนี้สินอนุพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กับตราสารทุนและต้องมีการชำระโดยการส่งมอบตราสารทุนดังกล่าวที่ไม่มีราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับตราสารที่เหมือนกัน (กล่าวคือ ข้อมูลระดับ 1) ด้วยราคาทุน หรือวิธีใดนอกเหนือจากมูลค่ายุติธรรม หรือไม่เคยบันทึกบัญชี สำหรับอนุพันธ์ดังกล่าวที่มีอยู่ ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการต้องวัดมูลค่าหนี้สินอนุพันธ์ดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีเดิมและมูลค่ายุติธรรมต้องรับรู้ในกำไรสะสมต้นงวดในรอบระยะเวลาบัญชีที่รวมวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.14 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่ ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกว่าวิธีการตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 5.7.7 จะก่อให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ หากทำให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี กิจการต้องนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติย้อนหลัง

7.2.14ก ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการอาจเลือกกำหนดให้สัญญาที่มีอยู่ ณ วันดังกล่าวตามย่อหน้าที่ 2.5 เฉพาะเมื่อกิจการเลือกกำหนดให้สัญญาที่คล้ายคลึงกันทุกสัญญา การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิที่เกิดขึ้นจากการเลือกกำหนดดังกล่าวให้รับรู้ในกำไรสะสม ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

7.2.15 ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 7.2.1 กิจการที่ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (ซึ่งรวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและการด้อยค่าตามที่กล่าวในหมวดที่ 5.4 และ 5.5) ต้องเปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 42ฏ ถึง 42ฒ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน แต่ไม่จำเป็นต้องปรับปรุงรายการในงวดก่อนย้อนหลัง กิจการอาจปรับปรุงรายการในงวดก่อนย้อนหลัง ก็ต่อเมื่อสามารถทำได้โดยปราศจากการเข้าใจถึงปัญหาหลังจากที่เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว หากกิจการไม่ปรับปรุงรายการในงวดก่อนย้อนหลัง กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่าง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าตามบัญชีเดิมและมูลค่าตามบัญชี ณ ต้นงวดของรอบปีบัญชีที่รวมวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ในกำไรสะสมต้นงวด (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ของรอบปีบัญชีที่รวมวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก อย่างไรก็ตาม หากกิจการปรับปรุงรายการในงวดก่อนย้อนหลัง งบการเงินที่ปรับปรุงต้องสะท้อนข้อกำหนดทั้งหมดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ หากวิธีการที่กิจการเลือกใช้ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง *เครื่องมือทางการเงิน* ทำให้มีวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกหลายวันสำหรับข้อกำหนดที่แตกต่างกัน ย่อหน้านี้ให้ถือปฏิบัติกับแต่ละวันที่ถือปฏิบัติเป็นครั้งแรก (ดูย่อหน้าที่ 7.2.2) เช่น หากกิจการเลือกที่จะใช้เฉพาะข้อกำหนดสำหรับการแสดงผลกำไรและขาดทุนที่เกิดจากหนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ตามย่อหน้าที่ 7.1.2 ก่อนที่จะใช้ข้อกำหนดอื่น ๆ ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

7.2.16 หากกิจการจัดทำรายงานทางการเงินระหว่างกาลตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล กิจการไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กับงวดระหว่างกาลงวดก่อนวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก หากกิจการไม่สามารถปฏิบัติตามได้ (ดังที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด)

การด้อยค่า (หมวดที่ 5.5)

7.2.17 เมื่อกิจการถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าในหมวดที่ 5.5 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก กิจการมีทางเลือกการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงดังนี้

7.2.17.1 ถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าในหมวดที่ 5.5 โดยปรับปรุงย้อนหลังตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด ตามย่อหน้าที่ 7.2.15 และ 7.2.18 ถึง 7.2.20 หรือ

7.2.17.2 นอกเหนือจากข้อกำหนดการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 7.2.18 ถึง 7.2.20 กิจการอาจเลือกปรับปรุงผลกระทบสะสมเกี่ยวกับการด้อยค่าจากการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก โดยรับรู้ผลกระทบสะสมดังกล่าวเป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติ ทั้งนี้กิจการต้องเปิดเผยการเลือกทางเลือกนี้หรือ

7.2.17.3 หากการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าในหมวดที่ 5.5 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก ทำให้กิจการต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุน ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติสูงกว่าค่าเผื่อผลขาดทุนตามนโยบายการบัญชีเดิมของกิจการ กิจการอาจเลือกรับรู้ผลกระทบสะสมจากการเปลี่ยนแปลง ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติใน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปีนับจากวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้กิจการต้องเปิดเผยการเลือกทางเลือกนี้ และเปิดเผยจำนวนผลกระทบสะสมของค่าเผื่อผลขาดทุนที่ยังไม่ได้รับรู้ และที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในงวดปัจจุบันทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

7.2.18 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก กิจการต้องใช้ข้อมูลสนับสนุนและสมเหตุสมผลที่สามารถหาได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปที่จะกำหนดความเสี่ยงด้านเครดิต ณ วันที่เครื่องมือทางการเงินมีการรับรู้เมื่อเริ่มแรก (หรือ ณ วันที่กิจการเป็นคู่สัญญาที่ไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อและสัญญาค้ำประกันทางการเงิน ตามย่อหน้าที่ 5.5.6) และเปรียบเทียบความเสี่ยงข้างต้นกับความเสี่ยงด้านเครดิต ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก

อย่างไรก็ตาม กิจการสามารถใช้วิธีการพิจารณาความเสี่ยงด้านเครดิตล่าสุดที่กิจการใช้อยู่ก่อนวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก และใช้ข้อมูลสนับสนุนและสมเหตุสมผลที่สามารถหาได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ในการกำหนดความเสี่ยงด้านเครดิตเสมือนเริ่มแรกเพื่อทดแทนความเสี่ยงด้านเครดิต ณ วันที่เครื่องมือทางการเงินมีการรับรู้เมื่อเริ่มแรก (หรือ ณ วันที่กิจการเป็นคู่สัญญาที่ไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อและสัญญาค้ำประกันทางการเงิน)

7.2.19 เมื่อพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ กิจการที่อาจปฏิบัติดังนี้

7.2.19.1 ปฏิบัติตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.5.10 และย่อหน้าที่ ข5.5.22 ถึง ข5.5.24 และ

7.2.19.2 ปฏิบัติตามข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้ตามย่อหน้าที่ 5.5.11 สำหรับการค้างชำระการจ่ายเงินตามสัญญาเกินกว่า 30 วัน หากกิจการจะนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่ามาถือปฏิบัติ โดยระบุว่ามีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของเครื่องมือทางการเงินโดยอาศัยข้อมูลการค้างชำระเกินกำหนดเป็นเกณฑ์

7.2.20 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก หากการพิจารณาว่ามีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ จะใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป กิจการต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนด้วยจำนวนเงินเท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ ณ แต่ละวันที่รายงานจนกว่าเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวถูกตัดรายการ (เว้นแต่เครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ ณ วันที่รายงาน ให้ถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 7.2.19.1)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงสำหรับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง (บทที่ 6)

7.2.21 เมื่อกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก สำหรับกการบริหารความเสี่ยงแบบพลวัต (dynamic risk management) กิจการอาจถือปฏิบัติตามแนวทางที่ปฏิบัติอยู่ต่อไปหรือแนวทางปฏิบัติอื่นแทนข้อกำหนดในบทที่ 6 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ โดยต้องปฏิบัติกับความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงแบบพลวัตทั้งหมด

โดยทั่วไป การบริหารความเสี่ยงแบบพลวัตได้ (dynamic risk management) จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

7.2.21.1 เป็นการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (open portfolio) โดยมีการเพิ่มขึ้นของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ และฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่มีอยู่นั้นได้หมดไป และ

7.2.21.2 เมื่อรูปแบบของความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไป การบริหารความเสี่ยงก็จะถูกปรับเปลี่ยนอย่างสม่ำเสมอเพื่อตอบสนองต่อฐานะความเสี่ยงสุทธิที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ การบริหารความเสี่ยงแบบพลวัต (dynamic risk management) อาจมีลักษณะบางประการดังต่อไปนี้

7.2.21.3 สำหรับการบริหารความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ย อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษารายได้ดอกเบี้ยสุทธิจากกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (open portfolio) ให้อยู่ในช่วงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผันแปรไปตามอัตราดอกเบี้ยตลาด

7.2.21.4 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่อาจนำมาใช้กับกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (open portfolio) ที่มีฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่อ้างอิงจากประมาณการของปริมาณ และ/หรือ ช่วงเวลาของกระแสเงินสด (ตัวอย่างเช่น ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่อ้างอิงกับพฤติกรรม)

7.2.21.5 กลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่บริหารจัดการนั้นมีเพียงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากฐานะเปิดต่อความเสี่ยงจากแหล่งภายนอกกิจการเท่านั้น

7.2.22 กิจการต้องถือปฏิบัติข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้แบบเปลี่ยนทันที เว้นแต่ที่ได้กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 7.2.26

7.2.23 ในการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงนับจากวันที่เริ่มต้นการปฏิบัติตามข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ เงื่อนไขทั้งหมดต้องเข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ณ วันดังกล่าว

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

7.2.24 ในกรณีที่กิจการมีการป้องกันความเสี่ยงก่อนวันที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก และการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (ดูย่อหน้าที่ 6.4.1) หลังจากที่คำนึงถึงการปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงในช่วงการเปลี่ยนแปลงแล้ว (ดูย่อหน้าที่ 7.2.25.2) กิจการสามารถใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ต่อไปได้

นอกเหนือจากข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 7.2.25 ถึง 7.2.26 หากการป้องกันความเสี่ยงใดเป็นไปตามเงื่อนไขของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ณ วันที่ถือปฏิบัติเป็นครั้งแรก ให้กิจการปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก ดังนี้

7.2.24.1 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม ให้รับรู้ผลกระทบสะสมเป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันแรกที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติ

7.2.24.2 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดและการป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิของหน่วยงานต่างประเทศ

7.2.24.2.1 ผลกระทบสะสมจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิผล ให้ถือเป็นรายการปรับปรุงกับองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันแรกที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติ

7.2.24.2.2 ผลกระทบสะสมจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่ไม่มีประสิทธิผลให้ถือเป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม ณ วันแรกที่นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาถือปฏิบัติ

7.2.25 ณ วันแรกที่ถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

7.2.25.1 กิจการอาจเริ่มใช้ข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในเวลาเดียวกับที่กิจการยุติการปฏิบัติตามข้อกำหนดการบัญชีป้องกันความเสี่ยงที่ใช้อยู่เดิม และ

7.2.25.2 กิจการต้องพิจารณาอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงตามข้อกำหนดการบัญชีป้องกันความเสี่ยงที่ใช้อยู่เดิมเป็นจุดเริ่มต้นในการปรับสมดุลอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่ยังคงอยู่ (ถ้าสามารถปฏิบัติได้) ผลกำไรหรือขาดทุนจากการปรับสมดุลดังกล่าวต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

7.2.26 นอกเหนือจากการถือปฏิบัติแบบเปลี่ยนทันทีเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยงตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

7.2.26.1 กิจการต้องนำการบัญชีสำหรับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกย่อหน้าที่ 6.5.15 มาถือปฏิบัติแบบปรับย้อนหลัง หากตามแนวทางที่ใช้อยู่เดิม เฉพาะเมื่อการเปลี่ยนแปลง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกมีการเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง การปรับย้อนหลังให้ถือปฏิบัติเฉพาะกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ ณ วันเริ่มต้นของรอบระยะเวลาบัญชีที่นำมาเปรียบเทียบแรกสุดหรือเมื่อมีการเลือกกำหนดภายหลัง

7.2.26.2 กิจการอาจนำการบัญชีสำหรับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดตามย่อหน้าที่ 6.5.16 มาถือปฏิบัติแบบปรับย้อนหลัง หากตามแนวทางที่ใช้อยู่เดิมเฉพาะเมื่อการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบราคาปัจจุบันของสัญญาฟอร์เวิร์ดมีการเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง การปรับย้อนหลังให้ถือปฏิบัติเฉพาะกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ ณ วันเริ่มต้นของรอบระยะเวลาบัญชีที่นำมาเปรียบเทียบแรกสุดหรือเมื่อมีการเลือกกำหนดภายหลัง นอกจากนี้ หากกิจการเลือกปรับย้อนหลังสำหรับการบัญชีดังกล่าว การปรับย้อนหลังนี้ต้องถือปฏิบัติกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขการเลือกดังกล่าว (เช่น การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีทางเลือกข้างต้นสำหรับปฏิบัติเป็นรายความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงได้ การบัญชีสำหรับส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ดูย่อหน้าที่ 6.5.16) อาจถือปฏิบัติโดยปรับย้อนหลังสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงซึ่งมีอยู่ ณ วันเริ่มต้นของรอบระยะเวลาบัญชีที่นำมาเปรียบเทียบแรกสุดหรือเมื่อมีการเลือกกำหนดภายหลัง

7.2.26.3 กิจการต้องถือปฏิบัติแบบย้อนหลังสำหรับข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 6.5.6 ที่ว่าเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงไม่ถือว่าหมดอายุหรือยกเลิก หากมีลักษณะดังต่อไปนี้

7.2.26.3.1 ผลทางกฎหมายหรือข้อบังคับ หรือผลจากการออกกฎหมายหรือข้อบังคับทำให้คู่สัญญาของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงตกลงกันให้คู่สัญญาหักบัญชีไม่ว่าจะหนึ่งรายหรือหลายรายเข้ามาเป็นคู่สัญญาใหม่ของแต่ละฝ่ายแทนที่คู่สัญญาเดิม และ

7.2.26.3.2 การเปลี่ยนแปลงอื่น (ถ้ามี) ในเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงให้จำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อทำให้เกิดการทดแทนคู่สัญญาดังกล่าว

7.2.27 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

7.2.28 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงสำหรับการจ่ายชำระก่อนครบกำหนดที่ก่อให้เกิดการชดเชยติดลบ

7.2.29 กิจการต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการชำระเงินก่อนครบกำหนดที่ก่อให้เกิดการชดเชยติดลบ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9) โดยการปรับปรุงย้อนหลัง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง *นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด* ยกเว้นที่มีการระบุไว้ในย่อหน้าที่ 7.2.30 ถึง 7.2.34

7.2.30 กิจการที่ถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวในวันเดียวกันกับวันที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก กิจการต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 7.2.1 ถึง 7.2.28 แทนย่อหน้าที่ 7.2.31 ถึง 7.2.34

7.2.31 กิจการที่ถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวภายหลังวันที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก ต้องถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 7.2.32 ถึง 7.2.34 รวมถึงปฏิบัติตามข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงข้ออื่นที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว วันที่ถือปฏิบัติเป็นครั้งแรกควรเป็นวันแรกของรอบบัญชีที่กิจการถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว (วันแรกที่มีการปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติม)

7.2.32 ในการกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน กิจการ

7.2.32.1 ต้องยกเลิกการกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากกิจการเคยกำหนดให้จัดประเภทเช่นนั้นในอดีตตามเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.1.5 แต่การถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวอีกต่อไป

7.2.32.2 อาจเลือกที่จะกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากในอดีตไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้ตามย่อหน้าที่ 4.1.5 แต่การถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ส่งผลให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว

7.2.32.3 ต้องยกเลิกการกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากกิจการเคยกำหนดให้จัดประเภทเช่นนั้นในอดีตตามเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.2.2.1 แต่การถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวอีกต่อไป

7.2.32.4 อาจเลือกที่จะกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหากในอดีตไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้ตามย่อหน้าที่ 4.2.2.1 แต่การถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ส่งผลให้เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว

การกำหนดหรือการยกเลิกการกำหนดการจัดประเภทดังกล่าวต้องยึดข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีอยู่จริง ณ วันที่ปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้เป็นครั้งแรกเป็นหลัก การจัดประเภทดังกล่าวจะต้องทำการปรับปรุงย้อนหลัง

7.2.33 กิจการไม่ถูกกำหนดให้ต้องปรับปรุงรายการในงวดก่อนเพื่อให้สะท้อนการปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว กิจการอาจปรับปรุงรายการในงวดก่อนเฉพาะเมื่อสามารถทำได้โดยปราศจากการเข้าใจถึงปัญหาหลังจากที่เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว (hindsight) และงบการเงินงวดก่อนที่ปรับปรุงแล้วสะท้อนข้อกำหนดทั้งหมดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ หากกิจการไม่ปรับปรุงรายการในงวดก่อน กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีเดิมและ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าตามบัญชี ณ ต้นงวดของรอบปีบัญชีแรกที่มีการถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ในกำไรสะสมต้นงวด (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ของรอบระยะเวลาบัญชีแรกที่มีการถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้

7.2.34 ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ครอบคลุมวันที่มีการปฏิบัติเริ่มแรกตามการแก้ไขเพิ่มเติมนี้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ ณ วันแรกที่มีการถือปฏิบัติสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินแต่ละประเภทที่ได้รับผลกระทบจากการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

7.2.34.1 ประเภทของการวัดมูลค่าที่เคยจัดไว้ในอดีต และมูลค่าตามบัญชีที่กำหนดทันทีก่อนการถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติม

7.2.34.2 ประเภทของการวัดมูลค่าใหม่ และมูลค่าตามบัญชีที่กำหนดหลังจากการถือปฏิบัติตามการแก้ไขเพิ่มเติม

7.2.34.3 มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงิน และหนี้สินทางการเงินในงบแสดงฐานะทางการเงินที่เคยกำหนดให้วัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนในอดีต แต่ไม่ได้กำหนดตามเดิมอีกต่อไป และ

7.2.34.4 เหตุผลของการกำหนด หรือยกเลิกการกำหนดสินทรัพย์ทางการเงิน หรือหนี้สินทางการเงินให้วัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

7.3 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

7.3.1 (ย่อหน้าที่ไม่เกี่ยวข้อง)

7.3.2 (ย่อหน้านี้ไม่เกี่ยวข้อง)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาคผนวก ก

คำนิยาม

ภาคผนวกนี้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า	สัดส่วนของ**ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ**ซึ่งเป็น**ผลขาดทุนด้านเครดิต**จากเหตุการณ์ปฏิบัติผิดสัญญาของเครื่องมือทางการเงินที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นภายใน 12 เดือนหลังจากวันที่รายงาน
ราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน	มูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก หักด้วยการจ่ายชำระคืนเงินต้น บวกหรือหักค่าตัดจำหน่ายสะสมที่คำนวณโดยใช้**วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง** ซึ่งเกิดจากผลต่างระหว่างมูลค่าที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกและมูลค่า ณ วันที่ครบกำหนด และปรับปรุงด้วย**ค่าเผื่อผลขาดทุน**สำหรับกรณีของสินทรัพย์ทางการเงิน
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	สิทธิเรียกร้องที่มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง *รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า* กำหนดให้ปฏิบัติตามเกณฑ์การรับรู้และการวัดมูลค่าผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่าของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้
สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต	สินทรัพย์ทางการเงินมีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งหรือหลายเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของสินทรัพย์ทางการเงิน โดยหลักฐานที่แสดงว่าสินทรัพย์ทางการเงินมีการด้อยค่าด้านเครดิตครอบคลุมถึงข้อมูลที่สังเกตได้จากเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ (ก) การประสบปัญหาทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญของผู้ออกหรือผู้กู้ (ข) การละเมิดสัญญา เช่น การปฏิบัติผิดสัญญาหรือ**การค้างชำระเกินกำหนด** (ค) ผู้ให้กู้ผ่อนปรนเงื่อนไขแก่ผู้กู้ที่มีปัญหาทางการเงินเนื่องจากเศรษฐกิจหรือเงื่อนไขตามสัญญา ซึ่งผู้ให้กู้จะไม่พิจารณาผ่อนปรนให้ในกรณีอื่นๆ (ง) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ผู้กู้จะล้มละลายหรือปรับโครงสร้างทางการเงิน (จ) การล่มสลายของตลาดซื้อขายคล่องของสินทรัพย์ทางการเงินเนื่องจากประสบปัญหาทางการเงิน หรือ (ฉ) การซื้อหรือการได้มาซึ่งสินทรัพย์ทางการเงินด้วยราคาที่มีส่วนลดจำนวนมากซึ่งสะท้อนถึง**ผลขาดทุนด้านเครดิต**ที่เกิดขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ในบางครั้งอาจไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นผลจากเหตุการณ์ใดที่ส่งผลให้สินทรัพย์มีการด้อยค่าด้านเครดิต แต่อาจเกิดจากผลกระทบของเหตุการณ์หลายเหตุการณ์รวมกัน

ผลขาดทุนด้านเครดิต ผลต่างระหว่างกระแสเงินสดตามสัญญาทั้งหมดซึ่งกิจการต้องได้รับและกระแสเงินสดทั้งหมดซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับ (นั่นคือ จำนวนเงินที่คาดว่าจะไม่ได้รับทั้งหมด) คิดลดด้วย**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง**เมื่อเริ่มแรก (หรือ**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต**สำหรับ**สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด**) กิจการต้องประมาณกระแสเงินสดโดยพิจารณาถึงเงื่อนไขตามสัญญาทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงิน (ตัวอย่างเช่น การชำระเงินก่อนครบกำหนด การขยายระยะเวลา สิทธิเลือกที่จะซื้อ และสิทธิเลือกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) ตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินที่คาดไว้นั้น กระแสเงินสดที่พิจารณาต้องรวมถึงกระแสเงินสดที่ได้มาจากการขายหลักประกันที่ถือไว้หรือส่วนปรับปรุงด้านเครดิตอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขตามสัญญา โดยมีข้อสันนิษฐานว่าอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่สามารถประมาณการอายุของเครื่องมือทางการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้อายุคงเหลือตามสัญญาของเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งกรณีดังกล่าวยากที่จะเกิดขึ้น

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราที่ใช้ในการคิดลดประมาณการเงินสดจ่ายหรือรับในอนาคตตลอดอายุของสินทรัพย์ทางการเงินที่คาดไว้ เพื่อให้ได้**ราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด** ในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับโดยพิจารณาเงื่อนไขของสัญญาทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน (ตัวอย่างเช่น การชำระเงินก่อนครบกำหนด การขยายระยะเวลา สิทธิเลือกที่จะซื้อ และสิทธิเลือกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) และ**ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น** โดยการคำนวณให้รวมถึงค่าธรรมเนียมและต้นทุนในการรับและจ่ายทั้งหมดระหว่างคู่สัญญาตามสัญญา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ดูย่อหน้าที่ ข5.4.1 ถึง ข5.4.3) **ต้นทุนการทำรายการ** และส่วนเกินมูลค่าหรือส่วนลดมูลค่าอื่น ๆ ทั้งหมด โดยมีข้อสันนิษฐานว่ากระแสเงินสดและอายุที่คาดไว้ของกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่สามารถประมาณกระแสเงินสดหรืออายุคงเหลือของเครื่องมือทางการเงิน (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงิน) ได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้กระแสเงินสดตามสัญญาตลอดอายุสัญญา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของเครื่องมือทางการเงินนั้น (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินนั้น) ซึ่งกรณีดังกล่าวยากจะเกิดขึ้น

การตัดรายการ การตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่ได้เคยรับรู้ออกจากงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ

อนุพันธ์ เครื่องมือทางการเงินหรือสัญญาอื่นภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ที่มีลักษณะทั้งสามข้อดังต่อไปนี้

(ก) มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่ระบุไว้ เช่น อัตราดอกเบี้ย ราคาของเครื่องมือทางการเงิน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีราคา หรือดัชนีอัตรา อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตหรือดัชนีความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรือตัวแปรอื่น โดยมีเงื่อนไขว่ากรณีของตัวแปรที่ไม่ใช่ตัวแปรทางการเงิน ตัวแปรนั้นไม่ใช่ตัวแปรที่เฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (บางครั้งเรียกว่า รายการอ้างอิง)

(ข) ไม่มีการจ่ายเงินลงทุนสุทธิเมื่อเริ่มแรก หรือจ่ายด้วยจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสัญญาประเภทอื่นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าในลักษณะเดียวกันต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาด

(ค) การรับหรือจ่ายชำระจะกระทำในอนาคต

เงินปันผล การจัดสรรกำไรให้กับผู้ถือตราสารทุนตามสัดส่วนการถือครองเงินทุนในแต่ละประเภท

วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง วิธีที่ใช้ในการคำนวณ**ราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน** และมีการปันส่วนและรับรู้ดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายในกำไรหรือขาดทุนตลอดช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อัตราที่ใช้ในการคิดลดประมาณการเงินสดจ่ายหรือรับในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินเพื่อให้ได้**มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงิน** หรือ**ราคาทุนตัดจำหน่ายของหนี้สินทางการเงิน** ในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง กิจการต้องประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับโดยพิจารณาเงื่อนไขของสัญญาทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงินนั้น (ตัวอย่างเช่น การชำระเงินก่อนครบกำหนด การขยายระยะเวลา สิทธิเลือกที่จะซื้อ และสิทธิเลือกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) แต่ต้องไม่พิจารณา**ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น** โดยการคำนวณนี้ให้รวมถึงค่าธรรมเนียมและต้นทุนในการรับและจ่ายทั้งหมดระหว่างคู่สัญญาตามสัญญา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ดูย่อหน้าที่ ข5.4.1 ถึง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.4.3) **ต้นทุนการทำรายการ** และส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าอื่น ๆ ทั้งหมด โดยมีข้อสันนิษฐานว่ากระแสเงินสดและอายุที่คาดไว้ของกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดหรืออายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงิน) ได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องใช้กระแสเงินสดตามสัญญาตลอดอายุสัญญาของเครื่องมือทางการเงินนั้น (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินนั้น) ซึ่งกรณีดังกล่าวยากยิ่งที่จะเกิดขึ้น

ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น — **ผลขาดทุนด้านเครดิต**ที่ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่อาจจะเกิดขึ้น

สัญญาค้ำประกันทางการเงิน — สัญญาที่กำหนดให้ผู้ค้ำประกันตามสัญญาต้องจ่ายชดเชยให้แก่ผู้ที่ได้รับการค้ำประกันสำหรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหากลูกหนี้ที่ระบุไว้ในสัญญาไม่สามารถจ่ายชำระเงินเมื่อครบกำหนดตามเงื่อนไขเมื่อเริ่มแรกหรือเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงของตราสารหนี้

หนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน — หนี้สินทางการเงินที่เข้าเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) มีลักษณะตรงตามคำนิยามของ**การถือไว้เพื่อค้า**

(ข) ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หรือวันที่เกิดรายการ กิจการได้เลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินนั้นวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามที่ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 4.2.2 หรือ 4.3.5

(ค) เป็นการเลือกกำหนดให้รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือในภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนตามย่อหน้าที่ 6.7.1

สัญญาผูกมัด — ข้อตกลงผูกมัดที่จะแลกเปลี่ยนทรัพยากรตามจำนวนและราคาที่กำหนดไว้ ณ วันใดวันหนึ่งหรือหลายวันที่กำหนดไว้ในอนาคต

รายการที่คาดการณ์ — รายการที่ไม่มีข้อผูกมัดแต่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงิน — **ราคาทุนตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ทางการเงิน** ก่อนที่จะมีการปรับปรุง**ค่าเผื่อผลขาดทุน**

อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง — ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและจำนวนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในเรื่องของการถ่วงน้ำหนักเปรียบเทียบ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การถือไว้เพื่อค้า **สินทรัพย์หรือหนี้สินทางการเงินที่**

(ก) ได้มาหรือก่อให้เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อขายหรือซื้อกลับคืนในอนาคตอันใกล้

(ข) ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเครื่องมือทางการเงินซึ่งถูกบริหารเป็นกลุ่ม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก และมีหลักฐานที่แสดงถึงรูปแบบของการทำกำไรระยะสั้นที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน หรือ

(ค) เป็น**อนุพันธ์** (ยกเว้นอนุพันธ์ที่เป็นสัญญาค้ำประกันทางการเงินหรือเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่มีประสิทธิผล)

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า ผลกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.5.8 และกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าที่กำหนดไว้ในหมวดที่ 5.5

ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ **ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น**จากเหตุการณ์ปฏิบัติผิดสัญญาที่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินที่คาดไว้

ค่าเผื่อผลขาดทุน ค่าเผื่อสำหรับ**ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น**ของสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2 ลูกหนี้ตามสัญญาเช่า และ**สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา** มูลค่าการด้อยค่าสะสมสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2ก และประมาณการหนี้สินสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ และ**สัญญาค้ำประกันทางการเงิน**

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลง จำนวนที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุง**มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงิน**เพื่อให้สะท้อนกระแสเงินสดตามสัญญาที่ตกลงกันใหม่หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ โดยกิจการคำนวณมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินใหม่จากมูลค่าปัจจุบันของประมาณการเงินสดรับหรือจ่ายชำระในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใหม่ ซึ่งถูกคิดลดด้วย**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง**เมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงิน (หรือ**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต**เมื่อเริ่มแรกสำหรับ**สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด**) หรือ**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่**ปรับปรุงใหม่ เมื่อเข้าเงื่อนไขตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 6.5.10 ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับของสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

	ต้องพิจารณาเงื่อนไขตามสัญญาทั้งหมดของสินทรัพย์ทางการเงิน(ตัวอย่างเช่น การชำระเงินก่อนครบกำหนด สิทธิเลือกที่จะซื้อ หรือสิทธิเลือกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน) แต่ต้องไม่พิจารณา**ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น** ยกเว้น**สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด** กิจการต้องพิจารณาผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อเริ่มแรกที่ถูกพิจารณารวมในการคำนวณ**อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต**เมื่อเริ่มแรก
การค้างชำระเกินกำหนด	สินทรัพย์ทางการเงินจะถือว่าค้างชำระเกินกำหนดเมื่อคู่สัญญาไม่จ่ายชำระเมื่อถึงกำหนดชำระตามที่กำหนดไว้ในสัญญา
สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด	สินทรัพย์ทางการเงินที่**ด้อยค่าด้านเครดิต**เมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก
วันที่จัดประเภทรายการใหม่	วันแรกของรอบระยะเวลารายงานแรกหลังจากการเปลี่ยนแปลงโมเดลธุรกิจซึ่งทำให้กิจการต้องจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินใหม่
การซื้อหรือการขายตามวิธีปกติ	การซื้อหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินภายใต้สัญญาที่มีเงื่อนไขการส่งมอบสินทรัพย์ภายในระยะเวลาที่กำหนดขึ้นจากหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติโดยทั่วไปของตลาดซื้อขายที่พิจารณา
ต้นทุนการทำรายการ	ต้นทุนส่วนเพิ่มที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการซื้อ การออกตราสาร หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน (ดูย่อหน้าที่ ข5.4.8) โดยต้นทุนส่วนเพิ่มนี้จะไม่เกิดขึ้นถ้ากิจการไม่ซื้อ ไม่ออกตราสาร หรือไม่จำหน่ายเครื่องมือทางการเงิน

คำนิยามของคำศัพท์ต่อไปนี้ได้กำหนดอยู่ในย่อหน้าที่ 11 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน ภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน ภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม หรือภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า และได้นำมาใช้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้โดยมีความหมายเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 ภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 ภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 หรือภาคผนวก ก ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

(ก) ความเสี่ยงด้านเครดิต[1]

(ข) ตราสารทุน

(ค) มูลค่ายุติธรรม

(ง) สินทรัพย์ทางการเงิน

(จ) เครื่องมือทางการเงิน

(ฉ) หนี้สินทางการเงิน

(ช) ราคาของรายการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

[1]คำศัพท์นี้ (ตามที่กำหนดอยู่ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน) ใช้สำหรับข้อกำหนดในการแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินที่เลือกกำหนดให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ดูย่อหน้าที่ 5.7.7)

ภาคผนวก ข
แนวทางปฏิบัติ

ภาคผนวกนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ขอบเขต (บทที่ 2)

ข2.1 สัญญาบางประเภทกำหนดให้มีการจ่ายชำระโดยอ้างอิงจากสภาพอากาศ ภูมิประเทศ หรือลักษณะทางกายภาพอื่น ๆ (สัญญาซึ่งอ้างอิงกับตัวแปรด้านสภาพอากาศในบางครั้งเรียกว่า "อนุพันธ์สภาพอากาศ" ถ้าสัญญาดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง *สัญญาประกันภัย* สัญญาดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

ข2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลประโยชน์ของพนักงานซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 เรื่อง *การบัญชีและการรายงานสำหรับโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน* และสัญญาค่าสิทธิซึ่งคำนวณจากปริมาณการขายและรายได้จากการให้บริการซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง *รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า*

ข2.3 ในบางครั้ง กิจการมีการลงทุนในเชิงกลยุทธ์ในตราสารทุนที่ออกโดยกิจการอื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานในระยะยาวกับกิจการดังกล่าว ผู้ลงทุนหรือผู้ร่วมค้าต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 เรื่อง *เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า* ในการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการใช้วิธีส่วนได้เสียเพื่อบันทึกบัญชีเงินลงทุน

ข2.4 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินของผู้รับประกันที่นอกเหนือจากสิทธิและภาระผูกพันที่ได้รับการยกเว้นตามย่อหน้าที่ 2.1.5 เนื่องจากเรื่องดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย

ข2.5 สัญญาค้ำประกันทางการเงินอาจมีรูปแบบทางกฎหมายที่แตกต่างกัน เช่น การค้ำประกัน เลตเตอร์ออฟเครดิตบางประเภท สัญญาการรับประกันด้านเครดิต หรือสัญญาประกันภัย อย่างไรก็ตาม วิธีปฏิบัติทางการบัญชีจะไม่ขึ้นอยู่กับรูปแบบทางกฎหมาย ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม (ดูย่อหน้าที่ 2.1.5)

ข2.5.1 แม้ว่าสัญญาค้ำประกันทางการเงินจะเข้าเงื่อนไขตามคำนิยามของสัญญาประกันภัยตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย แต่หากความเสี่ยงที่ถูกโอนไปมีนัยสำคัญ สัญญาค้ำประกันทางการเงินดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม หากผู้ค้ำประกันตามสัญญาได้กำหนดอย่างชัดเจนก่อนหน้านี้ว่าสัญญาดังกล่าว

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เป็นสัญญาประกันภัยและได้ถือปฏิบัติตามวิธีการบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัยแล้ว ผู้ค้ำประกันตามสัญญาอาจเลือกที่จะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 ก็ได้ และหากผู้ค้ำประกันตามสัญญาเลือกที่จะถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ผู้ออกสัญญาต้องรับรู้สัญญาค้ำประกันทางการเงินเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรมตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 5.1.1 หากสัญญาค้ำประกันทางการเงินดังกล่าวเป็นการออกให้บุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันในการทำรายการค้าตามปกติ มูลค่ายุติธรรมเมื่อเริ่มแรกจะเท่ากับเบี้ยประกันที่ได้รับ เว้นแต่จะมีหลักฐานกำหนดเป็นอย่างอื่น ดังนั้น หากสัญญาค้ำประกันทางการเงินไม่ได้เลือกกำหนดเมื่อเริ่มแรกให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ได้ถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 3.2.15 ถึง 3.2.23 และย่อหน้าที่ ข3.2.12 ถึง ข3.2.17 (กรณีที่การโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขการตัดรายการหรือยังคงมีความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในสินทรัพย์ที่โอน) ผู้ค้ำประกันตามสัญญาต้องวัดมูลค่าสัญญาดังกล่าวด้วยมูลค่าที่สูงกว่าระหว่าง

ข2.5.1.1 จำนวนเงินที่กำหนดในหมวดที่ 5.5 และ

ข2.5.1.2 จำนวนเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกหักจำนวนเงินสะสมของรายได้ (เมื่อเหมาะสม) ที่รับรู้ตามหลักการของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (ดูย่อหน้าที่ 4.2.1.3)

ข2.5.2 สัญญาค้ำประกันด้านเครดิตบางประเภทไม่ได้กำหนดเงื่อนไขก่อนจ่ายชำระเงินให้ผู้ถือสัญญาค้ำประกันต้องมีความเสี่ยงและเกิดผลสูญเสียจากการที่ลูกหนี้ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้เมื่อครบกำหนด เช่น การค้ำประกันที่กำหนดให้การจ่ายชำระขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงในการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตหรือดัชนีความน่าเชื่อถือด้านเครดิตตามที่กำหนด การค้ำประกันดังกล่าวไม่ถือเป็นสัญญาค้ำประกันทางการเงินตามที่กำหนดขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ และไม่ถือเป็นสัญญาประกันภัยตามคำนิยามในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย การค้ำประกันดังกล่าวถือเป็นอนุพันธ์ โดยให้ผู้ค้ำประกันตามสัญญาดังกล่าวถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

ข2.5.3 หากการออกสัญญาค้ำประกันทางการเงินเกี่ยวข้องกับการขายสินค้าให้ผู้ค้ำประกันตามสัญญาถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า เมื่อรับรู้รายได้จากการค้ำประกันและรายได้จากการขายสินค้า

ข2.6 โดยปกติ การรับรองโดยผู้ค้ำประกันตามสัญญาว่าสัญญาที่ออกเป็นสัญญาประกันภัยจะเกิดขึ้นในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ค้ำประกันตามสัญญากับลูกค้าและผู้กำกับดูแล ในสัญญา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เอกสารทางธุรกิจ และงบการเงิน นอกจากนี้ สัญญาประกันภัยมีข้อกำหนดทางบัญชีที่แตกต่างจากข้อกำหนดทางบัญชีของธุรกรรมประเภทอื่น ๆ เช่น สัญญาต่าง ๆ ที่ออกโดยธนาคารหรือธุรกิจเอกชน ในกรณีดังกล่าวงบการเงินของผู้ค้ำประกันตามสัญญามักมีข้อความที่แสดงว่าผู้ค้ำประกันตามสัญญาได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางบัญชีสำหรับสัญญาประกันภัย

การรับรู้รายการและการตัดรายการ (บทที่ 3)

การรับรู้เมื่อเริ่มแรก (หมวดที่ 3.1)

ข3.1.1 ตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 3.1.1 กิจการรับรู้สิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาทั้งหมดภายใต้อนุพันธ์เป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะทางการเงินตามลำดับ ยกเว้นอนุพันธ์ที่ทำให้การโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่ถือเป็นการขาย (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.14) หากการโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขของการตัดรายการ ผู้รับโอนต้องไม่รับรู้สินทรัพย์ที่โอนนั้นเป็นสินทรัพย์ของตน (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.15)

ข3.1.2 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการนำข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 3.1.1 มาปฏิบัติ

ข3.1.2.1 ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ที่ไม่มีเงื่อนไขที่รับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินเมื่อกิจการเข้าไปเป็นคู่สัญญา ซึ่งทำให้กิจการมีสิทธิตามกฎหมายในการรับเงินสด หรือมีภาระผูกพันตามกฎหมายในการจ่ายเงินสด

ข3.1.2.2 โดยทั่วไป สินทรัพย์ที่จะได้มาและหนี้สินที่จะเกิดขึ้นจากผลของสัญญาผูกมัดในการซื้อหรือขายสินค้าหรือบริการจะไม่ถูกรับรู้รายการจนกระทั่งมีคู่สัญญาอย่างน้อยหนึ่งรายปฏิบัติตามสัญญา เช่น โดยทั่วไปกิจการที่ได้รับคำสั่งซื้อจะไม่รับรู้รายการสินทรัพย์ (และกิจการที่สั่งซื้อจะไม่รับรู้รายการหนี้สิน) ณ วันที่มีการตกลงกัน แต่จะชะลอการรับรู้รายการออกไปจนกว่าสินค้าหรือบริการนั้นจะมีการขนส่ง ส่งมอบ หรือให้บริการ หากสัญญาผูกมัดในการซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ในย่อหน้าที่ 2.4 ถึง 2.7 มูลค่ายุติธรรมสุทธิของสัญญาดังกล่าวจะถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน ณ วันที่มีการตกลงกัน (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.30.3) นอกจากนั้น หากสัญญาผูกมัดที่ยังไม่ได้รับรู้รายการเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม ให้รับรู้การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในมูลค่ายุติธรรมสุทธิ เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินภายหลังจากการเริ่มต้นการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.8.2 และ 6.5.9)

ข3.1.2.3 สัญญาฟอร์เวิร์ดซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (ดูย่อหน้าที่ 2.1) ถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินในวันที่มีการตกลงกันแทนวันที่มีการจ่ายชำระ เมื่อกิจการเข้าเป็นคู่สัญญาของสัญญาฟอร์เวิร์ดมูลค่ายุติธรรมของสิทธิและภาระผูกพันมักจะเท่ากัน ดังนั้น มูลค่ายุติธรรมสุทธิ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของสัญญาฟอร์เวิร์ดเท่ากับศูนย์ หากมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสัญญาฟอร์เวิร์ดไม่เท่ากับศูนย์ สัญญาดังกล่าวจะถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน

ข3.1.2.4 สัญญาสิทธิเลือกซึ่งอยู่ภายในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ (ดูย่อหน้าที่ 2.1) จะถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินเมื่อผู้ถือครองหรือผู้ออกเข้าไปเป็นคู่สัญญา

ข3.1.2.5 รายการในอนาคตที่วางแผนไว้ซึ่งไม่ว่าจะมีความน่าจะเป็นมากเพียงใดก็ไม่ถือเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน เนื่องจากกิจการยังไม่ได้เข้าไปเป็นคู่สัญญา

การซื้อหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวิธีปกติ

ข3.1.3 การซื้อหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินตามวิธีปกติ กิจการจะรับรู้รายการโดยใช้การบัญชีวันซื้อขายหรือการบัญชีวันชำระตามที่ระบุในย่อหน้าที่ ข3.1.5 และ ข3.1.6 กิจการต้องใช้วิธีปฏิบัติแบบเดียวกันอย่างสม่ำเสมอสำหรับการซื้อและการขายสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดที่ถูกจัดประเภทแบบเดียวกันตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ สำหรับวัตถุประสงค์นี้ สินทรัพย์ที่ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนจะถูกจัดประเภทแยกต่างหากจากสินทรัพย์ที่เลือกกำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน นอกจากนี้ เงินลงทุนในตราสารทุนที่ใช้ทางเลือกตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 5.7.5 ต้องถูกจัดประเภทแยกต่างหาก

ข3.1.4 สัญญาซึ่งกำหนดหรืออนุญาตให้มีการจ่ายชำระสุทธิสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสัญญาถือว่าไม่ใช่สัญญาตามวิธีปกติ โดยสัญญาดังกล่าวจะถูกบันทึกบัญชีเป็นอนุพันธ์ในช่วงเวลาระหว่างวันซื้อขายและวันจ่ายชำระ

ข3.1.5 วันซื้อขาย คือ วันที่กิจการมีข้อผูกมัดที่จะซื้อหรือขายสินทรัพย์ การบัญชีวันซื้อขายจะเกี่ยวข้องกับ (1) การรับรู้สินทรัพย์ที่จะได้รับและหนี้สินที่จะต้องจ่ายในวันซื้อขาย และ (2) การตัดรายการสินทรัพย์ที่ถูกขาย รับรู้กำไรหรือขาดทุนใด ๆ จากการขาย และรับรู้ลูกหนี้จากการจ่ายชำระจากผู้ซื้อในวันซื้อขาย โดยทั่วไปดอกเบี้ยของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องกันจะไม่ถูกรับรู้จนกว่าจะถึงวันจ่ายชำระและโอนกรรมสิทธิ์

ข3.1.6 วันจ่ายชำระ คือ วันที่สินทรัพย์ถูกส่งมอบแก่หรือส่งมอบโดยกิจการ การบัญชีวันชำระ ณ วันจ่ายชำระจะเกี่ยวข้องกับ (1) การรับรู้สินทรัพย์ในวันที่กิจการได้รับสินทรัพย์นั้น และ (2) การตัดรายการสินทรัพย์และรับรู้กำไรหรือขาดทุนใด ๆ จากการขาย ในวันที่กิจการได้ส่งมอบสินทรัพย์ เมื่อการบัญชีวันชำระถูกนำมาถือปฏิบัติให้กิจการบันทึกบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่จะได้รับระหว่างวันซื้อขายและวันจ่ายชำระในลักษณะเดียวกับการบันทึกบัญชีสำหรับสินทรัพย์ที่ได้มา กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าจะไม่ถูกรับรู้สำหรับสินทรัพย์ที่ใช้ราคาทุนตัดจำหน่าย แต่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนสำหรับสินทรัพย์ที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน และรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่ายุติธรรม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2ก และสำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนที่บันทึกบัญชีตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.5

การตัดรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน (หมวดที่ 3.2)

ข3.2.1 แผนภูมิต่อไปนี้แสดงการประเมินการตัดรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน

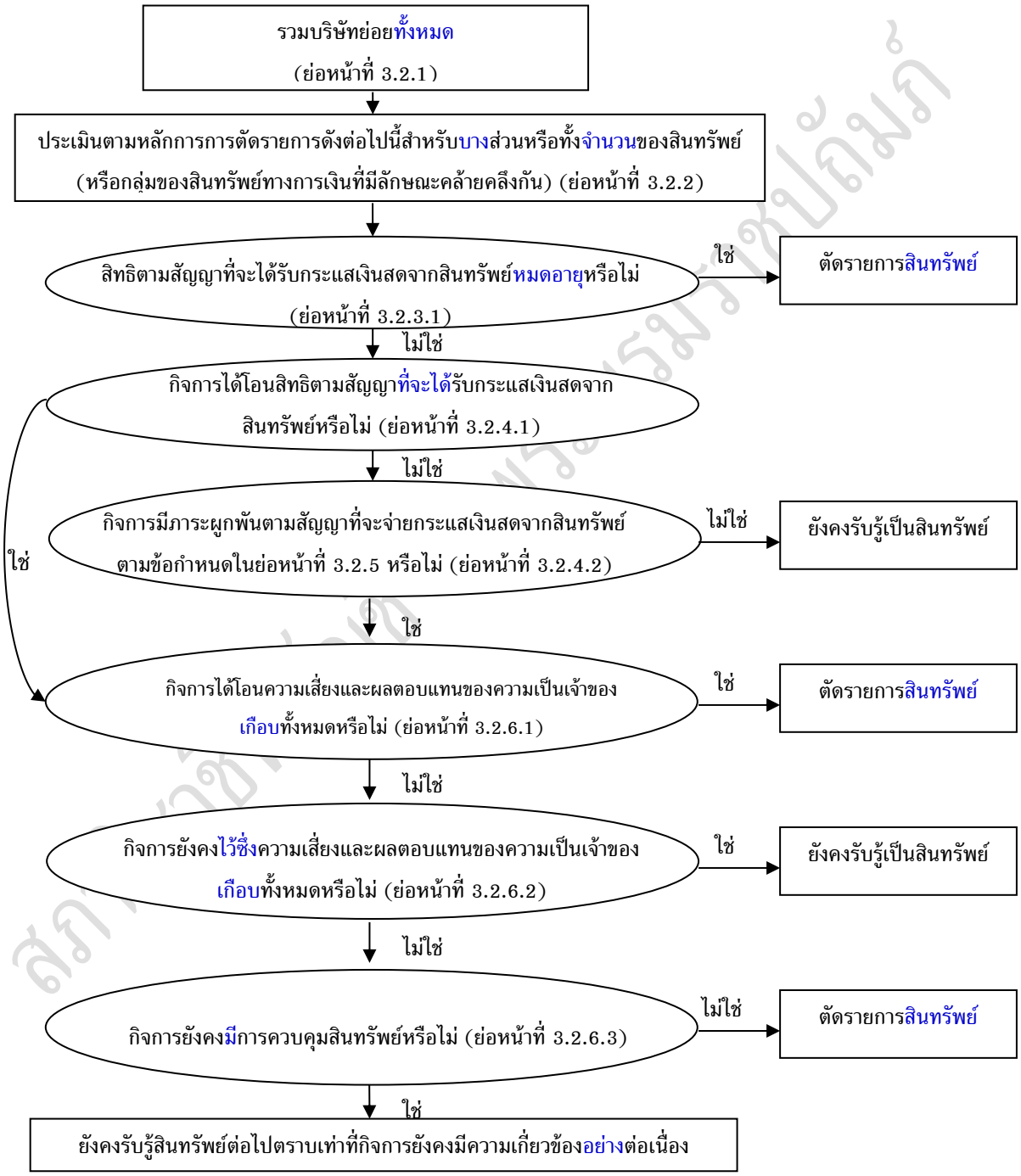

ข้อตกลงซึ่งทำให้กิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงิน แต่รับภาระผูกพันตามสัญญาที่จะจ่ายกระแสเงินสดนั้นให้กับผู้รับรายใดรายหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งราย (ย่อหน้าที่ 3.2.4.2)

ข3.2.2 เมื่อสถานการณ์ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.4.2 (เมื่อกิจการยังคงไว้ซึ่งสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงิน แต่รับภาระผูกพันตามสัญญาที่จะจ่ายกระแสเงินสดนั้นให้กับผู้รับรายใดรายหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งราย) เกิดขึ้น เช่น หากกิจการเป็นทรัสต์ และจ่ายผลประโยชน์ในสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นสินทรัพย์ทางการเงินอ้างอิงซึ่งกิจการเป็นเจ้าของและให้บริการสินทรัพย์ทางการเงินนั้นให้แก่ผู้ลงทุน ในกรณีดังกล่าวสินทรัพย์ทางการเงินนั้นถือว่าเข้าเงื่อนไขสำหรับการตัดรายการหากเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุในย่อหน้าที่ 3.2.5 และ 3.2.6

ข3.2.3 ในการนำย่อหน้าที่ 3.2.5 มาถือปฏิบัติ กิจการอาจเป็นผู้ออกสินทรัพย์ทางการเงิน หรือเป็นกลุ่มกิจการที่รวมบริษัทย่อย ซึ่งได้รับโอนสินทรัพย์ทางการเงินมาและส่งต่อกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ทางการเงินนั้นให้กับผู้ลงทุนซึ่งเป็นบุคคลที่สามซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

การประเมินการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของ (ย่อหน้าที่ 3.2.6)

ข3.2.4 ตัวอย่างที่กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.4.1 การขายสินทรัพย์ทางการเงินอย่างไม่มีเงื่อนไข

ข3.2.4.2 การขายสินทรัพย์ทางการเงินพร้อมกับสิทธิเลือกในการซื้อคืนสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่มีการซื้อคืน และ

ข3.2.4.3 การขายสินทรัพย์ทางการเงินพร้อมกับสิทธิเลือกที่จะซื้อหรือสิทธิเลือกที่จะขายซึ่งอยู่ในฐานะขาดทุนอย่างมาก (เช่น สิทธิเลือกซึ่งอยู่ในฐานะขาดทุน และมีความเป็นไปได้สูงที่จะไม่มีกำไรในอนาคตก่อนหมดอายุ)

ข3.2.5 ตัวอย่างกรณีที่กิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.5.1 รายการขายและซื้อคืน ซึ่งราคาที่ซื้อคืนคือราคาที่ถูกกำหนดไว้ หรือ คือราคาขายบวกด้วยผลตอบแทนของผู้ให้กู้ยืม

ข3.2.5.2 สัญญาการให้ยืมหลักทรัพย์

ข3.2.5.3 การขายสินทรัพย์ทางการเงินพร้อมกับธุรกรรมการแลกเปลี่ยนผลตอบแทนรวมซึ่งจะรับโอนความเสี่ยงด้านตลาดกลับมาที่กิจการ

ข3.2.5.4 การขายสินทรัพย์ทางการเงินพร้อมกับสิทธิเลือกที่จะซื้อหรือสิทธิเลือกที่จะขายซึ่งอยู่ในฐานะได้กำไรอย่างมาก (เช่น สิทธิเลือกซึ่งอยู่ในฐานะได้กำไร และมีความเป็นไปได้สูงที่จะไม่เกิดขาดทุนก่อนหมดอายุ) และ

ข3.2.5.5 การขายลูกหนี้ระยะสั้นซึ่งกิจการได้ค้ำประกันการชดเชยให้กับผู้รับโอนในกรณีที่อาจเกิดผลขาดทุนด้านเครดิต

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข3.2.6 หากกิจการพิจารณาว่าผลที่เกิดขึ้นจากการโอนทำให้กิจการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ที่โอน กิจการไม่รับรู้สินทรัพย์ที่โอนอีกในอนาคต ยกเว้นกรณีที่กิจการซื้อสินทรัพย์ที่โอนกลับคืนมาโดยการทำรายการใหม่

การประเมินการโอนการควบคุม

ข3.2.7 กิจการไม่คงไว้ซึ่งการควบคุมในสินทรัพย์ที่โอนหากผู้รับโอนมีความสามารถในทางปฏิบัติในการขายสินทรัพย์ดังกล่าว กิจการยังคงมีการควบคุมในสินทรัพย์ที่โอนหากในทางปฏิบัติผู้รับโอนไม่มีความสามารถในการขายสินทรัพย์ที่โอน ในทางปฏิบัติผู้รับโอนมีความสามารถในการขายสินทรัพย์ที่โอนหากสินทรัพย์ดังกล่าวมีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่อง เนื่องจากผู้รับโอนสามารถซื้อสินทรัพย์ที่โอนกลับคืนมาได้จากตลาดหากผู้รับโอนจำเป็นต้องส่งคืนสินทรัพย์ให้กับกิจการ เช่น ในทางปฏิบัติผู้รับโอนอาจมีความสามารถในการขายสินทรัพย์ที่โอนหากสินทรัพย์นั้นอยู่ภายใต้สิทธิเลือกที่อนุญาตให้กิจการซื้อสินทรัพย์นั้นกลับคืนมา แต่ผู้รับโอนสามารถหาสินทรัพย์ที่โอนได้จากตลาดทันทีเมื่อมีการใช้สิทธิเลือก หากกิจการยังคงมีสิทธิเลือกดังกล่าวอยู่ และผู้รับโอนไม่สามารถหาสินทรัพย์ที่โอนได้จากตลาดทันทีเมื่อมีการใช้สิทธิเลือก จะถือว่าในทางปฏิบัติผู้รับโอนไม่มีความสามารถในการขายสินทรัพย์ที่โอน

ข3.2.8 ในทางปฏิบัติผู้รับโอนมีความสามารถในการขายสินทรัพย์ที่โอนเฉพาะเมื่อผู้รับโอนสามารถขายสินทรัพย์นั้นได้ทั้งจำนวนให้กับบุคคลที่สามซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกัน และสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้เพียงฝ่ายเดียวและไม่มีการกำหนดข้อจำกัดเพิ่มเติมในการโอน ประเด็นที่สำคัญคืออะไรที่ผู้รับโอนสามารถทำได้บ้างในทางปฏิบัติ นอกเหนือจากสิทธิตามสัญญาที่ผู้รับโอนสามารถหรือไม่สามารถทำอะไรกับสินทรัพย์ที่โอนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ข3.2.8.1 สิทธิตามสัญญาในการจำหน่ายสินทรัพย์ที่โอนมีผลกระทบในทางปฏิบัติเพียงเล็กน้อยหากไม่มีตลาดสำหรับสินทรัพย์ที่โอน และ

ข3.2.8.2 ความสามารถในการจำหน่ายสินทรัพย์ที่โอนมีผลกระทบในทางปฏิบัติเพียงเล็กน้อยหากไม่สามารถใช้สิทธิได้อย่างอิสระ ดังนี้

ข3.2.8.2.1 ความสามารถในการจำหน่ายสินทรัพย์ที่โอนของผู้รับโอนจะต้องเป็นอิสระจากการกระทำของบุคคลอื่น (กล่าวคือ ต้องเป็นความสามารถเพียงฝ่ายเดียว) และ

ข3.2.8.2.2 ผู้รับโอนต้องสามารถจำหน่ายสินทรัพย์ที่โอนโดยไม่มีความจำเป็นที่จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการโอน เช่น เงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการสินทรัพย์ที่ถูกให้ยืม หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้สิทธิที่จะซื้อจะขายแก่ผู้รับโอนเพื่อซื้อคืนสินทรัพย์

ข3.2.9 การที่ผู้รับโอนไม่อาจขายสินทรัพย์ที่โอนเพียงอย่างเดียวไม่ได้หมายความว่าผู้โอนยังคงไว้ซึ่งการควบคุมในสินทรัพย์ที่โอน อย่างไรก็ตาม หากสิทธิที่จะขายหรือการค้ำประกันจำกัดผู้รับโอนจากการขายสินทรัพย์ที่โอน ส่งผลให้ผู้โอนยังคงไว้ซึ่งการควบคุมสินทรัพย์ที่โอน เช่น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

หากสิทธิที่จะขายหรือการค้ำประกันมีมูลค่าเพียงพอที่จะทำให้ผู้รับโอนไม่ขายสินทรัพย์ที่โอน เนื่องจากในทางปฏิบัติผู้รับโอนจะไม่สามารถขายสินทรัพย์ที่โอนให้กับบุคคลที่สามได้โดยไม่กำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดอื่นที่คล้ายคลึงกัน แต่ผู้รับโอนจึงถือสินทรัพย์ที่โอนไว้เพื่อการรับชำระจากการค้ำประกันหรือสิทธิที่จะขาย ภายใต้สถานการณ์นี้ผู้โอนยังคงไว้ซึ่งการควบคุมในสินทรัพย์ที่โอน

การโอนที่เป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการ

ข3.2.10 กิจการอาจยังคงสิทธิในบางส่วนของการจ่ายดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงินที่โอนโดยถือเป็นค่าตอบแทนในการให้บริการสินทรัพย์เหล่านั้น ดอกเบี้ยบางส่วนที่กิจการจะไม่ได้รับเมื่อเลิกสัญญา หรือโอนสัญญาให้บริการ จะมีการปันส่วนไปยังสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกิดจากการให้บริการ ดอกเบี้ยบางส่วนที่กิจการยังคงได้รับเมื่อมีการยุติหรือโอนสัญญาการให้บริการคือลูกหนี้ดอกเบี้ย (interest-only strip receivable) เช่น หากกิจการยังคงได้รับดอกเบี้ยใด ๆ เมื่อมีการเลิกสัญญาหรือโอนสัญญาการให้บริการ ส่วนต่างของดอกเบี้ยทั้งหมดคือลูกหนี้ดอกเบี้ย (interest-only strip receivable) เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำย่อหน้าที่ 3.2.13 มาปฏิบัติ มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เกิดจากการให้บริการและลูกหนี้ดอกเบี้ย (interest-only strip receivable) จะมีการใช้ในการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้ระหว่างส่วนของสินทรัพย์ที่ตัดรายการและส่วนที่รับรู้ต่อไป หากไม่มีการระบุค่าธรรมเนียมในการให้บริการหรือค่าธรรมเนียมที่จะได้รับและคาดว่าจะไม่สามารถชดเชยการให้บริการได้อย่างเพียงพอนั้น ให้รับรู้หนี้สินจากการให้บริการด้วยมูลค่ายุติธรรม

ข3.2.11 เมื่อวัดมูลค่ายุติธรรมของส่วนที่รับรู้ต่อไปและส่วนที่ตัดรายการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำย่อหน้าที่ 3.2.13 มาปฏิบัติ กิจการต้องนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดมูลค่ายุติธรรมในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง *การวัดมูลค่ายุติธรรม* มาปฏิบัติเพิ่มเติมจากย่อหน้าที่ 3.2.14

การโอนที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขการตัดรายการ

ข3.2.12 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการนำหลักการตามย่อหน้าที่ 3.2.15 มาปฏิบัติ หากกิจการมีการค้ำประกันผลขาดทุนจากการปฏิบัติผิดสัญญาจากสินทรัพย์ที่โอน ทำให้สินทรัพย์ที่โอนไม่สามารถถูกตัดรายการได้ เนื่องจากกิจการยังคงความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดของสินทรัพย์ที่โอน สินทรัพย์ที่โอนยังคงต้องถูกรับรู้ทั้งจำนวนและสิ่งตอบแทนที่ได้รับจะต้องถูกรับรู้เป็นหนี้สิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในสินทรัพย์ที่โอน

ข3.2.13 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นการวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนและหนี้สินที่เกี่ยวข้องภายใต้ย่อหน้าที่ 3.2.16

สินทรัพย์ทุกประเภท

ข3.2.13.1 หากกิจการค้ำประกันในการจ่ายชำระผลขาดทุนจากการปฏิบัติผิดสัญญาจากสินทรัพย์ที่โอน ทำให้สินทรัพย์ที่โอนไม่สามารถถูกตัดรายการได้ตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ณ วันที่มีการโอน สินทรัพย์ที่โอนต้องถูกวัดมูลค่าด้วยจำนวนที่ต่ำกว่าของ (1) มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ และ (2) จำนวนเงินสูงสุดของสิ่งตอบแทนที่ได้รับซึ่งกิจการอาจถูกเรียกให้ชำระคืน ("จำนวนเงินที่ค้ำประกัน") หนี้สินที่เกี่ยวข้องจะมีการรับรู้เมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนเงินที่ค้ำประกันบวกด้วยมูลค่ายุติธรรมของการค้ำประกัน (ซึ่งโดยทั่วไปคือสิ่งตอบแทนที่ได้รับสำหรับการค้ำประกัน) หลังจากนั้น มูลค่ายุติธรรมเมื่อเริ่มแรกของการค้ำประกัน จะมีการรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อเข้าตามหลักภาระผูกพัน (ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า) และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์จะลดด้วยค่าเผื่อผลขาดทุน

สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

ข3.2.13.2 หากภาระผูกพันในสัญญาสิทธิที่จะขาย (สิทธิที่ผู้ถือมีสิทธิที่จะขายคืน) ซึ่งออกโดยกิจการ หรือสัญญาสิทธิที่จะซื้อที่ถือโดยกิจการ ทำให้สินทรัพย์ที่โอนไม่สามารถถูกตัดรายการและกิจการวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หนี้สินที่เกี่ยวข้องจะถูกรับรู้ด้วยราคาทุน (เช่น สิ่งตอบแทนที่ได้รับ) ปรับปรุงด้วยการตัดจำหน่ายของส่วนต่างใด ๆ ระหว่างทุนและมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ที่โอน ณ วันที่สัญญาสิทธิเลือกหมดอายุ เช่น สมมุติว่ามูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ ณ วันที่มีการโอนเท่ากับ 98 และมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่ได้รับเท่ากับ 95 มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ ณ วันที่มีการใช้สิทธิเท่ากับ 100 มูลค่าตามบัญชีเมื่อเริ่มแรกของหนี้สินที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 95 และส่วนต่างระหว่างมูลค่า 95 และ 100 ให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง หากสัญญาสิทธิเลือกถูกใช้สิทธิ ผลต่างใด ๆ ระหว่างมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินที่เกี่ยวข้องและราคาที่ใช้สิทธิให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

ข3.2.13.3 หากสัญญาสิทธิที่จะซื้อของกิจการทำให้ไม่สามารถตัดรายการสินทรัพย์ที่โอนและกิจการวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนด้วยมูลค่ายุติธรรม สินทรัพย์ยังคงต้องถูกวัดมูลค่า

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วยมูลค่ายุติธรรมต่อไป หนี้สินที่เกี่ยวข้องวัดมูลค่าด้วย (1) ราคาใช้สิทธิหักด้วยมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หากสัญญาสิทธิที่จะซื้ออยู่ในฐานะกำไรหรือเท่าทุน หรือ (2) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนหักด้วยมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หากสัญญาสิทธิที่จะซื้ออยู่ในฐานะขาดทุน การปรับปรุงการวัดมูลค่าของหนี้สินที่เกี่ยวข้องทำให้มั่นใจว่ามูลค่าที่แสดงในบัญชีสุทธิของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องคือมูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิที่จะซื้อ เช่น หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงเท่ากับ 80 ราคาใช้สิทธิเท่ากับ 95 และมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อเท่ากับ 5 ดังนั้น มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 75 (80–5) และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่โอนเท่ากับ 80 (ซึ่งคือมูลค่ายุติธรรม)

ข3.2.13.4 หากสัญญาสิทธิที่จะขายซึ่งออกโดยกิจการทำให้ไม่สามารถตัดรายการสินทรัพย์ที่โอนและกิจการวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนด้วยมูลค่ายุติธรรม หนี้สินที่เกี่ยวข้องถูกวัดมูลค่าด้วยราคาใช้สิทธิบวกด้วยมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะขาย การวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยมูลค่ายุติธรรมจะต้องวัดที่มูลค่าที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่ายุติธรรมและราคาใช้สิทธิ เนื่องจากกิจการไม่มีสิทธิที่จะเพิ่มมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนให้สูงกว่าราคาใช้สิทธิของสัญญาสิทธิที่จะขาย วิธีการดังกล่าวทำให้มั่นใจว่ามูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของภาระผูกพันในสัญญาสิทธิที่จะขาย เช่น หากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงเท่ากับ 120 ราคาใช้สิทธิเท่ากับ 100 และมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะขายเท่ากับ 5 ดังนั้น มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินที่เกี่ยวข้องเท่ากับ 105 (100+5) และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์เท่ากับ 100 (ในกรณีนี้คือราคาใช้สิทธิ)

ข3.2.13.5 หากสัญญาคอลล่าร์ (collar) ซึ่งเป็นการซื้อสิทธิที่จะซื้อและการขายสิทธิที่จะขายทำให้ไม่สามารถตัดรายการสินทรัพย์ที่โอนและกิจการวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่โอนด้วยมูลค่ายุติธรรม กิจการยังคงต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยมูลค่ายุติธรรม หนี้สินที่เกี่ยวข้องจะถูกวัดมูลค่าด้วย (1) ผลรวมของราคาใช้สิทธิที่จะซื้อและมูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิที่จะขายหักด้วยมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หากสัญญาสิทธิที่จะซื้อมีฐานะเท่าทุนหรือกำไร หรือ (2) ผลรวมของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และมูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิที่จะขายหักด้วยมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หากสัญญาสิทธิที่จะซื้อมีฐานะขาดทุน การปรับปรุงหนี้สินที่เกี่ยวข้องทำให้มั่นใจว่ามูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิที่กิจการถืออยู่หรือที่ออกขายโดยกิจการ เช่น สมมติว่ากิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมพร้อมกันกับการซื้อสัญญาสิทธิที่จะซื้อด้วยราคาใช้สิทธิที่ 120 และออกขายสัญญาสิทธิที่จะขายด้วยราคาใช้สิทธิที่ 80 สมมติว่ามูลค่ายุติธรรมของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สินทรัพย์เท่ากับ 100 ณ วันที่มีการโอน มูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะขายและสัญญาสิทธิที่จะซื้อเท่ากับ 1 และ 5 ตามลำดับ ในกรณีนี้กิจการรับรู้สินทรัพย์ที่ 100 (มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์) และรับรู้หนี้สินที่ 96 ((100+1)−5) โดยสินทรัพย์สุทธิเท่ากับ 4 ซึ่งเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสัญญาสิทธิที่กิจการถืออยู่และออกขายโดยกิจการ

การโอนทุกประเภท

ข3.2.14 ในกรณีที่การโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการตัดรายการสิทธิตามสัญญาหรือภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการโอนของผู้โอนจะไม่ถูกบันทึกบัญชีแยกต่างหากเป็นอนุพันธ์ หากการรับรู้ทั้งอนุพันธ์และสินทรัพย์ที่โอนหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการโอนส่งผลให้มีการรับรู้สิทธิหรือภาระผูกพันที่เหมือนกันซ้ำสองครั้ง เช่น สัญญาสิทธิที่จะซื้อซึ่งผู้โอนถืออยู่ทำให้การโอนสินทรัพย์ไม่ถือเป็นการขาย ในกรณีดังกล่าวสัญญาสิทธิที่จะซื้อจะไม่ถูกรับรู้แยกต่างหากเป็นสินทรัพย์อนุพันธ์

ข3.2.15 ในกรณีที่การโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการตัดรายการผู้รับโอนไม่ต้องรับรู้สินทรัพย์ที่โอนเป็นสินทรัพย์ของตน ผู้รับโอนต้องตัดรายการเงินสดหรือสิ่งตอบแทนจ่ายอื่นและรับรู้ลูกหนี้ที่เกิดจากผู้โอน หากผู้โอนมีทั้งสิทธิและภาระผูกพันในการซื้อการควบคุมในสินทรัพย์ที่โอนทั้งจำนวนกลับคืนมาด้วยจำนวนเงินที่แน่นอน (เช่น ภายใต้สัญญาซื้อคืน) ผู้รับโอนอาจวัดมูลค่าลูกหนี้โดยใช้ราคาทุนตัดจำหน่าย ถ้าเข้าเงื่อนไขที่ระบุในย่อหน้าที่ 4.1.2

ตัวอย่าง

ข3.2.16 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงถึงการนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตัดรายการของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มาปฏิบัติ

ข3.2.16.1 *สัญญาซื้อคืนและการให้ยืมหลักทรัพย์* หากสินทรัพย์ทางการเงินถูกขายภายใต้สัญญาซื้อคืนด้วยราคาที่แน่นอนหรือด้วยราคาขายบวกผลตอบแทนของผู้ให้กู้ หรือหากสินทรัพย์ทางการเงินถูกยืมภายใต้สัญญาที่จะส่งคืนสินทรัพย์ทางการเงินนั้นให้แก่ผู้โอน สินทรัพย์ทางการเงินนั้นจะไม่ถูกตัดรายการเนื่องจากผู้โอนยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด หากผู้รับโอนได้รับสิทธิในการขายสินทรัพย์หรือนำสินทรัพย์ไปวางเป็นประกัน ผู้โอนต้องเปลี่ยนประเภทการแสดงรายการสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินของตน เช่น สินทรัพย์ที่ให้ยืม หรือลูกหนี้ซื้อคืน

ข3.2.16.2 *สัญญาซื้อคืนและการให้ยืมหลักทรัพย์ สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญ* หากสินทรัพย์ทางการเงินถูกขายภายใต้สัญญาซื้อคืนสินทรัพย์ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือมีลักษณะเหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญด้วยราคาที่แน่นอนหรือด้วยราคาขายบวกผลตอบแทนของผู้ให้กู้ หรือหากสินทรัพย์ทางการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ถูกยืมหรือถูกให้ยืมภายใต้สัญญาที่จะส่งคืนสินทรัพย์ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือมีลักษณะเหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญให้แก่ผู้โอน สินทรัพย์ทางการเงินนั้นจะไม่ถูกตัดรายการ เนื่องจากผู้โอนยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.3 *สัญญาซื้อคืนและการให้ยืมหลักทรัพย์ สิทธิในการเปลี่ยนแทน* หากสัญญาซื้อคืนด้วยราคาซื้อคืนที่แน่นอน หรือด้วยราคาที่เท่ากับราคาขายบวกด้วยผลตอบแทนของผู้ให้กู้ หรือรายการให้ยืมหลักทรัพย์ที่มีลักษณะเหมือนกันซึ่งให้สิทธิผู้รับโอนในการเปลี่ยนแทนด้วยสินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันและมีมูลค่ายุติธรรมเท่ากันกับสินทรัพย์ที่โอน ณ วันที่มีการซื้อคืนสินทรัพย์ที่ขายหรือให้ยืมภายใต้สัญญาซื้อคืนหรือการให้ยืมหลักทรัพย์จะไม่ถูกตัดรายการ เนื่องจากผู้โอนยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.4 *สิทธิซื้อคืนลำดับแรกด้วยมูลค่ายุติธรรม* หากกิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินและยังคงมีเพียงสิทธิซื้อคืนลำดับแรกในการซื้อคืนสินทรัพย์ที่โอนด้วยมูลค่ายุติธรรมหากต่อมาผู้รับโอนขายสินทรัพย์ดังกล่าว กิจการสามารถตัดรายการสินทรัพย์ได้เนื่องจากกิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.5 *รายการขายและซื้อคืน* การซื้อคืนสินทรัพย์ทางการเงินในระยะเวลาอันสั้นภายหลังจากการขาย ในบางครั้งจะถูกพิจารณาว่าเป็นการขายแล้วซื้อคืน การซื้อคืนดังกล่าวไม่ได้ขัดขวางการตัดรายการ ถ้าหากว่ารายการขายเดิมเป็นไปตามเงื่อนไขของการตัดรายการ อย่างไรก็ตาม หากสัญญาขายสินทรัพย์ทางการเงินทำขึ้นพร้อมกับสัญญาซื้อคืนสินทรัพย์ประเภทเดียวกันด้วยราคาที่แน่นอนหรือด้วยราคาขายบวกผลตอบแทนของผู้ให้กู้ สินทรัพย์ดังกล่าวจะไม่ถูกตัดรายการ

ข3.2.16.6 *สัญญาสิทธิที่จะขายและสัญญาสิทธิที่จะซื้อซึ่งมีฐานะได้กำไรอย่างมาก* หากสินทรัพย์ทางการเงินที่โอนสามารถถูกซื้อคืนโดยผู้โอน และสัญญาสิทธิที่จะซื้อมีฐานะได้กำไรอย่างมาก การโอนไม่ถือว่าเข้าเงื่อนไขเป็นการตัดรายการ เนื่องจากผู้โอนยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด ในทำนองเดียวกัน หากสินทรัพย์ทางการเงินสามารถถูกขายคืนโดยผู้รับโอน และสัญญาสิทธิที่จะขายมีฐานะได้กำไรอย่างมาก การโอนไม่ถือว่าเข้าเงื่อนไขเป็นการตัดรายการ เนื่องจากผู้โอนยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.7 *สัญญาสิทธิที่จะขายและสิทธิที่จะซื้อซึ่งมีฐานะขาดทุนอย่างมาก* สินทรัพย์ทางการเงินซึ่งถูกโอนภายใต้สิทธิที่จะขายซึ่งมีฐานะขาดทุนอย่างมากที่ถือโดยผู้รับโอน หรือสิทธิที่จะซื้อซึ่งมีฐานะขาดทุนอย่างมากที่ถือโดยผู้โอน จะถูกตัด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายการ เนื่องจากผู้โอนได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.8 *สินทรัพย์ที่มีโอกาสถูกซื้อซึ่งขึ้นอยู่กับสิทธิที่จะซื้อที่ไม่ทำให้เกิดกำไรหรือขาดทุนอย่างมาก* หากกิจการถือสัญญาสิทธิที่จะซื้อสินทรัพย์ซึ่งสามารถหาได้ทันทีในตลาดและสัญญาสิทธิที่จะซื้อไม่มีฐานะได้กำไรหรือขาดทุนอย่างมาก สินทรัพย์จะถูกตัดรายการ เนื่องจากกิจการ (1) ไม่ได้คงไว้หรือไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด และ (2) ไม่มีอำนาจควบคุม อย่างไรก็ตาม หากไม่สามารถหาสินทรัพย์ได้ทันทีในตลาด การตัดรายการจะไม่สามารถทำได้ภายในขอบเขตของจำนวนเงินของสินทรัพย์ซึ่งมีสัญญาสิทธิที่จะซื้อ เนื่องจากกิจการยังคงมีอำนาจควบคุมในสินทรัพย์

ข3.2.16.9 *สินทรัพย์ที่มีโอกาสที่จะขายซึ่งขึ้นอยู่กับสิทธิที่จะขายที่ออกโดยกิจการซึ่งไม่ทำให้เกิดกำไรหรือขาดทุนอย่างมาก* หากกิจการโอนสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งไม่สามารถหาได้ทันทีในตลาด และขายสัญญาสิทธิที่จะขายซึ่งไม่มีฐานะขาดทุนอย่างมาก กิจการไม่ได้คงไว้หรือไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดเนื่องจากสัญญาสิทธิที่จะขายดังกล่าว กิจการยังคงมีอำนาจควบคุมในสินทรัพย์หากสิทธิที่จะขายมีมูลค่ามากพอที่จะทำให้ผู้รับโอนไม่ขายสินทรัพย์ ในกรณีดังกล่าวสินทรัพย์ยังคงถูกรับรู้ตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของผู้โอน (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.9) และจะถือว่ากิจการโอนการควบคุมสินทรัพย์หากสัญญาสิทธิที่จะขายไม่มีมูลค่ามากพอที่จะทำให้ผู้รับโอนไม่ขายสินทรัพย์ ในกรณีดังกล่าวสินทรัพย์จะถูกตัดรายการ

ข3.2.16.10 *สินทรัพย์ซึ่งมีสัญญาสิทธิที่จะซื้อ สัญญาสิทธิที่จะขาย หรือสัญญาซื้อคืนล่วงหน้าด้วยมูลค่ายุติธรรม* การโอนสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งมีเพียงสัญญาสิทธิที่จะซื้อ สัญญาสิทธิที่จะขาย หรือสัญญาซื้อคืนล่วงหน้า ซึ่งสามารถใช้สิทธิหรือซื้อคืนด้วยราคาที่เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่มีการซื้อคืนจะส่งผลให้มีการตัดรายการ เนื่องจากมีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด

ข3.2.16.11 *สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือสัญญาสิทธิที่จะขายซึ่งจ่ายชำระเป็นเงินสด* กิจการประเมินการโอนสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งมีสัญญาสิทธิที่จะขาย หรือสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หรือสัญญาซื้อคืนล่วงหน้า ที่จะถูกจ่ายชำระสุทธิด้วยเงินสดเพื่อพิจารณาว่ากิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดหรือไม่ หากกิจการไม่ได้คงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดในสินทรัพย์ที่โอน ให้กิจการพิจารณาว่ากิจการยังคงมีอำนาจควบคุมในสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ การที่สัญญาสิทธิที่จะขาย หรือสัญญาสิทธิที่จะซื้อ หรือสัญญาซื้อคืนล่วงหน้าดังกล่าว ถูกจ่ายชำระสุทธิด้วยเงินสด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ไม่ได้หมายความว่ากิจการได้โอนอำนาจควบคุมแล้ว (ดูย่อหน้าที่ ข3.2.9 และ ข3.2.16.7 ถึง ข3.2.16.9 ข้างต้น)

ข3.2.16.12 *การยกเลิกการจำกัดรายการ* คือ สิทธิซื้อคืนอย่างไม่มีเงื่อนไข (สัญญาสิทธิที่จะซื้อ) ซึ่งให้สิทธิกิจการในการเรียกคืนสินทรัพย์ที่โอนโดยขึ้นอยู่กับข้อจำกัดบางอย่าง โดยมีเงื่อนไขว่าสัญญาสิทธิที่จะซื้อดังกล่าวต้องส่งผลให้กิจการไม่ได้คงไว้หรือไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถตัดรายการได้โดยเฉพาะจำนวนเงินซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการซื้อคืน (สมมติว่าผู้รับโอนไม่สามารถขายสินทรัพย์) เช่น หากมูลค่าตามบัญชีและจำนวนเงินที่ได้จากการโอนสินทรัพย์ที่ให้ยืมเท่ากับ 100,000 และเงินให้สินเชื่อแต่ละรายการสามารถเรียกคืนได้ แต่จำนวนเงินรวมของเงินให้สินเชื่อที่สามารถถูกซื้อคืนจะต้องไม่เกิน 10,000 โดย 90,000 ของเงินให้สินเชื่อจะเข้าข่ายเป็นการตัดรายการ

ข3.2.16.13 *สัญญาซื้อคืนส่วนที่เหลือ* กิจการที่อาจเป็นผู้โอนซึ่งให้บริการแก่สินทรัพย์ที่โอนอาจถือสิทธิซื้อคืนส่วนที่เหลือ เพื่อซื้อคืนสินทรัพย์ที่โอนเมื่อจำนวนเงินของสินทรัพย์คงเหลือมีมูลค่าลดลงถึงระดับที่กำหนดไว้ซึ่งต้นทุนของการให้บริการดังกล่าวกลายเป็นภาระของกิจการเมื่อเปรียบเทียบกับกำไรจากการให้บริการ โดยมีเงื่อนไขว่าสิทธิซื้อคืนส่วนที่เหลือดังกล่าวส่งผลให้กิจการไม่ได้คงไว้หรือไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดและผู้รับโอนไม่สามารถขายสินทรัพย์ได้ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถตัดรายการได้เฉพาะจำนวนเงินของสินทรัพย์ซึ่งอยู่ภายใต้สัญญาสิทธิที่จะซื้อ

ข3.2.16.14 *ส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิและการค้ำประกันด้านเครดิต* กิจการอาจค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้รับโอนโดยการเข้าไปถือส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดในสินทรัพย์ที่โอน หรืออีกทางเลือกหนึ่ง กิจการอาจค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์แก่ผู้รับโอนในรูปของการค้ำประกันด้านเครดิตซึ่งอาจไม่จำกัดหรือจำกัดจำนวนเงินที่ระบุไว้ หากกิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมด สินทรัพย์นั้นยังคงต้องถูกรับรู้ทั้งจำนวน หากกิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของเกือบทั้งหมดและยังคงมีอำนาจควบคุมบางส่วน ซึ่งจะไม่สามารถตัดรายการได้สำหรับจำนวนเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นที่กิจการสามารถถูกเรียกให้จ่ายชำระ

ข3.2.16.15 *สัญญาแลกเปลี่ยนผลตอบแทนทั้งหมด* กิจการอาจขายสินทรัพย์ทางการเงินให้แก่ผู้รับโอนและเข้าทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนผลตอบแทนทั้งหมดกับผู้รับโอนซึ่งกระแสเงินสดจากดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมดของสินทรัพย์อ้างอิงจะถูกส่งให้แก่กิจการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการจ่ายชำระด้วยจำนวนเงินคงที่หรือการจ่ายชำระด้วยอัตราผันแปร และการเพิ่มขึ้นหรือการลดลงใด ๆ ในมูลค่ายุติธรรม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ของสินทรัพย์อ้างอิงกิจการจะเป็นผู้ชดเชย ดังนั้น ในกรณีดังกล่าวจะไม่สามารถตัดรายการสินทรัพย์ทั้งจำนวน

ข3.2.16.16 *สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย* กิจการอาจโอนสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ให้แก่ผู้รับโอนและเข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับผู้รับโอน เพื่อรับอัตราดอกเบี้ยคงที่และจ่ายอัตราดอกเบี้ยผันแปรโดยอ้างอิงจากจำนวนเงินตามสัญญาซึ่งเท่ากับจำนวนเงินต้นของสินทรัพย์ทางการเงินที่โอน สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยไม่ได้ทำให้สินทรัพย์ที่โอนไม่สามารถถูกตัดหากการจ่ายชำระของสัญญาแลกเปลี่ยนไม่ได้ขึ้นอยู่กับการจ่ายชำระสินทรัพย์ที่โอน

ข3.2.16.17 *สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยแบบตัดจำหน่าย* กิจการอาจโอนสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งมีการทยอยลดเงินต้นตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่งให้แก่ผู้รับโอนและเข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยแบบตัดจำหน่ายกับผู้รับโอนเพื่อรับอัตราดอกเบี้ยคงที่และจ่ายอัตราดอกเบี้ยผันแปรโดยอ้างอิงกับจำนวนเงินตามสัญญา ถ้าจำนวนเงินตามสัญญามีการตัดจำหน่ายตามระยะเวลาซึ่งเท่ากับจำนวนเงินต้นของสินทรัพย์ทางการเงินที่โอน การแลกเปลี่ยนดังกล่าวจะทำให้กิจการยังคงมีความเสี่ยงจากการชำระคืนก่อนครบกำหนด ในกรณีดังกล่าวกิจการยังคงรับรู้สินทรัพย์ที่โอนทั้งหมดหรือสินทรัพย์ที่โอนตามขอบเขตของความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกัน หากการตัดจำหน่ายมูลค่าอ้างอิงตามสัญญาของสัญญาแลกเปลี่ยนไม่สัมพันธ์กับยอดคงเหลือของเงินต้นของสินทรัพย์ที่โอน สัญญาแลกเปลี่ยนดังกล่าวไม่ส่งผลให้กิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงจากการชำระเงินก่อนครบกำหนดของสินทรัพย์ ดังนั้น กิจการสามารถตัดรายการสินทรัพย์ที่โอนได้ โดยมีเงื่อนไขว่าการจ่ายชำระของสัญญาแลกเปลี่ยนไม่ได้ขึ้นอยู่กับการจ่ายชำระดอกเบี้ยของสินทรัพย์ที่โอน และสัญญาแลกเปลี่ยนไม่ได้ส่งผลให้กิจการยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของที่มีนัยสำคัญใด ๆ ในสินทรัพย์ที่โอน

ข3.2.16.18 *การตัดออกจากบัญชี* กิจการไม่มีการคาดคะเนอย่างสมเหตุสมผลในการได้รับคืนกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน

ข3.2.17 ย่อหน้านี้แสดงถึงการนำการพิจารณาความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องมาถือปฏิบัติเมื่อกิจการยังคงมีความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องในสินทรัพย์ทางการเงินบางส่วน

สมมติว่ากิจการมีกลุ่มของเงินให้สินเชื่อที่อาจมีการชำระคืนก่อนครบกำหนดโดยมีอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเท่ากับร้อยละ 10 และมีเงินต้นตามราคาทุนตัดจำหน่ายเท่ากับ 10,000 กิจการได้เข้าทำรายการโอนสินทรัพย์โดยได้รับเงินจำนวน 9,115 ผู้รับโอนได้รับสิทธิในเงินต้นที่ได้รับ จำนวน 9,000 และได้รับดอกเบี้ยร้อยละ 9.5 ของเงินต้นดังกล่าว กิจการยังคงสิทธิในเงินต้นที่ได้รับจำนวน 1,000 ดอกเบี้ยร้อยละ 10 ของเงินต้น

ดังกล่าว และอัตราดอกเบี้ยส่วนเกิน ร้อยละ 0.5 ของเงินต้น 9,000 เงินที่ได้รับจากการชำระเงินก่อนครบกำหนดจะถูกปันส่วนระหว่างกิจการและผู้รับโอนตามสัดส่วน 1 ต่อ 9 แต่การปฏิบัติผิดสัญญาใด ๆ จะถูกหักออกจากส่วนได้เสียของกิจการจำนวน 1,000 ก่อน จนกว่าส่วนนี้จะหมดไป มูลค่ายุติธรรมของเงินให้สินเชื่อ ณ วันที่ทำรายการเท่ากับ 10,100 และมูลค่ายุติธรรมของอัตราดอกเบี้ยส่วนเกินที่ร้อยละ 0.5 นั้นเท่ากับ 40

กิจการพิจารณาว่ากิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของที่มีนัยสำคัญบางส่วน (เช่น ความเสี่ยงจากการชำระเงินก่อนครบกำหนดที่มีนัยสำคัญ) แต่ยังคงไว้ซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของที่มีนัยสำคัญบางส่วน (เนื่องจากกิจการยังมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิ) และยังคงมีอำนาจควบคุม ดังนั้น กิจการจึงนำการพิจารณาความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องมาปฏิบัติ

ในการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการวิเคราะห์ธุรกรรม ดังนี้ (ก) การคงไว้ตามสัดส่วนของส่วนได้เสียจำนวน 1,000 บวกด้วย (ข) การมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิเพื่อให้การค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์สำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตแก่ผู้รับโอน

กิจการคำนวณว่าจำนวน 9,090 (90% x 10,100) ของสิ่งตอบแทนที่ได้รับจำนวน 9,115 แสดงถึงสิ่งตอบแทนในสัดส่วนร้อยละ 90 ส่วนที่เหลือของสิ่งตอบแทนที่ได้รับ (25) แสดงถึงสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิเพื่อค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์สำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตแก่ผู้รับโอน นอกจากนั้น อัตราดอกเบี้ยส่วนเกิน ที่ร้อยละ 0.5 แสดงถึงสิ่งตอบแทนที่ได้รับสำหรับการค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์ ดังนั้น สิ่งตอบแทนที่ได้รับทั้งหมดสำหรับการค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์เท่ากับ 65 (25 + 40)

กิจการคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการขายร้อยละ 90 ของกระแสเงินสด สมมติว่ามูลค่ายุติธรรมสำหรับส่วนของร้อยละ 10 ที่คงไว้ และร้อยละ 90 ที่โอน ไม่สามารถหาได้แยกต่างหาก ณ วันที่ทำรายการ กิจการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 3.2.14 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ดังนี้

	มูลค่ายุติธรรม	ร้อยละ	การปันส่วนมูลค่าที่แสดงในบัญชี
ส่วนที่โอน	9,090	90%	9,000
ส่วนที่คงไว้	1,010	10%	1,000
	10,100		**10,000**

กิจการคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการขายส่วนร้อยละ 90 ของกระแสเงินสด โดยการหักมูลค่าตามบัญชีของส่วนที่โอนจากสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งเท่ากับ 90 (9,090 – 9,000) มูลค่าตามบัญชีของส่วนที่กิจการคงไว้คือ 1,000

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

นอกจากนั้น กิจการรับรู้ความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลมาจากการถือส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิต ดังนั้น กิจการรับรู้สินทรัพย์ด้วยจำนวน 1,000 (จำนวนสูงสุดที่จะไม่ได้รับจากการมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิ) และรับรู้หนี้สินที่เกี่ยวข้องจำนวน 1,065 (ซึ่งคือจำนวนสูงสุดที่จะไม่ได้รับจากการมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิซึ่งเท่ากับ 1,000 บวกด้วยมูลค่ายุติธรรมของส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิจำนวน 65)

กิจการใช้ข้อมูลทั้งหมดข้างต้นในการบันทึกบัญชีดังนี้

	เดบิต	**เครดิต**
สินทรัพย์เดิม		9,000
	-	
รับรู้สินทรัพย์จากการมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิ หรือส่วนได้เสีย	1,000	-
คงเหลือ		
รับรู้สินทรัพย์สำหรับสิ่งตอบแทนที่ได้รับในรูปของ อัตราดอกเบี้ยส่วนเกิน	40	-
กำไรหรือขาดทุน (กำไรจากการโอน)	-	90
หนี้สิน	-	1,065
เงินสดรับ	9,115	-
รวม	**10,155**	**10,155**

ภายหลังจากเกิดรายการ มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์เท่ากับ 2,040 ซึ่งประกอบด้วยจำนวน 1,000 ที่แสดงถึงการปันส่วนต้นทุนของส่วนที่คงไว้ และจำนวน 1,040 ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องของกิจการจากการมีส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิต (ซึ่งรวมถึงอัตราดอกเบี้ยส่วนเกิน จำนวน 40)

ในรอบระยะเวลาต่อมา กิจการรับรู้สิ่งตอบแทนที่ได้รับสำหรับการค้ำประกันส่วนสูญเสียของสินทรัพย์ (65) ตามสัดส่วนของระยะเวลา รับรู้ดอกเบี้ยค้างรับจากสินทรัพย์ที่รับรู้โดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง และรับรู้การด้อยค่าของเงินให้สินเชื่อของสินทรัพย์ที่รับรู้ เช่น สมมติว่าในปีถัดมามีการขาดทุนจากการด้อยค่าจากเงินให้สินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์อ้างอิงจำนวน 300 ดังนั้นกิจการลดมูลค่าสินทรัพย์ที่ได้รับรู้ไว้แล้วนั้นด้วยจำนวน 600 (300 ที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียที่คงไว้ และ 300 ที่เกี่ยวข้องกับความเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องซึ่งเกิดขึ้นจากส่วนได้เสียแบบด้อยสิทธิสำหรับการขาดทุนจากการด้อยค่า) และลดหนี้สินที่รับรู้จำนวน 300 ทำให้มีผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิจากการด้อยค่าจำนวน 300

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การตัดรายการของหนี้สินทางการเงิน (หมวดที่ 3.3)

ข3.3.1 หนี้สินทางการเงิน (หรือบางส่วนของหนี้สินทางการเงิน) จะถูกตัดออกจากบัญชีเมื่อลูกหนี้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้

ข3.3.1.1 จ่ายชำระหนี้สิน (หรือบางส่วนของหนี้สิน) คืนแก่เจ้าหนี้ ซึ่งโดยปกติจ่ายชำระด้วยเงินสด สินทรัพย์ทางการเงินอื่น สินค้าหรือบริการ หรือ

ข3.3.1.2 หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายสำหรับหนี้สินนั้น (หรือบางส่วนของหนี้สิน) โดยกระบวนการทางกฎหมายหรือโดยเจ้าหนี้ (หากลูกหนี้ให้การค้ำประกัน อาจยังคงเข้าเงื่อนไขนี้ได้)

ข3.3.2 หากผู้ออกตราสารหนี้ซื้อตราสารนั้นกลับคืนมา หนี้สินจะถูกยกเลิก ถึงแม้ว่าผู้ออกเป็นผู้เสนอราคาซื้อขายปกติของตราสารนั้นหรือมีความตั้งใจที่จะขายคืนในระยะเวลาอันใกล้

ข3.3.3 การจ่ายชำระหนี้ให้กับบุคคลที่สามซึ่งรวมถึงทรัสต์ (ในบางครั้งเรียกว่า 'in-substance defeasance') โดยกิจการไม่ได้ช่วยลดภาระผูกพันหลักที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ โดยไม่มีการปลดหนี้ตามกฎหมาย

ข3.3.4 หากลูกหนี้จ่ายชำระหนี้ให้แก่บุคคลที่สามเพื่อให้รับภาระผูกพันในหนี้สินและแจ้งแก่เจ้าหนี้ว่าบุคคลที่สามได้รับภาระผูกพันในหนี้สินไว้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่สามารถตัดรายการภาระผูกพันในหนี้สินได้ เว้นแต่จะเป็นไปตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข3.3.1.2 หากลูกหนี้จ่ายชำระหนี้ให้แก่บุคคลที่สามเพื่อให้รับภาระผูกพันในหนี้สินและได้รับการปลดหนี้ตามกฎหมายจากเจ้าหนี้ ลูกหนี้สามารถตัดบัญชีหนี้สินนั้นได้ อย่างไรก็ตาม หากลูกหนี้ตกลงจะชำระหนี้ให้แก่บุคคลที่สามหรือชำระหนี้โดยตรงไปยังเจ้าหนี้เดิม ให้ลูกหนี้รับรู้ภาระผูกพันในหนี้สินใหม่ที่มีต่อบุคคลที่สาม

ข3.3.5 ถึงแม้ว่าการปลดหนี้ตามกฎหมายไม่ว่าจะโดยกระบวนการทางกฎหมายหรือโดยเจ้าหนี้ ส่งผลให้มีการตัดรายการหนี้สิน กิจการอาจรับรู้หนี้สินใหม่หากสินทรัพย์ทางการเงินที่โอนไม่เข้าเงื่อนไขการตัดรายการตามย่อหน้าที่ 3.2.1 ถึง 3.2.23 หากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว สินทรัพย์ที่โอนจะไม่ถูกตัดรายการ และกิจการต้องรับรู้หนี้สินใหม่ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่โอน

ข3.3.6 ตามวัตถุประสงค์ของย่อหน้าที่ 3.3.2 ข้อกำหนดจะมีความแตกต่างอย่างมากหากการคิดลดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดภายใต้เงื่อนไขใหม่รวมถึงค่าธรรมเนียมจ่ายใด ๆ สุทธิด้วยค่าธรรมเนียมรับใด ๆ และคิดลดโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเดิม ซึ่งมีความแตกต่างอย่างน้อยร้อยละ 10 จากการคิดลดมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดคงเหลือของหนี้สินทางการเงินเดิม หากการแลกเปลี่ยนตราสารหนี้หรือการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขถูกพิจารณาว่าเป็นการยกเลิกหนี้สินเดิม ต้นทุนหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เกิดขึ้นจะถูกรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของกำไรหรือขาดทุนจากการยกเลิกหนี้สินเดิม หากการแลกเปลี่ยนหรือการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นการยกเลิกหนี้สินเดิม ต้นทุนหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เกิดขึ้นจะต้องนำไปปรับปรุงกับมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินและตัดจำหน่ายตลอดระยะเวลาที่เหลืออยู่ของหนี้สินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข3.3.7 ในบางกรณี เจ้าหนี้ปลดลูกหนี้จากภาระผูกพันในการจ่ายชำระหนี้ แต่ลูกหนี้รับภาระในการค้ำประกันการจ่ายชำระหากคู่สัญญาที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักจากการปฏิบัติผิดสัญญา ในสถานการณ์ดังกล่าวให้ลูกหนี้

ข3.3.7.1 รับรู้หนี้สินทางการเงินใหม่ ด้วยมูลค่ายุติธรรมของภาระผูกพันสำหรับการค้ำประกัน และ

ข3.3.7.2 รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากผลต่างระหว่าง (1) การจ่ายใด ๆ และ (2) มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินทางการเงินเดิมหักด้วยมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินใหม่

การจัดประเภทรายการ (บทที่ 4)

การจัดประเภทรายการของสินทรัพย์ทางการเงิน (หมวดที่ 4.1)

โมเดลธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน

ข4.1.1 ย่อหน้าที่ 4.1.1.1 กำหนดให้กิจการจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินตามโมเดลธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน เว้นแต่เป็นไปตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.5 ในการประเมินว่าสินทรัพย์ทางการเงินของกิจการมีลักษณะเป็นไปตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2.1 หรือย่อหน้าที่ 4.1.2ก.1 หรือไม่ ให้กิจการพิจารณาจากโมเดลธุรกิจซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารสำคัญของกิจการ (ตามคำนิยามในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง *การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน*)

ข4.1.2 โมเดลธุรกิจของกิจการถูกพิจารณาในระดับที่สะท้อนวิธีการจัดการกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินที่ถูกบริหารร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของธุรกิจ เนื่องจากโมเดลธุรกิจของกิจการไม่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้บริหารสำหรับเครื่องมือทางการเงินแต่ละประเภท ดังนั้น ข้อกำหนดในการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินนี้ จึงมิใช่แนวทางการพิจารณาแบบรายสัญญา แต่ควรพิจารณาในระดับภาพรวม อย่างไรก็ดี กิจการแห่งหนึ่งอาจมีโมเดลธุรกิจในการบริหารเครื่องมือทางการเงินมากกว่าหนึ่งรูปแบบได้ ดังนั้น การจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในระดับภาพรวมของกิจการ เช่น กิจการอาจบริหารกลุ่มการลงทุนหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา และบริหารกลุ่มการลงทุนอีกกลุ่มหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อขายและรับรู้รายการจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรม ในแนวทางเดียวกัน ในบางสถานการณ์อาจมีความเหมาะสมที่จะแยกสินทรัพย์ทางการเงินออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้สะท้อนระดับของสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการบริหาร ตัวอย่างเช่น อาจมีกรณีที่กิจการให้กู้ยืมแบบมีหลักประกันหรือซื้อกลุ่มเงินให้กู้ยืมแบบมีหลักประกัน และบริหารจัดการเงินให้กู้ยืมบางส่วนด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและบริหารเงินให้กู้ยืมส่วนที่เหลือ ด้วยวัตถุประสงค์ในการจำหน่ายเงินให้กู้ยืมดังกล่าว

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.2ก โมเดลธุรกิจของกิจการแสดงถึงวิธีการจัดการสินทรัพย์ทางการเงินของกิจการเพื่อให้ได้กระแสเงินสด ซึ่งหมายถึงโมเดลธุรกิจของกิจการที่ใช้ในการกำหนดว่ากระแสเงินสดจะมาจากการรับกระแสเงินสดตามสัญญา การขายสินทรัพย์ทางการเงิน หรือทั้งสองอย่าง ดังนั้นการประเมินนี้ไม่ได้จัดทำขึ้นจากข้อสมมติฐานที่กิจการคาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างไม่สมเหตุสมผล เช่น สภาวะที่แย่ที่สุด (Worst case) หรือสภาวะกดดัน (Stress case) เช่น ถ้ากิจการคาดว่าจะขายกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินเฉพาะในสภาวะกดดัน (Stress case) สถานการณ์นี้จะไม่กระทบการประเมินโมเดลธุรกิจของกิจการสำหรับกลุ่มสินทรัพย์เหล่านี้ ถ้ากิจการคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลว่าสถานการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้ากระแสเงินสดถูกรับรู้ในแนวทางที่แตกต่างจากที่กิจการคาดการณ์ ณ วันที่กิจการประเมินโมเดลธุรกิจ (ตัวอย่างเช่น ถ้ากิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินได้มากกว่า หรือ น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ เมื่อมีการจัดประเภทเป็นสินทรัพย์) ซึ่งไม่สะท้อนความผิดพลาดในงบการเงินงวดก่อน (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง *นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด*) หรือไม่ได้เปลี่ยนแปลงการจัดประเภทในสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับส่วนที่เหลือที่อยู่ในโมเดลธุรกิจเหล่านั้น (เช่น สินทรัพย์เหล่านั้นรับรู้ในงวดก่อน และยังคงถืออยู่) เป็นเวลานานเท่าที่กิจการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถหาได้ในเวลาที่มีการประเมินโมเดลธุรกิจ อย่างไรก็ตาม เมื่อกิจการประเมินโมเดลธุรกิจที่มีการออกหรือซื้อสินทรัพย์ทางการเงินใหม่ กิจการต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่รับรู้กระแสเงินสดในอดีตควบคู่กับข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข4.1.2ข โมเดลธุรกิจของกิจการในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงินเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และไม่ใช่สมมติฐาน โดยปกติสังเกตได้จากกิจกรรมที่กิจการปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการ กิจการต้องใช้ดุลยพินิจเมื่อทำการประเมินโมเดลธุรกิจของกิจการสำหรับการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน และการประเมินนั้นไม่ได้ถูกตัดสินจากปัจจัยเดียว หรือกิจกรรมเดียว กิจการต้องพิจารณาหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่มีอยู่ ณ วันที่ประเมิน หลักฐานที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลต่อไปนี้

ข4.1.2ข.1 ผลการดำเนินงานของโมเดลธุรกิจออกมาเป็นอย่างไรและการประเมินผลการถือสินทรัพย์ทางการเงินตามโมเดลธุรกิจและรายงานให้ผู้บริหารสำคัญของกิจการทราบ

ข4.1.2ข.2 ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของโมเดลธุรกิจ (และสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือตามโมเดลธุรกิจ) และโดยเฉพาะวิธีการบริหารความเสี่ยง และ

ข4.1.2ข.3 วิธีการที่ใช้คำนวณผลตอบแทนให้ผู้จัดการ (เช่น การชดเชยที่เกิดจากการบริหารจัดการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ หรือการจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

โมเดลธุรกิจของกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการถือครองสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา

ข4.1.2ค สินทรัพย์ทางการเงินที่ถือตามโมเดลธุรกิจของกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการถือสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา เป็นการบริหารเพื่อรับรู้กระแสเงินสดโดยรับกระแสเงินสดตามสัญญาตลอดอายุของตราสาร นั่นคือกิจการจัดการสินทรัพย์ที่ถือภายใต้กลุ่มสินทรัพย์โดยเฉพาะเพื่อจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา (แทนที่การจัดการผลตอบแทนรวมของกลุ่มสินทรัพย์โดยทั้งถือครองและขายสินทรัพย์) ในการพิจารณาว่ากระแสเงินสดจะถูกรับรู้โดยการจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน จำเป็นต้องพิจารณาความถี่ มูลค่าและระยะเวลาของการขายในงวดก่อน เหตุผลสำหรับการขายเหล่านั้น และความคาดหวังเกี่ยวกับการขายในอนาคต อย่างไรก็ตาม การขายไม่ได้บ่งบอกโมเดลธุรกิจของกิจการ ดังนั้นจึงไม่สามารถพิจารณาแยกออกจากกัน ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการขายในอดีต และการคาดคะเนการขายในอนาคตได้ให้หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับวิธีการระบุวัตถุประสงค์ของกิจการสำหรับการจัดการสินทรัพย์ทางการเงิน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการรับรู้กระแสเงินสด กิจการต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการขายในอดีตภายใต้เหตุผลและเงื่อนไขของการขายในช่วงเวลาดังกล่าวเพื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ข4.1.3 ถึงแม้ว่าโมเดลธุรกิจของกิจการอาจถือสินทรัพย์ทางการเงินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา กิจการอาจไม่จำเป็นต้องถือตราสารทั้งหมดไว้จนครบกำหนดก็ได้ ดังนั้น โมเดลธุรกิจของกิจการก็ยังคงจัดเป็นการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา แม้ว่าการขายสินทรัพย์ทางการเงินเกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข4.1.3ก โมเดลธุรกิจของกิจการอาจถือครองสินทรัพย์เพื่อรับเก็บกระแสเงินสดตามสัญญาแม้ว่าถ้ากิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ในการพิจารณาว่ามีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตหรือไม่ กิจการต้องพิจารณาข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้ รวมถึงการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต การขายเนื่องจากความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงความถี่และมูลค่าซึ่งไม่เป็นไปตามโมเดลธุรกิจของกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อถือครองสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาเนื่องจากคุณภาพเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงินมีความสำคัญต่อความสามารถของกิจการในการรับกระแสเงินสดตามสัญญา การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเป็นไปได้ในการเกิดผลขาดทุนด้านเครดิต เพราะเครดิตที่แย่ลงมีความสำคัญต่อโมเดลธุรกิจการขายสินทรัพย์ทางการเงินเนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในเอกสารนโยบายการลงทุนของกิจการเป็นการขายที่แสดงให้เห็นตัวอย่างของการขายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านเครดิตที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่มีนโยบายกำหนดไว้ กิจการสามารถแสดงให้เห็นถึงวิธีการอื่นจากการขายที่เกิดขึ้นเพราะความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.3ข การขายที่เกิดขึ้นจากเหตุผลอื่น เช่น การขายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวของสินเชื่อ (โดยความเสี่ยงด้านเครดิตไม่ได้เพิ่มขึ้น) ซึ่งอาจจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับโมเดลธุรกิจของกิจการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา ถ้าการขายนั้นเกิดขึ้นไม่บ่อย (แม้ว่าจะมีมูลค่าอย่างเป็นนัยสำคัญ) หรือจำนวนเงินไม่มีมูลค่าอย่างเป็นนัยสำคัญเมื่อพิจารณาแต่ละรายการและทั้งหมด (แม้ว่าจะเกิดขึ้นบ่อย) หากมีการขายที่ไม่เกิดขึ้นบ่อย และการขายเหล่านั้นมีจำนวนเงินมากกว่าจำนวนเงินที่ไม่มีนัยสำคัญ (เมื่อพิจารณาแต่ละรายการและทั้งหมด) กิจการต้องประเมินว่าวิธีการขายนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการรับกระแสเงินสดตามสัญญาหรือไม่ แม้ว่าบุคคลที่สามสร้างข้อกำหนดในการขายสินทรัพย์ทางการเงิน หรือกิจกรรมที่อยู่ในดุลยพินิจของกิจการจะไม่มีนัยสำคัญต่อการประเมินนี้ การเพิ่มขึ้นของความถี่ หรือมูลค่าของการขายในช่วงระยะเวลาหนึ่งไม่มีความความจำเป็นที่จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ถือสินทรัพย์ทางการเงิน เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา ถ้ากิจการสามารถอธิบายเหตุผลของการขายเหล่านั้น และเสดงให้เห็นถึงเหตุผลของการขายว่าไม่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงในโมเดลธุรกิจของกิจการ นอกจากนี้การขายอาจจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ถือสินทรัพย์ทางการเงิน เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา หากการขายเกิดขึ้นใกล้กับระยะเวลาที่ต้องจ่ายคืนสินทรัพย์ทางการเงิน และเงินจากการขายนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกับการรับกระแสเงินสดที่คงเหลือตามสัญญา

ข4.1.4 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นโมเดลธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับชำระกระแสเงินสดตามสัญญา โดยตัวอย่างดังต่อไปนี้มิได้ครอบคลุมเหตุการณ์ในทุกกรณี นอกจากนี้ตัวอย่างนี้ไม่ได้มีความตั้งใจที่จะแสดงปัจจัยทั้งหมดที่อาจมีผลกระทบต่อการประเมินโมเดลธุรกิจของกิจการหรือระบุปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง	**การวิเคราะห์**
ตัวอย่าง 1 กิจการลงทุนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา การจัดหาเงินทุนตามความต้องการของกิจการสามารถคาดการณ์ได้ และระยะเวลาสิ้นสุดของสินทรัพย์ทางการเงินสอดคล้องกับการประมาณการความต้องการกระแสเงินสดในการจัดหาเงินทุน กิจการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการลดการขาดทุนทางด้านเครดิต ในอดีตการขายโดยทั่วไปเกิดขึ้นเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตในสินทรัพย์ทางการเงินเพิ่มขึ้น ทำให้สินทรัพย์เหล่านี้ไม่เข้า	แม้ว่ากิจการจะนำมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินในมุมมองสภาพคล่องมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลอื่น ๆ (กล่าวคือกิจการจะพิจารณาจำนวนเงินสดที่จะได้รับในกรณีที่กิจการต้องขายสินทรัพย์ทางการเงินนั้น) วัตถุประสงค์ของกิจการคือการถือครองสินทรัพย์ทางการเงินไว้เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา ทั้งนี้ การขายสินทรัพย์ทางการเงินไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ถ้าการขายดังกล่าวเป็นการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น เช่น ถ้าสินทรัพย์ไม่เข้าเงื่อนไขด้านเครดิตตามที่ระบุในเอกสาร

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
เงื่อนไขทางด้านเครดิตตามที่ระบุไว้ในเอกสารนโยบายการลงทุนของกิจการ นอกจากนี้ การขายอย่างไม่สม่ำเสมอเกิดขึ้นจากผลของการไม่เป็นไปตามความต้องการในการจัดหาเงินทุน การรายงานถึงผู้บริหารสำคัญของกิจการเน้นเรื่องคุณภาพเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงินและผลตอบแทนที่ได้รับตามสัญญา กิจการยังต้องติดตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน ที่อยู่ในข้อมูลอื่น ๆ	นโยบายการลงทุน การขายที่เกิดขึ้นอย่างไม่สม่ำเสมอที่เป็นผลจากการไม่เป็นไปตามความต้องการในการจัดหาเงินทุน (เช่นในสถานการณ์ที่กดดัน (Stress case)) จะไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว แม้ว่าจำนวนเงินที่ขายจะมีมูลค่าที่มีนัยสำคัญ

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ตัวอย่าง 2 โมเดลธุรกิจของกิจการ คือ การซื้อกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น เงินให้สินเชื่อ โดยกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวอาจรวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่กิจการไม่ได้รับชำระเงินตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และกิจการได้พยายามใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อรับรู้ซึ่งกระแสเงินสดตามสัญญานั้น เช่น โดยการติดต่อกับลูกหนี้ผ่านทางจดหมายแจ้ง โทรศัพท์ หรือโดยวิธีการอื่น ๆ วัตถุประสงค์ของกิจการคือเพื่อจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา และกิจการไม่ได้บริหาร สินเชื่อในกลุ่มสินทรัพย์นี้ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะรับรู้กระแสเงินสดจากการขาย ในบางกรณี กิจการอาจทำสัญญาการแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (interest rate swap) เพื่อเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงินที่อยู่ในกลุ่มบางรายการ	โมเดลธุรกิจของกิจการมีวัตถุประสงค์ในการถือสินทรัพย์ทางการเงินไว้ เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา หลักการดังกล่าวข้างต้นยังสามารถนำมาปฏิบัติได้ แม้ว่ากิจการมิได้คาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดตามสัญญาทั้งหมด (เช่น สินทรัพย์ทางการเงินบางรายการมีการด้อยค่าด้านเครดิต ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก) นอกจากนี้ การทำสัญญาการแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเพื่อปรับเปลี่ยนกระแสเงินสดของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินของกิจการจะไม่จัดว่าเป็นการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
จากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่	

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ตัวอย่างที่ 3 โมเดลธุรกิจของกิจการเป็นการให้สินเชื่อกับลูกค้า และต่อมากิจการได้ขายเงินให้สินเชื่อนั้นให้กับตัวกลางที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (securitisation vehicle) จากนั้นตัวกลางจะเป็นผู้ออกตราสารเพื่อขายให้กับผู้ลงทุนต่อไป เนื่องจากกิจการผู้ให้สินเชื่อ (originating entity) มีอำนาจควบคุมตัวกลาง จึงต้องรวมตัวกลางไว้ในกลุ่มกิจการด้วย ตัวกลางเป็นผู้รับกระแสเงินสดตามสัญญาจากเงินให้สินเชื่อดังกล่าว เพื่อส่งต่อให้กับผู้ลงทุน ในตัวอย่างนี้ สมมติให้เงินให้สินเชื่อยังคงแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินรวมเนื่องจากตัวกลางยังมิได้ตัดรายการเงินให้สินเชื่อดังกล่าว	ถือว่ากลุ่มกิจการให้สินเชื่อโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาจากเงินให้สินเชื่อนั้น อย่างไรก็ดี เนื่องจากกิจการผู้ขายเงินให้สินเชื่อมีวัตถุประสงค์ที่จะรับกระแสเงินสดจากกลุ่มเงินให้สินเชื่อดังกล่าวโดยการขายเงินให้สินเชื่อให้กับตัวกลาง ดังนั้น ในการจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการของกิจการจะไม่ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการบริหารกลุ่มสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ตัวอย่างที่ 4 สถาบันการเงินถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อให้เข้าหลักเกณฑ์สภาพคล่องภายใต้ภาวะกดดัน (stress case) (เช่น การไหลออกของเงินฝากธนาคาร) กิจการอาจไม่ได้คาดการณ์ว่าจะขายสินทรัพย์เหล่านี้ เว้นแต่อยู่ภายใต้สถานการณ์นี้	วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการคือถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา การวิเคราะห์ไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าในระหว่างภาวะกดดันที่ผ่านมา กิจการมีการขายที่มีมูลค่าที่มีนัยสำคัญเพื่อให้เข้าหลักเกณฑ์สภาพคล่อง ในทำนองเดียวกัน กิจกรรมขายที่เกิดขึ้นอีกซึ่งมีมูลค่าไม่มีนัยสำคัญที่ไม่เป็นไปตามการถือ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
กิจการติดตามคุณภาพเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงิน และวัตถุประสงค์ในการบริหารสินทรัพย์เพื่อจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา กิจการประเมินผลตอบแทนของสินทรัพย์บนพื้นฐานของดอกเบี้ยรับที่เกิดขึ้น และขาดทุนด้านเครดิตที่รับรู้ อย่างไรก็ตาม กิจการต้องติดตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินจากมุมมองสภาพคล่องเพื่อให้แน่ใจว่าจำนวนเงินที่จะรับรู้ เมื่อกิจการมีความต้องการที่จะขายสินทรัพย์ภายใต้ภาวะกดดัน (Stress case) จะมีความเพียงพอต่อความต้องการสภาพคล่องของกิจการ บางครั้ง กิจการอาจขายในมูลค่าที่ไม่มีนัยสำคัญเพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพคล่อง	สินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา ในทางกลับกัน ถ้ากิจการถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อให้เข้าหลักเกณฑ์สภาพคล่องทุกวันและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับความถี่ของการขายที่มูลค่ามีนัยสำคัญ วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการไม่ได้ถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา ในทำนองเดียวกัน ถ้ากิจการถูกกำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลให้ขายสินทรัพย์ทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์มีสภาพคล่อง และมูลค่าของสินทรัพย์ที่ขายมีนัยสำคัญ และโมเดลธุรกิจของกิจการไม่ได้ถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา แม้ว่าบุคคลที่สามเป็นผู้กำหนดข้อกำหนดในการขายสินทรัพย์ทางการเงิน หรือกิจกรรมเหล่านั้นตามดุลยพินิจของกิจการ ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

โมเดลธุรกิจของกิจการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงิน

ข4.1.4ก กิจการอาจถือสินทรัพย์ทางการเงินตามโมเดลธุรกิจของกิจการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงิน ในโมเดลธุรกิจของกิจการนี้ ผู้บริหารสำคัญของกิจการได้ตัดสินใจว่าการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงินที่ทำรวมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โมเดลธุรกิจของกิจการมีหลายวัตถุประสงค์ที่อาจสอดคล้องกับโมเดลธุรกิจ เช่น วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการอาจทำเพื่อบริหารความต้องการสภาพคล่องทุกวัน เพื่อดำรงอัตราผลตอบแทนด้านดอกเบี้ย หรือเพื่อจับคู่ระหว่างระยะเวลาของสินทรัพย์ทางการเงินกับระยะเวลาของภาระหนี้สินที่ใช้สินทรัพย์เหล่านั้นในการจัดหาเงินทุน การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ กิจการจะรับกระแสเงินสดตามสัญญาและขายสินทรัพย์ทางการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.4ข เมื่อเปรียบเทียบโมเดลธุรกิจของกิจการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถือสินทรัพย์ทางการเงินโดยการรับกระแสเงินสดตามสัญญา โมเดลธุรกิจนี้โดยทั่วไปจะมีความถี่ในการขายและมีการขายที่มีมูลค่าสูง เนื่องจากการขายสินทรัพย์ทางการเงินมีความสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการ ไม่ใช่การเกิดขึ้นโดยเหตุบังเอิญ อย่างไรก็ตามไม่มีการกำหนดระดับความถี่หรือมูลค่าการขายที่ต้องเกิดขึ้นภายใต้โมเดลธุรกิจของกิจการนี้ เพราะทั้งการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงินนั้นนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินธุรกิจของกิจการ

ข4.1.4ค ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของเหตุการณ์เมื่อโมเดลธุรกิจของกิจการอาจจะบรรลุวัตถุประสงค์โดยทั้งจากการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงิน โดยตัวอย่างนี้มิได้ครอบคลุมเหตุการณ์ในทุกกรณี นอกเหนือจากนั้นตัวอย่างนี้ไม่ได้มีความตั้งใจที่จะอธิบายทุกปัจจัยที่อาจเกี่ยวข้องกับการประเมินของโมเดลธุรกิจของกิจการ และไม่ได้ระบุปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง	**การวิเคราะห์**
ตัวอย่างที่ 5 กิจการคาดการณ์ว่าจะมีรายจ่ายฝ่ายทุนในช่วงสองสามปีนี้ กิจการมีการลงทุนระยะสั้นในส่วนเกินเงินสดและสินทรัพย์ทางการเงินระยะยาว ดังนั้น กิจการสามารถหาเงินทุนเพื่อใช้จ่ายได้เมื่อมีความจำเป็น สินทรัพย์ทางการเงินจำนวนมากมีอายุตามสัญญาที่เกินกว่าระยะเวลาลงทุนที่กิจการคาดการณ์ไว้ กิจการจะถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรอเรียกเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา และเมื่อมีโอกาสกิจการจะขายสินทรัพย์ทางการเงิน เพื่อลงทุนใหม่ในสินทรัพย์ทางการเงินทีให้ผลตอบแทนสูงกว่าผู้จัดการรับผิดชอบกลุ่มสินทรัพย์ที่มีการชดเชยซึ่งขึ้นอยู่กับผลตอบแทนโดยรวมที่เกิดจากกลุ่มสินทรัพย์นั้น	วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการอาจจะบรรลุวัตถุประสงค์โดยทั้งการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและการขายสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการจะตัดสินใจตามหลักเกณฑ์อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการรับกระแสเงินสดตามสัญญาหรือการขายสินทรัพย์ทางการเงินที่จะได้รับผลตอบแทนสูงสุดในกลุ่มสินทรัพย์จนกว่าจะมีความต้องการในเงินสดที่ลงทุนไป ในทางกลับกัน กิจการพิจารณากระแสเงินสดจ่ายใน 5 ปีข้างหน้าเพื่อหาแหล่งเงินทุนสำหรับรายจ่ายฝ่ายทุน และลงทุนส่วนเกินเงินสดในสินทรัพย์ทางการเงินระยะสั้น เมื่อเงินลงทุนครบกำหนด กิจการอาจนำเงินไปลงทุนใหม่ในสินทรัพย์ทางการเงินระยะสั้นตัวใหม่ กิจการยังคงใช้กลยุทธ์นี้จนกระทั่งได้เงินทุนตามที่ต้องการ โดยกิจการอาจใช้เงินที่ได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงินที่ครบกำหนดเพื่อรายจ่ายฝ่ายทุน การขายที่มูลค่าไม่มีนัยสำคัญซึ่งเกิดก่อนครบกำหนด (ถ้าความเสี่ยงด้านเครดิตไม่ได้เพิ่มขึ้น) วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
	กิจการที่ขัดแย้งนี้เพื่อที่จะถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ตัวอย่างที่ 6 สถาบันการเงินถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อให้บรรลุความต้องการสภาพคล่องในแต่ละวัน กิจการมองหาการลดต้นทุนในการจัดการความต้องการสภาพคล่อง และการจัดการผลตอบแทนของกลุ่มสินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง ผลตอบแทนเหล่านั้นประกอบด้วยการรอเรียกเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา ตลอดจนผลกำไรและขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ทางการเงิน ดังนั้นกิจการถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อรอเรียกเก็บกระแสเงินสดตามสัญญาและขายสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อลงทุนใหม่ในสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า หรือเพื่อให้เข้ากับระยะเวลาของหนี้สินได้ดีกว่า ในอดีตกลยุทธ์นี้มีผลทำให้ความถี่ในกิจกรรมขายเพิ่มขึ้น และการขายเหล่านั้นมีมูลค่าอย่างมีนัยสำคัญ คาดว่ากิจกรรมนี้จะกระทำอย่างต่อเนื่องในอนาคต	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการคือการบริหารผลตอบแทนของกลุ่มสินทรัพย์ให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดเพื่อให้ตรงตามความต้องการสภาพคล่องในแต่ละวัน และกิจการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยรอเรียกเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา และขายสินทรัพย์ทางการเงิน ในอีกนัยหนึ่งการรอเรียกเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา และการขายสินทรัพย์ทางการเงินจะทำร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการ

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ตัวอย่างที่ 7 ผู้รับประกันถือสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อจ่ายหนี้สินตามสัญญาประกันภัย ผู้รับประกันใช้เงินที่ได้รับกระแสเงินสดตามสัญญาจากสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อชำระหนี้สินตามสัญญาประกันภัยเมื่อถึงกำหนดชำระ เพื่อให้แน่ใจว่ากระแสเงินสดตามสัญญาจากสินทรัพย์ทางการเงินเพียงพอที่จะชำระหนี้สินเหล่านั้น ผู้รับประกันรับรองการซื้อและการขายที่มีนัยสำคัญโดยทั่วไป เพื่อ	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการคือจัดหาเงินทุนเพื่อจ่ายหนี้สินตามสัญญาประกันภัย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นี้ กิจการจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญาเมื่อครบกำหนด และขายสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อคงไว้ซึ่งกลุ่มสินทรัพย์ที่ต้องการ ดังนั้นทั้งการจัดเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา และการขายสินทรัพย์ทางการเงินถูกทำร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำเนินธุรกิจของกิจการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตัวอย่าง	การวิเคราะห์
ปรับสมดุลในกลุ่มสินทรัพย์ และเพื่อตอบสนองความต้องการกระแสเงินสดเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้	

โมเดลธุรกิจแบบอื่น ๆ

ข4.1.5 สินทรัพย์ทางการเงินถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ถ้าสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านี้ไม่ได้ถูกถือภายใต้โมเดลธุรกิจของกิจการซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะถือสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา หรือภายใต้โมเดลธุรกิจของกิจการซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุทั้งการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและขายสินทรัพย์ทางการเงิน (ดูย่อหน้าที่ 5.7.5) โมเดลธุรกิจหนึ่งส่งผลให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนคือกิจการที่บริหารจัดการสินทรัพย์ทางการเงินด้วยวัตถุประสงค์เพื่อรับรู้กระแสเงินสดผ่านการขายสินทรัพย์ การตัดสินใจของกิจการขึ้นอยู่กับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และการบริหารสินทรัพย์เพื่อรับรู้มูลค่ายุติธรรม ในกรณีนี้วัตถุประสงค์ของกิจการโดยทั่วไปจะมีการซื้อและขายสินทรัพย์ทางการเงินอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ากิจการจะรับกระแสเงินสดตามสัญญาในขณะที่ถือสินทรัพย์ทางการเงิน วัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการดังกล่าวยังไม่บรรลุโดยการรับกระแสเงินสดตามสัญญาและขายสินทรัพย์ทางการเงิน เนื่องจากการรับกระแสเงินสดตามสัญญานั้นไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจ นอกจากเกิดขึ้นโดยบังเอิญ

ข4.1.6ก กลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการบริหารและประเมินผลงานด้วยการประเมินมูลค่ายุติธรรม (ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ 4.2.2.2) ไม่ถูกจัดว่าเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือครองไว้เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา หรือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่ถือครองไว้เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการมุ่งเน้นที่ข้อมูลมูลค่ายุติธรรมและใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประเมินผลสินทรัพย์ และเพื่อการตัดสินใจ นอกจากนี้กลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินที่เข้านิยามการถือเพื่อค้า จะไม่ถือว่าเป็นการถือเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาหรือถือเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงิน สำหรับกลุ่มสินทรัพย์เหล่านี้ การรับกระแสเงินสดตามสัญญาเกิดขึ้นโดยบังเอิญเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการ ดังนั้นกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านี้ต้องถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

กระแสเงินสดตามสัญญาซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น

ข4.1.7 ย่อหน้าที่ 4.1.1.2 กำหนดให้กิจการจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินบนพื้นฐานของลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญา ถ้าสินทรัพย์ทางการเงินเกิดขึ้นภายใต้โมเดลธุรกิจของกิจการที่มีวัตถุประสงค์ที่จะถือสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญา หรือภายใต้โมเดลธุรกิจของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กิจการที่มีวัตถุประสงค์ทั้งที่จะถือสินทรัพย์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและขายสินทรัพย์ทางการเงิน ถ้าไม่ได้ถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 4.1.5 ในการกระทำเช่นนั้น เงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 กำหนดให้กิจการพิจารณาว่ากระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์เป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น

ข4.1.7ก กระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นที่เป็นไปตามการให้กู้ยืมโดยทั่วไป ในการให้กู้ยืมโดยทั่วไปนี้ สิ่งตอบแทนจากมูลค่าเงินตามเวลา (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.9ก ถึง ข4.1.9จ) และความเสี่ยงด้านเครดิตนั้นโดยทั่วไปถือเป็นส่วนประกอบที่มีนัยสำคัญของดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม ในการให้กู้ยืมนี้ ดอกเบี้ยอาจรวมถึงสิ่งตอบแทนจากความเสี่ยงในการกู้ยืมโดยทั่วไปด้านอื่น ๆ (เช่น ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง) และต้นทุน (เช่น ต้นทุนการบริหาร) ที่เกี่ยวข้องกับการถือสินทรัพย์ทางการเงินในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ ดอกเบี้ยสามารถรวมถึงอัตรากำไรขั้นต้นที่เป็นไปตามการให้กู้ยืมโดยทั่วไป ในภาวะเศรษฐกิจรุนแรง ดอกเบี้ยอาจติดลบ เช่น ถ้าผู้ถือสินทรัพย์ทางการเงินจ่ายเงินในการฝากเงินอย่างชัดเจนหรือไม่ชัดเจนสำหรับช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง (และค่าธรรมเนียมเหล่านั้นมีมูลค่ามากกว่าสิ่งตอบแทนที่ผู้ถือได้รับจากมูลค่าเงินตามเวลา ความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงของการกู้ยืมขั้นพื้นฐานด้านอื่น และต้นทุน) อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาตามสัญญานั้นแสดงให้เห็นถึงฐานะเปิดต่อความเสี่ยง หรือการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดตามสัญญาที่ไม่สัมพันธ์กับการให้กู้ยืมโดยทั่วไป เช่น การเปลี่ยนแปลงในราคาหุ้นสามัญ หรือราคาสินค้าไม่ได้ทำให้กระแสเงินสดตามสัญญาที่จ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นเพิ่มขึ้น การออกหรือการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินสามารถเป็นการให้กู้ยืมโดยทั่วไปโดยไม่ได้คำนึงถึงรูปแบบตามกฎหมาย

ข4.1.7ข ตามย่อหน้าที่ 4.1.3.1 เงินต้นคือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก อย่างไรก็ตามจำนวนเงินต้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดอายุของสินทรัพย์ทางการเงิน (เช่น ถ้ามีการจ่ายชำระคืนเงินต้น)

ข4.1.8 กิจการต้องประเมินว่ากระแสเงินสดตามสัญญานั้นเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นหรือไม่ ทั้งนี้ การจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยดังกล่าวต้องเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินของสินทรัพย์ทางการเงินด้วย

ข4.1.9 การปรับมูลค่าทางการเงิน คือ ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินบางประเภท โดยการปรับมูลค่าทางการเงินจะเพิ่มความผันผวนของกระแสเงินสดตามสัญญา ซึ่งส่งผลให้กระแสเงินสดตามสัญญาไม่มีลักษณะเชิงเศรษฐกิจของดอกเบี้ย ตัวอย่างของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะของการปรับมูลค่าทางการเงิน เช่น สัญญาสิทธิเลือก สัญญาฟอร์เวิร์ด และสัญญาแลกเปลี่ยนในอนาคต เป็นต้น ดังนั้น สัญญาประเภทดังกล่าวจึงไม่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 และไม่สามารถวัดมูลค่าภายหลังราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สิ่งตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามเวลา

ข4.1.9ก มูลค่าเงินตามเวลาเป็นองค์ประกอบของดอกเบี้ยที่เป็นสิ่งตอบแทนสำหรับระยะเวลาที่ผ่านไปเท่านั้น นั่นคือ องค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนสำหรับความเสี่ยงอื่นหรือต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการถือสินทรัพย์ทางการเงิน ในการประเมินว่าองค์ประกอบนั้นให้สิ่งตอบแทนเฉพาะระยะเวลาที่ผ่านไปหรือไม่ กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราแลกเปลี่ยนและช่วงเวลาที่ดอกเบี้ยถูกกำหนด

ข4.1.9ข อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาอาจถูกเปลี่ยนแปลง (นั่นคือไม่สมบูรณ์) เช่น ถ้าอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงินถูกเปลี่ยนใหม่เป็นระยะ แต่ความถี่ของการเปลี่ยนนั้นไม่สัมพันธ์กับระยะเวลาของอัตราดอกเบี้ย (เช่น อัตราดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลา 1 ปี ถูกเปลี่ยนใหม่ทุกเดือน ซึ่งเป็นอัตราหนึ่งปี) หรือถ้าอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงินถูกเปลี่ยนใหม่เป็นระยะเป็นอัตราดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยระหว่างอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นและระยะยาว ในกรณีนี้ กิจการต้องประเมินการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัดสินใจว่ากระแสเงินสดตามสัญญาแสดงถึงการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นหรือไม่ ในบางสถานการณ์ กิจการอาจจะประเมินโดยทำการประเมินแบบเชิงคุณภาพในองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลา ในทางกลับกัน อาจมีความจำเป็นที่ต้องทำการประเมินเชิงปริมาณด้วย

ข4.1.9ค เมื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความแตกต่างของกระแสเงินสดตามสัญญา (ไม่คิดลด) และกระแสเงินสด (ไม่คิดลด) ที่อาจเกิดขึ้น ถ้าองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลง (ตัววัดกระแสเงินสด) เช่น ถ้าสินทรัพย์ทางการเงินภายใต้การประเมินประกอบด้วยอัตราดอกเบี้ยผันแปรที่เปลี่ยนแปลงทุกเดือนไปเป็นอัตราดอกเบี้ยหนึ่งปี กิจการต้องเปรียบเทียบสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวกับเครื่องมือทางการเงินที่มีเงื่อนไขสัญญา และความเสี่ยงด้านเครดิตที่เหมือนกัน ยกเว้นอัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงจากรายเดือนเป็นอัตราดอกเบี้ยหนึ่งเดือน ถ้าการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลามีผลกับกระแสเงินสด (ไม่คิดลด) ตามสัญญาซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากตัววัดกระแสเงินสด สินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าข่ายตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 ในการพิจารณานี้ กิจการต้องพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาในแต่ละรอบระยะเวลารายงาน และการเปลี่ยนแปลงที่สะสมตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงิน เหตุผลสำหรับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไปในทางนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ หากมีความชัดเจนจากการวิเคราะห์เพียงเล็กน้อย หรือไม่มีการวิเคราะห์ แม้ว่ากระแสเงินสดตามสัญญา (ไม่คิดลด) ของสินทรัพย์ทางการเงินภายใต้การประเมินอาจจะ (หรือ อาจไม่) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากตัววัดกระแสเงินสด (ไม่คิดลด) กิจการต้องทำการประเมินในรายละเอียด

ข4.1.9ง เมื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลา กิจการต้องพิจารณาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดตามสัญญาในอนาคต เช่น ถ้ากิจการประเมินหุ้นกู้ที่มีระยะเวลา

5 ปี และอัตราดอกเบี้ยผันแปรซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทุก 6 เดือนเป็นอัตราดอกเบี้ย 5 ปี กิจการไม่สามารถสรุปได้ว่ากระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เพราะแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ย ณ ช่วงเวลาที่ประเมินมีความแตกต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ย 5 ปี และอัตราดอกเบี้ย 6 เดือนไม่มีนัยสำคัญ กิจการจะต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ย 5 ปี และอัตราดอกเบี้ย 6 เดือนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดอายุของเครื่องมือแทน ดังนั้นกระแสเงินสดตามสัญญา (ไม่คิดลด) ตลอดอายุสัญญาของตราสารอาจจะแตกต่างจากตัววัดกระแสเงินสด (ไม่คิดลด) อย่างไรก็ตาม กิจการต้องพิจารณาเฉพาะสถานการณ์ที่เป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล แทนที่จะพิจารณาทุกสถานการณ์ที่เป็นไปได้ ถ้ากิจการสรุปว่ากระแสเงินสดตามสัญญา (ไม่คิดลด) อาจมีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากตัววัดกระแสเงินสด (ไม่คิดลด) สินทรัพย์ทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 และดังนั้นไม่สามารถวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ข4.1.9จ ในบางประเทศ รัฐบาลหรือหน่วยงานกำกับดูแลกำหนดอัตราดอกเบี้ย เช่น หลักเกณฑ์อัตราดอกเบี้ยของรัฐบาลอาจเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเศรษฐกิจมหภาค หรืออาจเพื่อส่งเสริมกิจการในการลงทุนโดยเฉพาะในภาคเศรษฐกิจ ในบางกรณีวัตถุประสงค์ขององค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาไม่ได้เพื่อให้สิ่งตอบแทนสำหรับระยะเวลาที่ผ่านไปเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม แม้จะมีย่อหน้าที่ ข4.1.9ก ถึง ข4.1.9ง อัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดจะพิจารณาเฉพาะองค์ประกอบมูลค่าเงินตามเวลาสำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้เงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 ถ้าอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดให้สิ่งตอบแทนที่สม่ำเสมอกับระยะเวลาที่ผ่านไปและไม่ได้ทำให้เกิดความเสี่ยงหรือการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดตามสัญญาที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการให้กู้ยืมโดยทั่วไป

เงื่อนไขในสัญญามีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลา หรือจำนวนเงินของกระแสเงินสดตามสัญญา

ข4.1.10 ถ้าสินทรัพย์ทางการเงินประกอบด้วยเงื่อนไขในสัญญาที่สามารถเปลี่ยนแปลงระยะเวลา หรือจำนวนเงินของกระแสเงินสดตามสัญญา เช่น ถ้าสินทรัพย์สามารถได้รับชำระก่อนวันครบกำหนด หรือสามารถขยายระยะเวลาได้) กิจการต้องพิจารณาว่ากระแสเงินสดตามสัญญาสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดอายุของตราสาร เนื่องจากเงื่อนไขในสัญญานั้นเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ในการพิจารณากิจการต้องประเมินว่ากระแสเงินสดตามสัญญาที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดตามสัญญา กิจการอาจต้องการประเมินลักษณะของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น (เช่น สิ่งกระตุ้น) ที่อาจเปลี่ยนระยะเวลาหรือจำนวนเงินของกระแสเงินสดตามสัญญา ในขณะที่ลักษณะของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นนั้นไม่ได้เป็นปัจจัยที่กำหนดในการประเมินว่ากระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ย แต่อาจจะเป็นสัญญาณที่บ่งชี้ได้ เช่น เปรียบเทียบระหว่างเครื่องมือทางการเงินที่อัตราดอกเบี้ยที่ถูกเปลี่ยนให้เป็นอัตราที่สูงขึ้น ถ้าลูกค้าไม่จ่ายชำระเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในอัตราที่สูงขึ้นเมื่อดัชนีตราสารทุนที่ระบุถึง

ระดับที่กำหนดไว้ กรณีนี้คล้ายกับกรณีที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่ากระแสเงินสดตามสัญญาตลอดอายุของตราสารจะถูกจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เพราะความสัมพันธ์ระหว่างการจ่ายชำระที่ไม่ตรงตามกำหนด และการเพิ่มขึ้นในความเสี่ยงด้านเครดิต (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.18)

ข4.1.11 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของเงื่อนไขในสัญญาที่มีผลต่อกระแสเงินสดตามสัญญาที่จ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น

ข4.1.11.1 อัตราดอกเบี้ยผันแปรประกอบด้วยสิ่งตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามเวลา ความเสี่ยงด้านเครดิตที่สัมพันธ์กับยอดคงเหลือของเงินต้น ระหว่างช่วงระยะเวลาหนึ่ง (สิ่งตอบแทนสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตอาจพิจารณา ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเท่านั้น และอาจจะกำหนดไว้คงที่) และความเสี่ยงการกู้ยืมขั้นพื้นฐานและต้นทุน ตลอดจนกำไรขั้นต้น

ข4.1.11.2 เงื่อนไขในสัญญาที่อนุญาตให้ผู้ออกตราสาร (เช่น ลูกหนี้) จ่ายชำระตราสารหนี้ก่อนครบกำหนด หรืออนุญาตให้ผู้ถือตราสาร (เช่น เจ้าหนี้) คืนตราสารหนี้ให้แก่ผู้ออกตราสารก่อนครบกำหนด และจำนวนเงินที่ชำระก่อนครบกำหนดเกือบทั้งหมดเป็นจำนวนเงินของเงินต้นและดอกเบี้ยที่ยังไม่ชำระจากยอดคงเหลือของเงินต้น ซึ่งอาจรวมถึงการชดเชยในจำนวนเงินที่สมเหตุสมผลสำหรับการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด และ

ข4.1.11.3 เงื่อนไขในสัญญาที่อนุญาตให้ผู้ออกตราสารหรือผู้ถือตราสารขยายเงื่อนไขในสัญญาของตราสารหนี้ (เช่น สิทธิเลือกขยายระยะเวลา) และเงื่อนไขของสิทธิเลือกขยายระยะเวลามีผลให้กระแสเงินสดตามสัญญาในช่วงของการขยายระยะเวลาจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ซึ่งอาจรวมถึงเงินชดเชยเพิ่มเติมในจำนวนเงินที่สมเหตุสมผลสำหรับการขยายสัญญา

ข4.1.12 แม้ว่าพิจารณาตามย่อหน้าที่ ข4.1.10 สินทรัพย์ทางการเงินอาจเข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 แต่ไม่ได้ทำเฉพาะที่มีผลในเงื่อนไขในสัญญาที่อนุญาต (หรือกำหนด) ผู้ออกตราสารจ่ายชำระคืนตราสารหนี้ล่วงหน้า หรืออนุญาต (หรือกำหนด) ผู้ถือตราสารคืนตราสารหนี้กลับไปยังผู้ออกตราสารก่อนครบกำหนดได้ โดยให้วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ต้องเข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.1 หรือ 4.1.2ก.1) ถ้า

ข4.1.12.1 กิจการซื้อหรือออกสินทรัพย์ทางการเงินในราคาส่วนเกินหรือส่วนลดจากจำนวนเงินตามที่ปรากฏในสัญญา

ข4.1.12.2 จำนวนเงินที่ชำระเงินก่อนครบกำหนดเกือบทั้งหมดเป็นจำนวนเงินที่ปรากฏตามสัญญา และดอกเบี้ยค้างจ่ายตามสัญญา (แต่ยังไม่ชำระ) ซึ่งอาจรวมถึงการชดเชยในจำนวนเงินที่สมเหตุสมผลสำหรับการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด และ

ข4.1.12.3 เมื่อกิจการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินเมื่อเริ่มแรก มูลค่ายุติธรรมของการชำระเงินก่อนครบกำหนดไม่มีนัยสำคัญ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.12ก เพื่อวัตถุประสงค์ในการถือปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ข4.1.11.2 และ ข4.1.12.2 โดยไม่คำนึงถึงเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งอาจจ่ายหรือรับเงินชดเชยที่สมเหตุสมผลในการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด ตัวอย่างเช่น ฝ่ายหนึ่งอาจจ่ายหรือรับการชดเชยที่สมเหตุสมผลเมื่อฝ่ายนั้นเลือกที่จะยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด (หรือกระทำการอื่นใดที่เป็นเหตุให้เกิดการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด)

ข4.1.13 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของกระแสเงินสดตามสัญญาที่จ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น โดยตัวอย่างดังต่อไปนี้มิได้ครอบคลุมเหตุการณ์ในทุกกรณี

ตราสาร	**การวิเคราะห์**
ตราสาร ก ตราสาร ก เป็นหุ้นกู้ที่มีวันครบกำหนดระบุไว้ การจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น อ้างอิงกับดัชนีเงินเฟ้อบนสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินของตราสารที่ออก ทั้งนี้การอ้างอิงกับเงินเฟ้อไม่มีลักษณะเป็นการปรับมูลค่าทางการเงินและเงินต้นได้รับการคุ้มครอง	กระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น การอ้างอิงการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น กับดัชนีเงินเฟ้อซึ่งไม่มีลักษณะเป็นการปรับมูลค่าทางการเงินถือเป็นการปรับมูลค่าเงินตามเวลาให้เป็นปัจจุบัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การทำให้อัตราดอกเบี้ยของตราสารสะท้อนอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ดังนั้นดอกเบี้ยที่จ่ายจึงเป็นผลตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามเวลาของยอดคงเหลือของเงินต้น อย่างไรก็ดี หากการจ่ายดอกเบี้ยสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น เช่น ผลการดำเนินงานของลูกหนี้ (เช่น รายได้สุทธิของลูกหนี้) หรือดัชนีตราสารทุน ให้ถือว่ากระแสเงินสดตามสัญญานั้นมิใช่การจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น (ถ้าดัชนีชี้วัดของผลการดำเนินงานของลูกหนี้ไม่มีผลต่อการปรับปรุงเฉพาะการชดเชยให้กับผู้ถือตราสารสำหรับการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของตราสาร ดังนั้นกระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ย) เนื่องจากกระแสเงินสดตามสัญญาสะท้อนให้เห็นผลตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามการกู้ยืมโดยทั่วไป (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.7ก)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ข ตราสาร ข เป็นตราสารที่มีการจ่ายอัตราดอกเบี้ยผันแปรและมีวันครบกำหนดระบุไว้ โดยผู้กู้สามารถเลือกอัตราดอกเบี้ยตลาดได้อย่างต่อเนื่อง เช่น ณ วันที่ปรับอัตราดอกเบี้ยแต่ละครั้ง ผู้กู้สามารถเลือกจ่ายดอกเบี้ย LIBOR สำหรับระยะเวลา 3 เดือนในช่วงเวลา 3 เดือน หรือจ่ายดอกเบี้ย LIBOR สำหรับระยะเวลา 1 เดือนในช่วงเวลา 1 เดือนได้	กระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น หากดอกเบี้ยที่จ่ายตลอดอายุสัญญาของตราสารสะท้อนผลตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามระยะเวลา สำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตที่สัมพันธ์กับตราสาร และสำหรับความเสี่ยงด้านการกู้ยืมอื่น ๆ และต้นทุน ตลอดจนกำไรขั้นต้น (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.7ก) การปรับอัตราดอกเบี้ย LIBOR ระหว่างอายุของตราสารจะไม่ส่งผลให้ตราสารนั้นไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้น อย่างไรก็ดี หากผู้กู้สามารถเลือกจ่ายดอกเบี้ย LIBOR สำหรับระยะเวลา 1 เดือนสำหรับช่วงเวลา 3 เดือน อัตราดอกเบี้ยถูกปรับความถี่ที่ไม่สัมพันธ์กับระยะเวลาของอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นองค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาจะถูกเปลี่ยนแปลง ในทำนองเดียวกัน ถ้าตราสารมีอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาที่อ้างอิงจากช่วงเวลาที่เกินกว่าระยะเวลาคงเหลือของตราสาร (เช่น ถ้าตราสารที่มีระยะเวลาครบกำหนดภายใน 5 ปี จ่ายดอกเบี้ยผันแปรที่ถูกปรับตามช่วงเวลาแต่สะท้อนตามเวลาครบกำหนด 5 ปีเสมอ) องค์ประกอบของมูลค่าเงินตามเวลาจะถูกเปลี่ยนแปลง เนื่องจากดอกเบี้ยค้างจ่ายในแต่ละช่วงเวลาไม่สัมพันธ์กับช่วงเวลาของอัตราดอกเบี้ย กรณีดังกล่าวกิจการต้องประเมินกระแสเงินสดตามสัญญาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเทียบกับตราสารที่เหมือนกันเว้นแต่ระยะเวลาของอัตราดอกเบี้ยสามารถจับคู่กับช่วงเวลาดอกเบี้ยที่ต้องพิจารณาถ้ากระแสเงินสดเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น (แต่ดูย่อหน้าที่ ข4.1.9จ สำหรับแนวทางการกำหนดอัตราดอกเบี้ย)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสาร	การวิเคราะห์
	เช่น ในการประเมินหุ้นกู้อายุ 5 ปีที่จ่ายอัตราดอกเบี้ยผันแปรที่ปรับอัตราดอกเบี้ยทุก 6 เดือน แต่สะท้อนระยะเวลาครบกำหนด 5 ปี กิจการพิจารณากระแสเงินสดตามสัญญาของตราสารที่ปรับทุก 6 เดือนกับอัตราดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลา 6 เดือน นอกจากนั้นเหมือนกันทั้งหมด การวิเคราะห์แบบเดียวกันนี้จะถูกใช้ ถ้าผู้กู้สามารถเลือกอัตราดอกเบี้ยต่าง ๆ ที่ผู้ให้กู้ประกาศ (เช่น ผู้กู้สามารถเลือกจ่ายอัตราดอกเบี้ยผันแปรสำหรับระยะเวลา 1 เดือนตามที่ผู้ให้กู้ประกาศ หรืออัตราดอกเบี้ยผันแปรสำหรับระยะเวลา 3 เดือนตามที่ผู้ให้กู้ประกาศ)

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ค ตราสาร ค เป็นหุ้นกู้ที่มีวันครบกำหนดระบุไว้ จ่ายดอกเบี้ยผันแปรตามอัตราตลาด และมีการกำหนดเพดานของอัตราดอกเบี้ยผันแปรไว้	กระแสเงินสดตามสัญญา ทั้งในกรณี (ก) ตราสารที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ และ (ข) ตราสารที่มีอัตราดอกเบี้ยผันแปร จะจัดเป็นการจ่ายพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น หากดอกเบี้ยที่จ่ายสะท้อนถึงผลตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามระยะเวลา สำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตที่สัมพันธ์กับตราสารในระหว่างช่วงระยะเวลาของตราสาร และสำหรับความเสี่ยงด้านการกู้ยืมโดยทั่วไป และต้นทุน ตลอดจนกำไรขั้นต้น (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.7ก) ดังนั้น ตราสารซึ่งมีลักษณะผสมระหว่างกรณี (ก) และ (ข) (เช่น หุ้นกู้ที่มีการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ย) สามารถมีกระแสเงินสดตามสัญญาที่เป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นได้ ทั้งนี้เงื่อนไขตามสัญญาดังกล่าวอาจเป็นการลดความผันผวนของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสาร	การวิเคราะห์
	กระแสเงินสดจากการจำกัดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย (เช่น กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงสุดหรืออัตราดอกเบี้ยต่ำสุด) หรือเป็นการเพิ่มความผันผวนของกระแสเงินสดจากการเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยผันแปร

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ง ตราสาร ง เป็นเงินให้สินเชื่อที่ผู้ให้กู้มีสิทธิไล่เบี้ยเต็มจำนวนและมีหลักประกันมาวางไว้เป็นประกัน	การที่เงินให้สินเชื่อที่ผู้ให้กู้มีสิทธิไล่เบี้ยเต็มจำนวนมีหลักประกันวางเป็นประกัน ไม่เป็นปัจจัยที่กระทบต่อการวิเคราะห์ว่ากระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นหรือไม่

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร จ ตราสาร จ ออกโดยธนาคารที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล และมีการระบุระยะเวลาครบกำหนด ตราสารจ่ายดอกเบี้ยในอัตราคงที่ และกระแสเงินสดตามสัญญาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ออกอยู่ภายใต้ข้อกำหนดซึ่งอนุญาตหรือกำหนดให้องค์กรภาครัฐเรียกเก็บขาดทุนจากตราสารจากผู้ถือตราสารสำหรับตราสารบางประเภทซึ่งรวมถึงตราสาร จ เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ระบุไว้เฉพาะ เช่น องค์กรภาครัฐมีอำนาจที่จะลดมูลค่าของราคาที่ตราไว้ของตราสาร จ หรือแปลงตราสารเหล่านี้เป็นหุ้นสามัญของผู้ออกในจำนวนที่ระบุไว้แน่นอน ถ้าองค์กรภาครัฐพิจารณาว่าผู้ออกตราสารประสบปัญหาด้านการเงินอย่างรุนแรง และต้องการเงินทุนสำรองตามข้อกำหนดกฎหมายเพิ่มขึ้น หรือล้มละลาย	ผู้ถือตราสารควรวิเคราะห์**เงื่อนไขในสัญญา**ของเครื่องมือทางการเงินในการตัดสินใจว่ากระแสเงินสดที่จ่ายเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น และเป็นไปตามสัญญากู้ยืม การวิเคราะห์ดังกล่าวไม่ได้พิจารณาการจ่ายที่เกิดขึ้นจากการกำหนดขององค์กรภาครัฐในการเรียกเก็บขาดทุนจากผู้ถือตราสาร จ เนื่องจากการบังคับและผลจากการจ่ายไม่อยู่ใน**เงื่อนไขในสัญญา**ของเครื่องมือทางการเงิน ในทางกลับกัน กระแสเงินสดตามสัญญาที่ไม่ได้จ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ถ้าเงื่อนไขในสัญญาของเครื่องมือทางการเงินอนุญาต หรือกำหนดให้ผู้ออกตราสาร หรือกิจการอื่นให้เรียกเก็บผลขาดทุนจากผู้ถือตราสาร (เช่น ลดมูลค่าของราคาที่ตราไว้ของตราสาร จ หรือแปลงตราสารเหล่านี้เป็น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสาร	การวิเคราะห์
	หุ้นสามัญในกิจการผู้ออกในมูลค่าที่ระบุแน่นอน) ตราบเท่าที่**เงื่อนไขในสัญญา**เหล่านี้ยังคงเดิม แม้ว่าจะมีความเป็นไปได้น้อยมากที่ต้องเรียกเก็บขาดทุนดังกล่าว

ข4.1.14 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของกระแสเงินสดตามสัญญาที่ไม่ได้จ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ตัวอย่างดังต่อไปนี้มิได้ครอบคลุมเหตุการณ์ในทุกกรณี

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ฉ ตราสาร ฉ เป็นหุ้นกู้แปลงสภาพที่สามารถแปลงเป็นตราสารทุนของผู้ออกตราสารในจำนวนที่ระบุไว้	ผู้ถือตราสารต้องพิจารณาหุ้นกู้แปลงสภาพทั้งจำนวนโดยไม่แยกส่วน กระแสเงินสดตามสัญญาไม่จัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เนื่องจากกระแสเงินสดแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่ไม่สอดคล้องกับการให้กู้ยืมโดยทั่วไป (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.7ก) เช่น ผลตอบแทนสัมพันธ์กับมูลค่าของตราสารทุนของผู้ออกตราสาร

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ช ตราสาร ช เป็นเงินให้สินเชื่อซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยผันแปรแบบผกผัน (กล่าวคืออัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับอัตราดอกเบี้ยตลาด)	กระแสเงินสดตามสัญญาไม่เป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ดอกเบี้ยของตราสารมิใช่ผลตอบแทนสำหรับมูลค่าเงินตามเวลาของยอดคงเหลือของเงินต้น

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ซ ตราสาร ซ เป็นตราสารที่ไม่มีวันครบกำหนด แต่ผู้ออกตราสารอาจซื้อคืนตราสารได้ทุกเวลา โดยจะต้องจ่ายราคาตามราคาตราไว้บวกด้วยดอกเบี้ยคงค้างที่ให้กับผู้ถือตราสาร	กระแสเงินสดตามสัญญาไม่จัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เนื่องจากผู้ออกตราสารอาจถูกสั่งให้เลื่อนการจ่ายดอกเบี้ยได้ และดอกเบี้ยรอตัดจ่ายนั้นจะไม่ถูกสะสมเป็นดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ดอกเบี้ยของตราสารจึงไม่ถูกพิจารณาสำหรับมูลค่าเงินตามเวลาของยอดคงเหลือของเงินต้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสาร	การวิเคราะห์
ตราสาร ซ จ่ายดอกเบี้ยด้วยอัตราดอกเบี้ยตลาด แต่ผู้ออกตราสารไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ เว้นแต่ผู้ออกตราสารจะยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ทันทีหลังจากการจ่ายดอกเบี้ย ดอกเบี้ยรอตัดจ่ายจะไม่ถูกสะสมเป็นดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น	หากมีการคิดดอกเบี้ยสะสมบนดอกเบี้ยค้างจ่าย ในกรณีดังกล่าว กระแสเงินสดตามสัญญาอาจจัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น การที่ตราสาร ซ เป็นตราสารที่ไม่มีวันครบกำหนดมิได้หมายความว่ากระแสเงินสดตามสัญญาจะไม่ใช่การจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น กล่าวคือตราสารที่ไม่มีวันครบกำหนดเป็นเสมือนการให้สิทธิเลือกในการขยายระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง (หรือใช้สิทธิหลายครั้ง) สิทธิดังกล่าวอาจทำให้กระแสเงินสดตามสัญญาของตราสารเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นได้ หากมีข้อกำหนดให้ต้องจ่ายดอกเบี้ยทุกงวดและต้องจ่ายโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุด นอกจากนี้ การที่ตราสาร ซ เป็นตราสารที่สามารถซื้อคืนได้ก่อนกำหนด มิได้หมายความว่ากระแสเงินสดตามสัญญาจะไม่จัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เว้นแต่ในกรณีที่จำนวนเงินตามสิทธิที่จะซื้อคืนมิได้สะท้อนถึงการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น ทั้งนี้ แม้ว่าจำนวนเงินตามสิทธิที่จะซื้อคืนจะได้รวมจำนวนเงินที่ชดเชยให้กับผู้ถือตราสารสำหรับการยกเลิกสัญญาก่อนกำหนด กระแสเงินสดตามสัญญาในกรณีดังกล่าวก็อาจจัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นได้ (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.12)

ข4.1.15 ในบางกรณีสินทรัพย์ทางการเงินอาจมีกระแสเงินสดตามสัญญาซึ่งถูกระบุว่าเป็นเงินต้นและดอกเบี้ย อย่างไรก็ตามกระแสเงินสดเหล่านั้นมิได้แสดงถึงการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นตามที่อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 4.1.2ก.2 และ 4.1.3 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.16 ในบางกรณี สินทรัพย์ทางการเงินอาจแสดงถึงการลงทุนในสินทรัพย์ หรือกระแสเงินสด ซึ่งทำให้กระแสเงินสดตามสัญญามิได้เป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เช่น ถ้าระยะเวลาตามสัญญาระบุว่ากระแสเงินสดของสินทรัพย์ทางการเงินเพิ่มขึ้นมากเท่ากับจำนวนรถยนต์ที่ใช้ทางด่วน กระแสเงินสดตามสัญญาเหล่านี้จะไม่สอดคล้องกับการให้กู้ยืมโดยทั่วไป ดังนั้น ตราสารดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 เช่นเดียวกับในกรณีที่เมื่อสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ถูกจำกัดเฉพาะสินทรัพย์ของลูกหนี้ตามที่กำหนด หรือกระแสเงินสดจากสินทรัพย์ที่กำหนด (เช่น สินทรัพย์ทางการเงินที่ผู้ให้กู้ไม่มีสิทธิไล่เบี้ย)

ข4.1.17 อย่างไรก็ดี การที่สินทรัพย์ทางการเงินเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีสิทธิไล่เบี้ย มิได้ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินนั้นไม่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 โดยในกรณีดังกล่าว เจ้าหนี้จะต้องประเมินสินทรัพย์อ้างอิงหรือกระแสเงินสด (แบบ look through) เพื่อพิจารณาว่ากระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินนั้นจัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นหรือไม่ หากสินทรัพย์ทางการเงินมีเงื่อนไขซึ่งก่อให้เกิดกระแสเงินสดหรือจำกัดกระแสเงินสดในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับการจ่ายเงินที่แสดงถึงเงินต้นและดอกเบี้ย ให้ถือว่าสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.2 และ 4.1.2ก.2 ทั้งนี้ ไม่ว่าสินทรัพย์อ้างอิงจะจัดเป็นสินทรัพย์ทางการเงินหรือไม่ก็ตาม จะกระทบต่อการประเมินดังกล่าว

ข4.1.18 ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาไม่ได้มีผลกระทบต่อการจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน ถ้ามีเพียงผลกระทบขั้นต้นในกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ในการพิจารณา กิจการต้องพิจารณาผลกระทบที่เป็นไปได้ของลักษณะกระแสเงินสดตามสัญญาในแต่ละรอบระยะเวลาที่รายงานและสะสมตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงิน นอกเหนือจากนั้น ถ้าลักษณะกระแสเงินสดตามสัญญาที่อาจเกิดผลกระทบต่อบนกระแสเงินสดตามสัญญามากกว่าเกณฑ์ขั้นต้น (ไม่ว่าในช่วงเวลารายงานเดียวหรือสะสม) แต่ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาที่มิใช่ลักษณะของกระแสเงินสดที่แท้จริง ซึ่งจะไม่กระทบต่อการจัดประเภทของสินทรัพย์ทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดจะมิใช่ลักษณะของกระแสเงินสดที่แท้จริง หากลักษณะของกระแสเงินสดนั้นมีผลกระทบต่อกระแสเงินสดตามสัญญาของเครื่องมือทางการเงินเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นได้ยาก มีความผิดปกติ และไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างมาก

ข4.1.19 ในการให้กู้ยืมเงินโดยส่วนใหญ่ ตราสารของผู้ให้กู้ยืมจะถูกจัดลำดับสิทธิเรียกร้องโดยเทียบเคียงกับสิทธิเรียกร้องในตราสารของเจ้าหนี้รายอื่นของลูกหนี้ ตราสารที่ด้อยสิทธิกว่าตราสารอื่น ๆ อาจจะมีกระแสเงินสดตามสัญญาที่จัดเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นได้ หากการไม่จ่ายชำระเงินของลูกหนี้ถือว่าเป็นการละเมิดสัญญา และผู้ถือตราสารมีสิทธิตามสัญญาในเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นที่ยังไม่ได้จ่ายนั้น รวมถึงในสถานการณ์ที่ลูกหนี้ล้มละลาย เช่น ลูกหนี้การค้าที่ผู้ให้กู้ยืมถูกจัดลำดับสิทธิเรียกร้อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เป็นเจ้าหนี้ทั่วไป ก็อาจจัดว่าเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นได้ แม้ว่าลูกหนี้รายนั้นจะมีเงินกู้ยืมที่มีหลักประกันซึ่งเจ้าหนี้เงินกู้ยืมที่มีหลักประกันดังกล่าว ซึ่งได้รับสิทธิเรียกร้องเหนือกว่าเจ้าหนี้ทั่วไปในแง่ของหลักประกันในกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย อย่างไรก็ดี กรณีดังกล่าวจะไม่กระทบต่อสิทธิตามสัญญาของเจ้าหนี้ทั่วไปที่มีต่อเงินต้นส่วนที่ยังไม่ได้รับชำระและจำนวนเงินที่ครบกำหนดจ่ายชำระอื่น ๆ

ตราสารที่อ้างอิงตามสัญญา

ข4.1.20 สำหรับธุรกรรมบางประเภท ผู้ออกตราสารอาจจัดลำดับความสำคัญการจ่ายชำระเงินให้กับผู้ถือสินทรัพย์ทางการเงินโดยใช้ตราสารที่อ้างอิงตามสัญญาหลายประเภท ซึ่งจะทำให้เกิดการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต (ระดับของตราสาร) โดยในแต่ละระดับของตราสารจะมีการจัดอันดับสิทธิเรียกร้องซึ่งใช้กำหนดลำดับการจัดสรรกระแสเงินสดของผู้ออกตราสารให้กับตราสารแต่ละระดับ ในกรณีดังกล่าว ผู้ถือตราสารในแต่ละระดับจะมีสิทธิได้รับการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นต่อเมื่อผู้ออกตราสารมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จ่ายให้กับตราสารที่อยู่ระดับที่สูงกว่าก่อนเท่านั้น

ข4.1.21 สำหรับธุรกรรมประเภทดังกล่าว ระดับของตราสารที่กระแสเงินสดมีลักษณะเป็นการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น เฉพาะในกรณีต่อไปนี้

ข4.1.21.1 เงื่อนไขสัญญาสำหรับระดับของตราสารที่ใช้ในการประเมินเพื่อการจัดระดับ (โดยไม่ได้พิจารณาถึงกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่อ้างอิง) ก่อให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น (เช่น อัตราดอกเบี้ยของตราสารในระดับนั้น ไม่ได้อ้างอิงกับดัชนีสินค้าโภคภัณฑ์)

ข4.1.21.2 กลุ่มเครื่องมือทางการเงินอ้างอิงมีลักษณะของกระแสเงินสด ตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ข4.1.23 และ ข4.1.24 และ

ข4.1.21.3 ความเสี่ยงด้านเครดิตจากกลุ่มเครื่องมือทางการเงินอ้างอิงในระดับของตราสารเท่ากับหรือต่ำกว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มเครื่องมือทางการเงินอ้างอิง (เช่น อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตที่ถูกประเมินเพื่อจัดชั้นเท่ากับหรือสูงกว่าอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตที่ถูกใช้กับตราสารที่ลงทุนภายใต้กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน)

ข4.1.22 กิจการจะต้องพิจารณาจนสามารถระบุถึงกลุ่มตราสารอ้างอิงที่ก่อให้เกิดแทนตราสารที่ส่งผ่านกระแสเงินสดและให้กลุ่มของตราสารที่ระบุได้ดังกล่าวเป็นกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินอ้างอิง

ข4.1.23 กลุ่มตราสารอ้างอิงจะต้องประกอบด้วยตราสารหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งตราสารซึ่งมีกระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น

ข4.1.24 กลุ่มของตราสารอ้างอิง อาจประกอบด้วยตราสารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.24.1 ลดความผันผวนของกระแสเงินสดที่ได้รับจากตราสารตามย่อหน้าที่ ข4.1.23 ซึ่งเมื่อรวมกับตราสารในย่อหน้าที่ ข4.1.23 แล้วจะทำให้กระแสเงินสดตามสัญญาเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น (เช่น อัตราดอกเบี้ยสูงสุด หรืออัตราดอกเบี้ยต่ำสุด หรือสัญญาที่ลดความเสี่ยงด้านเครดิตของตราสารในย่อหน้าที่ ข4.1.23 ได้บางส่วนหรือทั้งหมด) หรือ

ข4.1.24.2 ปรับกระแสเงินสดของตราสารในระดับให้สัมพันธ์กับกระแสเงินสดของกลุ่มตราสารอ้างอิงตามย่อหน้าที่ ข4.1.23 อันเนื่องมาจากความแตกต่างเฉพาะในประเด็นต่อไปนี้

ข4.1.24.2.1 อัตราดอกเบี้ยเป็นแบบคงที่หรือลอยตัว

ข4.1.24.2.2 สกุลเงินของกระแสเงินสด รวมถึงเงินเฟ้อบนสกุลเงินดังกล่าว หรือ

ข4.1.24.2.3 ช่วงเวลาของกระแสเงินสด

ข4.1.25 ถ้าตราสารใดในกลุ่มไม่เข้าเงื่อนไขทั้งในย่อหน้าที่ ข4.1.23 หรือย่อหน้าที่ ข4.1.24 จะไม่เข้าเงื่อนไขตามย่อหน้าที่ ข4.1.21.2 ในการประเมินนี้ รายละเอียดตราสารแต่ละตราสารในการวิเคราะห์ตราสารของกลุ่มอาจไม่จำเป็น อย่างไรก็ตาม กิจการต้องใช้ดุลยพินิจและทำการวิเคราะห์อย่างเพียงพอที่จะตัดสินใจว่าตราสารในกลุ่มเข้าตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข4.1.23 ถึง ข4.1.24 หรือไม่ (ดูย่อหน้าที่ ข4.1.18 สำหรับแนวทางทางปฏิบัติของลักษณะกระแสเงินสดตามสัญญาที่มีเฉพาะผลกระทบขั้นต้น)

ข4.1.26 ถ้าผู้ถือไม่สามารถประเมินเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข4.1.21 ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกได้ ระดับของตราสารนั้นจะต้องถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน หากกลุ่มของตราสารอ้างอิงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ในลักษณะที่กลุ่มตราสารดังกล่าว อาจไม่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข4.1.23 ถึง ข4.1.24 ระดับของตราสารนั้นจะไม่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข4.1.21 และต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม ถ้ากลุ่มของตราสารอ้างอิงรวมตราสารหลักประกันเป็นสินทรัพย์ที่ไม่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ ข4.1.23 ถึง ข4.1.24 ความสามารถในการครอบครองสินทรัพย์เหล่านี้อาจจะไม่เข้าข่ายสำหรับบังคับใช้ตามย่อหน้านี้ ถ้ากิจการไม่ทำสัญญาโดยมีความตั้งใจที่จะควบคุมหลักประกัน

ทางเลือกในการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (หมวดที่ 4.1 และ 4.2)

ข4.1.27 ตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.5 และ 4.2.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้อนุญาตให้กิจการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงินหรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงิน (สินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงินหรือทั้งสองประเภท) แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนโดยการการวัดมูลค่าด้วยวิธีนี้ส่งผลให้มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.1.28 การตัดสินใจของกิจการที่จะเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนจะคล้ายกับการเลือกใช้นโยบายการบัญชี (ถึงแม้จะแตกต่างจากการเลือกนโยบายการบัญชีคือไม่จำเป็นต้องนำมาถือปฏิบัติกับธุรกรรมที่คล้ายกันทั้งหมดอย่างต่อเนื่อง) เมื่อกิจการมีทางเลือกตามย่อหน้าที่ 14.2 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด กำหนดว่านโยบายการบัญชีที่เลือกใช้ทำให้งบการเงินให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้และเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้นสำหรับส่วนที่เกี่ยวกับผลกระทบของรายการ เหตุการณ์อื่นหรือสถานการณ์ที่มีต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินการ และกระแสเงินสดของกิจการ เช่น ในกรณีที่กิจการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ย่อหน้าที่ 4.2.2 กล่าวถึงสองกรณีที่จะต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มากขึ้น ดังนั้นในการเลือกดังกล่าวตามย่อหน้าที่ 4.2.2 กิจการจะต้องแสดงให้เห็นถึงการเลือกหรือไม่เลือกตามสถานการณ์ทั้งสองสถานการณ์

การเลือกกำหนดเพื่อขจัดหรือลดการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ

ข4.1.29 การวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน และการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับการจัดประเภทของเครื่องมือทางการเงินและการพิจารณาว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงที่เลือกกำหนดขึ้นหรือไม่ ข้อกำหนดดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องในการวัดมูลค่าและการรับรู้รายการ (บางครั้งอาจอ้างอิงถึงการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี) เช่น หากกิจการไม่เลือกกำหนดให้เครื่องมือทางการเงินแสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน สินทรัพย์ทางการเงินรายการหนึ่งอาจจัดประเภท และวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ในขณะที่หนี้สินอีกรายการหนึ่งที่กิจการพิจารณาว่ามีความเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดังกล่าวต้องวัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย (ซึ่งไม่มีการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม) จากสถานการณ์ดังกล่าว กิจการอาจได้ข้อสรุปว่างบการเงินของกิจการจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้มากกว่าหากทั้งสินทรัพย์และหนี้สินนั้นมีการวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

ข4.1.30 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงกรณีที่เข้าเงื่อนไขที่กำหนดข้างต้น ซึ่งในทุกกรณีกิจการอาจใช้เงื่อนไขข้างต้นในการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนได้หากเป็นไปตามหลักการในย่อหน้าที่ 4.1.5 หรือ 4.2.2.1

ข4.1.30.1 กิจการมีหนี้สินภายใต้สัญญาประกันภัยซึ่งการวัดมูลค่าได้นำข้อมูลในปัจจุบันมาร่วมพิจารณา (ตามที่อนุญาตในย่อหน้าที่ 24 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง สัญญาประกันภัย) และมีสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการพิจารณาว่ามีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งในกรณีดังกล่าวหากกิจการไม่กำหนดให้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนจะถูกวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือราคาทุนตัดจำหน่าย

ข4.1.30.2 กิจการมีสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน หรือทั้งสองประเภทซึ่งมีการร่วมรับความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมในทิศทางตรงข้ามกันและมีแนวโน้มที่จะหักกลบกันในที่สุด อย่างไรก็ตาม มีเพียงเครื่องมือทางการเงินบางประเภทเท่านั้นที่มีการวัดมูลค่าที่มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ได้แก่ อนุพันธ์ หรือที่ถูกจัดประเภทเป็นถือไว้เพื่อค้า) นอกจากนี้ อาจรวมถึงกรณีที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง เช่น ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในเรื่องความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 6.4.1

ข4.1.30.3 กิจการมีสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน หรือทั้งสองประเภทซึ่งมีการร่วมรับความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมในทิศทางตรงข้ามกันและมีแนวโน้มที่จะหักกลบกันในที่สุด และไม่มีสินทรัพย์ทางการเงิน หรือหนี้สินทางการเงินที่จะเข้าเงื่อนไขเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง เนื่องจากไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน นอกจากนี้ การไม่สามารถปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงจะทำให้เกิดความไม่สอดคล้องในการรับรู้รายการกำไรและขาดทุนอย่างมีนัยสำคัญ เช่น กิจการซื้อกลุ่มของเงินให้สินเชื่อโดยการออกหุ้นกู้ที่มีการซื้อขายกันในตลาด โดยที่การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของทั้งสองรายการดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะหักกลบกันได้ นอกจากนี้ หากกิจการมีการซื้อขายหุ้นกู้เป็นประจำ แต่แทบจะไม่มีรายการซื้อขายเงินให้สินเชื่อ การรายงานทั้งเงินให้สินเชื่อและหุ้นกู้ด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนจะช่วยไม่ให้เกิดความไม่สอดคล้องในช่วงเวลาของการรับรู้รายการกำไรและขาดทุนซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการวัดมูลค่ารายการทั้งสองด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและรับรู้กำไรและขาดทุนเมื่อมีการซื้อคืนหุ้นกู้ในแต่ละครั้ง

ข4.1.31 กรณีตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าก่อน ซึ่งมีการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน จะช่วยขจัดหรือลดความไม่สอดคล้องของการวัดมูลค่าหรือการรับรู้รายการได้อย่างมีนัยสำคัญ และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติแล้ว กิจการไม่จำเป็นต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดหรือรับรู้ความไม่สอดคล้องในช่วงเวลาเดียวกัน การเหลื่อมเวลาที่สมเหตุสมผลอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากรายการที่เกิดขึ้นแต่ละรายการได้เลือกกำหนดให้รับรู้มูลค่าเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน และในขณะที่มีการรับรู้มูลค่าเมื่อเริ่มแรกนั้นสามารถคาดการณ์ได้ว่ารายการอื่น ๆ ที่เหลือจะเกิดขึ้น

ข4.1.32 กิจการไม่ควรเลือกกำหนดให้บางส่วนของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่มีความไม่สอดคล้องกันให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน หากการกำหนดดังกล่าวไม่ช่วยขจัดหรือลดความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ และไม่ทำให้เกิด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้มากขึ้น แต่กิจการสามารถเลือกกำหนดให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนกับบางส่วนของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่คล้ายคลึงกันจำนวนหนึ่งได้ หากการกำหนดดังกล่าวช่วยลดความไม่สอดคล้องที่เกิดขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น กิจการมีหนี้สินทางการเงินที่คล้ายคลึงกันจำนวนหนึ่งมูลค่ารวม 100 และมีสินทรัพย์ทางการเงินที่คล้ายคลึงกันจำนวนหนึ่งมูลค่ารวม 50 โดยที่สินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าววัดมูลค่าบนหลักการที่ต่างกัน กิจการอาจต้องการลดความไม่สอดคล้องในการวัดมูลค่าอย่างมีนัยสำคัญด้วยการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทั้งหมด และเพียงบางส่วนของหนี้สิน (เช่น หนี้สินแต่ละรายการที่เมื่อรวมกันมีมูลค่ารวม 45) ให้รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน อย่างไรก็ตาม หากการเลือกกำหนดให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนต้องนำมาถือปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการทั้งจำนวน กิจการในตัวอย่างนี้ต้องเลือกกำหนดหนี้สินรายการหนึ่งหรือหลายรายการให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนทั้งจำนวน โดยไม่สามารถเลือกกำหนดการวัดมูลค่าดังกล่าวเฉพาะกับส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่งของหนี้สินแต่ละรายการนั้น (เช่น การเปลี่ยนแปลงสำหรับมูลค่าเฉพาะที่เกิดจากความเสี่ยงประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง) หรือเฉพาะกับสัดส่วนใดสัดส่วนหนึ่ง (ร้อยละ) ของหนี้สินแต่ละรายการ

กลุ่มของหนี้สินทางการเงิน หรือสินทรัพย์ทางการเงิน และหนี้สินทางการเงินถูกจัดการและประเมินผลบนพื้นฐานของมูลค่ายุติธรรม

ข4.1.33 กิจการอาจบริหารจัดการกลุ่มหนี้สินทางการเงิน หรือทั้งสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน และประเมินผลการบริหารตามลักษณะของการวัดมูลค่ากลุ่มของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ซึ่งทำให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้น ประเด็นที่สำคัญคือการพิจารณาแนวทางที่กิจการใช้ในการบริหารและประเมินผลการบริหาร แทนการมุ่งเน้นการพิจารณาลักษณะของเครื่องมือทางการเงินนั้น

ข4.1.34 ตัวอย่างเช่น กิจการอาจใช้เงื่อนไขข้างต้นในการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินแสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนได้หากเป็นไปตามหลักการในย่อหน้าที่ 4.2.2.2 และกิจการมีสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน ซึ่งมีการร่วมรับความเสี่ยงตั้งแต่หนึ่งประเภทขึ้นไป และความเสี่ยงดังกล่าวถูกบริหารและประเมินผลบนพื้นฐานของมูลค่ายุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในนโยบายการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น กิจการออกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ซับซ้อน ซึ่งประกอบไปด้วยอนุพันธ์แฝงหลายประเภทและมีการบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นบนหลักการของมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เครื่องมือทางการเงินทั้งที่เป็นอนุพันธ์และไม่ใช่อนุพันธ์

ข4.1.35 ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้น เงื่อนไขนี้ขึ้นอยู่กับแนวทางที่กิจการบริหารจัดการและประเมินมูลค่ากลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่กำลังพิจารณา ดังนั้น (ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในเรื่องการเลือก

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กำหนดการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก) กิจการซึ่งเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินแสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนภายใต้เงื่อนไขข้อนี้ ก็จะเลือกกำหนดหนี้สินทางการเงินทุกประเภทที่มีคุณสมบัติซึ่งมีการบริหารและประเมินมูลค่าร่วมกัน

ข4.1.36 เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกลยุทธ์ของกิจการไม่จำเป็นต้องจัดทำอย่างครอบคลุม แต่ควรเพียงพอสำหรับการแสดงให้เห็นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.2.2.2 เอกสารดังกล่าวไม่ต้องจัดทำสำหรับเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ โดยอาจจัดทำเป็นกลุ่มได้ เช่น หากระบบในการบริหารแผนกงานหนึ่ง ๆ ได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสำคัญของกิจการแล้ว สามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการประเมินผลการบริหารแผนกงานอยู่บนหลักการนี้ กิจการไม่จำเป็นต้องจัดทำเอกสารใดเพิ่มเติมเพื่อแสดงว่าเป็นไปตามเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.2.2.2 อีก

อนุพันธ์แฝง (หมวดที่ 4.3)

ข4.3.1 เมื่อกิจการเข้าเป็นคู่สัญญาของสัญญาแบบผสมที่สัญญาหลักไม่ได้เป็นสินทรัพย์ที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ย่อหน้าที่ 4.3.3 กำหนดให้กิจการต้องระบุอนุพันธ์แฝงนั้น และประเมินว่าจำเป็นต้องแยกแสดงจากสัญญาหลักหรือไม่ ในกรณีที่จำเป็นต้องแยกแสดงจากสัญญาหลัก กิจการต้องวัดมูลค่าอนุพันธ์ด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกและวัดมูลค่าภายหลังด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

ข4.3.2 หากสัญญาหลักไม่มีการระบุหรือกำหนดวันครบกำหนดไว้ล่วงหน้า และแสดงถึงส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ ลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยง (ของสัญญาหลัก) คือลักษณะของตราสารทุน และอนุพันธ์แฝงจำเป็นต้องมีลักษณะของส่วนได้เสียที่สัมพันธ์กับกิจการเดียวกันจึงจะพิจารณาได้ว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด หากสัญญาหลักไม่ใช่ตราสารทุนและมีลักษณะตามคำนิยามของเครื่องมือทางการเงิน ดังนั้น ลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยง (ของสัญญาหลัก) คือลักษณะของตราสารหนี้

ข4.3.3 อนุพันธ์แฝงประเภทที่ไม่ใช่สิทธิเลือก (เช่น อนุพันธ์แฝงที่เป็นสัญญาฟอร์เวิร์ด หรือสัญญาแลกเปลี่ยน) จะถูกแยกออกจากสัญญาหลักโดยพิจารณาจากเงื่อนไขที่ระบุไว้ชัดเจนหรือโดยนัย เพื่อที่จะส่งผลให้อนุพันธ์แฝงดังกล่าวมีมูลค่ายุติธรรมเท่ากับศูนย์ ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ส่วนอนุพันธ์แฝงประเภทสิทธิเลือก (เช่น อนุพันธ์แฝงที่เป็นสิทธิเลือกที่จะขาย สิทธิเลือกที่จะซื้อ มูลค่าสูงสุด มูลค่าต่ำสุด หรือ สิทธิที่จะแลกเปลี่ยน) จะถูกแยกออกจากสัญญาหลักโดยพิจารณาจากเงื่อนไขของส่วนที่เป็นสิทธิเลือก มูลค่าของสัญญาหลักที่แสดงในบัญชีเมื่อเริ่มแรก คือ ส่วนที่เหลือหลังจากแยกอนุพันธ์แฝงออกไปแล้ว

ข4.3.4 โดยทั่วไปอนุพันธ์แฝงหลายประเภทที่แฝงอยู่ในสัญญาแบบผสมรายการเดียวกันจะถูกพิจารณาว่าเป็นอนุพันธ์แฝงแบบผสมหนึ่งรายการ อย่างไรก็ตาม อนุพันธ์แฝงที่ถูกจัดประเภทเป็นทุน (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน) จะถูก

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

บันทึกบัญชีแยกต่างหากจากอนุพันธ์แฝงที่ถูกจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สิน นอกจากนั้น หากสัญญาแบบผสมที่ประกอบด้วยอนุพันธ์แฝงมากกว่าหนึ่งประเภท และอนุพันธ์แฝงเหล่านั้นสัมพันธ์กับฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่แตกต่างกัน และสามารถแยกจากกันได้ทันที และเป็นอิสระต่อกัน อนุพันธ์แฝงเหล่านี้จะถูกบันทึกบัญชีแยกจากกัน

ข4.3.5 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงถึงลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยงของอนุพันธ์แฝงที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก (ย่อหน้าที่ 4.3.3.1) ตามตัวอย่างต่อไปนี้สมมติว่าอนุพันธ์แฝงมีลักษณะตามข้อกำหนดที่ระบุในย่อหน้าที่ 4.3.3.2 และ 4.3.3.3 โดยกิจการต้องบันทึกบัญชีอนุพันธ์แฝงแยกต่างหากจากสัญญาหลัก

ข4.3.5.1 สัญญาสิทธิที่จะขาย ที่แฝงอยู่ในเครื่องมือทางการเงินที่ทำให้ผู้ถือมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ออกซื้อคืนเครื่องมือทางการเงินด้วยเงินสดหรือสินทรัพย์อื่น ที่ผันแปรตามการเปลี่ยนแปลงในราคาหรือดัชนีของหุ้นหรือสินค้าโภคภัณฑ์ จะถือว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก

ข4.3.5.2 สิทธิหรือข้อกำหนดโดยอัตโนมัติที่จะขยายระยะเวลาครบกำหนดที่เหลืออยู่ของตราสารหนี้ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก เว้นแต่จะมีการปรับอัตราดอกเบี้ยให้เป็นอัตราตลาดปัจจุบันในช่วงที่มีการขยายระยะเวลา หากกิจการออกตราสารหนี้และผู้ถือตราสารหนี้ดังกล่าวมีการขายสิทธิเลือกที่จะซื้อตราสารหนี้ดังกล่าวให้กับบุคคลที่สาม ผู้ออกจะพิจารณาว่าสิทธิเลือกที่จะซื้อดังกล่าวเป็นการขยายระยะเวลาครบกำหนดของตราสารหนี้ ถ้าผู้ออกมีส่วนร่วมหรืออำนวยความสะดวกในการขายตราสารหนี้ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้สิทธิเลือกที่จะซื้อนั้น

ข4.3.5.3 ตราสารหนี้หรือสัญญาประกันภัยที่เป็นสัญญาหลัก ซึ่งการจ่ายเงินต้นหรือดอกเบี้ยสัมพันธ์กับดัชนีตราสารทุนที่แฝงอยู่ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก เนื่องจากความเสี่ยงของสัญญาหลักและอนุพันธ์แฝงไม่คล้ายคลึงกัน

ข4.3.5.4 ตราสารหนี้หรือสัญญาประกันภัยที่เป็นสัญญาหลัก ซึ่งการจ่ายเงินต้นหรือดอกเบี้ยสัมพันธ์กับดัชนีสินค้าโภคภัณฑ์ที่แฝงอยู่ ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก เนื่องจากความเสี่ยงของสัญญาหลักและอนุพันธ์แฝงไม่คล้ายคลึงกัน

ข4.3.5.5 สัญญาสิทธิที่จะซื้อ สัญญาสิทธิที่จะขาย สิทธิชำระเงินก่อนครบกำหนด ที่แฝงอยู่ในตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลักหรือสัญญาประกันภัย ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก เว้นแต่

ข4.3.5.5.1 ราคาใช้สิทธิจะเท่ากับราคาทุนตัดจำหน่ายโดยประมาณของตราสารหนี้ในวันที่มีการใช้สิทธิแต่ละครั้งหรือมูลค่าตามบัญชีของสัญญาประกันภัยหลัก หรือ

ข4.3.5.5.2 ราคาใช้สิทธิของสิทธิชำระเงินก่อนครบกำหนดสามารถคืนเงินให้แก่ผู้ให้กู้เป็นจำนวนเงินเท่ากับมูลค่าปัจจุบันโดยประมาณของดอกเบี้ยที่สูญเสียไปจากระยะเวลาที่เหลือของสัญญาหลัก ดอกเบี้ย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่สูญเสียไปเท่ากับเงินต้นที่จ่ายคืนก่อนครบกำหนดคูณด้วยความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ย ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยคือส่วนเกินของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของสัญญาหลักกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่กิจการจะได้รับ ณ วันที่ชำระเงินก่อนครบกำหนด ถ้านำกลับไปลงทุนใหม่ในสัญญาที่คล้ายคลึงกันสำหรับระยะเวลาที่เหลือของสัญญาหลัก

การประเมินว่าสัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือสัญญาสิทธิที่จะขายมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลักหรือไม่ จะถูกพิจารณาก่อนที่จะมีการแยกองค์ประกอบที่เป็นทุน ภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

ข4.3.5.6 อนุพันธ์ด้านเครดิต ที่แฝงอยู่ในตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลักและอนุญาตให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง (“ผู้รับผลประโยชน์”) โอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงเฉพาะรายการ ซึ่งอาจไม่มีความเป็นเจ้าของไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (“ผู้ค้ำประกัน”) และถือว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก อนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าวอนุญาตให้ผู้ค้ำประกันรับโอนความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์อ้างอิง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของสินทรัพย์นั้นโดยตรง

ข4.3.6 ตัวอย่างของสัญญาแบบผสม ได้แก่ เครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิผู้ถือในการขายเครื่องมือทางการเงินคืนให้แก่ผู้ออก โดยแลกกับเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นที่ผันแปรตามการเปลี่ยนแปลงของดัชนีตราสารทุนหรือดัชนีสินค้าโภคภัณฑ์ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลง (“เครื่องมือทางการเงินที่มีสิทธิขายคืน”) เว้นแต่ผู้ออกจะเลือกกำหนดในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกให้เครื่องมือทางการเงินที่มีสิทธิขายคืนเป็นหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน โดยเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวจะถูกกำหนดให้แยกอนุพันธ์แฝงออกมา (เช่น การจ่ายเงินต้นตามดัชนี) ตามย่อหน้าที่ 4.3.3 เนื่องจากสัญญาหลักคือตราสารหนี้ภายใต้ย่อหน้าที่ ข4.3.2 และการจ่ายเงินต้นตามดัชนีไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก ภายใต้ย่อหน้าที่ ข4.3.5.1 ทั้งนี้ เนื่องจากการจ่ายคืนเงินต้นสามารถเพิ่มขึ้นและลดลง จึงถือว่าอนุพันธ์แฝงเป็นอนุพันธ์ประเภทที่ไม่ให้สิทธิเลือกที่จะซื้อหรือจะขาย โดยมูลค่าของอนุพันธ์แฝงดังกล่าวจะถูกกำหนดตามตัวแปรอ้างอิง

ข4.3.7 ในกรณีของเครื่องมือทางการเงินที่ให้สิทธิขายคืน ซึ่งสามารถขายคืนได้ตลอดเวลา โดยได้รับเงินสดในจำนวนเท่ากับสัดส่วนที่ถืออยู่ในมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของกิจการ (เช่น หน่วยลงทุนในกองทุนเปิด หรือ กรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุน) การแยกอนุพันธ์แฝงและบันทึกบัญชีสำหรับแต่ละองค์ประกอบ ทำให้ทราบมูลค่าไถ่ถอนของสัญญาแบบผสม ซึ่งต้องชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หากผู้ถือใช้สิทธิในการขายเครื่องมือทางการเงินนั้นคืนให้กับผู้ออก

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.3.8 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงถึงลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยงของอนุพันธ์แฝงที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลักษณะเชิงเศรษฐกิจและความเสี่ยงของสัญญาหลัก ในตัวอย่างเหล่านี้ กิจการไม่ต้องบันทึกบัญชีอนุพันธ์แฝงแยกต่างหากจากสัญญาหลัก

ข4.3.8.1 อนุพันธ์แฝงซึ่งตัวแปรอ้างอิง คืออัตราดอกเบี้ยหรือดัชนีอัตราดอกเบี้ยซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินของดอกเบี้ยที่จะมีการจ่ายหรือที่จะได้รับจากสัญญาหลักที่เป็นสัญญาหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยหรือสัญญาประกันภัย ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก เว้นแต่ สัญญาแบบผสมที่สามารถจ่ายชำระด้วยวิธีการที่ทำให้ผู้ถือไม่ได้รับเงินลงทุนเกือบทั้งหมดคืน หรืออนุพันธ์แฝงสามารถเพิ่มอัตราผลตอบแทนเมื่อเริ่มต้นจากสัญญาหลักให้แก่ผู้ถือได้อย่างน้อยสองเท่า และส่งผลให้ได้รับอัตราผลตอบแทนอย่างน้อยสองเท่าจากอัตราผลตอบแทนตลาดสำหรับสัญญาที่มีเงื่อนไขเหมือนกับสัญญาหลัก

ข4.3.8.2 อัตราต่ำสุดหรืออัตราสูงสุดที่แฝงอยู่ในอัตราดอกเบี้ยของสัญญาหนี้สินหรือสัญญาประกันภัย ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก หากอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้เท่ากับหรือสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาด และอัตราต่ำสุดที่กำหนดไว้เท่ากับหรือต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดในขณะที่มีการออกสัญญานั้น และอัตราสูงสุดหรืออัตราต่ำสุดนั้นไม่ได้เป็นการปรับมูลค่าทางการเงินเมื่อเปรียบเทียบกับสัญญาหลัก ในทำนองเดียวกัน เงื่อนไขที่ประกอบอยู่ในสัญญาซื้อหรือขายสินทรัพย์ (เช่น สินค้าโภคภัณฑ์) ที่กำหนดอัตราสูงสุดและอัตราต่ำสุดของราคาที่จะจ่ายหรือได้รับสำหรับสินทรัพย์นั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลักหากทั้งอัตราสูงสุดและอัตราต่ำสุดอยู่ในฐานะขาดทุน ณ วันเริ่มต้นและไม่ได้มีผลในการปรับมูลค่าทางการเงิน

ข4.3.8.3 อนุพันธ์แฝงประเภทอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งทำให้การจ่ายเงินต้นหรือดอกเบี้ยถูกกำหนดเป็นเงินตราต่างประเทศและแฝงอยู่ในตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก (เช่น หุ้นกู้ที่มีสองอัตราแลกเปลี่ยน (dual currency bond)) ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับตราสารหนี้ที่เป็นสัญญาหลัก อนุพันธ์ดังกล่าวไม่ถูกแยกออกจากสัญญาหลัก เนื่องจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ กำหนดให้กำไรและขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของรายการที่เป็นตัวเงินต้องถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

ข4.3.8.4 อนุพันธ์แฝงประเภทอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งแฝงอยู่ในสัญญาหลักซึ่งเป็นสัญญาประกันภัย หรือไม่ใช่เครื่องมือทางการเงิน (เช่น สัญญาซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินซึ่งราคาของรายการถูกกำหนดเป็นเงินตราต่างประเทศ) ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก ถ้าไม่มีการปรับมูลค่าทางการเงิน ไม่มีลักษณะของสิทธิเลือก และกำหนดให้การจ่ายเงินทำในสกุลเงินใดสกุลเงินหนึ่งต่อไปนี้

ข4.3.8.4.1 สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของคู่สัญญาใด ๆ ในสัญญานั้น

ข4.3.8.4.2 สกุลเงินซึ่งราคาของสินค้าหรือบริการที่จะได้รับมาหรือที่จะต้องส่งมอบถูกกำหนดเป็นปกติในการค้าทั่วโลก (เช่น สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐสำหรับรายการซื้อขายน้ำมันดิบ)

ข4.3.8.4.3 สกุลเงินซึ่งใช้โดยทั่วไปในสัญญาซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจซึ่งรายการนั้นเกิดขึ้น (เช่น สกุลเงินที่มีความมั่นคงและมีสภาพคล่อง ซึ่งใช้โดยทั่วไปในธุรกิจของท้องถิ่นหรือการค้าทั่วโลก)

ข4.3.8.5 สิทธิที่จะชำระเงินก่อนครบกำหนดที่แฝงอยู่ในส่วนที่เป็นดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว หรือ ส่วนที่เป็นเงินต้นเพียงอย่างเดียว ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก ถ้าหากว่าสัญญาหลัก

ข4.3.8.5.1 แรกเริ่มเกิดขึ้นจากการแยกสิทธิที่จะรับกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งโดยตนเองไม่มีอนุพันธ์แฝง และ

ข4.3.8.5.2 ไม่มีเงื่อนไขใดที่ไม่ได้แสดงอยู่ในสัญญาหนี้สินเดิมที่เป็นสัญญาหลัก

ข4.3.8.6 อนุพันธ์แฝงในสัญญาเช่าที่เป็นสัญญาหลัก ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลัก หากอนุพันธ์แฝงคือ

ข4.3.8.6.1 ดัชนีที่เกี่ยวข้องกับเงินเฟ้อ เช่น ดัชนีการจ่ายค่าเช่าต่อดัชนีราคาผู้บริโภค (ถ้าหากว่าสัญญาเช่านั้นไม่มีการปรับมูลค่าทางการเงินและดัชนีมีความสัมพันธ์กับเงินเฟ้อในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของกิจการ)

ข4.3.8.6.2 ค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้นที่มีเงื่อนไขอ้างอิงกับการขายที่เกี่ยวข้อง หรือ

ข4.3.8.6.3 ค่าเช่าที่อาจเกิดขึ้นที่มีเงื่อนไขอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยผันแปร

ข4.3.8.7 กรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุน ที่แฝงอยู่ในเครื่องมือทางการเงินหลักหรือสัญญาประกันภัยที่เป็นสัญญาหลักจะถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสัญญาหลักดังกล่าว หากการจ่ายเงินถูกกำหนดในรูปของหน่วยลงทุนที่สะท้อนมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ในกองทุน ลักษณะของกรมธรรม์ประกันชีวิตควบการลงทุนเป็นเงื่อนไขตามสัญญาที่กำหนดการจ่ายเงินชำระเงินในรูปของหน่วยของเงินลงทุนในกองทุนทั้งภายในและภายนอก

ข4.3.8.8 อนุพันธ์ที่แฝงอยู่ในสัญญาประกันภัยจะถือว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสัญญาประกันภัยซึ่งเป็นสัญญาหลัก หากอนุพันธ์แฝงและสัญญาประกันภัยที่เป็นสัญญาหลักมีความเกี่ยวข้องกันจนทำให้กิจการไม่สามารถวัดมูลค่าของอนุพันธ์แฝงแยกต่างหากได้ (กล่าวคือ ไม่สามารถวัดมูลค่า โดยไม่พิจารณาควบคู่ไปกับสัญญาหลักได้)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ตราสารที่มีอนุพันธ์แฝง

ข4.3.9 ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ข4.3.1 เมื่อกิจการเข้าเป็นคู่สัญญาของสัญญาแบบผสมที่สัญญาหลักไม่ได้เป็นสินทรัพย์ที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ และมีอนุพันธ์แฝงหนึ่งรายการหรือมากกว่า ย่อหน้าที่ 4.3.3 กำหนดให้กิจการต้องระบุอนุพันธ์แฝงนั้น และประเมินว่าจำเป็นต้องแยกแสดงจากสัญญาหลักหรือไม่ ในกรณีที่จำเป็นต้องแยกแสดงจากสัญญาหลัก กิจการต้องวัดมูลค่าอนุพันธ์ด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกและวัดมูลค่าภายหลัง ข้อกำหนดนี้อาจจะทำให้การวัดมูลค่าซับซ้อนยิ่งขึ้นหรือมีความน่าเชื่อถือน้อยลงกว่าการวัดมูลค่าตราสารทั้งหมดด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ด้วยเหตุผลดังกล่าว มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้จึงอนุญาตให้สามารถเลือกกำหนดให้สัญญาแบบผสมทั้งหมดวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

ข4.3.10 ข้อกำหนดดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติได้ แม้ว่าย่อหน้าที่ 4.3.3 จะกำหนดให้ต้องแยกอนุพันธ์แฝงจากสัญญาหลัก หรือห้ามไม่ให้แยกจากสัญญาหลัก อย่างไรก็ตาม ย่อหน้าที่ 4.3.5 อาจไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเลือกกำหนดให้สัญญาแบบผสมแสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.3.5.1 และ 4.3.5.2 เนื่องจากไม่ได้ลดความซับซ้อนหรือช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือ

การประเมินอนุพันธ์แฝงใหม่

ข4.3.11 ตามย่อหน้าที่ 4.3.3 กิจการจะต้องประเมินว่าจำเป็นต้องแยกอนุพันธ์แฝงจากสัญญาหลักหรือไม่และบันทึกเป็นอนุพันธ์เมื่อกิจการเข้าเป็นคู่สัญญาในครั้งแรก โดยห้ามประเมินใหม่ในภายหลังเว้นแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาซึ่งทำให้กระแสเงินสดเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ นอกเหนือจากที่สัญญากำหนดไว้ให้มีการประเมินใหม่ กิจการต้องกำหนดว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยพิจารณาจากกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้ในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับอนุพันธ์แฝง สัญญาหลักหรือทั้งสัญญาหลักและอนุพันธ์แฝงว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตที่เคยกำหนดไว้ในสัญญาหรือไม่

ข4.3.12 ย่อหน้าที่ ข4.3.11 ไม่ใช้กับอนุพันธ์แฝงที่รวมอยู่ในสัญญาที่ได้มาจาก

ข4.3.12.1 การรวมธุรกิจ (ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง *การรวมธุรกิจ*)

ข4.3.12.2 การรวมกันของกิจการหรือการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันตามที่อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ ข1 ถึง ข4 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ หรือ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.3.12.3 การก่อตั้งการร่วมค้าตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 เรื่อง *การร่วมการงาน* หรือการประเมินความเป็นไปได้ ณ วันที่ได้มาซึ่งกิจการ[2]

การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน (หมวดที่ 4.4)

การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน

ข4.4.1 ย่อหน้าที่ 4.4.1 กำหนดให้กิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน หากโมเดลธุรกิจในการจัดการสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคาดว่าจะไม่เกิดขึ้นบ่อย ผู้บริหารระดับสูงของกิจการกำหนดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของกิจการและสามารถพิสูจน์แก่บุคคลภายนอกได้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในโมเดลธุรกิจของกิจการจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อกิจการเริ่มต้นหรือสิ้นสุดสภาพในการดำเนินกิจกรรมที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของกิจการ เช่น เมื่อกิจการซื้อ จำหน่ายหรือยกเลิกกลุ่มธุรกิจ ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงในโมเดลธุรกิจรวมถึงรายการต่อไปนี้

ข4.4.1.1 กิจการที่มีกลุ่มสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ที่ถือไว้เพื่อขายในระยะสั้น กิจการซื้อบริษัทที่บริหารสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์และมีโมเดลธุรกิจที่ถือเงินให้สินเชื่อเพื่อเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา กลุ่มสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์จะไม่ใช่การถือไว้เพื่อขายอีกต่อไป และต้องจัดการกลุ่มสินเชื่อดังกล่าวรวมกับการซื้อสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์และถือทั้งหมดไว้เพื่อเก็บกระแสเงินสดตามสัญญา

ข4.4.1.2 บริษัทให้บริการทางการเงินตัดสินใจยกเลิกธุรกิจสินเชื่อที่อยู่อาศัยรายย่อย ธุรกิจนั้นไม่นับเป็นธุรกิจใหม่อีกต่อไป และบริษัทให้บริการทางการเงินดังกล่าวเริ่มทำการตลาดสำหรับกลุ่มสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อขาย

ข4.4.2 การเปลี่ยนแปลงในวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการจะถูกกระทบก่อนวันที่จัดประเภทรายการใหม่ เช่น ถ้าบริษัทให้บริการทางการเงินแห่งหนึ่งตัดสินใจในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ เพื่อยกเลิกธุรกิจสินเชื่อที่อยู่อาศัยรายย่อย ดังนั้น จะต้องจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด ณ วันที่ 1 เมษายน (ซึ่งคือวันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีถัดไปของกิจการ) กิจการจะไม่ต้องรับธุรกิจสินเชื่อที่อยู่อาศัยรายย่อยใหม่ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สอดคล้องกับโมเดลธุรกิจเดิมหลังวันที่ 15 กุมภาพันธ์

ข4.4.3 ข้อต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโมเดลธุรกิจ

ข4.4.3.1 การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ทางการเงินโดยเฉพาะ (แม้ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพตลาดอย่างมีนัยสำคัญ)

ข4.4.3.2 ไม่มีตลาดเฉพาะเป็นการชั่วคราวสำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน

[2] มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ การได้มาซึ่งสัญญาที่มีอนุพันธ์แฝง อันเนื่องมาจากการรวมธุรกิจ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข4.4.3.3 การโอนสินทรัพย์ทางการเงินระหว่างส่วนต่าง ๆ ของกิจการที่มีโมเดลธุรกิจแตกต่างกัน

การวัดมูลค่า (บทที่ 5)

การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก (หมวดที่ 5.1)

ข5.1.1 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก โดยทั่วไปคือราคาของรายการ (เช่น มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ให้ไปหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ดูย่อหน้าที่ ข5.1.2ก และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม) อย่างไรก็ตาม หากสิ่งตอบแทนที่ให้ไปหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับมีมากกว่าเครื่องมือทางการเงิน กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ตัวอย่างเช่น มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมระยะยาวหรือลูกหนี้ที่ไม่มีดอกเบี้ยสามารถวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับในอนาคตทั้งหมดคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตลาดของเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน (มีสกุลเงิน เงื่อนไขการกู้ยืม อัตราดอกเบี้ย และปัจจัยอื่นที่คล้ายคลึงกัน) ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตระดับเดียวกัน เงินให้กู้ยืมส่วนที่เพิ่มขึ้น คือค่าใช้จ่ายหรือการลดลงของรายได้ เว้นแต่เงินให้กู้ยืมนั้นเข้าเงื่อนไขการรับรู้เป็นสินทรัพย์ประเภทอื่น

ข5.1.2 หากกิจการให้กู้ยืมเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยไม่เป็นไปตามอัตราตลาด (เช่น อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยตลาดสำหรับเงินให้กู้ยืมที่คล้ายคลึงกันเป็นร้อยละ 8) และได้รับค่าธรรมเนียมเริ่มแรกเป็นการชดเชย กิจการต้องรับรู้เงินให้กู้ยืมดังกล่าวด้วยมูลค่ายุติธรรมซึ่งสุทธิจากค่าธรรมเนียมที่ได้รับ

ข5.1.2ก หลักฐานที่ดีที่สุดสำหรับมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก โดยทั่วไปคือราคาของรายการ (เช่น มูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ให้ไปหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม) หากกิจการกำหนดว่ามูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกแตกต่างจากราคาของรายการดังที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 5.1.1ก กิจการต้องบันทึกเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวตามวิธีต่อไปนี้

ข5.1.2ก.1 วัดมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 5.1.1 หากมูลค่ายุติธรรมได้มาจากราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน (เช่น ข้อมูลระดับ 1) หรือได้จากเทคนิคการประเมินมูลค่าที่ใช้ข้อมูลที่สังเกตได้จากตลาด กิจการต้องรับรู้ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก และราคาของรายการเป็นผลกำไรหรือขาดทุน

ข5.1.2ก.2 ในกรณีอื่น ๆ ให้วัดมูลค่าตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 5.1.1 โดยปรับปรุงส่วนต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก และราคาของรายการภายหลังการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก กิจการต้องรับรู้ผลต่างรอการตัดบัญชีเป็น

กำไรหรือขาดทุนได้เฉพาะส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัย (รวมถึงปัจจัยด้านเวลา) ซึ่งผู้ร่วมตลาดนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน

การวัดมูลค่าภายหลัง (หมวดที่ 5.2 และ 5.3)

ข5.2.1 หากเครื่องมือทางการเงินที่บันทึกเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน แล้วมูลค่ายุติธรรมลดลงต่ำกว่าศูนย์ เครื่องมือทางการเงินดังกล่าวถือเป็นหนี้สินทางการเงินที่ต้องวัดมูลค่าตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.2.1 อย่างไรก็ตาม หากสัญญาแบบผสมซึ่งสัญญาหลักเป็นสินทรัพย์ตามขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ สัญญาแบบผสมดังกล่าวจะถูกวัดมูลค่าตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.3.2

ข5.2.2 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการบันทึกบัญชีสำหรับต้นทุนการทำรายการสำหรับการวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรก และการวัดมูลค่าภายหลังของสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมโดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5 หรือ 4.1.2ก กิจการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินที่ราคา 100 บวกด้วยค่านายหน้าในการซื้อ 2 ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก กิจการจะรับรู้สินทรัพย์ที่ 102 วันถัดมาเป็นวันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงาน ซึ่งราคาตลาดของสินทรัพย์เป็น 100 หากมีการขายสินทรัพย์ต้องจ่ายค่านายหน้า 3 ณ วันดังกล่าว กิจการต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ที่ 100 (โดยไม่ต้องคำนึงถึงค่านายหน้าในการขาย) และรับรู้ขาดทุน 2 ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หากสินทรัพย์ทางการเงินวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 4.1.2ก ต้นทุนการทำรายการจะถูกตัดจำหน่ายไปยังกำไรหรือขาดทุนโดยใช้วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง

ข5.2.2ก การวัดมูลค่าภายหลังของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน และการรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนในภายหลังตามที่อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ ข5.1.2ก จะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

การลงทุนในตราสารทุนและสัญญาที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุน

ข5.2.3 การลงทุนในตราสารทุนและสัญญาที่เกี่ยวข้องกับตราสารดังกล่าว ทั้งหมดต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม อย่างไรก็ดี ในสถานการณ์ที่จำกัดราคาทุนอาจเป็นมูลค่าที่เหมาะสมในการประเมินมูลค่ายุติธรรม เช่นในกรณีที่ไม่มีข้อมูลปัจจุบันมากพอที่จะวัดมูลค่ายุติธรรม หรือในกรณีที่มีช่วงข้อมูลของมูลค่ายุติธรรมที่กว้างและราคาทุนแสดงถึงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณที่ดีที่สุดของช่วงข้อมูลดังกล่าว

ข5.2.4 ข้อบ่งชี้ว่าราคาทุนอาจมิใช่มูลค่ายุติธรรมโดยประมาณ ได้แก่

ข5.2.4.1 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในผลการดำเนินงานของกิจการที่ไปลงทุนเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณ แผนงาน หรือเป้าหมายในการดำเนินงาน

ข5.2.4.2 การเปลี่ยนแปลงของการคาดการณ์ว่าเป้าหมายการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์เชิงเทคนิคของกิจการที่ไปลงทุนจะเป็นไปตามเป้าหมาย

ข5.2.4.3 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในตลาดที่เกี่ยวกับเงินทุนของกิจการที่ไปลงทุน ผลิตภัณฑ์ หรือ ความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ของกิจการที่ไปลงทุน

ข5.2.4.4 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของเศรษฐกิจโลก หรือสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจที่กิจการที่ลงทุนประกอบกิจการอยู่

ข5.2.4.5 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในผลการดำเนินงานของกิจการอื่นที่สามารถเทียบเคียงกันได้ หรือการประเมินมูลค่าที่คาดการณ์จากตลาดโดยรวม

ข5.2.4.6 ปัจจัยภายในของกิจการที่ไปลงทุน เช่น การทุจริต ความขัดแย้งทางธุรกิจ การฟ้องร้องดำเนินคดี การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือกลยุทธ์ของกิจการ

ข5.2.4.7 หลักฐานการทำธุรกรรมกับภายนอกเกี่ยวกับเงินทุนของกิจการที่ลงทุน ทั้งจากกิจการที่ลงทุนเอง (เช่น การออกตราสารทุนใหม่) หรือจากการโอนตราสารทุนระหว่างบุคคลที่สาม

ข5.2.5 เนื่องจากข้อบ่งชี้ในย่อหน้าที่ ข5.2.4 มิได้ครอบคลุมข้อบ่งชี้ทุกกรณี ดังนั้น กิจการต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและการดำเนินการของกิจการที่ลงทุน ซึ่งได้รับหลังจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หากปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวบ่งชี้ว่าราคาทุนอาจมิใช่มูลค่ายุติธรรมโดยประมาณ กิจการต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

ข5.2.6 ราคาทุนไม่อาจเป็นมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณที่ดีที่สุด หากลงทุนในตราสารทุนที่มีราคาเสนอซื้อขาย (หรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่มีราคาเสนอซื้อขาย)

การวัดมูลค่าราคาทุนตัดจำหน่าย (หมวดที่ 5.4)

วิธีดอกเบี้ยที่แท้จริง

ข5.4.1 ในการนำวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงมาถือปฏิบัติ ให้กิจการระบุค่าธรรมเนียมที่เป็นองค์ประกอบของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงิน แม้ว่าคำที่ใช้เรียกค่าธรรมเนียมสำหรับการให้บริการทางการเงินดังกล่าวอาจไม่ได้แสดงถึงลักษณะและเนื้อหาของการให้บริการ ค่าธรรมเนียมที่เป็นองค์ประกอบของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินถือเป็นรายการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง เว้นแต่ในกรณีที่เครื่องมือทางการเงินนั้นวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมโดยรับรู้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในกำไรหรือขาดทุน ในกรณีเหล่านี้ ค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นจะรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่าย ของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก

ข5.4.2 ค่าธรรมเนียมที่เป็นองค์ประกอบของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินประกอบด้วย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.4.2.1 ค่าธรรมเนียมในการทำรายการที่กิจการได้รับจากการก่อให้เกิดหรือการได้มาซึ่งสินทรัพย์ทางการเงิน ค่าธรรมเนียมดังกล่าวอาจรวมถึงค่าตอบแทนในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การประเมินสถานะทางการเงินของผู้กู้ การประเมินและการบันทึกสัญญาการค้ำประกัน การวางหลักประกัน และการจัดเตรียมหลักประกันอื่น ๆ การเจรจาต่อรองเงื่อนไขของเครื่องมือทางการเงิน การจัดเตรียมและดำเนินการทางเอกสาร และการปิดธุรกรรม ค่าธรรมเนียมเหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว

ข5.4.2.2 ค่าธรรมเนียมที่กิจการได้รับจากการให้สินเชื่อ เมื่อภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อดังกล่าวไม่ได้ถูกวัดมูลค่าตามย่อหน้าที่ 4.2.1.1 และมีความเป็นไปได้ที่กิจการจะให้สินเชื่อในที่สุด ค่าธรรมเนียมเหล่านี้เป็นค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือทางการเงิน ถ้าภาระผูกพันสิ้นสุดลงโดยไม่มีการให้สินเชื่อ กิจการต้องรับรู้ค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นรายได้เมื่อภาระผูกพันสิ้นสุด

ข5.4.2.3 ค่าธรรมเนียมที่กิจการจ่ายไปสำหรับการออกหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ค่าธรรมเนียมเหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกหนี้สินทางการเงิน ให้กิจการแยกค่าธรรมเนียมและต้นทุนที่เป็นองค์ประกอบของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสำหรับหนี้สินทางการเงินออกจากค่าธรรมเนียมและต้นทุนการทำรายการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการให้บริการ เช่น การบริการจัดการการลงทุน

ข5.4.3 ค่าธรรมเนียมที่ไม่ถือเป็นองค์ประกอบของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินและถูกบันทึกตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ประกอบด้วย

ข5.4.3.1 ค่าธรรมเนียมการบริหารจัดการสินเชื่อ

ข5.4.3.2 ค่าธรรมเนียมที่กิจการได้รับในการเข้าผูกพันวงเงินสินเชื่อเมื่อภาระผูกพันที่จะให้สินเชื่อไม่ได้ถูกวัดมูลค่าตามย่อหน้าที่ 4.2.1.1 และไม่มีความเป็นไปได้ที่กิจการจะเข้าทำสัญญาให้สินเชื่อแบบเฉพาะเจาะจง และ

ข5.4.3.3 ค่าธรรมเนียมการให้สินเชื่อร่วมที่กิจการได้รับจากการจัดการการให้สินเชื่อแต่กิจการไม่ได้ร่วมเป็นผู้ให้สินเชื่อในกลุ่มดังกล่าว (หรือร่วมเป็นผู้ให้สินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเหมือนกับผู้ให้สินเชื่อรายอื่น ๆ ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงในลักษณะเทียบเคียงกันได้)

ข5.4.4 เมื่อนำวิธีดอกเบี้ยที่แท้จริงมาถือปฏิบัติ โดยทั่วไปกิจการจะตัดจำหน่ายค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมเพื่ออัตราลดดอกเบี้ย (points) ที่จ่ายไปหรือได้รับมา ต้นทุนการทำรายการ และส่วนเพิ่มหรือส่วนลดอื่น ๆ ที่รวมอยู่ในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตลอดอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินนั้น อย่างไรก็ตาม กิจการต้องใช้ระยะเวลาที่สั้นที่สุดหากระยะเวลาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมเพื่ออัตราลดดอกเบี้ยที่จ่ายไปหรือได้รับมา ต้นทุนการทำรายการ และส่วนเพิ่มหรือส่วนลดอื่น ๆ กรณีดังกล่าว ได้แก่ การที่ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียม ค่าธรรมเนียมเพื่ออัตราลดดอกเบี้ยที่จ่ายไปหรือได้รับมา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ต้นทุนการทำรายการ และส่วนเพิ่มหรือส่วนลดอื่น ๆ ถูกปรับมูลค่าตามอัตราตลาดก่อนวันครบกำหนดชำระที่คาดการณ์ของเครื่องมือทางการเงินนั้น ซึ่งระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่เหมาะสมคือระยะเวลาที่จะถึงกำหนดปรับราคาครั้งต่อไป เช่น หากส่วนเพิ่มหรือส่วนลดของเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวสะท้อนถึงดอกเบี้ยคงค้างของเครื่องมือทางการเงินนั้นนับตั้งแต่การจ่ายดอกเบี้ยครั้งสุดท้ายหรือการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยในตลาดเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวจะถูกปรับตามอัตราดอกเบี้ยในตลาด ดังนั้น มูลค่าดังกล่าวจะต้องถูกตัดจำหน่ายไปจนถึงวันที่มีการปรับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามอัตราตลาดอีกครั้ง ทั้งนี้ เพราะส่วนเพิ่มหรือส่วนลดมูลค่ามีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่จะมีการปรับอัตราดอกเบี้ยครั้งต่อไป ซึ่ง ณ วันนั้น ตัวแปรซึ่งสัมพันธ์กับส่วนเพิ่มหรือส่วนลดมูลค่า (เช่น อัตราดอกเบี้ย) จะถูกปรับไปที่อัตราตลาด อย่างไรก็ตาม หากส่วนเพิ่มหรือส่วนลดมูลค่าเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราผลตอบแทนเพื่อชดเชยความเสี่ยงด้านเครดิตบนอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่ระบุในเครื่องมือทางการเงิน หรือตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้ถูกปรับไปเป็นอัตราตลาด มูลค่าดังกล่าวจะถูกตัดจำหน่ายตลอดอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินนั้น

ข5.4.5 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว การทบทวนการประมาณการกระแสเงินสดเป็นครั้งคราวเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยตลาดจะทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงมีการเปลี่ยนแปลง หากสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวหรือหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวถูกรับรู้เมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนเงินที่เท่ากับเงินต้นที่จะได้รับหรือที่จะจ่ายเมื่อครบกำหนด โดยปกติแล้วการทบทวนประมาณการดอกเบี้ยจ่ายในอนาคตจะไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สิน

ข5.4.6 หากกิจการมีการปรับประมาณการจ่ายเงินหรือรับเงิน (ไม่รวมการเปลี่ยนแปลงตามย่อหน้าที่ 5.4.3 และการเปลี่ยนแปลงประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น) กิจการต้องปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินหรือราคาทุนตัดจำหน่ายของหนี้สินทางการเงิน (หรือกลุ่มของเครื่องมือทางการเงิน) เพื่อให้สะท้อนจำนวนเงินที่เกิดขึ้นจริงหรือจำนวนเงินประมาณการของกระแสเงินสดตามสัญญาที่ถูกปรับ กิจการต้องคำนวณมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินหรือราคาทุนตัดจำหน่ายของหนี้สินทางการเงินใหม่ตามมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเดิมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว (หรือใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิต สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด) หรือในกรณีที่เข้าเงื่อนไข ให้กิจการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงใหม่ ตามย่อหน้าที่ 6.5.10 โดยรายการปรับปรุงที่เกิดขึ้นจะถูกรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน

ข5.4.7 ในบางกรณี สินทรัพย์ทางการเงินจะถูกพิจารณาว่ามีการด้อยค่าด้านเครดิตตั้งแต่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกเพราะมีความเสี่ยงด้านเครดิตที่สูงมาก และในกรณีที่ซื้อมา กิจการซื้อมาด้วยส่วนลดจำนวนมาก กิจการต้องรวมผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อเริ่มแรกในการประมาณกระแสเงินสดเพื่อคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่ากิจการต้องใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตเพียงเพราะว่าสินทรัพย์ทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิตในระดับสูงตั้งแต่วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ต้นทุนการทำรายการ

ข5.4.8 ต้นทุนการทำรายการรวมถึงค่าธรรมเนียมและค่านายหน้าที่จ่ายให้กับตัวแทน (รวมถึงพนักงานที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนขาย) ที่ปรึกษา นายหน้า และตัวแทนจำหน่าย ภาษีหรือค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานกำกับดูแลและตลาดหลักทรัพย์เรียกเก็บ และค่าภาษีอากรในการโอน ต้นทุนการทำรายการไม่รวมถึงส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของหุ้นกู้ ต้นทุนในการจัดหาเงินทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบริหารเป็นการภายใน หรือต้นทุนในการถือครอง

การตัดออกจากบัญชี

ข5.4.9 สินทรัพย์ทางการเงินสามารถตัดออกจากบัญชีได้ทั้งจำนวนหรือบางส่วน เช่น กิจการวางแผนที่จะบังคับเอาหลักประกันของสินทรัพย์ทางการเงินและคาดว่าจะได้รับคืนจากหลักประกันไม่เกินร้อยละ 30 ของมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน ถ้ากิจการคาดว่าจะไม่มีโอกาสได้รับคืนกระแสเงินสดใด ๆ จากสินทรัพย์ทางการเงินอีกก็ควรตัดออกจากบัญชีส่วนที่เหลือร้อยละ 70 ของมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน

การด้อยค่า (หมวดที่ 5.5)

หลักเกณฑ์การประเมินการด้อยค่าแบบกลุ่มและแต่ละรายการ

ข5.5.1 กิจการอาจจำเป็นต้องประเมินการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างกลุ่มเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก อาจจำเป็นต้องประเมินการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตแบบเป็นกลุ่มสินทรัพย์ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น ความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มหรือกลุ่มย่อยของเครื่องมือทางการเงิน โดยการประเมินแบบกลุ่มทำให้แน่ใจว่ากิจการได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการจะยังไม่มีหลักฐานปรากฏก็ตาม

ข5.5.2 โดยปกติแล้วการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุนั้นรับรู้ก่อนที่เครื่องมือทางการเงินนั้นจะมีสถานะค้างชำระเกินกำหนด เนื่องจากความเสี่ยงด้านเครดิตจะ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญก่อนที่เครื่องมือทางการเงินจะมีสถานะค้างชำระเกินกำหนด หรือมีปัจจัยอื่นของผู้กู้ที่แสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (เช่น การปรับปรุงเงื่อนไขของสัญญาใหม่หรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้) ดังนั้น หากมีข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผลที่มีการคาดการณ์ไปในอนาคตได้ดีกว่าข้อมูลการค้างชำระเกินกำหนดโดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป กิจการต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการประเมินการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตด้วย

ข5.5.3 อย่างไรก็ตาม ด้วยลักษณะของเครื่องมือทางการเงินและข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตที่สามารถหาได้ของกลุ่มเครื่องมือทางการเงินบางประเภท กิจการอาจไม่สามารถระบุได้ว่าเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการมีการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญก่อนที่เครื่องมือทางการเงินนั้นจะมีสถานะค้างชำระเกินกำหนด โดยอาจเป็นกรณีของเครื่องมือทางการเงินประเภทสินเชื่อรายย่อยซึ่งกิจการมีข้อมูลน้อยหรือไม่ได้รับ และไม่ได้ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการอย่างสม่ำเสมอจนกว่าลูกค้าละเมิดตามเงื่อนไขในสัญญา หากกิจการไม่สามารถระบุการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการก่อนที่เครื่องมือทางการเงินนั้นจะมีสถานะค้างชำระเกินกำหนด การวัดค่าเผื่อผลขาดทุนโดยพิจารณาจากเฉพาะข้อมูลด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการจะไม่สามารถแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกได้อย่างสมเหตุสมผล

ข5.5.4 ในบางสถานการณ์ที่กิจการไม่สามารถหาข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผลของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปเพื่อวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ ในกรณีดังกล่าวให้กิจการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุตามเกณฑ์โดยการประเมินแบบกลุ่มโดยพิจารณาจากข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิตที่ครอบคลุม ซึ่งต้องรวมไม่เพียงข้อมูลการค้างชำระเกินกำหนดแต่รวมถึงข้อมูลด้านเครดิตทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคที่มีการคาดการณ์ในอนาคต เพื่อประมาณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.5 ตามวัตถุประสงค์ของการพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตและการรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุนตามเกณฑ์การประเมินแบบกลุ่ม กิจการสามารถจัดกลุ่มเครื่องมือทางการเงินตามความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีลักษณะร่วมกันเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์สามารถทำให้ระบุการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตในระยะเวลาที่เหมาะสม กิจการไม่ควรทำให้ข้อมูลดังกล่าวคลุมเครือโดยการจัดกลุ่มเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะความเสี่ยงที่แตกต่างกันไว้ด้วยกัน ตัวอย่างของความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกันอาจรวมถึงแต่ไม่ได้จำกัดเฉพาะ

ข5.5.5.1 ประเภทของตราสาร

ข5.5.5.2 จัดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.5.3 ประเภทของหลักประกัน

ข5.5.5.4 วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.5.5 ระยะเวลาคงเหลือจนถึงครบกำหนด

ข5.5.5.6 อุตสาหกรรม

ข5.5.5.7 สถานที่ตั้งของผู้กู้ยืม และ

ข5.5.5.8 มูลค่าของหลักประกันเทียบกับสินทรัพย์ทางการเงิน หากมีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญา (เช่น สินเชื่อที่มีการค้ำประกันแบบไม่มีสิทธิไล่เบี้ยในบางกิจการหรืออัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to value ratio)

ข5.5.6 ย่อหน้าที่ 5.5.4 กำหนดให้กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินทั้งหมดที่ความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว หากกิจการไม่สามารถจัดกลุ่มเครื่องมือทางการเงินตามความเสี่ยงด้านเครดิตมีลักษณะร่วมกัน เพื่อพิจารณาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกได้ กิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเฉพาะส่วนที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การจัดกลุ่มเครื่องมือทางการเงินเพื่อประเมินว่ามีการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตแบบกลุ่มหรือไม่ อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีข้อมูลใหม่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มเครื่องมือทางการเงินหรือของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ

ระยะเวลาในการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ

ข5.5.7 ในการประเมินว่าควรจะรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุหรือไม่นั้น ให้พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความน่าจะเป็นหรือความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญานับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก (โดยไม่คำนึงว่าเครื่องมือทางการเงินมีการกำหนดราคาใหม่เพื่อสะท้อนถึงความเสี่ยงด้านเครดิตที่เพิ่มขึ้นหรือไม่) แทนการพิจารณาจากหลักฐานที่แสดงว่าสินทรัพย์ทางการเงินมีการด้อยค่าด้านเครดิตแล้ว ณ วันที่รายงานหรือเมื่อการปฏิบัติผิดสัญญาเกิดขึ้น โดยทั่วไปแล้วความเสี่ยงด้านเครดิตจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญก่อนที่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นจะเกิดการด้อยค่าด้านเครดิต หรือก่อนที่จะมีการปฏิบัติผิดสัญญาเกิดขึ้น

ข5.5.8 สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ กิจการต้องพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นของเงินให้สินเชื่อที่เกี่ยวกับกับภาระผูกพันนั้น สำหรับสัญญาค้ำประกันทางการเงิน กิจการต้องพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงที่ลูกหนี้จะปฏิบัติผิดสัญญา

ข5.5.9 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกนั้นขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญา ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นของเครื่องมือทางการเงินที่มีความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มแรกต่ำกว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญมากกว่าเครื่องมือทางการเงินที่มีความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มแรกสูงกว่า

ข5.510 ความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นกับเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ ที่มีระดับความเสี่ยงด้านเครดิตที่เทียบเท่ากัน เครื่องมือทางการเงินที่มีอายุที่คาดไว้มากกว่าจะมีความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาสูงกว่า ตัวอย่างเช่น ความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นของหุ้นกู้ระดับ AAA ที่มีอายุที่คาดไว้ 10 ปี จะสูงกว่าความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาของหุ้นกู้ระดับ AAA ที่มีอายุที่คาดไว้ 5 ปี

ข5.5.11 เนื่องจากอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินกับความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตไม่สามารถประเมินโดยเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นตลอดอายุที่คาดไว้เท่านั้น ตัวอย่างเช่น หากความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นของเครื่องมือทางการเงินที่มีอายุที่คาดไว้ 10 ปี ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก เท่ากับความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาของเครื่องมือทางการเงินที่มีอายุที่คาดไว้คงเหลือ 5 ปี แสดงว่าเครื่องมือทางการเงินที่มีอายุที่คาดไว้คงเหลือ 5 ปี มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากโดยปกติแล้วความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาในช่วงอายุที่คาดไว้จะลดลงเมื่อระยะเวลาผ่านไป หากความเสี่ยงด้านเครดิตนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง และเครื่องมือทางการเงินนั้นใกล้จะครบกำหนด อย่างไรก็ตาม สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่มีภาระผูกพันต้องจ่ายเงินจำนวนที่มีนัยสำคัญใกล้วันครบกำหนด ความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาอาจไม่ลดลงเมื่อระยะเวลาผ่านไป โดยในกรณีดังกล่าว กิจการควรจะพิจารณาถึงปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่จะแสดงให้เห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.12 กิจการอาจใช้วิธีการต่าง ๆในการประเมินว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเครื่องมือทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่นับวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ หรือในการวัดผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันตามเครื่องมือทางการเงินที่แตกต่างกัน โดยวิธีการที่ไม่ได้นำความน่าจะเป็นของการปฏิบัติผิดสัญญาที่ชัดเจนมาใช้ในการประเมินหรือการคำนวณ เช่น วิธีการที่ใช้อัตราผลขาดทุนด้านเครดิต ก็เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ซึ่งกำหนดว่ากิจการสามารถแยกการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาออกจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่น ๆ ของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น หลักประกัน และในการประเมินนั้นให้กิจการพิจารณาถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

ข5.5.12.1 การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.12.2 อายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน และ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.12.3 ข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถหาได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานซึ่งอาจกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิต

ข5.5.13 วิธีการที่ใช้ในการพิจารณาว่า เครื่องมือทางการเงินมีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ ควรพิจารณาจากลักษณะของเครื่องมือทางการเงิน (หรือกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน) และข้อมูลการปฏิบัติผิดสัญญาในอดีตของเครื่องมือทางการเงินที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ แม้ว่าจะมีข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.5.9 แล้ว แต่สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่มีข้อมูลการปฏิบัติผิดสัญญาที่ไม่กระจุกตัวอยู่ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า อาจเป็นประมาณการของการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาตลอดอายุของเครื่องมือทางการเงินอย่างสมเหตุสมผล ในกรณีนี้กิจการอาจใช้การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า ในการพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่นับวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ เว้นแต่จะมีสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งบ่งชี้ว่ากิจการจำเป็นต้องประเมินการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นตลอดอายุเครื่องมือทางการเงิน

ข5.5.14 อย่างไรก็ตาม การใช้การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า ในการพิจารณาว่าควรรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุหรือไม่ อาจไม่เหมาะสมสำหรับเครื่องมือทางการเงินบางประเภท หรือในบางสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า อาจไม่ใช่เกณฑ์ที่เหมาะสมที่จะประเมินว่า เครื่องมือทางการเงินที่มีอายุสัญญามากกว่า 12 เดือน มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นเมื่อ

ข5.5.14.1 เครื่องมือทางการเงินนั้นมีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายเงินจำนวนที่มีนัยสำคัญในช่วงเวลาที่มากกว่า 12 เดือนข้างหน้า

ข5.5.14.2 การเปลี่ยนแปลง ของปัจจัยเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยอื่นที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตไม่สะท้อนถึงความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้าได้อย่างเหมาะสม หรือ

ข5.5.14.3 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงิน (หรือมีผลกระทบที่ชัดเจนขึ้น) มากกว่า 12 เดือน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่

ข5.5.15 ในการพิจารณาว่าต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุหรือไม่ กิจการควรพิจารณาจากข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถหาได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป และอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินตามย่อหน้าที่ 5.5.17.3 โดยกิจการไม่จำเป็นต้องหาข้อมูลโดยละเอียดเพื่อพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่

ข5.5.16 การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านเครดิตคือ การวิเคราะห์ปัจจัยหลายปัจจัยในภาพรวม โดยพิจารณาว่ามีปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง และน้ำหนักของปัจจัยนั้นเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ ลักษณะของเครื่องมือทางการเงินและผู้กู้ยืม ตลอดจนเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ โดยกิจการต้องพิจารณาข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถหาได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป และเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินที่ประเมิน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยหรือข้อบ่งชี้อาจไม่สามารถระบุได้ในระดับของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ โดยในกรณีนี้กิจการควรประเมินปัจจัยหรือข้อบ่งชี้ เป็นกลุ่ม หรือบางส่วนของกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน เพื่อพิจารณาว่าเป็นไปตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.5.3 ที่ต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุหรือไม่

ข5.5.17 รายการต่อไปนี้อาจต้องใช้ในการประเมินการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิต ทั้งนี้รายการดังกล่าวไม่ครอบคลุมรายการทั้งหมด

ข5.5.17.1 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของตัวชี้วัดราคาภายในของความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตนับตั้งแต่วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก ซึ่งรวมถึง (แต่ไม่จำกัดเฉพาะ) ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยที่อาจเปลี่ยนแปลง หากมีการออกเครื่องมือทางการเงินหรือเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกันที่มีเงื่อนไขและคู่สัญญาเหมือนกัน ณ วันที่รายงาน

ข5.5.17.2 การเปลี่ยนแปลงของอัตราหรือเงื่อนไขของเครื่องมือทางการเงินที่มีอยู่ซึ่งอาจแตกต่างจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญ หากมีการออกเครื่องมือทางการเงินนั้นใหม่ ณ วันที่รายงาน (เช่น ข้อตกลงทางการเงินที่มีความเข้มงวดมากขึ้น หลักประกันหรือสัญญาค้ำประกันที่มีจำนวนสูงขึ้น หรือสัดส่วนรายได้ต่อหนี้ที่สูงขึ้น) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินนับตั้งแต่วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.17.3 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของบ่งชี้จากตลาดภายนอกที่เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินหรือเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกันที่มีอายุที่คาดไว้เท่ากัน การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดจากตลาดภายนอกของความเสี่ยงด้านเครดิตรวมถึง (แต่ไม่ครอบคุมทั้งหมด)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.17.3.1 ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ย

ข5.5.17.3.2 ราคาของสัญญาการรับประกันด้านเครดิต (credit default swap) สำหรับผู้กู้ยืม

ข5.5.17.3.3 ระยะเวลา หรือสัดส่วนของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่ต่ำกว่าราคาทุนตัดจำหน่าย

ข5.5.17.3.4 ข้อมูลตลาดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้กู้ยืม เช่น การเปลี่ยนแปลงราคาของตราสารหนี้และตราสารทุนของผู้กู้ยืม

ข5.5.17.4 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินโดยบุคคลภายนอก

ข5.5.17.5 การลดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของผู้กู้ยืมภายในกิจการ หรือการลดลงของคะแนนพฤติกรรมที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตภายในกิจการที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตภายในกิจการหรือการให้คะแนนพฤติกรรมภายในกิจการจะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เมื่อมีนำข้อมูลดังกล่าวไปเทียบกับข้อมูลการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตโดยบุคคลภายนอก หรือมีข้อมูลสนับสนุนจากกรณีศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติผิดสัญญา

ข5.5.17.6 การเปลี่ยนแปลงในทางลบของสภาพทางธุรกิจ ทางการเงิน หรือทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้ความสามารถของผู้กู้ยืมในการปฏิบัติตามภาระผูกพันหนี้สินเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นหรือคาดว่าจะเพิ่มขึ้น หรืออัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นหรือที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข5.5.17.7 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผลการดำเนินการของผู้กู้ยืมที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น รายได้หรือกำไรที่ลดลงหรือคาดว่าจะลดลง ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น การขาดเงินทุนหมุนเวียน คุณภาพของสินทรัพย์ที่ลดลง การก่อภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น สภาพคล่อง ปัญหาด้านการบริหารจัดการหรือการเปลี่ยนแปลงขอบเขตของธุรกิจ หรือโครงสร้างองค์กร (เช่น การยกเลิกธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งของกิจการ) ซึ่งทำให้ความสามารถของผู้กู้ยืมในการปฏิบัติตามภาระผูกพันหนี้สินของกิจการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

ข5.5.17.8 การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินอื่นของผู้กู้ยืมรายนั้น

ข5.5.17.9 การเปลี่ยนแปลงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญของสภาพแวดล้อมทั้งทางกฎหมาย เศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยีของผู้กู้ยืม ที่เกิดขึ้นหรือตามที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งทำให้ของความสามารถของผู้กู้ยืมในการปฏิบัติตามภาระผูกพันหนี้สินของกิจการ เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้กู้ยืมที่ลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.17.10 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในมูลค่าของหลักประกัน หรือคุณภาพของการค้ำประกันโดยบุคคลที่สาม หรือการรับประกันด้านเครดิต ซึ่งคาดว่าจะลดแรงจูงใจของผู้กู้ยืมในการจ่ายชำระตามสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในการปฏิบัติผิดสัญญา ตัวอย่างเช่น หากมูลค่าหลักประกันลดลง เนื่องจากราคาบ้านลดลง ผู้กู้ยืมบางรายอาจมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติผิดสัญญาเงินกู้ซื้อบ้านมากขึ้น

ข5.5.17.11 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของคุณภาพของการค้ำประกันโดยผู้ถือหุ้น (หรือบริษัทใหญ่) หากผู้ถือหุ้น (หรือบริษัทใหญ่) มีแรงจูงใจและความสามารถทางการเงินในการช่วยเหลือโดยการเพิ่มทุนหรือให้เงินสด เพื่อมิให้การปฏิบัติผิดสัญญาเกิดขึ้น

ข5.5.17.12 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญซึ่งคาดว่าจะลดแรงจูงใจของผู้กู้ยืมในการจ่ายชำระหนี้ตามสัญญา เช่น บริษัทใหญ่ หรือบริษัทในเครืออื่น ๆให้ความช่วยเหลือทางการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นจริงหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในคุณภาพของการรับประกันด้านเครดิต โดยคุณภาพของการรับประกันด้านเครดิตนั้น รวมถึงการพิจารณาสถานะทางการเงินของผู้ค้ำประกัน และ/หรือดอกเบี้ยของตราสารที่ออกธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ไม่ว่าดอกเบี้ยด้อยสิทธินั้นจะสามารถรองรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม (เช่น หลักทรัพย์ค้ำประกัน)

ข5.5.17.13 การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสินเชื่อที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมถึงกรณีการละเมิดสัญญาซึ่งทำให้มีการยกเลิกหรือการแก้ไขเงื่อนไขสัญญา ช่วงเวลาการหยุดชำระดอกเบี้ย การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย การขอหลักประกันหรือการค้ำประกันเพิ่มขึ้น หรือการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ตามกรอบสัญญาของเครื่องมือทางการเงิน

ข5.5.17.14 การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผลการดำเนินงานและพฤติกรรมของผู้กู้ยืมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานะการจ่ายชำระหนี้ของผู้กู้ยืมในกลุ่ม (ตัวอย่างเช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนหรือสัดส่วนของการจ่ายชำระหนี้ตามสัญญาที่ล่าช้า หรือการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของจำนวนผู้ที่ใช้บัตรเครดิต ซึ่งคาดว่าเกือบจะหรือจะใช้เกินวงเงินที่ได้รับ หรือผู้ที่คาดว่าจะผ่อนชำระเงินรายเดือนเพียงจำนวนเงินขั้นต่ำ)

ข5.5.17.15 การเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการด้านเครดิตของกิจการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน โดยอ้างอิงตามตัวชี้วัดของการเปลี่ยนแปลงขของความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงิน วิธีปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่คาดว่าจะเน้นเชิงรุกมากขึ้นหรือให้ความสำคัญกับการจัดการเครื่องมือ ซึ่งรวมถึงการติดตามและการควบคุมอย่างใกล้ชิดมากขึ้น หรือกิจการที่แทรกแซงผู้กู้ยืม

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.17.16 ข้อมูลการค้างชำระเกินกำหนด รวมถึงข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้ในย่อหน้าที่ 5.5.11

ข5.5.18 ในบางกรณี ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณที่ไม่ใช่ข้อมูลทางสถิติที่สามารถหาได้อาจเพียงพอที่จะใช้ในการพิจารณาว่า เครื่องมือทางการเงินนั้นเข้าเงื่อนไขต้องรับรู้ค่าเผื่อผลขาดทุน ด้วยจำนวนที่เท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ กล่าวคือ ข้อมูลนั้นไม่จำเป็นต้องผ่านการคำนวณทางสถิติ หรือกระบวนการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิต เพื่อพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ในกรณีอื่น ๆ กิจการอาจจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงข้อมูลจากการคำนวณทางสถิติหรือกระบวนการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิต หรืออีกนัยหนึ่ง กิจการอาจอ้างอิงจากการประเมินข้อมูลทั้งสองประเภท เช่น ปัจจัยเชิงคุณภาพที่ไม่รวมอยู่ในกระบวนการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตภายในกิจการ และการจัดประเภทของการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตภายในกิจการ ณ วันที่รายงาน ซึ่งมีการพิจารณาถึงลักษณะของความเสี่ยงด้านเครดิต ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก หากข้อมูลทั้งสองประเภทนั้นมีความเกี่ยวข้องกัน

ข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้เกี่ยวกับการค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 30 วัน

ข5.5.19 ข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้ในย่อหน้าที่ 5.5.11 นั้นไม่ใช่ตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่จะทำให้สามารถระบุได้ว่ากิจการควรรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ แต่สามารถกำหนดให้เป็นจุดสุดท้ายที่ใช้ในการพิจารณารับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ แม้ว่าจะมีการนำข้อมูลที่เป็นการคาดการณ์ในอนาคตมาใช้ก็ตาม (ซึ่งรวมถึงปัจจัยเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคในระดับกลุ่มของรายการ)

ข5.5.20 กิจการสามารถโต้แย้งข้อสันนิษฐานนี้ได้ อย่างไรก็ตาม การที่จะสามารถโต้แย้งได้นั้น กิจการจะต้องมีข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผลแสดงให้เห็นว่า หากมีการค้างชำระการจ่ายเงินตามสัญญาเกินกว่า 30 วัน ก็ไม่แสดงว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น เมื่อการค้างชำระเกินกำหนดเกิดจากความผิดพลาดด้านการจัดการ แทนที่จะเกิดจากปัญหาทางการเงินของผู้กู้ยืม หรือกิจการมีหลักฐานในอดีตที่แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาที่มีการค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 30 วันไม่มีความสัมพันธ์สัมพันธ์กัน แต่หลักฐานนั้นแสดงว่าการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตความสัมพันธ์กับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 60 วัน

ข5.5.21 กิจการไม่สามารถกำหนดให้ระยะเวลาของการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิตและรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ กับระยะเวลาที่สินทรัพย์ทางการเงินมีการด้อยค่าด้านเครดิตหรือเป็นไปตามคำนิยามภายในของกิจการเกี่ยวกับการปฏิบัติผิดสัญญา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เครื่องมือทางการเงินที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ ณ วันที่รายงาน

ข5.5.22 ความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินถือว่าอยู่ในระดับต่ำตามความหมายของย่อหน้าที่ 5.5.10 ก็ต่อเมื่อเครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาต่ำและผู้กู้ยืมสามารถจ่ายชำระกระแสเงินสดตามสัญญาในระยะเวลาอันใกล้ และการเปลี่ยนแปลงเชิงลบของเศรษฐกิจและธุรกิจในระยะยาว ไม่อาจลดความสามารถของผู้กู้ยืมในการจ่ายชำระกระแสเงินสดตามสัญญาได้ แต่เครื่องมือทางการเงินจะไม่ถือว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตในระดับต่ำ หากเครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงในการขาดทุนต่ำเพราะมีหลักประกัน และเครื่องมือทางการเงินที่ไม่มีหลักประกันจะถือว่าไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ นอกจากนี้เครื่องมือทางการเงินยังไม่ถือว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำเพราะเครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงของการปฏิบัติผิดสัญญาต่ำกว่าเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ ของกิจการ หรือต่ำกว่าเมื่อเทียบกับความเสี่ยงด้านเครดิตของประเทศที่กิจการนั้นประกอบการ

ข5.5.23 ในการพิจารณาว่าเครื่องมือทางการเงินมีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำหรือไม่นั้น กิจการอาจพิจารณาจากการจัดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินภายในกิจการหรือวิธีการอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับนิยามของความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำที่เข้าใจตรงกันโดยทั่วไป และที่พิจารณาจากความเสี่ยงและประเภทของเครื่องมือทางการเงินที่กิจการประเมิน โดยเครื่องมือทางการเงินที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตโดยบุคคลภายนอกเป็นเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ใน ‘ระดับน่าลงทุน’ (investment grade) อาจเป็นตัวอย่างหนึ่งของเครื่องมือทางการเงินที่ถือว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ อย่างไรก็ตาม เครื่องมือทางการเงินไม่จำเป็นต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตโดยบุคคลภายนอก จึงจะถือว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ แต่ควรพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตอยู่ในระดับต่ำจากมุมมองของผู้มีส่วนร่วมในตลาดซึ่งได้คำนึงถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงิน

ข5.5.24 การที่กิจการไม่รับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุด้วยเหตุผลว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำระยะเวลารอบก่อนแต่ ณ วันที่รายงานก่อน และไม่ถือว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำ ณ วันที่รายงาน การจะรับรู้ผลขาดทุนดังกล่าวได้นั้นกิจการต้องพิจารณาว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ เพื่อพิจารณาว่ากิจการต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุเข้าเงื่อนไขการรับรู้ตามย่อหน้าที่ 5.5.3 หรือไม่

การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข

ข5.5.25 ในบางสถานการณ์ การเจรจาตกลงหรือการเปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินใหม่อาจทำให้มีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเดิมตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสินทรัพย์ทางการเงินแล้ว

ทำให้ต้องตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเดิมและรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขนั้นเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน 'ใหม่' ตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

ข5.5.26 วันที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสัญญาให้ถือว่าเป็นวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่ากับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข ซึ่งโดยทั่วไปกิจการจะวัดค่าเผื่อผลขาดทุนของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวเท่ากับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้าจนกว่าจะเข้าเงื่อนไขที่ต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุตามย่อหน้าที่ 5.5.3 อย่างไรก็ตาม ในบางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอาจทำให้มีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเดิม อาจเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขมีการด้อยค่าด้านเครดิต ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ดังนั้น ควรรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินนั้นเป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อกำเนิด สถานการณ์เช่นนี้อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งทำให้ต้องตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเดิม โดยในกรณีนี้ อาจเป็นไปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอาจทำให้สินทรัพย์ทางการเงินใหม่นั้นมีการด้อยค่าด้านเครดิต ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.27 หากมีการเจรจาตกลงหรือมีการเปลี่ยนแปลงกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินใหม่ แต่ไม่มีการตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเดิม ไม่ได้แสดงว่าสินทรัพย์ทางการเงินนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิตต่ำลง โดยกิจการควรประเมินว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่จากข้อมูลที่สนับสนุนและมีความสมเหตุสมผล ซึ่งสามารถหาได้โดยไม่ต้องใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ซึ่งรวมถึงข้อมูลในอดีต ข้อมูลการคาดการณ์ไปในอนาคตและการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น ซึ่งรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขนั้นด้วย หลักฐานที่แสดงว่าเครื่องมือทางการเงินไม่เข้าเงื่อนไขต้องรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุรวมถึงประวัติการชำระเงินตรงเวลาและเป็นปัจจุบันตามข้อกำหนด ของสัญญาที่ปรับปรุงใหม่แล้ว โดยทั่วไปลูกค้าจะแสดงพฤติกรรมการชำระเงินที่ดีและต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะพิจารณาได้ว่าความเสี่ยงด้านเครดิตลดลง ตัวอย่างเช่น ประวัติการผิดนัดชำระเงินหรือการชำระหนี้ที่ไม่ครบถ้วน จะไม่ถูกลบหลังจากที่มีการจ่ายชำระหนี้ตามกำหนดชำระเพียงงวดเดียวจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ข5.5.28 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น คือ ประมาณการค่าความน่าจะเป็นของผลขาดทุนด้านเครดิตถ่วงน้ำหนัก (เช่น มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับทั้งหมด) ตลอดช่วงอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน จำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับ คือ ส่วนต่างระหว่างกระแสเงินสดตามสัญญาและกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ เนื่องจากผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นพิจารณาถึงจำนวนและจังหวะเวลาการชำระเงิน ดังนั้น ผลขาดทุนด้านเครดิตจึงเกิดขึ้นได้ถึงแม้ว่ากิจการคาดว่าจะได้รับเงินเต็มจำนวนแต่เงินนั้นได้รับภายหลังจากวันที่กำหนดไว้ในสัญญา

ข5.5.29 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน ผลขาดทุนด้านเครดิต คือมูลค่าปัจจุบันของผลต่างระหว่าง

ข5.5.29.1 กระแสเงินสดที่ถึงกำหนดจ่ายให้กิจการตามสัญญา และ

ข5.5.29.2 กระแสเงินสดที่กิจการคาดว่าจะได้รับ

ข5.5.30 สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อที่ยังไม่ได้เบิกใช้ ผลขาดทุนด้านเครดิต คือมูลค่าปัจจุบันของผลต่างระหว่าง

ข5.5.30.1 กระแสเงินสดตามสัญญาที่ถึงกำหนดชำระ ในกรณีที่ผู้ถือสัญญาเบิกใช้สินเชื่อ และ

ข5.5.30.2 กระแสเงินสดที่กิจการคาดว่าจะได้รับ ในกรณีที่สินเชื่อถูกเบิกใช้

ข5.5.31 การประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อของกิจการต้องสอดคล้องกับการคาดการณ์การเบิกสินเชื่อของภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อนั้น เช่น พิจารณาสัดส่วนของภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อที่คาดว่าจะถูกเบิกใช้ใน 12 เดือนข้างหน้านับตั้งแต่วันที่รายงานเมื่อประมาณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า และสัดส่วนของภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อที่คาดว่าจะถูกเบิกใช้ตลอดประมาณการอายุที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อเมื่อประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ

ข5.5.32 สำหรับสัญญาค้ำประกันทางการเงิน กิจการต้องชำระเงินเฉพาะในกรณีที่ลูกหนี้ปฏิบัติผิดสัญญาซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของเครื่องมือทางการเงินที่มีการค้ำประกัน ดังนั้นจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับ คือประมาณการจ่ายเงินชดเชยที่จะจ่ายให้ผู้ถือสัญญาสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตหักจำนวนเงินที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากผู้ถือสัญญา ลูกหนี้ หรือบุคคลใด โดยหากสินทรัพย์มีการค้ำประกันอย่างเต็มจำนวน ค่าประมาณการของจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับสำหรับสัญญาค้ำประกันทางการเงินจะสอดคล้องกับค่าโดยประมาณของจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับสำหรับสินทรัพย์ที่มีการค้ำประกัน

ข5.5.33 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต ณ วันที่รายงาน แต่ไม่ได้เป็นสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด กิจการต้องวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยใช้ผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์กับ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ใช้ตอนเริ่มแรกของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น การปรับปรุงผลต่างดังกล่าวจะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า

ข5.5.34 ในการวัดมูลค่าของค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับลูกหนี้ตามสัญญาเช่า กระแสเงินสดที่ใช้เพื่อระบุผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นควรสอดคล้องกับกระแสเงินสดที่ใช้ในการวัดมูลค่าลูกหนี้ตามสัญญาเช่าตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

ข5.5.35 กิจการอาจใช้วิธีการที่เหมาะสมในการวัดมูลค่าผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหากผลขาดทุนนั้นสอดคล้องกับหลักการในย่อหน้าที่ 5.5.17 ตัวอย่างเช่น การคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าโดยใช้ตารางการตั้งสำรอง โดยที่กิจการสามารถใช้ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีต (ซึ่งมีการปรับปรุงให้เหมาะสมตามย่อหน้าที่ ข5.5.51ถึง ข5.5.52) สำหรับลูกหนี้การค้าเพื่อคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า หรือผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุตามความเหมาะสม ตารางการตั้งสำรองเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สามารถระบุอัตราการกันสำรองที่คงที่ โดยขึ้นอยู่กับจำนวนวันที่ค้างชำระเกินกำหนดของลูกหนี้การค้า (ตัวอย่างเช่น อัตราการกันสำรองร้อยละ 1 หากยังไม่ค้างชำระเกินกำหนด ร้อยละ 2 หากค้างชำระเกินกำหนดไม่เกิน 30 วัน และร้อยละ 3 หากค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 30 วันแต่ไม่เกิน 90 วัน และร้อยละ 20 หากค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 90 – 180 วัน เป็นต้น) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการกระจายของฐานลูกค้า กิจการอาจจะทำการจัดกลุ่มตามความเหมาะสม หากข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตนั้นแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของผลขาดทุนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละกลุ่มลูกค้า ตัวอย่างของหลักเกณฑ์ที่อาจถูกใช้ในการจัดกลุ่มสินทรัพย์ประกอบด้วย เขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ประเภทของผลิตภัณฑ์ การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของลูกค้า หลักประกันเงินกู้หรือการประกันสินเชื่อการค้าและประเภทของลูกค้า (เช่น ร้านค้าส่งหรือร้านค้าปลีก)

นิยามของการปฏิบัติผิดสัญญา

ข5.5.36 ย่อหน้าที่ 5.5.9 กำหนดว่า ในการระบุว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ กิจการต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงจากการไม่ชำระเงินตามสัญญาที่เกิดขึ้นนับจากวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.37 เมื่อกำหนดนิยามการปฏิบัติผิดสัญญาตามวัตถุประสงค์ของการพิจารณาความเสี่ยงจากการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้น กิจการต้องใช้คำนิยามการปฏิบัติผิดสัญญาที่สอดคล้องกับคำนิยามที่ใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตภายในกิจการ สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่เกี่ยวข้องและพิจารณาถึงข้อบ่งชี้เชิงคุณภาพ (ตัวอย่างเช่น ข้อตกลงทางการเงิน) ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม มีข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งได้ว่าการปฏิบัติผิดสัญญานั้นจะไม่เกิดขึ้นหลังจากที่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นค้างชำระเกินกำหนดเกินกว่า 90 วันแล้ว เว้นแต่

กิจการจะมีข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้ที่แสดงว่าการปฏิบัติผิดสัญญาในช่วงเวลาที่เกินกว่านั้นมีความเหมาะสมมากกว่า คำนิยามของการปฏิบัติผิดสัญญาที่ใช้ตามวัตถุประสงค์เหล่านี้ต้องนำไปใช้กับเครื่องมือทางการเงินทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอ นอกจากว่าข้อมูลที่มีอยู่นั้นจะแสดงให้เห็นว่า มีคำนิยามการปฏิบัติผิดสัญญาอย่างอื่นที่มีความเหมาะสมกับเครื่องมือทางการเงินนั้น ๆ มากกว่า

ระยะเวลาในการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ข5.5.38 อ้างอิงตามย่อหน้าที่ 5.5.19 ระยะเวลานานที่สุดที่ใช้วัดผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นคือ ระยะเวลาสูงสุดตามสัญญาที่กิจการมีความเสี่ยงด้านเครดิต สำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อและสัญญาค้ำประกันทางการเงิน คือระยะเวลาสูงสุดตามสัญญาตลอดระยะเวลาที่กิจการมีภาระผูกพันตามสัญญาในปัจจุบันที่จะขยายสินเชื่อ

ข5.5.39 อย่างไรก็ตาม อ้างอิงย่อหน้าที่ 5.5.20 เครื่องมือทางการเงินบางประเภทซึ่งรวมถึงเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพันที่ยังไม่ใช้ ซึ่งกิจการสามารถเรียกร้องให้ชำระเงินคืนและยกเลิกภาระผูกพันที่ยังไม่ใช้นั้นได้ ไม่ได้จำกัดให้กิจการได้รับผลขาดทุนด้านเครดิตในช่วงระยะเวลาการแจ้งการยกเลิกล่วงหน้าตามสัญญา ตัวอย่างเช่น วงเงินสินเชื่อหมุนเวียน เช่น บัตรเครดิต และวงเงินเบิกเกินบัญชี ตามสัญญานั้นผู้ให้กู้ยืมสามารถยกเลิกวงเงินได้โดยการแจ้งล่วงหน้าเพียงหนึ่งวัน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติผู้ให้กู้ยืมมักจะขยายระยะเวลาการให้เครดิตยาวนานขึ้น และจะยกเลิกวงเงินเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตของผู้กู้ยืมนั้นเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจช้าเกินไปที่จะป้องกันการขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นบางส่วนหรือทั้งหมด เครื่องมือทางการเงินมักมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ซึ่งเป็นผลจากลักษณะของเครื่องมือทางการเงิน วิธีการจัดการเครื่องมือทางการเงินและลักษณะของข้อมูลที่สามารถหาได้ซึ่งบอกถึงการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต

ข5.5.39.1 เครื่องมือทางการเงินนั้นไม่ได้กำหนดระยะเวลาการชำระเงินหรือโครงสร้างการชำระเงินคืนที่มีระยะเวลาที่แน่นอน และมักมีระยะเวลาการบอกเลิกสัญญาที่สั้น (เช่น หนึ่งวัน)

ข5.5.39.2 ความสามารถในการยกเลิกสัญญานั้นจะไม่ถูกบังคับใช้ในการดำเนินงานตามปกติในการจัดการเครื่องมือทางการเงินนั้น และสัญญานั้นอาจถูกยกเลิกก็ต่อเมื่อกิจการตระหนักถึงความเสี่ยงด้านเครดิตที่เพิ่มสูงขึ้นตามระดับวงเงินที่ได้รับ และ

ข5.5.39.3 เครื่องมือทางการเงินนั้นมีการจัดการแบบเป็นกลุ่ม

ข5.5.40 ในการระบุช่วงเวลาที่กิจการคาดว่าจะเผชิญกับความเสี่ยงด้านเครดิต หากผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไม่ได้ถูกปรับลดลงโดยการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตตามปกติของกิจการ กิจการควรพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ข้อมูลและประสบการณ์ในอดีต ดังนี้

ข5.5.40.1 ช่วงระยะเวลาที่กิจการเผชิญกับความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะเหมือนกัน

ข5.5.40.2 ระยะเวลาของการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกี่ยวข้องซึ่งเกิดขึ้นกับเครื่องมือทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันภายหลังจากการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต และ

ข5.5.40.3 มาตรการการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งกิจการคาดว่าจะดำเนินการเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับเครื่องมือทางการเงินนั้นเพิ่มสูงขึ้น เช่น การลดหรือการยกเลิกวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้

ผลลัพธ์ตามค่าความน่าจะเป็นถ่วงน้ำหนัก (Probability-weighted outcome)

ข5.5.41 วัตถุประสงค์ของการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้น ไม่ใช่เพื่อการประมาณการสถานการณ์ที่แย่ที่สุดหรือที่ดีที่สุด แต่ว่าการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นควรสะท้อนให้เห็นถึงความน่าจะเป็นที่จะเกิดผลขาดทุนด้านเครดิต และความน่าจะเป็นที่จะไม่เกิดผลขาดทุนด้านเครดิต แม้ว่าโอกาสที่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่จะไม่มีผลขาดทุนด้านเครดิตเกิดขึ้นก็ตาม

ข5.5.42 ย่อหน้าที่ 5.5.17.1 กำหนดให้ประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต้องสะท้อนถึงความเป็นกลางและถ่วงน้ำหนักด้วยค่าความน่าจะเป็นซึ่งได้จากการประเมินค่าของผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ ในทางปฏิบัติ อาจไม่จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ที่ซับซ้อน โดยในบางกรณีการใช้แบบจำลองอย่างง่ายก็อาจเพียงพอ โดยไม่จำเป็นจะต้องมีการจำลองสถานการณ์ที่มากเกินจำเป็น ตัวอย่างเช่น ค่าเฉลี่ยผลขาดทุนด้านเครดิตของกลุ่มเครื่องมือทางการเงินขนาดใหญ่ที่มีลักษณะความเสี่ยงที่คล้ายกันนั้นอาจเป็นค่าประมาณการที่สมเหตุสมผลสำหรับค่าความน่าจะเป็นถ่วงน้ำหนัก ส่วนในสถานการณ์อื่น การกำหนดสถานการณ์จำลองที่สามารถระบุถึงจำนวนและจังหวะเวลาของกระแสเงินสดที่เป็นไปได้ รวมทั้งค่าความน่าจะเป็นของกระแสเงินสดนั้นอาจเป็นสิ่งจำเป็น โดยในสถานการณ์ดังกล่าวนั้น ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะต้องสะท้อนถึงผลลัพธ์อย่างน้อยสองผลลัพธ์ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 5.5.18

ข5.5.43 สำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุนั้น กิจการต้องประเมินความเสี่ยงจากการปฏิบัติผิดสัญญาที่เกิดขึ้นกับเครื่องมือทางการเงินตลอดช่วงอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินนั้น โดยผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้านั้นคือส่วนหนึ่งของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับตลอดอายุเครื่องมือทางการเงิน หากเกิดการปฏิบัติผิดสัญญาภายใน 12 เดือนนับจากวันที่รายงาน (หรือช่วงเวลาที่สั้นกว่า หากอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงินนั้นสั้นกว่า 12 เดือน) ถ่วงน้ำหนักด้วยความน่าจะเป็นของการปฏิบัติผิดสัญญาที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า จึงไม่ใช่ทั้งผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุที่คาดการณ์ว่าจะเกิดการปฏิบัติผิดสัญญาในช่วง 12 เดือนข้างหน้า หรือจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนข้างหน้า

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าเงินตามเวลา

ข5.5.44 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต้องถูกคิดลดจนถึงวันที่รายงาน ไม่ใช่ถึงวันที่คาดว่าจะเกิดการปฏิบัติผิดสัญญา หรือวันอื่นใด โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญา ซึ่งถูกกำหนด ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือค่าประมาณอัตราดอกเบี้ยที่ใกล้เคียงที่สุด หากเครื่องมือทางการเงินนั้นมีอัตราดอกเบี้ยผันแปร ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะถูกคิดลดโดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในปัจจุบันตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ข5.4.5

ข5.5.45 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อกำเนิด ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นจะถูกคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับด้วยความเสี่ยงด้านเครดิตซึ่งได้ถูกกำหนด ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ข5.5.46 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้ตามสัญญาเช่าต้องมีการคิดลดโดยใช้อัตราคิดลดเดียวกันกับที่ใช้ในการวัดมูลค่าลูกหนี้ตามสัญญาเช่าตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง *สัญญาเช่า*

ข5.5.47 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อนั้น ต้องคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญา หรือค่าประมาณอัตราดอกเบี้ยที่ใกล้เคียงที่สุด ซึ่งจะถูกใช้เมื่อมีการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจากภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าไปปฏิบัตินั้น สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการรับรู้หลังจากการเบิกใช้ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อจะถูกจัดว่าเป็นภาระผูกพันที่ต่อเนื่อง แทนที่จะถูกจัดว่าเป็นเครื่องมือทางการเงินใหม่ ดังนั้นผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวมีการวัดมูลค่าโดยพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านเครดิตเมื่อเริ่มแรกของภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ โดยนับจากวันที่ที่กิจการมีภาระผูกพันที่ไม่สามารถเพิกถอนได้

ข5.5.48 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับสัญญาค้ำประกันทางการเงิน หรือภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อหากไม่สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญา อัตราคิดลดที่ใช้ควรสะท้อนถึงตลาดในปัจจุบันเพื่อประมาณมูลค่าเงินตามเวลา รวมถึงความเสี่ยงต่าง ๆที่อาจมีผลต่อกระแสเงินสดเป็นการเฉพาะ โดยความเสี่ยงต่าง ๆ นั้นจะถูกปรับเข้าไปในอัตราคิดลดแทนที่การปรับจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับ

ข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้

ข5.5.49 ตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้คือข้อมูลที่สามารถหาได้อย่างสมเหตุผล ณ วันที่รายงานโดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปเกี่ยวกับเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต สถานการณ์ในปัจจุบันและการคาดการณ์ถึงสภาวะทางเศรษฐกิจในอนาคต ข้อมูลที่หาได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานทางการเงินถูกพิจารณาว่าเป็นข้อมูลที่สามารถหาได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.5.50 กิจการไม่จำเป็นต้องรวบรวมผลการคาดการณ์สภาวะในอนาคตตลอดช่วงอายุที่คาดไว้ของเครื่องมือทางการเงิน ระดับการพิจารณาความจำเป็นในการประเมินผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูลโดยละเอียด โดยที่หากมีการคาดการณ์ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น ความมีอยู่ของข้อมูลโดยละเอียดนั้นจะลดลงและระดับของการใช้ดุลพินิจสำหรับการประเมินผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นจะเพิ่มขึ้น การประเมินผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องประเมินโดยละเอียดสำหรับช่วงเวลาในอนาคตที่ไกลออกไป โดยช่วงเวลาในอนาคตที่ไกลออกไปนั้น กิจการอาจใช้การประมาณค่าช่วงเวลาดังกล่าวจากข้อมูลที่มีอยู่โดยละเอียดได้

ข5.5.51 กิจการไม่จำเป็นจะต้องทำการสืบค้นข้อมูลโดยละเอียด แต่ควรพิจารณาถึงข้อมูลทั้งหมดที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้และที่สามารถหาได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปและเกี่ยวข้องกับการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นซึ่งรวมถึงผลกระทบของการชำระเงินก่อนครบกำหนด ข้อมูลที่ใช้ควรรวมปัจจัยเฉพาะของผู้กู้ยืม สภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และการประเมินทิศทางทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ณ วันที่รายงาน กิจการอาจใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง ซึ่งอาจเป็นทั้งแหล่งข้อมูลภายใน (เฉพาะกิจการ) และแหล่งข้อมูลภายนอก แหล่งข้อมูลที่เป็นไปได้นั้นประกอบไปด้วยข้อมูลภายในเกี่ยวกับผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีต การจัดอันดับเครดิตภายใน ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตของกิจการอื่น ๆ การจัดอันดับเครดิตภายนอก รายงานและค่าสถิติต่าง ๆ ส่วนกิจการที่ไม่มีแหล่งข้อมูลหรือมีไม่เพียงพอ แหล่งข้อมูลเฉพาะกิจการอาจใช้ข้อมูลของธุรกิจในกลุ่มธุรกิจเดียวกันสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ (หรือกลุ่มเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ)

ข5.5.52 ข้อมูลในอดีตเป็นสิ่งสำคัญหลักหรือพื้นฐานสำหรับการวัดผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม กิจการควรปรับปรุงข้อมูลในอดีต เช่น ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ บนพื้นฐานของการสะท้อนสภาวการณ์ในปัจจุบัน และคาดการณ์สภาวการณ์ในอนาคตซึ่งไม่มีผลกระทบจากสถานการณ์ในช่วงเวลาที่ใช้ข้อมูลในอดีตเป็นตัวตั้งต้นจากข้อมูลที่สังเกตได้ตามความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุนได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไป ณ วันที่รายงาน และเพื่อกำจัดผลกระทบของสถานการณ์นั้นของช่วงเวลาในอดีตที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระแสเงินสดตามสัญญาในอนาคต ในบางกรณีข้อมูลที่มีความสมเหตุสมผลและมีข้อสนับสนุนได้ดีที่สุดสามารถเป็นข้อมูลในอดีตที่ไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขได้ โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลในอดีต และเมื่อคำนวณโดยเปรียบเทียบกับสถานการณ์ต่าง ๆ ณ วันที่รายงานและคุณลักษณะต่าง ๆของเครื่องมือทางการเงินควรถูกพิจารณา การประมาณการเปลี่ยนแปลงผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นควรจะถูกสะท้อนและสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่หาได้ (เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน ราคาอสังหาริมทรัพย์ ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ สถานะของการชำระเงิน หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงผลขาดทุนด้านเครดิตสำหรับเครื่องมือทางการเงิน หรือกลุ่มเครื่องมือทางการเงินและระดับความรุนแรงของความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น) กิจการควรทบทวนวิธีการ

และสมมติฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำ เพื่อลดความแตกต่างระหว่างค่าประมาณและผลขาดทุนด้านเครดิตที่เกิดขึ้นจริง

ข5.5.53 เมื่อใช้ข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตเพื่อประมาณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น สิ่งสำคัญคือข้อมูลเกี่ยวกับอัตราผลขาดทุนด้านเครดิตในอดีตจะถูกนำไปใช้กับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีลักษณะที่สอดคล้องกับกลุ่มซึ่งกิจการเอาข้อมูลอัตราผลขาดทุนด้านเครดิตในอดีตมาใช้ ดังนั้น วิธีการที่นำไปปฏิบัตินั้นควรทำให้แต่ละกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินมีข้อมูลของผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ที่ผ่านมาที่สอดคล้องกันภายในกลุ่มของสินทรัพย์ทางการเงินมีลักษณะความเสี่ยงที่คล้ายกัน รวมทั้งมีข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถหาได้โดยทั่วไปและสะท้อนถึงสภาวะต่าง ๆในปัจจุบัน

ข5.5.54 ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นควรสะท้อนถึงความคาดหวังของกิจการต่อผลขาดทุนด้านเครดิต อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลทั้งหมดที่มีความสมเหตุสมผลและสามารถสนับสนุน และที่สามารถหาได้โดยไม่ใช้ต้นทุนหรือความพยายามที่มากเกินไปเพื่อประมาณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจการควรพิจารณาถึงข้อมูลที่สังเกตได้ในตลาดซึ่งเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือทางการเงินนั้น ๆ หรือเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน

หลักประกัน

ข5.5.55 ตามวัตถุประสงค์ในการวัดผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น การประมาณจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ควรคำนึงถึงกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากหลักประกัน และการรับประกันด้านเครดิตของสินทรัพย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขตามสัญญา และกิจการนั้นไม่ได้รับรู้แยกต่างหาก การประมาณจำนวนเงินสดที่คาดว่าจะไม่ได้รับสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่มีหลักประกันนั้นควรคำนึงถึงการคาดการณ์จำนวนและจังหวะเวลาของกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการยึดหลักประกันที่หักต้นทุนของการได้มาและการขายหลักประกัน โดยไม่คำนึงว่าการยึดทรัพย์นั้นเป็นไปได้หรือไม่ (ซึ่งก็คือ ค่าโดยประมาณของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นจะพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของการยึดทรัพย์และกระแสเงินสดที่เกิดขึ้น) ดังนั้น การคาดการณ์กระแสเงินสดจึงควรที่จะวิเคราะห์ถึงระยะเวลาในการขายหลักประกัน ซึ่งอาจจะยาวกว่าอายุของสัญญาด้วย หลักประกันใด ๆ ที่ได้จากการยึดทรัพย์นั้นจะไม่ถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์แยกต่างหากจากเครื่องมือทางการเงินที่มีหลักประกัน เว้นแต่หลักประกันนั้นเข้าเงื่อนไขการรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้หรือฉบับอื่น ๆ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน (หมวดที่ 5.6)

ข5.6.1 หากกิจการมีการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินตามย่อหน้าที่ 4.4.1 และ 5.6.1 กำหนดให้ต้องปรับปรุงการจัดประเภทรายการแบบเปลี่ยนทันทีนับจากวันที่จัดประเภทรายการใหม่ ทั้งนี้ ทั้งประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ณ วันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก และปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าด้วยวิธีเดียวกัน ดังนั้น เมื่อกิจการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินโดยโอนเปลี่ยนระหว่างประเภทที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและประเภทที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ข5.6.1.1 การรับรู้ดอกเบี้ยรับนั้นไม่เปลี่ยนแปลง และกิจการยังคงใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเดิมต่อไป

ข5.6.1.2 การวัดผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากการวัดมูลค่าทั้งสองประเภทนั้นใช้วิธีการบันทึกการด้อยค่าแบบเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์ทางการเงินมีการจัดประเภทรายการใหม่โดยเปลี่ยนจากการวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเป็นราคาทุนตัดจำหน่าย ค่าเผื่อผลขาดทุนจะแสดงเป็นรายการปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ทางการเงินนับจากวันที่จัดประเภทรายการใหม่ แต่ถ้าสินทรัพย์ทางการเงินนั้นจัดประเภทรายการใหม่โดยเปลี่ยนจากราคาทุนตัดจำหน่ายเป็นวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กิจการต้องตัดรายการค่าเผื่อผลขาดทุน (ดังนั้น จึงไม่แสดงรายการค่าเผื่อผลขาดทุนเป็นรายการปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นอีกต่อไป) แต่จะรับรู้เป็นขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม (ด้วยจำนวนที่เท่ากัน) ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และเปิดเผยนับจากวันที่จัดประเภทรายการใหม่

ข5.6.2 อย่างไรก็ดี สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนนั้น ไม่กำหนดให้ต้องแยกรับรู้ดอกเบี้ยรับหรือผลของกำไรหรือขาดทุนจากการด้อยค่า ดังนั้น เมื่อกิจการมีการจัดประเภทรายการใหม่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินโดยโอนออกจากสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะถูกกำหนดตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่จัดประเภทรายการใหม่ นอกจากนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำหมวดที่ 5.5 มาปฏิบัติกับสินทรัพย์ทางการเงินนับจากวันที่จัดประเภทรายการใหม่ ให้ถือว่าวันที่จัดประเภทรายการใหม่นั้นเป็นวันที่รับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก

ผลกำไรและขาดทุน (หมวดที่ 5.7)

ข5.7.1 ย่อหน้าที่ 5.7.5 อนุญาตให้กิจการสามารถเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของการลงทุนในตราสารทุนที่ไม่ได้ถือไว้เพื่อค้า ไว้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยเมื่อเลือกแล้ว

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีได้อีก และให้เลือกนี้วิธีการเป็นรายตราสาร (หรือรายหุ้น) ทั้งนี้ จำนวนเงินที่แสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น จะไม่สามารถโอนไปเป็นกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง อย่างไรก็ดี กิจการอาจโอนผลสะสมของกำไรหรือขาดทุนภายในส่วนของเจ้าของได้ เงินปันผลจากการลงทุนดังกล่าว จะรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ตามย่อหน้าที่ 5.7.6 เว้นแต่เงินปันผลดังกล่าวจะแสดงอย่างชัดเจนว่าเป็นการได้รับคืนของต้นทุนการลงทุน

ข5.7.1ก ยกเว้นในกรณีที่นำย่อหน้าที่ 4.1.5 ไปถือปฏิบัติ ย่อหน้าที่ 4.1.2ก นั้นกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หากเงื่อนไขตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินนั้นระบุว่ากระแสเงินสดตามสัญญาเป็นเพียงการจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้น และสินทรัพย์การเงินนั้นถือไว้โดยมีโมเดลธุรกิจเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งในการรับกระแสเงินสดตามสัญญา และการขายสินทรัพย์ทางการเงิน ให้รับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุนราวกับว่าวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ในขณะที่สินทรัพย์ทางการเงินนั้นวัดมูลค่าในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม ผลกำไรหรือขาดทุน นอกเหนือจากที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนตามย่อหน้าที่ 5.7.10 ถึง 5.7.11 ให้รับรู้เป็นกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยเมื่อตัดรายการสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านั้นให้โอนผลกำไรหรือขาดทุนสะสมที่เคยรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นไปกำไรหรือขาดทุน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลกำไรหรือขาดทุนซึ่งจะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนเมื่อตัดรายการหากสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าววัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

ข5.7.2 กิจการที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ กับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 และเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ โดยที่มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 กำหนดให้กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงิน รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ยกเว้นรายการที่เป็นตัวเงินที่เลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงของการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด (ดูย่อหน้าที่ 6.5.11) การป้องกันความเสี่ยงสำหรับการลงทุนสุทธิ (ดูย่อหน้าที่ 6.5.13) หรือการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุน ซึ่งกิจการเลือกที่จะแสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.5 (ดูย่อหน้าที่ 6.5.8)

ข5.7.2ก ตามวัตถุประสงค์ในการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 4.1.2ก นั้นถือว่าเป็นรายการที่เป็นตัวเงิน ดังนั้นสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวจะถูกถือเสมือนว่าเป็นสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายในสกุลเงินตราต่างประเทศ ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของส่วนที่เป็นราคาทุนที่ตัดจำหน่ายนั้นจะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน และรับรู้ความเปลี่ยนแปลงอื่นของมูลค่าตามบัญชีตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.10

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.7.3 ย่อหน้าที่ 5.7.5 อนุญาตให้กิจการสามารถเลือกแสดงการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของการลงทุนในตราสารทุนที่ไม่ได้ถือไว้เพื่อค้า ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (เมื่อเลือกแล้วจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้อีก) การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารทุนนั้นไม่ใช่รายการที่เป็นตัวเงิน ดังนั้น ผลกำไรหรือขาดทุนที่แสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 5.7.5 รวมถึงองค์ประกอบของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวข้อง

ข5.7.4 หากสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์ มีความสัมพันธ์กันในลักษณะของการป้องกันความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบส่วนที่เป็นเงินตราต่างประเทศของเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นจะแสดงในกำไรหรือขาดทุน

หนี้สินทางการเงินที่เลือกกำหนดให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน

ข5.7.5 เมื่อกิจการเลือกกำหนดให้หนี้สินทางการเงินแสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน จะต้องพิจารณาว่าผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินต้องแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นหรือไม่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดหรือเพิ่มการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีจะเกิดหรือเพิ่มมากขึ้น ถ้าการนำเสนอผลของความเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นนั้นไปส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องกันมากขึ้นในกำไรหรือขาดทุน มากกว่าหากนำจำนวนดังกล่าวแสดงในกำไรหรือขาดทุน

ข5.7.6 เพื่อกำหนดว่าหนี้สินทางการเงินที่กำหนดให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน กิจการต้องประเมินถึงผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่ามีส่วนช่วยชดเชยกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงในส่วนของมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินอื่นที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ การคาดการณ์ดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจต่อคุณลักษณะของหนี้สิน และคุณลักษณะของเครื่องมือทางการเงินอื่นด้วย

ข5.7.7 การกำหนดให้หนี้สินทางการเงินแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน จะกำหนดเมื่อมีการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกและไม่มีการประเมินใหม่ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางปฏิบัติ กิจการไม่จำเป็นต้องระบุสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดที่ทำให้เกิดการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีว่าเกิด ณ เวลาเดียวกัน การเกิดรายการที่ช้ากว่าอย่างสมเหตุสมผลนั้นอนุญาตที่ทำหากธุรกรรมใด ๆ ที่เหลืออยู่ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจการต้องถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในการกำหนดว่า การแสดงผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นนั้นก่อให้เกิดหรือเพิ่มการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามกิจการอาจใช้วิธีการอื่น ๆ ที่แตกต่างกันได้เมื่อมีความแตกต่างของสภาวะเศรษฐกิจที่สัมพันธ์กับลักษณะของหนี้สินที่เลือกกำหนดให้แสดงมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนกับลักษณะของเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง *การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน* นั้นกำหนดให้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลในเชิงคุณภาพในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับวิธีการที่กิจการใช้ในการกำหนด

ข5.7.8 หากการไม่สามารถจับคู่ทางบัญชีนั้นเกิดขึ้นหรือเพิ่มมากขึ้น กิจการต้องแสดงการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในมูลค่ายุติธรรม (ซึ่งรวมถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สิน) ในกำไรหรือขาดทุน หากความไม่สอดคล้องนั้นไม่เกิดขึ้นหรือไม่เพิ่มมากขึ้น กิจการต้องแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ข5.7.9 จำนวนที่แสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นต้องไม่ถูกโอนไปเป็นกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง อย่างไรก็ตาม กิจการอาจโอนผลสะสมของกำไรหรือขาดทุนภายในส่วนของเจ้าของ

ข5.7.10 ตัวอย่างต่อไปนี้อธิบายถึงสถานการณ์ของการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ที่เกิดขึ้นในกำไรหรือขาดทุน ถ้าผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินนั้นแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ธนาคารแห่งหนึ่งปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าและกองทุนต่าง ๆ ด้วยการขายพันธบัตรที่มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกัน (เช่น จำนวนเงินคงค้าง ประวัติการชำระเงินคืน ระยะเวลา และสกุลเงิน) ในตลาด เงื่อนไขตามสัญญาเงินกู้อนุญาตให้ผู้กู้ (ลูกค้าที่ทำการจำนอง) สามารถจ่ายชำระเงินก่อนครบกำหนดได้ (ซึ่งเป็นการทำตามภาระผูกพันที่มีต่อธนาคาร) ด้วยการซื้อพันธบัตรตามมูลค่ายุติธรรมในตลาด และส่งมอบพันธบัตรนั้นให้กับธนาคาร จากการที่มีสิทธิในการชำระเงินคืนก่อนครบกำหนดตามสัญญา หากคุณภาพเครดิตของพันธบัตรนั้นด้อยลงหรือแย่ลง (ดังนั้น มูลค่ายุติธรรมของหนี้สินของธนาคารจะลดลง) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ให้กู้ของธนาคารจะลดลงตามด้วย การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์นั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงสิทธิตามสัญญาของลูกค้าในการจ่ายชำระคืนสินเชื่อจำนองก่อนถึงกำหนดได้ด้วยการซื้อพันธบัตรตามมูลค่ายุติธรรม (ที่มีมูลค่าลดลงในตัวอย่างนี้) และส่งมอบพันธบัตรนั้นให้กับธนาคารที่รับจำนอง ดังนั้น ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านสินเครดิตของหนี้สิน (พันธบัตร) จะเป็นสิ่งชดเชยกำไรหรือขาดทุน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน (สินเชื่อ) โดยหากผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินนั้นแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะทำให้เกิดการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในกำไรหรือขาดทุน ดังนั้นธนาคารที่รับจำนองจึงถูกกำหนดให้ต้องแสดงการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงิน (ซึ่งรวมถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินด้วย) ในกำไรและขาดทุน

ข5.7.11 ตัวอย่างในย่อหน้าที่ ข5.7.10 นั้นมีความเกี่ยวเนื่องระหว่างผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินและการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน (ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสิทธิตามสัญญาของลูกค้าในการจ่ายชำระคืนสินเชื่อก่อนกำหนดด้วยการซื้อพันธบัตรตามมูลค่ายุติธรรม และส่งมอบพันธบัตรนั้นให้กับธนาคาร)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

อย่างไรก็ตาม การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี นั้นอาจเกิดกับขึ้นได้ในกรณีที่ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกัน

ข5.7.12 เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำย่อหน้าที่ 5.7.7 และ 5.7.8 มาปฏิบัติ การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี นั้นไม่ได้เกิดจากวิธีการวัดมูลค่าที่กิจการใช้ในการกำหนดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินเท่านั้น การจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชี ในกำไรหรือขาดทุนนั้นจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สิน (ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง *การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน*) นั้นถูกคาดการณ์เพื่อชดเชยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินอื่น การไม่สามารถจับคู่ทางบัญชีอันเนื่องมาจากวิธีการวัดมูลค่าแต่เพียงอย่างเดียว (เช่น เกิดจากการที่กิจการนั้นไม่แยกการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินออกจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมอื่น ๆ) นั้นไม่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.7.7 และ 5.7.8 เช่น กิจการนั้นอาจไม่แยกการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินออกจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หากกิจการนั้นแสดงผลกระทบของทั้งสองปัจจัยรวมกันในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น การไม่สามารถจับคู่ได้นั้นอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านสภาพคล่องนั้นอาจรวมอยู่ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินของกิจการและการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมทั้งหมดของสินทรัพย์นั้นแสดงในกำไรและขาดทุน อย่างไรก็ตามการไม่สามารถจับคู่ทางบัญชีนั้นเกิดจากการวัดมูลค่าที่ไม่ชัดเจน ไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ชดเชยกันตามที่อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ ข5.7.6 และจะไม่ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาตามย่อหน้าที่ 5.7.7 และ 5.7.8

คำจำกัดความของ “ความเสี่ยงด้านเครดิต” (ย่อหน้าที่ 5.7.7 และ 5.7.8)

ข5.7.13 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน ระบุว่าความเสี่ยงด้านเครดิตเป็น “ความเสี่ยงที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีต่อเครื่องมือทางการเงินซึ่งส่งผลให้อีกฝ่ายหนึ่งขาดทุนทางการเงินจากการไม่ปฏิบัติตามภาระผูกพัน” ข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 5.7.7.1 นั้นเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่ผู้ออกนั้นอาจไม่ปฏิบัติตามภาระผูกพันนั้นโดยไม่มีความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของผู้ออก ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่กิจการออกหนี้สินที่เหมือนกันทั้งที่มีสินทรัพย์ค้ำประกันและไม่มีสินทรัพย์ค้ำประกัน ความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินทั้งสองนั้นจะแตกต่างกัน แม้ว่ามีผู้ออกคนเดียวกันก็ตาม หนี้สินที่มีสินทรัพย์ค้ำประกันจะมีความเสี่ยงด้านเครดิตของน้อยกว่าหนี้สินที่ไม่มีสินทรัพย์ค้ำประกัน ความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับหนี้สินที่มีสินทรัพย์ค้ำประกันอาจเข้าใกล้ศูนย์ก็ได้

ข5.7.14 เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำย่อหน้าที่ 5.7.7.1 มาปฏิบัติ ความเสี่ยงด้านเครดิตนั้นแตกต่างจากความเสี่ยงของผลการดำเนินงานจากสินทรัพย์ที่ระบุไว้ ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานจากสินทรัพย์ที่ระบุไว้ไม่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่กิจการไม่สามารถยกเลิกภาระผูกพันบางอย่างได้

แต่ว่าเกี่ยวกับความเสี่ยงที่รายการสินทรัพย์ใด ๆ หรือกลุ่มสินทรัพย์นั้นจะมีผลประกอบการขาดทุน (หรือขาดทุนอย่างมาก)

ข5.7.15 ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นความเสี่ยงจากผลการดำเนินการของสินทรัพย์ที่ระบุไว้

ข5.7.15.1 หนี้สินที่มีลักษณะเชื่อมต่อหน่วย (unit-linking feature) โดยที่จำนวนเงินจากผู้ลงทุนถูกกำหนดจากผลการดำเนินงานของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ หนี้สินที่มีลักษณะเชื่อมต่อหน่วย (unit-linking feature) ที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมถือเป็นความเสี่ยงของผลการดำเนินงานจากสินทรัพย์ที่ระบุไว้ไม่ใช่ความเสี่ยงด้านเครดิต

ข5.7.15.2 หนี้สินที่ออกโดยกิจการซึ่งมีโครงสร้างเฉพาะตัวซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแยกต่างหากทำให้สินทรัพย์ของกิจการมีการกันไว้เพื่อผลประโยชน์ของนักลงทุนโดยเฉพาะ ถึงแม้จะอยู่ในสภาวะที่ล้มละลายกิจการไม่สามารถทำธุรกรรมอื่น ๆ และสินทรัพย์ของกิจการนั้นไม่สามารถนำไปจำนอง จำนวนเงินดังกล่าวจะเป็นของนักลงทุนในกรณีที่สินทรัพย์ได้กันไว้สำหรับสินทรัพย์ที่สามารถสร้างกระแสเงินสดได้เท่านั้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินนั้นสะท้อนการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ผลอันเนื่องมาจากผลการดำเนินงานของสินทรัพย์สำหรับมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินจัดเป็นความเสี่ยงของผลการดำเนินงานจากสินทรัพย์ที่ระบุไว้ ไม่ใช่ความเสี่ยงด้านเครดิต

การประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิต

ข5.7.16 เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำย่อหน้าที่ 5.7.7.1 มาปฏิบัติ กิจการสามารถประมาณจำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังนี้

ข5.7.16.1 เป็นจำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมที่ไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะตลาดที่ทำให้ความเสี่ยงด้านตลาดเพิ่มขึ้น (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.17 และ ข5.7.18) หรือ

ข5.7.16.2 ใช้วิธีการอื่นซึ่งกิจการเชื่อว่าวิธีนั้นสามารถแสดงจำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตได้อย่างน่าเชื่อถือ

ข5.7.17 การเปลี่ยนแปลงในสภาวะตลาดที่ทำให้ความเสี่ยงด้านตลาดเพิ่มขึ้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ราคาของเครื่องมือทางการเงินของกิจการอื่น ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ หรือดัชนีราคาหรือดัชนีอัตรา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข5.7.18 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาวะตลาดที่มีผลต่อหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญ เป็นการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่สังเกตได้ (อัตราอ้างอิง) จำนวนเงินที่กล่าวตามย่อหน้าที่ ข5.7.16.1 สามารถประมาณได้ดังต่อไปนี้

ข5.7.18.1 ขั้นที่หนึ่งกิจการต้องคำนวณอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของหนี้สิน ณ วันเริ่มรอบระยะเวลา โดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหนี้สินและกระแสเงินสดตามสัญญาของหนี้สิน ณ วันเริ่มรอบระยะเวลา โดยหักจากอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยที่สังเกตได้ (อัตราอ้างอิง) ณ วันเริ่มรอบระยะเวลา เพื่อให้ตรงกับองค์ประกอบเฉพาะของอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินนั้น

ข5.7.18.2 ขั้นต่อไปกิจการต้องคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของหนี้สินโดยใช้กระแสเงินสดตามสัญญาของหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา และอัตราคิดลดเท่ากับผลรวมของ (1) อัตราดอกเบี้ยที่สังเกตได้ (อัตราอ้างอิง) ณ วันสิ้นรอบระยะเวลา และ (2) ส่วนประกอบเฉพาะของอัตราตอบแทนที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินนั้น ตามที่พิจารณาในย่อหน้าที่ ข5.7.18.1

ข5.7.18.3 ความแตกต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของหนี้สิน ณ วันสิ้นระยะเวลาและจำนวนเงินที่ประมาณได้ตามย่อหน้าที่ ข5.7.18.2 เป็นการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมที่ไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่สังเกตได้ (อัตราอ้างอิง) กิจการต้องแสดงจำนวนเงินดังกล่าวในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามย่อหน้าที่ 5.7.7.1

ข5.7.19 ตัวอย่างในย่อหน้าที่ ข5.7.18 สมมติว่า การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมที่มาจากปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตหรือการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่สังเกตได้ (อัตราอ้างอิง) มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ จะถือว่าวิธีการนี้ไม่เหมาะสม ถ้าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมมาจากปัจจัยอื่น ๆอย่างมีนัยสำคัญ ในกรณีดังกล่าว กิจการจำเป็นต้องใช้วิธีอื่นที่จะประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินได้อย่างน่าเชื่อถือ (ดูย่อหน้าที่ ข5.7.16.2) เช่น ในกรณีที่มีเครื่องมือทางการเงินที่มีอนุพันธ์แฝง การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์แฝงจะไม่รวมในจำนวนเงินที่แสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ตามย่อหน้าที่ 5.7.7.1

ข5.7.20 ในการวัดมูลค่ายุติธรรม วิธีการวัดมูลค่ายุติธรรมที่กิจการใช้ในการพิจารณาสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิตนั้น กิจการต้องใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่มีความเกี่ยวข้องให้มากที่สุดและใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ให้น้อยที่สุด

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การบัญชีป้องกันความเสี่ยง (บทที่ 6)

เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (หมวดที่ 6.2)

เครื่องมือที่เข้าเงื่อนไข

ข6.2.1 อนุพันธ์ซึ่งแฝงในสัญญาแบบผสมซึ่งไม่บันทึกบัญชีเป็นรายการแยกต่างหาก กิจการไม่สามารถเลือกกำหนดให้อนุพันธ์แฝงดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.2.2 ตราสารทุนที่กิจการเป็นผู้ออกนั้นไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินของกิจการ ดังนั้นกิจการจึงไม่สามารถเลือกกำหนดเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.2.3 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ องค์ประกอบของความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของเครื่องมือทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์ ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สัญญาสิทธิที่กิจการเป็นผู้ออก

ข6.2.4 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้จำกัดสถานการณ์ที่กิจการอาจเลือกกำหนดให้อนุพันธ์ซึ่งวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ยกเว้นสัญญาสิทธิที่กิจการเป็นผู้ออก (written options) บางประเภท สัญญาสิทธิที่กิจการเป็นผู้ออก (written options) นั้นไม่เข้าเงื่อนไขเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง เว้นแต่เลือกกำหนดให้สัญญาสิทธิดังกล่าวหักกลบกับสัญญาสิทธิที่กิจการได้ซื้อมา (purchased options) รวมถึงสัญญาสิทธิที่แฝงในเครื่องมือทางการเงินอื่น (ตัวอย่างเช่น การออกสัญญาสิทธิที่จะซื้อเพื่อป้องกันความเสี่ยงในหนี้สินที่อาจถูกเรียกชำระคืนก่อนครบกำหนด)

การเลือกกำหนดเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.2.5 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงนอกเหนือจากการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ เมื่อกิจการเลือกกำหนดสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่ไม่ใช่อนุพันธ์ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง กิจการอาจเลือกกำหนดให้ทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทั้งหมด หรือกำหนดเป็นสัดส่วนก็ได้

ข6.2.6 เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงรายการใดรายการหนึ่งอาจเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงมากกว่าหนึ่งความเสี่ยงก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ว่ามีการเลือกกำหนดเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เฉพาะเจาะจงกับฐานะความเสี่ยงที่แตกต่างกันของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวสามารถมีความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่แตกต่างกันได้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (หมวดที่ 6.3)

รายการที่เข้าเงื่อนไข

ข6.3.1 กิจการไม่สามารถกำหนดให้สัญญาผูกมัดเพื่อซื้อธุรกิจในการรวมธุรกิจ เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ยกเว้นความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากความเสี่ยงอื่น ๆ ไม่สามารถระบุและวัดมูลค่าได้อย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งความเสี่ยงอื่น ๆ เหล่านั้นถือเป็นความเสี่ยงทั่วไปในการดำเนินธุรกิจ

ข6.3.2 เงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียไม่สามารถถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม เนื่องจากวิธีส่วนได้เสียนั้นจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนของกิจการที่ไปลงทุนตามสัดส่วนการลงทุนในกำไรหรือขาดทุน แทนที่จะเป็นการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน ด้วยเหตุผลเดียวกัน เงินลงทุนในบริษัทย่อยที่นำมาจัดทำงบการเงินรวมก็ไม่สามารถถือเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมเช่นกัน เนื่องจากในการจัดทำงบการเงินรวมนั้นกิจการรับรู้กำไรหรือขาดทุนของบริษัทย่อยในกำไรหรือขาดทุน แทนที่จะเป็นการรับรู้การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน ซึ่งจะแตกต่างจากการป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ ซึ่งเป็นการป้องกันความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ไม่ใช่เป็นการป้องกันความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน

ข6.3.3 ย่อหน้าที่ 6.3.4 อนุญาตให้กิจการเลือกกำหนดรายการซึ่งเป็นการรวมกันของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงและอนุพันธ์ ให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงสำหรับฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม (hedged items aggregated exposures) เมื่อมีการเลือกกำหนดรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว กิจการต้องประเมินว่า ฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวมนั้นได้รวมฐานะเปิดต่อความเสี่ยงและอนุพันธ์ที่ก่อให้เกิดฐานะเปิดต่อความเสี่ยงรวมที่แตกต่าง โดยมีการจัดการราวกับเป็นฐานะเปิดต่อความเสี่ยงใดความเสี่ยงหนึ่ง (หรือกลุ่มความเสี่ยง) เป็นการเฉพาะหรือไม่ กรณีดังกล่าว กิจการอาจเลือกกำหนดรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นแบบฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม (aggregated exposures) ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

ข6.3.3.1 กิจการอาจป้องกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคา (ราคาซื้อเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ) สำหรับการซื้อกาแฟที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากในระยะเวลา 15 เดือนโดยใช้สัญญาล่วงหน้าสำหรับกาแฟที่มีระยะเวลาของสัญญา 15 เดือน กิจการสามารถพิจารณาว่าการซื้อกาแฟที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากและสัญญาล่วงหน้าสำหรับกาแฟดังกล่าวเป็นความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศสกุลดอลลาร์สหรัฐจำนวนคงที่ในอีก 15 เดือนข้างหน้า เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง (กล่าวคือ เป็นเหมือนกระแสเงินสดจ่ายในสกุลดอลลาร์สหรัฐฯจำนวนคงที่ในระยะเวลาอีก 15 เดือนข้างหน้านั่นเอง)

ข6.3.3.2 กิจการอาจป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศตลอดอายุสัญญาของหนี้สินสกุลเงินตราต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ 10 ปี อย่างไรก็ตาม กิจการยอมรับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยคงที่ในสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานสำหรับระยะสั้นถึงกลางเท่านั้น (กล่าวคือ สองปี) และความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวในสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานสำหรับระยะเวลาที่เหลือจนครบกำหนด ทุกสองปี ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาตามสัญญา (กล่าวคือ มีการต่ออายุทุกสองปี) กิจการจะดำเนินการเพื่อปรับให้เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ในอีกสองปีข้างหน้า (ถ้าระดับของดอกเบี้ยส่งผลให้กิจการพิจารณาว่าควรกำหนดให้เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่) ในสถานการณ์ดังกล่าว กิจการอาจเข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวและแลกเปลี่ยนสกุลเงินโดยมีอายุสัญญา 10 ปี (10-year fixed-to-floating cross-currency interest rate swap) โดยเปลี่ยนจากหนี้สินสกุลเงินต่างประเทศอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นหนี้สินในสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ซึ่งสัญญาดังกล่าวทับซ้อนกับสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยในระยะเวลา 2 ปี ในระยะเวลา 2 ปีนั้นจึงเกิดเป็นหนี้สินสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานจากหนี้สินอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ ในแง่ของวัตถุประสงค์เพื่อการบริหารความเสี่ยง ผลลัพธ์สุทธิของหนี้สินในสกุลเงินตราต่างประเทศอัตราดอกเบี้ยคงที่และสัญญาการแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวและแลกเปลี่ยนสกุลเงินอายุสัญญา 10 ปี จะเท่ากับการมีหนี้สินในสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานอัตราดอกเบี้ยลอยตัวระยะเวลา 10 ปี

ข6.3.4 เมื่อเลือกกำหนดรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงสำหรับฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม (aggregated exposures) กิจการต้องพิจารณาผลกระทบรวมจากรายการซึ่งประกอบกันเป็นฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวมเพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงและวัดมูลค่าความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รายการซึ่งประกอบกันเป็นฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวมยังคงต้องบันทึกบัญชีแยกจากกัน ตัวอย่างเช่น

ข6.3.4.1 รับรู้อนุพันธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงโดยรวม เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินแยกต่างหากโดยวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม และ

ข6.3.4.2 ถ้าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงถูกเลือกกำหนดขึ้นระหว่างรายการซึ่งประกอบกันเป็นฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม วิธีซึ่งรวมอนุพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวมต้องสอดคล้องกับการเลือกกำหนดอนุพันธ์ดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ณ ระดับของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม ตัวอย่างเช่น ถ้ากิจการแยกองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของอนุพันธ์จากส่วนที่เลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงระหว่างรายการซึ่งประกอบกันเป็นฐานะเปิดต่อ

ความเสี่ยงโดยรวม กิจการก็ต้องแยกองค์ประกอบราคาล่วงหน้าเมื่อจะต้องรวมอนุพันธ์ดังกล่าวเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงอันเป็นส่วนหนึ่งของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงโดยรวม มิฉะนั้น ความเสี่ยงโดยรวมจะต้องรวมเอาอนุพันธ์เข้าไว้ทั้งหมดหรือตามสัดส่วนของอนุพันธ์

ข6.3.5 ย่อหน้าที่ 6.3.6 กำหนดว่า ในงบการเงินรวม ความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการที่คาดการณ์ซึ่งเป็นรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอาจเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดได้ โดยมีเงื่อนไขว่ารายการดังกล่าวต้องอยู่ในรูปของสกุลเงินใด ๆ ที่ไม่ใช่สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการที่เข้าทำรายการดังกล่าว และความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศนั้นต้องส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวม สำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าว กิจการที่กล่าวถึงอาจเป็นบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม การร่วมการงาน หรือสาขา ก็ได้ หากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการระหว่างกันที่คาดการณ์ไว้ไม่มีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวม รายการระหว่างกันดังกล่าวไม่ถือว่าเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งโดยปกติ ได้แก่ การจ่ายค่าสิทธิ การจ่ายดอกเบี้ย หรือการจ่ายค่าบริหารจัดการ ซึ่งมีการคิดค่าบริการระหว่างบริษัทในกลุ่ม เว้นแต่รายการดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก แต่หากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการระหว่างกันที่คาดการณ์ไว้มีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวม รายการระหว่างกันดังกล่าวจะถือว่าเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น การซื้อหรือขายสินค้าที่คาดการณ์ไว้ระหว่างบริษัทในกลุ่ม โดยที่สินค้าดังกล่าวจะมีการขายต่อบุคคลภายนอกในทำนองเดียวกัน รายการระหว่างกันที่คาดการณ์ไว้ที่เป็นการขายอาคารและอุปกรณ์ระหว่างบริษัทในกลุ่มซึ่งเป็นผู้ผลิตให้แก่อีกบริษัทหนึ่งในกลุ่มซึ่งจะใช้ประโยชน์จากอาคารและอุปกรณ์นั้นในการดำเนินธุรกิจ รายการดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวมได้ ซึ่งอาจเกิดจากการคิดค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นจากการใช้สินทรัพย์นั้น และจำนวนที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกของสินทรัพย์ถาวรอาจเปลี่ยนแปลงไปหากรายการระหว่างกันที่คาดการณ์ไว้นั้นเป็นสกุลเงินใด ๆ ที่ไม่ใช่สกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของกิจการที่ซื้ออาคารและอุปกรณ์

ข6.3.6 หากการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่คาดการณ์ซึ่งเป็นรายการระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดขึ้นเข้าเงื่อนไขของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ผลกำไรหรือขาดทุนใด ๆ ต้องรับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นหรือตัดออกจากกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 6.5.11 ในรอบระยะเวลาที่เกี่ยวข้องหรือในรอบระยะเวลาที่ความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนรวม

การเลือกกำหนดรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.3.7 การกำหนดส่วนประกอบของรายการเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ทั้งนี้ส่วนประกอบของรายการนั้นเป็นส่วนหนึ่งของรายการทั้งหมด ดังนั้น ส่วนประกอบของรายการจึงสะท้อน

เพียงความเสี่ยงบางส่วนของรายการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเสี่ยงหรือสะท้อนความเสี่ยงเพียงบางกรณี (ตัวอย่างเช่น เมื่อเลือกกำหนดเพียงสัดส่วนหนึ่งของรายการ เป็นต้น)

ส่วนประกอบความเสี่ยง

ข6.3.8 เพื่อเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ส่วนประกอบความเสี่ยงต้องเป็นองค์ประกอบของรายการทางการเงินหรือหรือรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินที่สามารถระบุองค์ประกอบได้แยกต่างหาก และการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของรายการอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบความเสี่ยงต้องสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

ข6.3.9 เมื่อระบุส่วนประกอบความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องประเมินส่วนประกอบความเสี่ยงดังกล่าวในบริบทของโครงสร้างตลาดที่เฉพาะเจาะจงต่อความเสี่ยงหรือกลุ่มความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและในที่ซึ่งกิจกรรมป้องกันความเสี่ยงเกิดขึ้น การตัดสินใจดังกล่าวจำเป็นต้องมีการประเมินข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะแตกต่างกันไปตามความเสี่ยงและตลาด

ข6.3.10 เมื่อเลือกกำหนดส่วนประกอบความเสี่ยงเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องพิจารณาว่าส่วนประกอบความเสี่ยงได้ถูกระบุอย่างชัดเจนในสัญญา (ส่วนประกอบความเสี่ยงที่ระบุตามสัญญา) หรือบอกเป็นนัยโดยเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดของรายการ (ส่วนประกอบความเสี่ยงที่ไม่ได้ระบุตามสัญญา) ส่วนประกอบความเสี่ยงที่ไม่ได้ระบุตามสัญญาสามารถเกี่ยวข้องกับรายการที่ไม่เป็นสัญญา (ตัวอย่างเช่น รายการที่คาดการณ์) หรือสัญญาที่ไม่ระบุองค์ประกอบอย่างชัดเจน (ตัวอย่างเช่น สัญญาผูกมัดที่กำหนดราคาเพียงราคาเดียวแทนที่จะกำหนดเป็นสูตรการคำนวณราคาซึ่งอ้างอิงข้อมูลที่หลากหลาย) ตัวอย่างเช่น

ข6.3.10.1 กิจการ ก มีสัญญาระยะยาวเพื่อซื้อแก๊สธรรมชาติซึ่งใช้สูตรคำนวณราคาที่ระบุตามสัญญาโดยอ้างอิงจากสินค้าโภคภัณฑ์และปัจจัยอื่น (ตัวอย่างเช่น น้ำมัน น้ำมันเตา และองค์ประกอบอื่น เช่น ค่าขนส่ง) กิจการ ก ป้องกันความเสี่ยงองค์ประกอบของน้ำมันในสัญญาซื้อดังกล่าวโดยใช้สัญญาฟอร์เวิร์ดน้ำมัน เนื่องจากองค์ประกอบของน้ำมันถูกระบุในข้อกำหนดและเงื่อนไขตามสัญญาซื้อ ดังนั้นส่วนประกอบความเสี่ยงจึงเป็นสิ่งที่ถูกระบุตามสัญญา อย่างไรก็ตาม จากสูตรการคำนวณราคา กิจการ ก สรุปได้ว่าความเสี่ยงของราคาน้ำมันสามารถระบุแยกได้ต่างหาก โดยมีราคาตลาดของสัญญาฟอร์เวิร์ดน้ำมันในเวลาเดียวกัน กิจการ ก จึงสรุปได้ว่าความเสี่ยงของราคาน้ำมันสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนั้น ความเสี่ยงของราคาน้ำมันในสัญญาซื้อจึงสามารถเป็นส่วนประกอบความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไขในการเลือกกำหนดเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.3.10.2 กิจการ ข ทำการป้องกันความเสี่ยงในการซื้อกาแฟล่วงหน้าโดยพิจารณาจากการคาดการณ์การผลิตของกิจการ การป้องกันความเสี่ยงจะเริ่มและดำเนินการเป็น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ระยะเวลาไม่เกิน 15 เดือน ก่อนการส่งมอบสินค้าที่คาดการณ์ไว้ กิจการ ข ได้เพิ่มปริมาณกาแฟที่ป้องกันความเสี่ยงตามกาลเวลา (ตามวันที่ส่งมอบ) โดยกิจการ ข ใช้สัญญา 2 ประเภท ในการจัดการความเสี่ยงในราคากาแฟ

ข6.3.10.2.1 สัญญาซื้อขายกาแฟในตลาดล่วงหน้าและ

ข6.3.10.2.2 สัญญาซื้อกาแฟอาราบิก้าจากโคลัมเบียโดยส่งมอบมายังโรงงานที่ระบุไว้ สัญญานี้กำหนดราคากาแฟต่อตันโดยใช้สูตรการคำนวณราคา ซึ่งคำนวณจากราคาตามสัญญาซื้อขายกาแฟในตลาดล่วงหน้ารวมกับราคาส่วนแตกต่างคงที่และค่าบริการขนส่งผันแปร สัญญาซื้อกาแฟเป็นสัญญาที่มีภาระโดยกิจการ ข ที่จะต้องรับภาระให้มีการส่งมอบกาแฟเกิดขึ้นจริง

การเข้าทำสัญญาสั่งซื้อกาแฟสำหรับการส่งมอบที่เกี่ยวข้องกับฤดูเก็บเกี่ยวในปัจจุบันอนุญาตให้กิจการ ข กำหนดราคาส่วนต่างระหว่างคุณภาพจริงของกาแฟที่ซื้อ (กาแฟอาราบิก้าจากโคลัมเบีย) กับคุณภาพมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์อ้างอิงของสัญญาซื้อขายในตลาดล่วงหน้าเป็นราคาคงที่ อย่างไรก็ตาม สำหรับการส่งมอบที่เกี่ยวข้องกับฤดูเก็บเกี่ยวถัดไป ตลาดยังไม่เปิดให้ทำสัญญาการสั่งซื้อกาแฟ ดังนั้นราคาส่วนต่างดังกล่าวจึงไม่สามารถกำหนดได้ กิจการ ข ใช้สัญญาการซื้อขายกาแฟในตลาดล่วงหน้าในการป้องกันความเสี่ยงในราคากาแฟที่มีเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพเป็นองค์ประกอบสำหรับความเสี่ยงในราคากาแฟของฤดูเก็บเกี่ยวปัจจุบันเช่นเดียวกับฤดูเก็บเกี่ยวถัดไป กิจการ ข ได้พิจารณาว่ากิจการมีความเสี่ยง 3 ด้าน ความเสี่ยงในราคากาแฟที่สะท้อนเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพ ความเสี่ยงจากราคากาแฟที่สะท้อนความแตกต่างระหว่างราคากาแฟที่มีเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพมาตรฐานกับราคากาแฟที่เป็นกาแฟอาราบิก้าจากโคลัมเบียที่ได้รับส่งมอบจริงและราคาค่าขนส่งที่ผันแปร หลังจากที่กิจการ ข เข้าทำสัญญาสั่งซื้อกาแฟสำหรับการส่งมอบที่เกี่ยวข้องกับฤดูเก็บเกี่ยวปัจจุบัน ความเสี่ยงในราคากาแฟที่สะท้อนเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพเป็นส่วนประกอบความเสี่ยงที่ระบุไว้ตามสัญญาเนื่องจากสูตรการคำนวณราคาได้รวมการปรับราคาตามดัชนีราคาสัญญาซื้อขายกาแฟในตลาดล่วงหน้า กิจการ ข สรุปได้ว่าส่วนประกอบความเสี่ยงสามารถระบุองค์ประกอบแยกได้ต่างหากและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ สำหรับการส่งมอบที่เกี่ยวข้องกับฤดูเก็บเกี่ยวถัดไป กิจการ ข ยังไม่สามารถเข้าทำสัญญาซื้อกาแฟ (กล่าวคือ การส่งมอบดังกล่าวเป็นรายการที่คาดการณ์) ดังนั้นความเสี่ยงในราคากาแฟที่สะท้อนเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพถือเป็นส่วนประกอบความเสี่ยงที่ไม่มีสัญญา การวิเคราะห์ของกิจการ ข เรื่องโครงสร้างตลาดได้คำนึงถึงวิธีตีราคากาแฟเฉพาะเจาะจงที่ท้ายสุดกิจการ ข ได้รับ ดังนั้น ตามเกณฑ์ที่มีการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดนี้ กิจการ ข สรุปได้ว่ารายการที่คาดการณ์ได้รวมความเสี่ยงในราคากาแฟที่สะท้อนเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพตามส่วนประกอบความ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เสี่ยงที่สามารถระบุองค์ประกอบได้แยกต่างหากและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือถึงแม้จะไม่มีการกำหนดเป็นสัญญา ดังนั้นกิจการ ข อาจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงตามพื้นฐานส่วนประกอบความเสี่ยง (สำหรับความเสี่ยงในราคากาแฟที่สะท้อนเกณฑ์อ้างอิงคุณภาพ) สำหรับสัญญาซื้อกาแฟรวมถึงรายการซื้อที่คาดการณ์ไว้

ข6.3.10.3 กิจการ ค ป้องกันความเสี่ยงส่วนหนึ่งของการซื้อน้ำมันเครื่องบินตามการบริโภคของกิจการที่คาดการณ์เป็นระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือนก่อนการส่งมอบและเพิ่มปริมาณในการป้องกันความเสี่ยงตามกาลเวลา กิจการ ค ป้องกันความเสี่ยงโดยใช้สัญญาหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับรอบระยะเวลาการป้องกันความเสี่ยงซึ่งเป็นผลมาจากสภาพคล่องของตลาดอนุพันธ์ สำหรับรอบระยะยาว (12-24 เดือน) กิจการ ค ใช้ สัญญาน้ำมันดิบเนื่องจากมีสภาพคล่องเพียงพอ สำหรับรอบระยะเวลา 6-12 เดือน กิจการ ค ใช้อนุพันธ์น้ำมันเนื่องจากมีสภาพคล่องที่เพียงพอ สำหรับรอบระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน กิจการ ค ใช้สัญญาน้ำมันเครื่องบิน การวิเคราะห์ของกิจการ ค เกี่ยวกับโครงสร้างตลาดน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันและการประเมินผลที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ข6.3.10.3.1 กิจการ ค ดำเนินธุรกิจในด้านภูมิศาสตร์โดยใช้น้ำมันดิบเบรนท์เป็นเกณฑ์อ้างอิง น้ำมันดิบเป็นเกณฑ์อ้างอิงวัตถุดิบที่กระทบราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่นหลายชนิดเนื่องจากน้ำมันดิบเป็นวัตถุดิบพื้นฐาน น้ำมันเป็นเกณฑ์อ้างอิงสำหรับผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่นซึ่งใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการกำหนดราคาน้ำมันกลั่นทั่วไป ซึ่งราคานี้มีผลกระทบต่อตราสารอนุพันธ์ทางการเงินประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตลาดน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่นที่กิจการ ค ดำเนินธุรกิจอยู่ ตราสารอนุพันธ์ทางการเงินดังกล่าวได้แก่

- สัญญาซื้อขายน้ำมันดิบล่วงหน้าที่อ้างอิงกับน้ำมันดิบเบรนท์
- สัญญาซื้อขายน้ำมันล่วงหน้าซึ่งใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการกำหนดราคาน้ำมันกลั่น ตัวอย่างเช่น อนุพันธ์ส่วนต่างของน้ำมันเครื่องบิน (jet fuel spread derivative) ซึ่งช่วยชดเชยราคาส่วนต่างระหว่างราคาน้ำมันเครื่องบินกับราคาน้ำมันมาตรฐานและ
- อนุพันธ์ส่วนต่างราคาน้ำมันมาตรฐาน (อนุพันธ์สำหรับส่วนต่างราคาระหว่างน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูป (กำไรจากผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่น)) ที่อ้างอิงจากน้ำมันดิบเบรนท์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.3.10.3.2 การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่นจะไม่ขึ้นกับน้ำมันดิบเฉพาะเจาะจงใด ๆ ที่ถูกกลั่นมาจากโรงกลั่นน้ำมันเฉพาะเจาะจง เนื่องจากผลิตภัณฑ์น้ำมันกลั่น (เช่น น้ำมันหรือน้ำมันเครื่องบิน) เป็นผลิตภัณฑ์มาตรฐาน

ดังนั้นกิจการ ค สรุปว่าความเสี่ยงในราคาซื้อน้ำมันเครื่องบินได้รวมส่วนประกอบความเสี่ยงในราคาของน้ำมันดิบซึ่งมาจากความเสี่ยงในราคาน้ำมันดิบเบรนท์และราคาน้ำมัน แม้ว่าน้ำมันดิบและน้ำมันไม่ถูกระบุไว้ในข้อตกลงตามสัญญาใด ๆ กิจการ ค สรุปว่าองค์ประกอบความเสี่ยงทั้งสองนี้สามารถระบุองค์ประกอบแยกได้ต่างหากและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือแม้ว่าจะไม่ได้ระบุไว้ในสัญญา ดังนั้น กิจการ ค อาจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงสำหรับการซื้อน้ำมันเครื่องบินที่คาดการณ์ไว้ ตามเกณฑ์ส่วนประกอบความเสี่ยง (สำหรับน้ำมันดิบและน้ำมัน) การวิเคราะห์นี้ยังสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ ตัวอย่างเช่น หากกิจการ ค ใช้อนุพันธ์น้ำมันดิบที่อ้างอิงกับน้ำมันดิบดับบลิวทีไอ (West Texas Intermediate (WTI)) การเปลี่ยนแปลงของราคาส่วนต่างระหว่างน้ำมันดิบเบรนท์กับน้ำมันดิบดับบลิวทีไออาจเป็นเหตุทำให้การป้องกันความเสี่ยงไม่มีประสิทธิผล

ข6.3.10.4 กิจการ ง ถือตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่ ตราสารนี้ถูกออกในสภาพแวดล้อมที่ตลาดมีตราสารหนี้ที่ลักษณะคล้ายคลึงกันส่วนมากมีการเปรียบเทียบอัตราส่วนต่างของตราสารหนี้กับอัตราอ้างอิง (เช่น LIBOR) และในสภาพแวดล้อมดังกล่าวตราสารที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว โดยปกติแล้วจะมีการอ้างอิงกับอัตราอ้างอิง สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยโดยส่วนใหญ่จะใช้จัดการความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยตามอัตราอ้างอิงโดยไม่คำนึงถึงอัตราส่วนต่างของตราสารหนี้กับอัตราอ้างอิง ราคาของตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่จะผันแปรโดยตรงตามการเปลี่ยนแปลงของอัตราอ้างอิงที่เกิดขึ้น กิจการ ง สรุปว่าอัตราอ้างอิงเป็นองค์ประกอบที่สามารถระบุได้แยกต่างหากและวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนั้น กิจการ ง อาจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงสำหรับตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่ตามพื้นฐานของส่วนประกอบความเสี่ยงที่เป็นความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง

ข6.3.11 เมื่อเลือกกำหนดส่วนประกอบความเสี่ยงเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ให้ถือปฏิบัติการบัญชีป้องกันความเสี่ยงกับส่วนประกอบความเสี่ยงนั้นเช่นเดียวกับที่ถือปฏิบัติกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงอื่น ๆ ซึ่งมิได้เป็นส่วนประกอบความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติถูรวมถึงความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของการมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง และมีการวัดมูลค่าและรับรู้การป้องกันความเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิผล

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.3.12 กิจการยังสามารถเลือกกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เป็นไปในทิศทางที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าราคาหรือตัวแปรอื่นที่ระบุไว้ (ความเสี่ยงทางเดียว (one-sided risk)) เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงมูลค่าที่แท้จริง (intrinsic value) ของสัญญาสิทธิที่กิจการซื้อมาซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (สมมุติว่าตราสารนี้มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเงินต้นเหมือนกับความเสี่ยงที่เลือกกำหนด) ซึ่งไม่ใช่ส่วนของมูลค่าตามเวลา จะสะท้อนความเสี่ยงด้านเดียวในรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น กิจการสามารถเลือกกำหนดความแปรปรวนของกระแสเงินสดในอนาคตอันเป็นผลกระทบมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาซื้อสินค้าโภคภัณฑ์ที่คาดการณ์ไว้ ในสถานการณ์เช่นนี้กิจการเลือกกำหนดเฉพาะกระแสเงินสดที่ขาดทุนจากการเพิ่มขึ้นของราคาที่สูงกว่าระดับที่ระบุไว้เป็นรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยงไม่รวมมูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่กิจการซื้อมา เนื่องจากมูลค่าตามเวลาไม่เป็นองค์ประกอบของรายการที่คาดการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อกำไรและขาดทุน

ข6.3.13 มีข้อสันนิษฐานที่สามารถโต้แย้งว่า หากไม่มีการระบุความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อไว้ในสัญญาความเสี่ยงนั้นจะไม่สามารถระบุเป็นส่วนประกอบที่ได้แยกต่างหากและไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งทำให้ไม่สามารถเลือกกำหนดให้เป็นส่วนประกอบความเสี่ยงของเครื่องมือทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ที่จำกัด มีความเป็นไปได้ที่จะระบุส่วนประกอบความเสี่ยงในความเสี่ยงจากอัตราเงินเฟ้อเป็นความเสี่ยงที่สามารถระบุองค์ประกอบได้แยกต่างหากและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ทั้งนี้เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่มีลักษณะเฉพาะของสภาพแวดล้อมในภาวะเงินเฟ้อและตลาดตราสารหนี้ที่เกี่ยวข้อง

ข6.3.14 ตัวอย่างเช่น กิจการออกตราสารหนี้ในสภาพแวดล้อมที่พันธบัตรชดเชยเงินเฟ้อ (inflation-linked bonds) โดยมีปริมาณและโครงสร้างอัตราผลตอบแทนที่ส่งผลให้เกิดตลาดที่มีสภาพคล่องเพียงพอที่อนุญาตให้มีหุ้นกู้ที่มีโครงสร้างอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแบบที่ไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งในแต่ละสกุลเงินนั้น สภาวะเงินเฟ้อเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีการพิจารณาแยกต่างหากในแต่ละตลาดตราสารหนี้ ในสถานการณ์ดังกล่าวส่วนประกอบความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อสามารถกำหนดได้ โดยการคิดลดกระแสเงินสดของตราสารหนี้ที่มีการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้โครงสร้างอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย (กล่าวคือ กรณีคล้ายกับการกำหนดองค์ประกอบอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง) แต่โดยส่วนมากส่วนประกอบความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อไม่สามารถระบุองค์ประกอบได้แยกต่างหากและไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น กิจการออกตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยปกติในสภาพแวดล้อมที่ตลาดสำหรับพันธบัตรชดเชยเงินเฟ้อที่มีสภาพคล่องไม่เพียงพอที่จะอนุญาตให้มีโครงสร้างอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแบบที่ไม่มีการจ่ายดอกเบี้ย ในกรณีนี้การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดรวมถึงปัจจัยและสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่เอื้อให้กิจการสรุปว่าสภาวะเงินเฟ้อเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องที่ตลาดตราสารหนี้จะพิจารณาแยกต่างหาก ดังนั้นกิจการจึงไม่สามารถจัดการกับข้อสันนิษฐานที่ยังมีข้อโต้แย้งเรื่องความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อที่ไม่มีการระบุในสัญญา ไม่สามารถระบุองค์ประกอบแยกต่างหากและ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ไม่สามารถวัดมูลค่าอย่างน่าเชื่อถือ ส่วนประกอบความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อจึงไม่เข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง กรณีนี้ถูกนำมาถือปฏิบัติโดยไม่คำนึงถึงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อที่กิจการได้เข้าทำรายการจริงแล้ว กล่าวโดยเฉพาะ กิจการไม่สามารถกระทำเพียงคำนวณระยะเวลาผลตอบแทนและเงื่อนไขของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อจริงโดยการใช้ระยะเวลาผลตอบแทนและเงื่อนไขดังกล่าวอ้างอิงกับตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยปกติได้

ข6.3.15 ส่วนประกอบความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อที่ระบุตามสัญญาของกระแสเงินสดของพันธบัตรชดเชยเงินเฟ้อ (สมมติว่าไม่มีข้อกำหนดให้บันทึกบัญชีอนุพันธ์แฝงเป็นรายการแยกต่างหาก) สามารถระบุองค์ประกอบได้แยกต่างหากและสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือได้ตราบใดที่ส่วนประกอบความเสี่ยงจากสภาวะเงินเฟ้อไม่ส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดอื่นของพันธบัตรนั้น

องค์ประกอบของจำนวนเงินที่กำหนดไว้

ข6.3.16 องค์ประกอบของจำนวนเงินที่กำหนดไว้ ที่สามารถเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงมีสองประเภท คือ องค์ประกอบนั้นเป็นสัดส่วนของรายการทั้งหมดหรือเป็นส่วนประกอบลำดับชั้น (layer component) ประเภทขององค์ประกอบมีผลต่อผลลัพธ์ทางบัญชี ดังนั้น กิจการควรเลือกกำหนดองค์ประกอบ เพื่อให้การจัดทำบัญชีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงของกิจการ

ข6.3.17 ตัวอย่างเช่น องค์ประกอบที่เป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ของกระแสเงินสดตามสัญญาเงินกู้

ข6.3.18 ส่วนประกอบลำดับชั้นอาจถูกระบุได้จากกลุ่มประชากรเปิดที่เฉพาะเจาะจงหรือจากจำนวนเงินที่กำหนดไว้ ตามที่ระบุ ตัวอย่างดังนี้

ข6.3.18.1 ส่วนของปริมาณธุรกรรมที่เป็นตัวเงิน ตัวอย่างเช่น กระแสเงินสดจากการขายที่เป็นเงินตราต่างประเทศจำนวน 10 ซึ่งถัดจาก 20 แรก สำหรับรายการของเดือนมีนาคม 255X

ข6.3.18.2 ส่วนของปริมาณทางกายภาพ ตัวอย่างเช่น ชั้นล่างสุดของแก๊สธรรมชาติที่วัดปริมาณได้ 5 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งถูกเก็บรักษาไว้ในสถานที่ กขค

ข6.3.18.3 ส่วนของปริมาณทางกายภาพหรือปริมาณธุรกรรมอื่น ตัวอย่างเช่น น้ำมัน 100 บาร์เร็ลแรกที่ซื้อในเดือนมิถุนายน 255X หรือ ยอดขายของกระแสไฟฟ้า 100 เมกกะวัตต์แรกในเดือนมิถุนายน 255X

ข6.3.18.4 ลำดับชั้นจากจำนวนเงินที่กำหนดไว้ของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น 80 ล้านสุดท้ายของสัญญาผูกมัดมูลค่า 100 ล้าน ระดับชั้นล่างสุด 20 ล้านของพันธบัตรอัตราดอกเบี้ยคงที่มูลค่า 100 ล้าน หรือระดับชั้นสูงสุด 30 ล้านจากตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่ จำนวนเงินรวม 100 ล้าน ที่สามารถจ่ายล่วงหน้าได้ในราคายุติธรรม (จำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามที่ระบุคือ 100 ล้าน)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.3.19 หากส่วนประกอบลำดับชั้นถูกเลือกกำหนดในการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องกำหนดส่วนประกอบนั้นจากจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามที่ระบุ ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมที่เข้าเงื่อนไข กิจการต้องวัดมูลค่ารายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงใหม่สำหรับการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรม (กล่าวคือ วัดมูลค่ารายการใหม่ เพื่อหามูลค่ายุติธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเสี่ยงที่มีการป้องกัน) การปรับปรุงรายการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมต้องรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนก่อนที่จะถูกตัดรายการ ดังนั้นกิจการจำเป็นต้องติดตามถึงรายการที่เกี่ยวข้องกับรายการปรับปรุงการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมดังกล่าว สำหรับส่วนประกอบลำดับชั้นในการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องติดตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ ตามที่ระบุ เช่น ในย่อหน้าที่ ข 6.3.18.4 จำนวนเงินที่กำหนดไว้ ตามที่ระบุทั้งหมดของ 100 ล้านจะต้องมีการติดตามเพื่อที่จะกำหนดระดับชั้นล่างสุด 20 ล้าน หรือระดับชั้นสูงสุด 30 ล้าน

ข6.3.20 ส่วนประกอบลำดับชั้นที่รวมสิทธิในการชำระเงินก่อนครบกำหนดไม่มีคุณสมบัติที่จะถูกเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม หากมูลค่ายุติธรรมของสิทธิในการชำระเงินก่อนครบกำหนดนั้นได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงที่มีการป้องกัน ยกเว้นการเลือกกำหนดระดับชั้นได้รวมผลกระทบของสิทธิในการชำระเงินก่อนครบกำหนดที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและกระแสเงินสดทั้งหมดของรายการ

ข6.3.21 หากองค์ประกอบกระแสเงินสดของรายการทางการเงินและรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินถูกเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง องค์ประกอบดังกล่าวจะต้องมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากันกับกระแสเงินสดรวมของรายการทั้งรายการ อย่างไรก็ตาม กระแสเงินสดรวมของรายการดังกล่าวอาจถูกเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและมีการป้องกันความเสี่ยงเพียงความเสี่ยงเดียว (ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงใน LIBOR หรือเกณฑ์อ้างอิงราคาสินค้าโภคภัณฑ์)

ข6.3.22 ตัวอย่างเช่น กรณีหนี้สินทางการเงินที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีต่ำกว่า LIBOR กิจการไม่สามารถเลือกกำหนด

ข6.3.22.1 องค์ประกอบหนี้สินให้เท่ากับดอกเบี้ย LIBOR (รวมกับเงินต้นในกรณีที่เป็นการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม) และ

ข6.3.22.2 องค์ประกอบคงเหลือติดลบ

ข6.3.23 อย่างไรก็ตามในกรณีที่หนี้สินทางการเงินอัตราดอกเบี้ยคงที่ ที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีมีค่า (ตัวอย่างเช่น) ต่ำกว่า LIBOR ร้อยละ 1 กิจการสามารถเลือกกำหนดเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่มีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าหนี้สินทั้งหมด (คือ เงินต้นรวมกับดอกเบี้ยที่ LIBOR – 1%) ไปตามการเปลี่ยนแปลงของ LIBOR หากเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตรา

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ดอกเบี้ยคงที่มีการป้องกันความเสี่ยงในบางช่วงเวลาภายหลังจากวันเริ่มต้นและอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงไปในเวลาเดียวกัน กิจการสามารถเลือกกำหนดส่วนประกอบความเสี่ยงให้มีค่าเท่ากับอัตราอ้างอิงที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาของรายการที่จ่ายไป กิจการสามารถกระทำโดยมีเงื่อนไขว่าอัตราอ้างอิงต้องมีค่าน้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีที่ถูกคำนวณตามสมมติฐานที่ว่ากิจการได้ทำการซื้อเครื่องมือทางการเงินนั้นในวันแรกที่เครื่องมือถูกเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน ตัวอย่างเช่น สมมติว่ากิจการออกสินทรัพย์ทางการเงินอัตราดอกเบี้ยคงที่ 100 ที่มีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีเท่ากับร้อยละ 6 และขณะที่ LIBOR มีค่าเท่ากับร้อยละ 4 หลังจากนั้นกิจการได้ทำการป้องกันความเสี่ยงในสินทรัพย์เมื่อ LIBOR มีค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8 และมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์มีค่าลดลงเหลือ 90 กิจการคำนวณว่าหากซื้อสินทรัพย์ในวันที่กิจการได้เลือกกำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ย LIBOR ให้เป็นรายการที่มีการป้องกันทางการเงินเป็นครั้งแรก อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ที่พิจารณาจากมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ล่าสุดจะเท่ากับ 90 หรือคิดเป็นร้อยละ 9.5 เนื่องจาก LIBOR มีค่าน้อยกว่าอัตราผลตอบแทนนั้น กิจการสามารถเลือกกำหนดองค์ประกอบ LIBOR ที่ร้อยละ 8 ซึ่งประกอบด้วยส่วนของกระแสเงินสดจากดอกเบี้ยตามสัญญาและส่วนของส่วนต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมปัจจุบัน (คือ 90) และจำนวนเงินชำระคืนในวันครบกำหนด (คือ 100)

ข6.3.24 หากหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยผันแปร ตัวอย่างเช่น อัตราดอกเบี้ย LIBOR 3 เดือน หักร้อยละ 0.2 (ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำเท่ากับศูนย์) กิจการสามารถเลือกกำหนดให้การเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดของหนี้สินทั้งหมดเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (กล่าวคือ LIBOR 3 เดือน ลบ ร้อยละ 0.20 ที่รวมอัตราต่ำสุด) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามการเคลื่อนไหวของ LIBOR ดังนั้น ตราบเท่าที่เส้นผลตอบแทนล่วงหน้าของ LIBOR 3 เดือนภายในช่วงระยะเวลาที่เหลือของอายุสัญญาหนี้สินดังกล่าว ไม่ต่ำไปกว่าร้อยละ 0.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็ยังจะคงมีความแปรปรวนในกระแสเงินสดที่เท่ากับหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ LIBOR 3 เดือน ที่บวกส่วนต่างขั้นต่ำที่ร้อยละศูนย์หรือส่วนต่างที่เป็นกำไร (positive spread) อย่างไรก็ตาม หากเส้นผลตอบแทนล่วงหน้าของ LIBOR 3 เดือนภายในช่วงระยะเวลาที่เหลือของอายุสัญญาหนี้สินดังกล่าว (หรือบางส่วนของหนี้สินดังกล่าว) มีระดับต่ำกว่าร้อยละ 0.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็จะมีความแปรปรวนในกระแสเงินสดต่ำกว่าหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ LIBOR 3 เดือน ที่บวกส่วนต่างขั้นต่ำที่ร้อยละศูนย์หรือส่วนต่างที่เป็นกำไร (positive spread)

ข6.3.25 มีตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน คือ น้ำมันดิบประเภทหนึ่งจากแหล่งน้ำมันหนึ่งที่ราคาถูกกำหนดโดยเทียบกับน้ำมันดิบอ้างอิง หากกิจการขายน้ำมันดิบโดยกำหนดราคาตามสูตรคำนวณที่กำหนดในสัญญาที่ราคาน้ำมันดิบอ้างอิงต่อบาร์เรล ลบ 100 โดยมีราคาขั้นต่ำอยู่ที่ 15 กิจการสามารถเลือกกำหนดความแปรปรวนของกระแสเงินสดทั้งหมดภายใต้สัญญาซื้อขายที่เปลี่ยนแปลงไปตามราคาน้ำมันดิบอ้างอิงให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม กิจการไม่สามารถเลือกกำหนดองค์ประกอบความเสี่ยง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่มีค่าเท่ากับการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดในราคาน้ำมันดิบอ้างอิงได้ ดังนั้นตราบใดที่ราคาล่วงหน้า (สำหรับแต่ละการส่งมอบ) ไม่ลดลงต่ำกว่า 25 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะมีความแปรปรวนในกระแสเงินสดเท่ากับน้ำมันดิบที่ขายที่ราคาน้ำมันดิบอ้างอิง (หรือ มีส่วนต่างราคาเป็นบวกร่วมด้วย) อย่างไรก็ตาม หากราคาล่วงหน้าสำหรับการส่งมอบลดลงต่ำกว่า 25 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะมีความแปรปรวนในกระแสเงินสดต่ำกว่าน้ำมันดิบที่ขายที่ราคาน้ำมันดิบอ้างอิง (หรือ มีส่วนต่างราคาเป็นบวกร่วมด้วย)

การเข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง (หมวดที่ 6.4)

ประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง

ข6.4.1 ประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงคือ เมื่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือในกระแสเงินสดของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหักกลบกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (ตัวอย่างเช่น เมื่อรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นส่วนประกอบความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องของรายการจะถือว่าเป็นความเสี่ยงที่มีการป้องกัน) การป้องกันความเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิผลคือเมื่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือในกระแสเงินสดของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงมีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือในกระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.4.2 เมื่อเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่ดำเนินต่อเนื่อง กิจการต้องวิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดการป้องกันความเสี่ยงที่ไม่มีประสิทธิผลที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว การวิเคราะห์นี้ (รวมถึงข้อมูลใหม่ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ ข6.5.21 ที่เกิดจากการปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง) ถือเป็นเกณฑ์สำหรับกิจการในการประเมินว่าเป็นไปตามข้อกำหนดความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงที่กิจการจะต้องปฏิบัติตาม

ข6.4.3 เพื่อความชัดเจน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแทนคู่สัญญาเดิมด้วยการชำระให้คู่สัญญา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ 6.5.6 จะต้องถูกสะท้อนในการวัดมูลค่าเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและในการประเมินและวัดประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.4.4 เงื่อนไขที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หมายถึงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงมีมูลค่าที่โดยทั่วไปแล้วจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางตรงข้ามกันเนื่องจากมีความเสี่ยงประเภทเดียวกัน นั่นคือเป็นความเสี่ยงที่มีการป้องกันแล้ว ดังนั้นจะต้อง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มีการคาดการณ์ว่าเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบตามการเคลื่อนไหวในรายการอ้างอิงเดียวกันหรือรายการอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มีการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่มีการป้องกันแล้วในรูปแบบเดียวกัน (ตัวอย่างเช่น น้ำมันดิบเบรนท์และน้ำมันดิบดับบลิวทีไอ)

ข6.4.5 ถึงแม้รายการอ้างอิงต่างกันแต่ยังมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ มูลค่าของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็สามารถเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในราคาส่วนต่างระหว่างรายการป้องกันความเสี่ยงสองรายการที่มีความสัมพันธ์กันขณะที่รายการอ้างอิงนั้นไม่มีการเคลื่อนไหวอย่างมีนัยสำคัญ ในกรณีนี้เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงยังคงถือว่ามีความสอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ หากมูลค่าของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงยังคงมีความเคลื่อนไหวปกติในทิศทางตรงกันข้ามเมื่อรายการอ้างอิงมีการเปลี่ยนแปลง

ข6.4.6 การประเมินว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นหรือไม่นั้นจะมีการวิเคราะห์พฤติกรรมความสัมพันธ์การป้องกันความเสี่ยงเพื่อทำให้มั่นใจว่า ยังคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ค่าสหสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างค่าผันแปรสองตัวแปรเพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถสนับสนุนข้อสรุปได้อย่างน่าเชื่อถือว่าความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมีอยู่จริง

ผลกระทบจากความเสี่ยงด้านเครดิต

ข6.4.7 เนื่องจากแบบจำลองการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมีพื้นฐานมาจากหลักการในการหักกลบระหว่างผลกำไรและขาดทุนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงไม่เพียงแต่ถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างรายการเหล่านั้นเท่านั้น (กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงในรายการอ้างอิง) แต่ยังถูกกำหนดโดยผลกระทบจากความเสี่ยงด้านเครดิตในมูลค่าของทั้งเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ผลกระทบจากความเสี่ยงด้านเครดิต หมายถึง แม้ว่าจะมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็ตาม แต่ไม่อาจหักกลบผลกำไรและขาดทุนของเครื่องมือดังกล่าวได้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง โดยที่ความเสี่ยงด้านเครดิตมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ามากกว่าที่จะเป็นผลจากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (กล่าวคือ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในรายการอ้างอิง) ระดับขนาดของการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลนั่นคือระดับที่ก่อให้เกิดผลขาดทุน (หรือ กำไร) จากความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในรายการอ้างอิงของมูลค่าเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นจะมีนัยสำคัญ ในทางกลับกัน หากในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง รายการอ้างอิงมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย โดยที่การเปลี่ยนแปลงใน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

มูลค่าของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากความเสี่ยงด้านเครดิตแม้เพียงเล็กน้อย ก็สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อมูลค่ามากกว่าเมื่อเทียบกับที่รายการอ้างอิงไม่ได้ส่งผลกระทบแบบมีอิทธิพลแต่อย่างใด

ข6.4.8 ตัวอย่างความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงคือเมื่อกิจการทำการป้องกันความเสี่ยงจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์โดยใช้อนุพันธ์ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หากคู่สัญญาของอนุพันธ์ดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือในการชำระหนี้ลดลงอย่างยิ่งยวด ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในความน่าเชื่อถือของคู่สัญญาอาจมีมากเกินกว่าผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตามมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ขณะที่การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ารายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าโภคภัณฑ์

อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง (Hedge ratio)

ข6.4.9 ตามเกณฑ์ในการพิจารณาความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงจะต้องคำนวณจากจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่กิจการป้องกันความเสี่ยงจริง และปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่กิจการใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากรายการดังกล่าว ดังนั้น หากกิจการป้องกันความเสี่ยงต่ำกว่าร้อยละ 100 ของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น ร้อยละ 85 กิจการต้องเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่ให้ผลร้อยละ 85 ของฐานะเปิดต่อความเสี่ยงทั้งหมด ตามปริมาณที่ใช้เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงตามจริงที่ร้อยละ 85 เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน ตัวอย่างเช่น กิจการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินมูลค่าตามสัญญา 40 กิจการต้องเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง โดยใช้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากการใช้เครื่องมือทางการเงินมูลค่า 40 (กล่าวคือ กิจการต้องไม่ใช้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่คำนวณมาจากปริมาณทั้งหมดของเครื่องมือทางการเงินที่ถืออยู่ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงกว่าที่ใช้จริง หรือ ไม่ควรใช้อัตราส่วนที่คำนวณจากปริมาณที่ต่ำกว่าความเป็นจริง) กับ ปริมาณของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่กิจการต้องการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินมูลค่า 40 ดังกล่าวนั้น

ข6.4.10 อย่างไรก็ตาม การเลือกกำหนดความสัมพันธ์การป้องกันความเสี่ยงโดยใช้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงเดียวกันกับที่คำนวณจากจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่กิจการใช้ตามจริง จะต้องไม่ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างสัดส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยง (โดยไม่เกี่ยวเนื่องกับการรับรู้หรือไม่รับรู้) ซึ่งอาจทำให้ผลทางบัญชีไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น ในการเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องมีการปรับอัตราส่วน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การป้องกันความเสี่ยงที่เป็นผลมาจากจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่กิจการใช้ตามจริง หากต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาความไม่สมดุลดังกล่าว

ข6.4.11 ตัวอย่างของการพิจารณาที่เกี่ยวเนื่องกับการประเมินว่าผลลัพธ์ทางบัญชีนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยงคือ

ข6.4.11.1 พิจารณาว่าอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีการกำหนดขึ้นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการรับรู้ความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด หรือกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการปรับปรุงการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม หรือสำหรับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการเพิ่มการใช้บัญชีเพื่อบันทึกมูลค่ายุติธรรม แต่มิได้หักกลบการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงนั้น หรือไม่ และ

ข6.4.11.2 พิจารณาว่ามีเหตุผลเชิงพาณิชย์หรือไม่สำหรับการกำหนดสัดส่วนของจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ถึงแม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวจะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงก็ตาม ตัวอย่างเช่น เมื่อกิจการเข้าทำสัญญาและเลือกกำหนดจำนวนเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงแต่มิได้เป็นจำนวนที่เป็นการป้องกันความเสี่ยงที่ดีที่สุดสำหรับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง เนื่องจาก ปริมาณมาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงไม่สามารถกำหนดให้พอดีกับจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงได้ (ประเด็นปัญหาจำนวนมาตรฐาน (a ‘lot size issue’)) ดังเช่น เมื่อกิจการต้องการป้องกันความเสี่ยงสำหรับการซื้อกาแฟ 100 ตัน ด้วยการทำสัญญาซื้อกาแฟล่วงหน้ามาตรฐานที่มีมูลค่า 37,500 ปอนด์ กิจการสามารถเลือกที่จะซื้อได้เพียงห้าหรือหกสัญญาเท่านั้น (เทียบเท่า 85.0 และ 102.1 ตัน ตามลำดับ) เพื่อที่จะป้องกันความเสี่ยงของการซื้อกาแฟ 100 ตัน ในกรณีดังกล่าว กิจการเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่คำนวณจากจำนวนสัญญาซื้อกาแฟล่วงหน้ามาตรฐานที่กิจการใช้จริง เนื่องจากการไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากการไม่สามารถจับคู่กันได้ในสัดส่วนของจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง จะไม่ส่งผลลัพธ์ทางบัญชีไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

ความถี่ในการประเมินว่าการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิผลหรือไม่

ข6.4.12 กิจการต้องประเมินความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงตั้งแต่วันที่เริ่มกำหนดความสัมพันธ์ดังกล่าว และต้องประเมินอย่างต่อเนื่องว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงยังเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงหรือไม่ อย่างน้อยที่สุดกิจการต้องประเมินทุกวันที่รายงาน หรือ ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมี

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

นัยสำคัญซึ่งกระทบต่อความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง แล้วแต่เหตุการณ์ใดจะเกิดขึ้นก่อน การประเมินนี้เกี่ยวข้องกับความคาดหวังเกี่ยวกับความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงและดังนั้นจึงเป็นการคาดการณ์ไปข้างหน้าเท่านั้น

วิธีที่ใช้ในการประเมินว่าการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิผลหรือไม่

ข6.4.13 มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มิได้กำหนดวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นการเฉพาะในการประเมินว่าความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไรก็ตาม กิจการควรใช้วิธีการที่สามารถบอกถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง รวมถึง สาเหตุที่ก่อให้เกิดการไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง วิธีการที่ใช้อาจเป็นวิธีเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ข6.4.14 ตัวอย่างเช่น เมื่อข้อกำหนดที่สำคัญ (เช่น จำนวนเงินที่กำหนดไว้ ระยะเวลาครบกำหนด และรายการอ้างอิง) ของทั้งเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงมีการจับคู่ หรือ มีลักษณะที่สอดคล้องกันอย่างมาก กิจการอาจสามารถสรุปได้จากเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพของข้อกำหนดที่สำคัญของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงว่ามีมูลค่าในทิศทางตรงข้ามเนื่องจากมีความเสี่ยงที่เหมือนกัน และด้วยเหตุนี้ จึงมีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.4 ถึง ข6.4.6)

ข6.4.15 การที่อนุพันธ์อยู่ในสถานะกำไรหรือขาดทุนเมื่อถูกเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงนั้นมิได้หมายความในทันทีว่าการประเมินเชิงคุณภาพนั้นไม่เหมาะสม หากแต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าการไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะส่งผลให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่การประเมินเชิงคุณภาพนั้นไม่สามารถอธิบายได้หรือไม่

ข6.4.16 ในทางกลับกัน หากข้อกำหนดที่สำคัญของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็จะก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในการที่จะหักกลบผลของตราสารทั้งสอง ผลที่ตามมาก็คือ ความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงในระหว่างระยะเวลาของการกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงก็จะคาดการณ์ยากขึ้น ในสถานการณ์ดังกล่าว กิจการอาจทำได้เพียงสรุปความโดยอิงจากการประเมินเชิงปริมาณว่ารายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงมีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจต่อกัน (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.4 ถึง ข6.4.6) ในบางสถานการณ์ อาจจะต้องใช้การประเมินเชิงปริมาณเพื่อประเมินว่า อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่ใช้เพื่อเลือกกำหนดความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงหรือไม่ (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.9 ถึง ข6.4.11) กิจการสามารถใช้วิธีการ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เดียวกันหรือแตกต่างกันก็ได้สำหรับวัตถุประสงค์ในการประเมินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและประเมินความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง

ข6.4.17 หากมีการเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง กิจการอาจจะต้องเปลี่ยนวิธีการในการประเมินความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงเพื่อประเมินว่ายังเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงหรือไม่ เพื่อให้มั่นใจว่าวิธีการดังกล่าวนั้นยังคงสามารถใช้อธิบายและติดตามคุณลักษณะที่เกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงได้

ข6.4.18 การบริหารความเสี่ยงของกิจการเป็นแหล่งข้อมูลหลักในการประเมินผลว่าความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงยังเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงหรือไม่ นั่นหมายความว่าข้อมูลจากฝ่ายบริหาร (หรือบทวิเคราะห์) ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินว่าความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงยังเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงอยู่หรือไม่

ข6.4.19 เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการกำหนดความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงของกิจการนั้น หมายรวมถึง แนวทางที่ใช้ในการประเมินความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ประเมินด้วยเอกสารแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าวต้องได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการที่ใช้ (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.17)

การบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข (หมวดที่ 6.5)

ข6.5.1 ตัวอย่างของการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมก็คือการป้องกันความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ออกตราสารหรือผู้ถือตราสารก็สามารถเข้าทำสัญญาเพื่อป้องกันความเสี่ยงได้

ข6.5.2 จุดประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด คือเพื่อชะลอการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากกระแสเงินสดคาดการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนในระหว่างหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีหรือมากกว่านั้น ตัวอย่างของการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด คือการใช้สัญญาแลกเปลี่ยนในอนาคต (swap) ในการเปลี่ยนตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยลอยตัว (ไม่ว่าจะวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรม) ให้เป็นตราสารหนี้อัตราดอกเบี้ยคงที่ (กล่าวคือ การป้องกันความเสี่ยงของธุรกรรมในอนาคตโดยที่กระแสเงินสดในอนาคตที่ถูกป้องกันความเสี่ยงคือดอกเบี้ยจ่ายในอนาคต) ในทางกลับกัน รายการซื้อตราสารทุนคาดการณ์ที่เมื่อมีการถือครองแล้วจะบันทึกบัญชีด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนนั้น เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของรายการที่ไม่สามารถเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดได้ เนื่องจากผลกำไรหรือขาดทุนในเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่จะชะลอการรับรู้นั้น ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนประเภทเป็นกำไร

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

หรือขาดทุนที่จะใช้หักกลบความเสี่ยงในช่วงระยะเวลาใด ๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ รายการซื้อตราสารทุนในอนาคต ที่เมื่อมีการถือครองแล้วจะบันทึกบัญชีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นนั้นไม่สามารถที่จะเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดเช่นเดียวกัน

ข6.5.3 การป้องกันความเสี่ยงของสัญญาผูกมัด (ตัวอย่างเช่น หน่วยงานผลิตไฟฟ้ามีสัญญาผูกมัดที่ยังไม่รับรู้ในการซื้อเชื้อเพลิงที่ราคาคงที่เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเชื้อเพลิงในอนาคต) คือ การป้องกันความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ดังนั้น การป้องกันความเสี่ยงในลักษณะดังกล่าวถือเป็นการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม ตามย่อหน้าที่ 6.5.4 การป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของสัญญาผูกมัดสามารถเลือกใช้วิธีการบัญชีสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดได้

การประเมินความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.4 ในการประเมินความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องพิจารณามูลค่าเงินตามเวลาด้วย ดังนั้น กิจการพิจารณามูลค่าของรายการที่ได้รับมีการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้มูลค่าปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้รวมผลกระทบจากมูลค่าเงินตามเวลาด้วย

ข6.5.5 ในการคำนวณการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเพื่อวัดความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงนั้น กิจการอาจพิจารณาใช้อนุพันธ์ที่มีข้อกำหนดเหมือนกันกับข้อกำหนดที่สำคัญของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่คาดการณ์ที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็ได้ (วิธีการนี้หมายถึง วิธีการอนุพันธ์เสมือน (hypothetical derivative)) ตราสารนั้นจะถูกนำมาปรับมาตรวัดโดยระดับของราคา (หรืออัตรา) ที่ป้องกันความเสี่ยงแล้ว ตัวอย่างเช่น หากการป้องกันความเสี่ยงทำขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงสองทางที่ราคาตลาด อนุพันธ์เสมือน (hypothetical derivative) จะทำหน้าที่เป็นสัญญาฟอร์เวิร์ดสมมติที่มีมูลค่าตลาดเท่ากับศูนย์ ณ เวลาที่เลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง หากการป้องกันความเสี่ยงทำขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางเดียว อนุพันธ์เสมือนจะแสดงมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือก ณ เวลาที่เลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงมีสถานะเท่าทุน (at the money) หากระดับราคาที่ถูกป้องกันความเสี่ยงนั้นอยู่ที่ระดับเดียวกับราคาตลาด หรืออยู่ในสถานะขาดทุน หากระดับราคาที่ถูกป้องกันความเสี่ยงนั้นอยู่สูงกว่าระดับราคาตลาด (หากเป็นกรณีของการป้องกันความเสี่ยงของสถานะซื้อ จะหมายถึงหากระดับราคาที่ถูกป้องกันความเสี่ยงอยู่ต่ำกว่าระดับราคาตลาด) การใช้อนุพันธ์เสมือนเป็นอีกวิธีที่สามารถคำนวณการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง อนุพันธ์เสมือนจะเลียนแบบรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง จึงส่งผลให้มีผลลัพธ์ประหนึ่งว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้นถูกคำนวณโดยวิธีการที่แตกต่างออกไป ดังนั้น การใช้อนุพันธ์เสมือนจึงไม่ใช่วิธีการหามูลค่าของอนุพันธ์เสมือน หากแต่เป็นเครื่องมือคำนวณทางคณิตศาสตร์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เพื่อหามูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น อนุพันธ์เสมือนจึงไม่สามารถรวมลักษณะที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าในเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่ปรากฏอยู่ในเฉพาะรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเท่านั้น (แต่ไม่รวมอยู่ในรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง) ตัวอย่างเช่น ตราสารหนี้ที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ (ไม่ว่าจะเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่หรือลอยตัว) เมื่อใช้วิธีอนุพันธ์เสมือนในการคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตราสารหนี้ดังกล่าว หรือ มูลค่าปัจจุบันของส่วนเปลี่ยนแปลงสะสมในกระแสเงินสด อนุพันธ์เสมือนจะไม่สามารถเพียงแค่อ้างเรื่องต้นทุนการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างสกุลเงินกันเท่านั้น ถึงแม้ว่าอนุพันธ์อ้างอิงนั้นจะมีต้นทุนที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างสกุลกำหนดไว้แล้วก็ตาม (ตัวอย่างเช่น สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยข้ามสกุลเงิน)

ข6.5.6 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงซึ่งถูกกำหนดโดยวิธีอนุพันธ์เสมือน อาจสามารถนำไปใช้เพื่อการประเมินว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเป็นไปตามข้อกำหนดของความมีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงหรือไม่

การปรับสมดุลความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงและการเปลี่ยนอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.7 การปรับสมดุล หมายถึง การปรับเปลี่ยนปริมาณของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหรือเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงที่ได้เลือกกำหนดมาก่อนหน้านี้แล้ว เพื่อเป็นการรักษาให้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงยังคงเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล การเปลี่ยนแปลงในปริมาณรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหรือเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงเพื่อจุดประสงค์อื่นนอกเหนือจากนี้จะไม่เข้าเงื่อนไขที่กำหนดภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินข้อนี้

ข6.5.8 การปรับสมดุลจะถูกบันทึกในฐานะที่เป็นการขยายความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงให้ต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ข6.5.9 ถึง ข6.5.21 ในการปรับสมดุล หากเกิดความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงตามความสัมพันธ์ที่กำหนดจะถูกพิจารณาและรับรู้ทันทีที่มีการปรับปรุงความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.9 การปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงจะทำให้กิจการสามารถปรับตัวให้เข้ากับความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไประหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากรายการอ้างอิงหรือตัวแปรความเสี่ยงต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงมีรายการอ้างอิงที่ต่างกันแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของรายการอ้างอิงทั้งสองนั้น (เช่น ดัชนีอัตรา หรือ ราคาใด ๆ ที่ต่างกันแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน) ดังนั้น การปรับสมดุลจะทำให้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงยังคงมีดำเนินต่อไปได้ ในสถานการณ์ที่ความสัมพันธ์

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ยังสามารถหักกลบกันได้โดยการปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.10 ตัวอย่างเช่น กิจการต้องการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสกุล ก โดยใช้อนุพันธ์ประเภทเงินตราต่างประเทศที่อ้างอิงกับเงินตราต่างประเทศสกุล ข และเงินตราต่างประเทศทั้งสองสกุลเป็นประเภทอัตราคงที่ (กล่าวคือ อัตราแลกเปลี่ยนถูกกำหนดให้เคลื่อนไหวภายในกรอบ หรือ ที่ระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดโดยธนาคารกลางหรือหน่วยงานที่มีอำนาจรับผิดชอบอื่น ๆ) หากอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสกุล ก และ ข มีการเปลี่ยนแปลงไป (กล่าวคือ มีการกำหนดกรอบหรืออัตราแลกเปลี่ยนใหม่) การปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเพื่อสะท้อนอัตราแลกเปลี่ยนใหม่นั้น จะทำให้มั่นใจได้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวยังคงเป็นไปตามข้อกำหนดของการประเมินประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงผ่านอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่ปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในทางกลับกัน หากอนุพันธ์ประเภทเงินตราต่างประเทศมีการปฏิบัติผิดสัญญา การปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงอาจมิได้ทำให้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงยังคงมีประสิทธิผลตามข้อกำหนด ดังนั้น การปรับสมดุลจึงไม่ได้เป็นตัวกำหนดให้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงยังคงดำเนินต่อไปในสถานการณ์ที่ถึงแม้จะปรับอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงแล้ว ความสัมพันธ์ของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงก็ยังไม่สามารถหักกลบกันได้

ข6.5.11 การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการหักกลบกันระหว่างส่วนเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงบางประเภทเท่านั้นที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องวิเคราะห์หาสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงในช่วงระหว่างระยะเวลาสัญญาและประเมินว่าส่วนเปลี่ยนแปลงในการหักกลบนั้นมีลักษณะดังต่อไปนี้หรือไม่

ข6.5.11.1 อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงมีความผันผวนแต่ยังสามารถสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

ข6.5.11.2 มีสิ่งบ่งชี้ว่าอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่สามารถสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

กิจการทำการประเมินผลตามข้อกำหนดของการประเมินประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง กล่าวคือ เพื่อให้มั่นใจว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่ได้สะท้อนความไม่สมดุลในสัดส่วนของปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง อันจะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงขึ้น (ทั้งที่รับรู้แล้ว

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

และยังไม่ได้รับรู้) ซึ่งทำให้ผลทางการบัญชีผิดไปจากวัตถุประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น การประเมินจึงต้องใช้ดุลยพินิจประกอบ

ข6.5.12 ความผันผวนของอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง (ซึ่งส่งผลให้เกิดวามไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยง) จะไม่สามารถทำให้ลดลงได้โดยการปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงเพื่อตอบสนองต่อผลลัพธ์ใดโดยเฉพาะ ดังนั้น ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงระดับของการหักกลบจึงเกี่ยวข้องกับประเด็นของการวัดมูลค่าและการรับรู้ความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงแต่ไม่ต้องมีการปรับสมดุล

ข6.5.13 ในทางกลับกัน หากการเปลี่ยนแปลงระดับของการหักกลบมีการบ่งชี้ว่าความผันผวนเกิดจากอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่แตกต่างจากอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่ใช้ในการกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง หรือมีสิ่งบ่งชี้ว่ามีแนวโน้มที่จะทำให้มีความแตกต่างจากอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงนั้นมากขึ้นแล้ว ความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงในกรณีนี้สามารถปรับลดลงได้โดยการปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งหากปล่อยให้อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงนั้นยังคงอยู่ในระดับเดิม จะยิ่งส่งผลให้ความไม่มีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ในกรณีนี้ กิจการต้องทำการประเมินว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้นได้สะท้อนความไม่สมดุลระหว่างสัดส่วนของปริมาณรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงกับปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลหรือไม่ (โดยรับรู้หรือไม่ก็ได้) ซึ่งอาจทำให้เกิดผลทางบัญชีที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง หากอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงถูกปรับปรุง ก็จะส่งผลกระทบต่อการวัดมูลค่าและการรับรู้ความไม่มีประสิทธิผลได้ เนื่องจากในการปรับสมดุล ความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นจะต้องได้รับการพิจารณาและรับรู้ทันที ก่อนที่จะมีการปรับปรุงความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ ข6.5.8

ข6.5.14 สำหรับจุดประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง การปรับสมดุลนั้น หมายถึง หลังจากที่ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงได้ถูกกำหนดขึ้น กิจการได้ปรับเปลี่ยนจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไปตามสถานการณ์ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่ออัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยง โดยปกติแล้ว การปรับปรุงนี้ควรสะท้อนถึงจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่กิจการใช้จริง อย่างไรก็ตาม กิจการจะต้องปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่คำนวณมาจากจำนวนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหรือเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่ได้ใช้จริงหากเข้าลักษณะดังต่อไปนี้

ข6.5.14.1 อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่คำนวณมาจากจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปตามที่ได้ใช้จริงจะต้องสะท้อนถึงความไม่สมดุลอันก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

การป้องกันความเสี่ยงซึ่งอาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบัญชีที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง หรือ

ข6.5.14.2 กิจการได้คงจำนวนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามที่ใช้จริงเอาไว้ ซึ่งสัดส่วนของจำนวนดังกล่าว ภายใต้สถานการณ์ใหม่ ได้ก่อให้เกิดอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงที่สะท้อนถึงความไม่สมดุลอันก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลของการป้องกันความเสี่ยงซึ่งอาจก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางบัญชีที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง (นั่นหมายถึงว่า กิจการจะต้องไม่ทำให้เกิดความไม่สมดุลเกิดขึ้นเพียงเพราะละเลยการปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว)

ข6.5.15 การปรับสมดุลไม่สามารถนำมาถือปฏิบัติหากวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป แต่จะต้องยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ดังกล่าว (ถึงแม้ว่ากิจการอาจเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอันใหม่ที่เกี่ยวเนื่องกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ที่มีมาก่อน ตามที่ได้อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ ข6.5.28)

ข6.5.16 หากความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงมีการปรับสมดุล การปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงอาจได้รับผลกระทบในหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

ข6.5.16.1 สัดส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงสามารถปรับตัวเพิ่มขึ้นได้ (ในขณะเดียวกันก็ลดสัดส่วนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงลง) โดย

ข6.5.16.1.1 เพิ่มปริมาณของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง หรือ

ข6.5.16.1.2 ลดปริมาณของจำนวนเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.16.2 สัดส่วนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงสามารถปรับเพิ่มขึ้นได้ (ในขณะเดียวกันก็ลดสัดส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงลง) โดย

ข6.5.16.2.1 เพิ่มปริมาณของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง หรือ

ข6.5.16.2.2 ลดปริมาณของจำนวนรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

การเปลี่ยนแปลงปริมาณหมายถึงการเปลี่ยนแปลงจำนวนที่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น ปริมาณที่ลดลงไม่จำเป็นจะต้องหมายความว่ารายการนั้นหรือธุรกรรมนั้นจะไม่มีอยู่อีกต่อไป หรืออาจจะไม่ได้ถูกคาดว่าจะเกิดขึ้น แต่หมายถึง รายการเหล่านั้นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น การลดปริมาณของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงสามารถส่งผลให้กิจการนั้นยังคงใช้อนุพันธ์นั้นต่อไปได้ แต่มีเพียงแค่บางส่วนของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงเหล่านั้นที่ยังคงถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง เหตุการณ์ดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้หากการปรับสมดุลยังสามารถใช้ได้โดยการลดเพียงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงลง แต่กิจการยังคงต้องถือตราสารนั้นถึงแม้จะไม่จำเป็นต้องใช้ตราสารนั้นอีกต่อไป ในกรณีนี้ส่วนของอนุพันธ์ที่ไม่ได้ถูกใช้ไปในการป้องกัน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ความเสี่ยงต้องถูกบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ถ้าหากอนุพันธ์นั้นไม่ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์อื่น ๆ)

ข6.5.17 การปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงโดยการเพิ่มปริมาณรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่กระทบกับวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง การวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับปริมาณที่ถูกกำหนดในครั้งก่อนหน้า ก็จะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ เช่นกัน อย่างไรก็ตาม จากวันที่มีการปรับสมดุล ส่วนเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงต้องนับรวมกับส่วนเปลี่ยนแปลงมูลค่าของปริมาณรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่เพิ่มขึ้นเข้าไปด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะถูกวัดและใช้เป็นตัวอ้างอิง โดยเริ่มจากวันที่มีการปรับสมดุล แทนที่วันกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้น ตัวอย่างเช่น หากแรกเริ่มกิจการป้องกันความเสี่ยงในสินค้าโภคภัณฑ์ปริมาณ 100 ตัน ที่ราคาฟอร์เวิร์ด 80 (ราคาฟอร์เวิร์ดตั้งแต่เริ่มความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงนี้) และต่อมาเพิ่มจำนวนเข้าไปอีก 10 ตัน ในการปรับสมดุล เมื่อราคาฟอร์เวิร์ดเปลี่ยนมาเป็น 90 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงหลังจากปรับสมดุลแล้วประกอบไปด้วยสองกลุ่ม คือ 100 ตัน ที่ถูกป้องกันความเสี่ยง ณ ราคา 80 และ 10 ตัน ที่ถูกป้องกันความเสี่ยง ณ ราคา 90

ข6.5.18 การปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงโดยการลดปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงลง จะไม่กระทบกับวิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง การวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่ยังใช้ในการเลือกกำหนดความสัมพันธ์ จะไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ อย่างไรก็ตาม จากวันที่มีการปรับสมดุล ปริมาณที่ลดลงของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะไม่ถูกนับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป ตัวอย่างเช่น หากแรกเริ่ม กิจการป้องกันความเสี่ยงในราคาสินค้าโภคภัณฑ์โดยใช้อนุพันธ์ปริมาณ 100 ตัน เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง และต่อมามีการปรับสมดุลโดยการลดปริมาณลง 10 ตัน ดังนั้น จะเหลือปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงเพียง 90 ตัน (ดูย่อหน้าที่ ข6.5.16 เกี่ยวกับแนวปฏิบัติสำหรับปริมาณของอนุพันธ์ (จำนวน 10 ตัน) ที่ไม่ได้ใช้เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป)

ข6.5.19 การปรับอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงโดยการเพิ่มปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิธีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง การวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความสัมพันธ์ก็จะไม่ได้รับผลกระทบด้วย อย่างไรก็ตาม จากวันที่มีการปรับสมดุล การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะต้องรวมส่วนเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่ใช้เพิ่มเติมเข้ามาด้วย การเปลี่ยนแปลงจะถูกวัดโดยเริ่มตั้งแต่และอ้างอิงจากวันที่มีการปรับสมดุลแทนวันที่เลือกกำหนดความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น หากแรกเริ่ม กิจการป้องกัน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ความเสี่ยงในราคาสินค้าโภคภัณฑ์โดยใช้อนุพันธ์ปริมาณ 100 ตัน เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง และต่อมามีการปรับสมดุลโดยการเพิ่มปริมาณอีก 10 ตัน ปริมาณเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะเพิ่มเป็นทั้งหมด 110 ตัน การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงก็คือส่วนเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์ทั้งหมดที่รวมกันทำให้ปริมาณรวมเท่ากับ 110 ตัน อนุพันธ์เหล่านี้สามารถมี (หรืออาจจะมี) ข้อกำหนดที่สำคัญแตกต่างกันไปก็ได้ เช่น อัตราซื้อขายล่วงหน้า เนื่องจากการทำสัญญาเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน (รวมถึงความเป็นไปได้ที่อาจจะเลือกกำหนดอนุพันธ์สำหรับความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงหลังจากการรับรู้รายการเริ่มแรก)

ข6.5.20 การปรับอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงโดยการลดปริมาณรายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงถึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อวิธีที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง การวัดการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปริมาณซึ่งยังถูกกำหนดให้รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงต่อไปนั้นการเลือกกำหนดไม่ได้รับผลกระทบด้วยเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม นับจากวันที่มีการปรับสมดุลรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่เป็นปริมาณที่ถูกปรับลดลงนั้นไม่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป ตัวอย่างเช่น เมื่อแรกเริ่ม กิจการป้องกันความเสี่ยงในสินค้าโภคภัณฑ์ในปริมาณ 100 ตัน ที่ราคาฟอร์เวิร์ด 80 และต่อมาลดปริมาณสินค้าโภคภัณฑ์ลง 10 ตันเพื่อปรับสมดุล รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงภายหลังการปรับสมดุลจะเหลือเพียง 90 ตัน และมีการป้องกันความเสี่ยงที่ราคา 80 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจำนวน 10 ตัน ที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไปจะถูกบันทึกตามข้อกำหนดของการยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.6 ถึง 6.5.7 และย่อหน้าที่ ข6.5.22 ถึง ข6.5.28)

ข6.5.21 เมื่อมีการปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องปรับปรุงการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง สำหรับระยะเวลาที่เหลือให้เป็นปัจจุบันเสมอ (ดูย่อหน้าที่ ข6.4.2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงก็ต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันด้วยเช่นเดียวกัน

การยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.22 การยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงจะไม่มีผลย้อนหลัง โดยจะมีผลนับจากวันที่ไม่เข้าเงื่อนไขของการใช้บัญชีป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.23 กิจการต้องไม่เลิกเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงและไม่ยุติความสัมพันธ์ดังกล่าว หาก

ข6.5.23.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้นยังคงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงบนพื้นฐานที่ยังเข้าเงื่อนไขของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

(กล่าวคือ กิจการยังคงดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงนั้นอยู่) และ

ข6.5.23.2 ยังคงเข้าเงื่อนไขตามข้อกำหนดที่เหลืออยู่ทุกข้อ (หลังจากที่คำนึงถึงการปรับสมดุลของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนั้น หากมีการปรับสมดุลเกิดขึ้น)

ข6.5.24 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้ กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของกิจการนั้นแตกต่างจากวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงจะถูกกำหนดขึ้นจากระดับสูงสุด ซึ่งเป็นการกำหนดว่ากิจการจะบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีใด กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงโดยทั่วไปจะมีการบ่งชี้ถึงความเสี่ยงที่กิจการจะต้องเผชิญและกำหนดวิธีการบริหารกับความเสี่ยงเหล่านั้น โดยปกติกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงจะเป็นเครื่องมือในระยะยาวและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (ตัวอย่างเช่น อัตราดอกเบี้ยหรือระดับราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่แตกต่างกันซึ่งนำไปสู่ระดับของการป้องกันความเสี่ยงที่แตกต่างออกไป) กลยุทธ์นั้นมีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรลงในเอกสารที่มีการจัดสรรให้กับฝ่ายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านทางนโยบายที่อาจมีการกำหนดแนวทางที่ลงในรายละเอียดมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงสำหรับแต่ละความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงมีผลบังคับใช้ในระดับของความสัมพันธ์นั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับวิธีการที่เลือกกำหนดเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงเพื่อป้องกันความเสี่ยงในฐานะเปิดต่อความเสี่ยงในรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงอาจเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงที่แตกต่างกันซึ่งวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงนั้นสัมพันธ์กับการนำกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในภาพรวม ตัวอย่างเช่น

ข6.5.24.1 กิจการมีกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยจากการจัดหาเงินทุนในภาพรวมของกิจการซึ่งกำหนดเป็นช่วง (range) โดยอาจเป็นการผสมผสานกันระหว่างอัตราดอกเบี้ยลอยตัวและอัตราดอกเบี้ยคงที่ กลยุทธ์ดังกล่าวอาจกำหนดให้มีการคงสัดส่วนหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ไว้ที่ระดับร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 40 โดยกิจการมีการตัดสินใจในการปรับใช้สัดส่วนที่เหมาะสมตามแต่ช่วงเวลาตามกลยุทธ์ดังกล่าว (กล่าวคือ จะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับฐานะเปิดต่อความเสี่ยงในอัตราดอกเบี้ยคงที่ให้อยู่ในช่วงอัตราร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 40) ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับทิศทางอัตราดอกเบี้ย หากอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ กิจการอาจจะออกตราสารหนี้ที่มีดอกเบี้ยคงที่มากกว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง หนี้สินของกิจการที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวมีจำนวนเท่ากับ 100 โดยในจำนวนนี้มี 30 ที่ถูกเปลี่ยนให้เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ กิจการอาศัยช่วงที่อัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อความได้เปรียบจึงออกตราสารหนี้เพิ่มอีก 50 เพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับการลงทุนสำคัญของกิจการ โดยเป็นการออกตราสารหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ด้วยเหตุที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ กิจการตัดสินใจกำหนดสัดส่วนหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ไว้ที่ร้อยละ 40 ของหนี้สินทั้งหมด โดยลดปริมาณที่กิจการเคย

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวลงไป 20 ทำให้เหลือหนี้สินอัตราดอกเบี้ยคงที่เพียง 60 ในสถานการณ์ดังกล่าว กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกัน การนำกลยุทธ์ไปใช้จริงได้เปลี่ยนแปลงไปและนั่นหมายถึงว่า สำหรับหนี้สินอัตราดอกเบี้ยลอยตัวจำนวน 20 ที่เคยถูกป้องกันความเสี่ยงโดยเปลี่ยนให้เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่นั้น ขณะนี้ วัตถุประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงได้เปลี่ยนแปลงไป (กล่าวคือในระดับของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง) ผลที่ตามมาก็คือสำหรับเหตุการณ์นี้ กิจการต้องยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับจำนวน 20 ที่เคยป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัว โดยลดฐานะสัญญาแลกเปลี่ยนลง 20 ตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ กิจการอาจจะคงปริมาณสัญญาแลกเปลี่ยนนั้นโดยไม่ยกเลิกก็ได้ ตัวอย่างเช่น กิจการอาจจะใช้เพื่อการป้องกันความเสี่ยงประเภทอื่นหรืออาจจะเปลี่ยนให้มาอยู่ในบัญชีเพื่อการค้าก็ได้ในทางกลับกัน หากกิจการเลือกที่จะเปลี่ยนหนี้สินอัตราดอกเบี้ยคงที่จำนวนใหม่บางส่วนให้เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว การบัญชีป้องกันความเสี่ยงยังคงต้องดำเนินต่อไปสำหรับในส่วนที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยลอยตัวก่อนหน้านี้

ข6.5.24.2 ความเสี่ยงบางประเภทเป็นผลมาจากสถานะที่มีการเปลี่ยนบ่อยครั้ง เช่น ความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยจากตราสารหนี้ที่มีสถานะเปิด (open portfolio) จำนวนตราสารหนี้ที่เพิ่มขึ้นและการตัดรายการตราสารหนี้บางตัวทำให้ความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา (แตกต่างจากการที่สถานะลดลงเพราะตราสารหนี้นั้นครบกำหนด) เหล่านี้เป็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง (dynamic process) ที่ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงไม่สามารถที่จะอยู่คงที่ได้ตลอดเป็นระยะเวลายาวนาน ผลที่ตามมาก็คือกิจการที่มีความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาดังกล่าวจะต้องมีการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงอัตราดอกเบี้ยอยู่บ่อยครั้งเมื่อสถานะความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น ตราสารหนี้ที่มีอายุคงเหลือ 24 เดือนถูกกำหนดให้เป็นตราสารที่มีการป้องกันความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยเป็นเวลา 24 เดือน สำหรับตราสารหนี้อายุคงเหลืออื่น ๆ ก็จะใช้วิธีการเดียวกัน หลังจากนั้นไม่นานกิจการก็ยกเลิกความสัมพันธ์การป้องกันความเสี่ยงที่เคยถูกกำหนดก่อนหน้าสำหรับอายุคงเหลือต่าง ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วกำหนดความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงครั้งใหม่โดยอิงจากขนาดและประเภทของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่มีอยู่ในขณะนั้น การหยุดใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงในกรณีนี้สะท้อนให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงเหล่านั้นถูกกำหนดขึ้นมาจากวิธีที่กิจการมองเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและตราสารที่มีการป้องกันความเสี่ยงตัวใหม่แทนที่จะคำนึงถึงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงและตราสารที่มีการป้องกัน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ความเสี่ยงที่ได้กำหนดความสัมพันธ์ไปก่อนหน้า สำหรับกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงยังคงเหมือนเดิม แต่สำหรับความสัมพันธ์ที่เคยกำหนดก่อนหน้านั้นไม่มีจุดประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงคงอยู่อีกต่อไป ในสถานการณ์นี้ การหยุดใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงจะขึ้นอยู่กับขอบเขตของจุดประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละสถานการณ์ของกิจการและอาจกระทบกับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงทั้งหมดหรือเพียงบางความสัมพันธ์ในแต่ละอายุคงเหลือ หรือ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเท่านั้น

ข6.5.24.3 กิจการมีกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ใช้จัดการความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศจากประมาณการยอดขายและลูกหนี้การค้าที่อาจมีเพิ่มขึ้น ภายใต้กลยุทธ์นี้ กิจการจัดการกับความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศที่ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงรูปแบบหนึ่ง ณ จุดที่มีการรับรู้ลูกหนี้การค้านั้น หลังจากนั้น กิจการก็ไม่จัดการความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศในรูปแบบนั้นอีกต่อไป แต่หันมาใช้การป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศจากลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้การค้าและอนุพันธ์ที่เป็นเงินสกุลเดียวกันในลักษณะแบบองค์รวม (ซึ่งจะไม่ขึ้นกับรายการที่คาดการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง) ในแง่ของการบันทึกบัญชี วิธีการนี้เรียกว่า การป้องกันความเสี่ยงแบบธรรมชาติ เนื่องจากผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากรายการดังกล่าวจะถูกรับรู้ทันทีในกำไรหรือขาดทุน ผลที่ตามมาก็คือ ในแง่ของการบันทึกบัญชี หากความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงได้ถูกเลือกกำหนดขึ้นในช่วงเวลาจนกระทั่งถึงวันครบกำหนดจ่ายเงิน ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องถูกยกเลิกเมื่อมีการบันทึกบัญชีลูกหนี้การค้านั้นเนื่องจากจุดประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงในความสัมพันธ์ที่ป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่มีอีกต่อไป ความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ ณ ขณะนี้ ได้ถูกจัดการภายใต้กลยุทธ์เดิมแต่ด้วยวิธีที่เปลี่ยนไป ในทางกลับกันหากกิจการมีจุดประสงค์ในการป้องกันความเสี่ยงที่แตกต่างไปแต่ยังคงใช้วิธีการเดิมในการจัดการความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากการประมาณการยอดขายรวมถึงลูกหนี้การค้าที่อาจเกิดขึ้นตามมาตามความสัมพันธ์ในรูปแบบเดิมไปจนถึงวันจ่ายชำระ กิจการก็ยังสามารถใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงนั้นได้จนถึงวันดังกล่าว

ข6.5.25 การยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสามารถส่งผลกระทบต่อ

ข6.5.25.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยรวมทั้งหมด หรือ

ข6.5.25.2 บางส่วนของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง (ซึ่งหมายความว่าการบัญชีป้องกันความเสี่ยงยังคงมีผลอยู่สำหรับส่วนอื่นของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง)

ข6.5.26 ให้ยุติความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยรวมทั้งหมดเมื่อไม่เข้าเงื่อนไขที่กำหนด ตัวอย่างเช่น

ข6.5.26.1 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงที่ทำให้เกิดการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยง (กล่าวคือ กิจการไม่ได้มีจุดประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงนั้นอีกต่อไป)

ข6.5.26.2 มีการขายหรือยกเลิกของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือเครื่องมือทางการเงิน (โดยเกี่ยวข้องกับปริมาณทั้งหมดที่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง) หรือ

ข6.5.26.3 ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจระหว่างรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป หรือความเสี่ยงด้านเครดิตเริ่มมีผลกระทบต่อมูลค่ามากกว่าความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจนั้น

ข6.5.27 ให้ยุติความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงในบางส่วน (และยังคงถือปฏิบัติการบัญชีป้องกันความเสี่ยงต่อไปสำหรับส่วนอื่นที่เหลือ) เมื่อเพียงบางส่วนของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงไม่เข้าเงื่อนไขที่กำหนด ตัวอย่างเช่น

ข6.5.27.1 เมื่อมีการปรับสมดุลความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง อัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงอาจถูกปรับปรุงจนทำให้บางส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป (ดูย่อหน้าที่ ข6.5.20) ดังนั้น ให้ยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงอีกต่อไป

ข6.5.27.2 เมื่อมีบางส่วนของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เป็น (หรือเป็นส่วนประกอบของ) รายการที่คาดการณ์นั้นไม่ได้ถูกจัดว่าเป็นรายการที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอีกต่อไป ให้ยกเลิกการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเฉพาะในส่วนที่ไม่ถูกจัดว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากดังกล่าวของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม หากกิจการเคยเลือกกำหนดการป้องกันความเสี่ยงของรายการที่คาดการณ์และต่อมาได้ประเมินว่ารายการที่คาดการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นอีกต่อไป อาจก่อให้เกิดคำถามในความสามารถในการประเมินรายการที่คาดการณ์ที่คล้ายคลึงกันของกิจการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการประเมินรายการที่คาดการณ์ที่คล้ายคลึงกันว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากหรือไม่ (ดูย่อหน้าที่ 6.3.3) และถือว่าเข้าเงื่อนไขเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้หรือไม่

ข6.5.28 กิจการสามารถเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงขึ้นมาใหม่สำหรับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงหรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์เดิมที่เคยมีการยกเลิกการใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงแล้ว (บางส่วน หรือทั้งหมด) โดยไม่ถือว่าเป็นการดำเนินความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงต่อจากเดิม แต่ให้ถือเป็นการเริ่มความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงขึ้นใหม่ ตัวอย่างเช่น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.5.28.1 ความเสี่ยงด้านเครดิตของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก จนทำให้กิจการต้องเปลี่ยนเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงใหม่ ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเดิมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงและต้องยุติความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงทั้งหมดลงในที่สุด เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงรายการใหม่ถูกเลือกกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงของความเสี่ยงเดิมและเกิดเป็นความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงใหม่ ดังนั้น การวัดมูลค่าของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงใหม่จะเริ่มและอ้างอิงจากวันที่มีการเลือกกำหนดความสัมพันธ์ในการป้องกันความเสี่ยงขึ้นใหม่แทนที่จะเป็นวันที่ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเดิมถูกเลือกกำหนดขึ้น

ข6.5.28.2 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงหยุดลงก่อนครบกำหนดอายุของเครื่องมือทางการเงิน เครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงนี้จะสามารถถูกเลือกกำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในอีกความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงได้ (ตัวอย่างเช่น เมื่อทำการปรับปรุงอัตราส่วนการป้องกันความเสี่ยงโดยเพิ่มจำนวนเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง หรือเมื่อเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงขึ้นใหม่ทั้งหมด)

การบัญชีสำหรับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือก

ข6.5.29 สิทธิเลือกเกี่ยวข้องกับช่วงเวลา เนื่องจากมูลค่าตามเวลาแสดงถึงสิ่งตอบแทนสำหรับการปกป้องผู้ถือสิทธิเลือกตลอดช่วงเวลาหนึ่ง อย่างไรก็ตาม มุมมองที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าสิทธิเลือกนั้นเป็นการป้องกันความเสี่ยงของรายการธุรกรรมใด หรือรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงตามช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องหรือไม่ คือลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงวิธีการและช่วงเวลาที่จะมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน ดังนั้น กิจการต้องประเมินประเภทของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.15.1) จากลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (โดยไม่คำนึงถึงว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงจะเป็นการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดหรือการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม) ดังนี้

ข6.5.29.1 มูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม ถ้าลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นรายการที่มีมูลค่าตามเวลาเป็นต้นทุนของธุรกรรมดังกล่าว ตัวอย่างเช่น เมื่อมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงซึ่งเป็นผลให้ในการวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกนั้นต้องรวมต้นทุนการทำรายการเป็นส่วนหนึ่งของในการรับรู้รายการนั้น (ตัวอย่างเช่น กิจการทำการป้องกันความเสี่ยง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้านราคาในการซื้อสินค้าโภคภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นรายการที่คาดการณ์หรือสัญญาผูกมัดก็ตาม และได้รวมต้นทุนการทำรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินค้าคงเหลือ) ผลจากการรวมมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกในการวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงคือ มูลค่าตามเวลากระทบกำไรหรือขาดทุนในเวลาเดียวกันกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ในทำนองเดียวกันกิจการที่ทำการป้องกันความเสี่ยงในรายการขายสินค้าโภคภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นรายการที่คาดการณ์หรือสัญญาผูกมัดก็ตาม จะรวมมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับรายการขายดังกล่าว (ดังนั้น มูลค่าตามเวลาจะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาเดียวกันกับรายได้ที่มาจากรายการขายที่ถูกป้องกันความเสี่ยง)

ข6.5.29.2 มูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลา ถ้าลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีมูลค่าตามเวลาเป็นต้นทุนในการได้มาซึ่งการป้องกันความเสี่ยงตลอดช่วงระยะเวลา (แต่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่ได้ส่งผลให้เกิดธุรกรรมที่ต้องรับรู้ต้นทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการทำรายการตามกล่าวในย่อหน้าที่ ข6.5.29.1) ตัวอย่างเช่น ถ้าสินค้าโภคภัณฑ์คงเหลือมีการป้องกันความเสี่ยงจากการลดลงของมูลค่ายุติธรรมในระยะเวลา 6 เดือนโดยใช้สิทธิเลือกสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีอายุสัญญาเท่ากัน มูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกจะถูกปันส่วนเข้ากำไรหรือขาดทุน (กล่าวคือโดยการตัดจำหน่ายอย่างมีระบบและสมเหตุสมผล) ตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือน อีกตัวอย่าง เช่น การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศเป็นระยะเวลา 18 เดือนโดยใช้สิทธิเลือกเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลให้มีการปันส่วนมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกตลอดช่วงระยะเวลา 18 เดือน

ข6.5.30 ลักษณะของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงวิธีการและช่วงเวลาที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน และรวมถึงผลกระทบของช่วงเวลาที่มูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกนั้นป้องกันความเสี่ยงให้กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาจะถูกตัดจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกันกับช่วงเวลาที่มูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือกมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุนตามที่กำหนดในการบัญชีการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น ถ้ากิจการใช้สัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) ในการป้องกันความเสี่ยงในการเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยจ่ายของพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว มูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) ดังกล่าวจะถูกตัดจำหน่ายเป็นกำไรหรือขาดทุนตลอดช่วงเวลาเช่นเดียวกับช่วงเวลาที่มูลค่าที่แท้จริงมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน

ข6.5.30.1 ถ้าสัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) ป้องกันความเสี่ยงจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยใน 3 ปีแรกของพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอายุ

5 ปี มูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) ดังกล่าวจะถูกตัดจำหน่ายตลอดอายุ 3 ปีแรก หรือ

ข6.5.30.2 ถ้าสัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) เป็นสัญญาที่เริ่มใช้สิทธิในอนาคต ซึ่งป้องกันความเสี่ยงจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในปีที่ 2 และปีที่ 3 ของพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอายุ 5 ปี มูลค่าตามเวลาของสัญญาสิทธิที่จะซื้อในอัตราดอกเบี้ยสูงสุด (Cap) ดังกล่าวจะถูกตัดจำหน่ายในระหว่างปีที่ 2 และปีที่ 3

ข6.5.31 การบัญชีสำหรับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกตามย่อหน้าที่ 6.5.15 ยังบังคับใช้กับสัญญาสิทธิที่กิจการซื้อมา (purchased option) และสัญญาสิทธิที่กิจการเป็นผู้ออก (written option) และที่ถูกกำหนดให้รวมกัน (สัญญาหนึ่งเป็นสิทธิที่จะขายและอีกสัญญาหนึ่งเป็นสิทธิที่จะซื้อ) ซึ่งมูลค่าตามเวลาสุทธิ ณ วันที่ถูกเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงมีค่าเท่ากับศูนย์ (โดยทั่วไปหมายถึง Zero-cost collar) ในกรณีดังกล่าว กิจการต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตามเวลาในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น แม้ว่าผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าตามเวลาตลอดช่วงระยะเวลาของความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงจะเท่ากับศูนย์ ดังนั้น ถ้ามูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกเกี่ยวข้องกับ

ข6.5.31.1 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม มูลค่าตามเวลา ณ จุดสิ้นสุดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่ปรับปรุงรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง หรือจำนวนที่ถูกจัดประเภทใหม่เป็นกำไรหรือขาดทุน (ดูย่อหน้าที่ 6.5.15.2) จะเท่ากับศูนย์

ข6.5.31.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลา จำนวนที่ตัดจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับมูลค่าตามเวลาจะเท่ากับศูนย์

ข6.5.32 การบัญชีสำหรับมูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกตามย่อหน้าที่ 6.5.15 บังคับใช้เฉพาะกับมูลค่าตามเวลาที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (มูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน) มูลค่าตามเวลาของสิทธิเลือกจะเกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงถ้าข้อกำหนดที่สำคัญของสิทธิเลือก (เช่น จำนวนเงินที่กำหนดไว้ อายุของสัญญา และรายการอ้างอิง) สอดคล้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น หากข้อกำหนดที่สำคัญของสิทธิเลือก และรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่สอดคล้องกันทั้งหมด กิจการต้องกำหนดมูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน ซึ่งก็คือมูลค่าตามเวลารวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำสัญญา (มูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง) ที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (และต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.5.15) กิจการกำหนดมูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกันโดยใช้มูลค่าของสิทธิเลือกที่มีข้อกำหนดที่สำคัญที่สอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.33 ถ้ามูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง และมูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกันนั้นแตกต่างกัน กิจการต้องระบุจำนวนเงินซึ่งถูกสะสมและแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของตามย่อหน้าที่ 6.5.15 ดังต่อไปนี้

ข6.5.33.1 ถ้ามูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่ามูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน ณ จุดที่รับรู้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้อง

(1) ระบุจำนวนเงินซึ่งถูกสะสมและแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของแยกตามเกณฑ์ของมูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน และ

(2) รับรู้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมระหว่างมูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริงและมูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกันในกำไรหรือขาดทุน

ข6.5.33.2 ถ้ามูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่ามูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน ณ จุดที่รับรู้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องระบุจำนวนเงินซึ่งถูกสะสมและแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของโดยอ้างอิงกับจำนวนเงินที่ต่ำกว่าของการเปลี่ยนแปลงสะสมในมูลค่ายุติธรรมของ

(1) มูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง และ

(2) มูลค่าตามเวลาที่สอดคล้องกัน

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของมูลค่าตามเวลาที่เกิดขึ้นจริงที่เหลืออยู่จะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

การบัญชีสำหรับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดและส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของเครื่องมือทางการเงิน

ข6.5.34 สัญญาฟอร์เวิร์ดมีความเกี่ยวข้องกับระยะเวลาเนื่องจากองค์ประกอบราคาล่วงหน้าแสดงถึงค่าตอบแทนของระยะเวลาดังกล่าว (ซึ่งหมายถึงระยะเวลาครบกำหนดที่ได้พิจารณาไว้) อย่างไรก็ตาม แง่มุมที่เกี่ยวข้องสำหรับวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงใช้ป้องกันความเสี่ยงของรายการที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมหรือที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลานั่นคือต้องประเมินลักษณะของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง รวมทั้งรูปแบบและช่วงเวลาที่ส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน ดังนั้น กิจการต้องประเมินประเภทของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.5.16 และ 6.5.15.1) โดยคำนึงถึงลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (โดยไม่คำนึงว่าความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงจะเป็นการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดหรือการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม) ดังนี้

ข6.5.34.1 องค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม ถ้าลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงเป็นรายการที่มีองค์ประกอบราคาล่วงหน้าเป็นต้นทุนของรายการ ตัวอย่างเช่น เมื่อองค์ประกอบราคาล่วงหน้าสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่ทำให้การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกรวมต้นทุนการทำรายการ (เช่น กิจการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศจากการซื้อสินค้าคงเหลือในรูปของสกุลเงินตราต่างประเทศโดยที่ไม่ว่าจะเป็นรายการที่คาดการณ์หรือสัญญาผูกมัด และได้รวมต้นทุนการทำรายการเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงเหลือนั้นในการรับรู้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายการเมื่อเริ่มแรก) ผลของการรวมองค์ประกอบราคาล่วงหน้าในการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงคือการที่องค์ประกอบราคาล่วงหน้ากระทบกำไรหรือขาดทุนพร้อมกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงในทำนองเดียวกัน กิจการที่ป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของการขายสินค้าโภคภัณฑ์ที่ไม่ว่าจะเป็นรายการที่คาดการณ์หรือสัญญาผูกมัด จะรวมองค์ประกอบราคาล่วงหน้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการขาย (ดังนั้น องค์ประกอบราคาล่วงหน้าจะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาเดียวกันกับรายได้จากการขายที่ถูกป้องกันความเสี่ยง)

ข6.5.34.2 องค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดสัมพันธ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลา ถ้าลักษณะโดยทั่วไปของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงมีองค์ประกอบราคาล่วงหน้าเป็นต้นทุนในการได้มาซึ่งการป้องกันความเสี่ยงต่อช่วงระยะเวลานั้น (แต่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่ได้ส่งผลให้เกิดธุรกรรมที่ต้องรับรู้ต้นทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการทำรายการตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้าที่ ข6.5.34.1) ตัวอย่างเช่น ถ้าสินค้าโภคภัณฑ์คงเหลือถูกป้องกันความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมสำหรับช่วงระยะเวลา 6 เดือนโดยใช้สัญญาฟอร์เวิร์ดสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีระยะเวลาครบกำหนดสอดคล้องกัน องค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดจะถูกปันส่วนไปยังกำไรหรือขาดทุน (กล่าวคือ ตัดจำหน่ายอย่างเป็นระบบและด้วยเกณฑ์ที่สมเหตุสมผล) ตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือน อีกตัวอย่างเช่น การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศเป็นระยะเวลา 18 เดือน โดยใช้สัญญาฟอร์เวิร์ดเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปันส่วนขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดนี้ตลอดช่วงระยะเวลา 18 เดือน

ข6.5.35 ลักษณะของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง รวมถึงรูปแบบและช่วงเวลาที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน ได้ส่งผลกระทบตลอดช่วงเวลาต่อช่วงเวลาที่องค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงให้กับรายการที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาที่มีการตัดจำหน่าย ซึ่งหมายถึงตลอดช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้านั้น ตัวอย่างเช่น ถ้าสัญญาฟอร์เวิร์ดป้องกันความเสี่ยงต่อความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลา 3 เดือน โดยเริ่มในอีก 6 เดือนข้างหน้า องค์ประกอบราคาล่วงหน้าจะถูกตัดจำหน่ายในช่วงเดือนที่ 7 ถึงเดือนที่ 9

ข6.5.36 ให้ถือปฏิบัติตามการบัญชีสำหรับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดในย่อหน้าที่ 6.5.16 สำหรับกรณีที่องค์ประกอบราคาล่วงหน้า ณ วันที่สัญญาฟอร์เวิร์ดถูกเลือกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง และองค์ประกอบราคาล่วงหน้ามีค่าเท่ากับศูนย์ ในกรณีดังกล่าว กิจการต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น แม้ว่าผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

องค์ประกอบราคาล่วงหน้าจะเท่ากับศูนย์ตลอดช่วงระยะเวลาความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น ถ้าองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดเกี่ยวข้องกับ

ข6.5.36.1 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม จำนวนเงินขององค์ประกอบราคาล่วงหน้า ณ จุดสิ้นสุดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่ปรับปรุงรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง หรือได้ถูกจัดประเภทใหม่ไปกำไรหรือขาดทุน (ดูย่อหน้าที่ 6.5.15.2 และ 6.5.16) เท่ากับศูนย์

6.5.36.2 รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับช่วงระยะเวลา จำนวนที่ตัดจำหน่ายที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบราคาล่วงหน้านั้นเท่ากับศูนย์

ข6.5.37 ให้ถือปฏิบัติตามการบัญชีสำหรับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดตามย่อหน้าที่ 6.5.16 กับเฉพาะองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (องค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกัน) องค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ดจะเกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงถ้าข้อกำหนดที่สำคัญของสัญญาฟอร์เวิร์ด (เช่น จำนวนเงินที่กำหนดไว้ อายุของสัญญา และรายการอ้างอิง) สอดคล้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้น ถ้าข้อกำหนดที่สำคัญของสัญญาฟอร์เวิร์ด และรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงไม่สอดคล้องกันทั้งหมด กิจการต้องกำหนดองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าในสัญญาฟอร์เวิร์ด (องค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริง) ที่เกี่ยวข้องกับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง (และต้องปฏิบัติตามย่อหน้าที่ 6.5.16) กิจการพิจารณากำหนดองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกันโดยใช้การวัดมูลค่าของสัญญาฟอร์เวิร์ดที่มีข้อกำหนดที่สำคัญที่สอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์กับรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.5.38 ถ้าองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริง และองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกันนั้นแตกต่างกัน กิจการต้องระบุจำนวนเงินที่ถูกสะสมเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของตามย่อหน้าที่ 6.5.16 ดังต่อไปนี้

ข6.5.38.1 ถ้าค่าสัมบูรณ์ขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกัน ณ จุดที่รับรู้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้อง

(1) ระบุจำนวนเงินที่ถูกสะสมเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของตามเกณฑ์ขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกัน และ

(2) รับรู้ผลต่างจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมระหว่างองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริงและองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกันในกำไรหรือขาดทุน

ข6.5.38.2 ถ้าค่าสัมบูรณ์ขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่าองค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกัน ณ จุดที่รับรู้ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยง กิจการจะต้องระบุจำนวนเงินที่ถูกสะสมเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของโดยอ้างอิงกับจำนวนที่ต่ำกว่าของการเปลี่ยนแปลงสะสมในมูลค่ายุติธรรมของ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

(1) ค่าสัมบูรณ์ขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริงและ

(2) ค่าสัมบูรณ์ขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่สอดคล้องกัน

ส่วนของการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบราคาล่วงหน้าที่เกิดขึ้นจริงที่เหลืออยู่จะถูกรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

ข6.5.39 เมื่อกิจการแยกส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศออกจากเครื่องมือทางการเงินและไม่รวมในการเลือกกำหนดเครื่องมือทางการเงินนั้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง (ดูย่อหน้าที่ 6.2.4.2) แนวทางปฏิบัติในย่อหน้าที่ ข6.5.34 ถึง ข6.5.38 จะถือปฏิบัติกับส่วนต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในลักษณะเดียวกันกับที่ถือปฏิบัติกับองค์ประกอบราคาล่วงหน้าของสัญญาฟอร์เวิร์ด

การป้องกันความเสี่ยงของกลุ่มรายการ (หมวดที่ 6.6)

การป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิ

การใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงและการเลือกกำหนดฐานะสุทธิ

ข6.6.1 กิจการสามารถใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงกับฐานะสุทธิได้ถ้าวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงของกิจการอยู่บนเกณฑ์สุทธิในการป้องกันความเสี่ยง โดยที่กิจการต้องทำการป้องกันความเสี่ยงในลักษณะดังกล่าวจริง (ไม่ใช่พิจารณาเพียงแค่คำรับรองหรือการระบุในเอกสาร) ดังนั้น กิจการไม่สามารถใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงบนเกณฑ์สุทธิเพียงเพื่อกำหนดผลทางการบัญชีที่เฉพาะเจาะจงได้ ถ้าหากผลนั้นไม่สะท้อนวิธีการบริหารความเสี่ยง การป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิต้องเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง โดยปกติแล้วกลยุทธ์ดังกล่าวจะได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหารสำคัญตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ข6.6.2 ตัวอย่างเช่น กิจการ ก. ซึ่งมีสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินท้องถิ่น มีสัญญาผูกมัดที่จะต้องจ่ายด้วยสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 150,000 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการโฆษณาในอีก 9 เดือนข้างหน้า และมีสัญญาผูกมัดที่จะขายสินค้าสำเร็จรูปด้วยสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 150,000 ในอีก 15 เดือนข้างหน้า กิจการ ก. เข้าทำสัญญาอนุพันธ์เงินตราต่างประเทศที่จะจ่ายชำระเงินในอีก 9 เดือนข้างหน้า โดยจะรับเงินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และจ่ายสกุลเงินท้องถิ่นจำนวน 70 กิจการ ก. ไม่มีความเสี่ยงอื่นต่อสกุลเงินตราต่างประเทศ กิจการ ก. ไม่ได้บริหารความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศบนเกณฑ์สุทธิ ดังนั้น กิจการ ก. ไม่สามารถใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงระหว่างอนุพันธ์เงินตราต่างประเทศและฐานะสุทธิจำนวน 100 ซึ่งเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ (ประกอบด้วยสัญญาผูกมัดที่จะซื้อ (ค่าโฆษณา) จำนวน 150,000 และสัญญาผูกมัดที่จะขายจำนวน 149,900 (จากจำนวน 150,000)) สำหรับระยะเวลา 9 เดือนข้างหน้า

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.6.3 ถ้ากิจการ ก บริหารความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศบนเกณฑ์สุทธิ และไม่ได้เข้าทำสัญญาอนุพันธ์เงินตราต่างประเทศ (เนื่องจากเป็นการเพิ่มความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศแทนที่จะเป็นการลดความเสี่ยง) กิจการจะอยู่ในฐานะการป้องกันความเสี่ยงโดยธรรมชาติ (Natural Hedge) สำหรับช่วงระยะเวลา 9 เดือน โดยปกติแล้ว ฐานะการป้องความเสี่ยงแบบนี้จะไม่สะท้อนในงบการเงิน เพราะรายการดังกล่าวถูกรับรู้ในรอบระยะเวลาที่รายงานที่แตกต่างกันในอนาคต ฐานะสุทธิที่หักกลบกันหมดจะเกิดขึ้นในการบัญชีป้องกันความเสี่ยงหากเข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 6.6.6 เท่านั้น

ข6.6.4 เมื่อกลุ่มของรายการที่รวมกันเป็นฐานะสุทธิถูกเลือกกำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง กิจการจะต้องเลือกกำหนดภาพรวมของกลุ่มรายการให้เป็นรายการที่สามารถทำให้เป็นฐานะสุทธิได้ กิจการไม่สามารถที่จะเลือกกำหนดจำนวนของฐานะสุทธิแบบไม่เฉพาะเจาะจง ตัวอย่างเช่น กิจการมีกลุ่มรายการของสัญญาผูกมัดการขายในอีก 9 เดือนข้างหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และกลุ่มของรายการสัญญาผูกมัดการซื้อในอีก 18 เดือนข้างหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 120 กิจการไม่สามารถเลือกกำหนดจำนวนของฐานะสุทธิเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศเท่ากับ 20 แต่จะต้องเลือกกำหนดจำนวนเงินทั้งสิ้นของรายการซื้อและขายที่ร่วมกันก่อให้เกิดฐานะสุทธิของการป้องกันความเสี่ยง กิจการต้องเลือกกำหนดฐานะทั้งสิ้นที่ก่อให้เกิดฐานะสุทธิเพื่อที่กิจการจะสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของการบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงที่เข้าเงื่อนไข

การประยุกต์ใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงกับการป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิ

ข6.6.5 เมื่อกิจการพิจารณาว่าข้อกำหนดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.4.1.3 นั้นบรรลุหรือไม่เมื่อมีการป้องกันความเสี่ยงบนฐานะสุทธิ กิจการต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการในฐานะสุทธิที่มีผลกระทบที่คล้ายคลึงกันกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง โดยพิจารณาร่วมกันกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น กิจการมีกลุ่มของรายการสัญญาผูกมัดการขายในอีก 9 เดือนข้างหน้า เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และกลุ่มของรายการสัญญาผูกมัดการซื้อในอีก 18 เดือนข้างหน้า เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 120 กิจการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของฐานะสุทธิ เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 20 โดยใช้สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 20 เมื่อมีการตัดสินใจว่าเข้าเงื่อนไขของข้อกำหนดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.4.1.3 หรือไม่ กิจการจะต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง

ข6.6.5.1 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศร่วมกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสัญญาผูกมัดการขายอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ และ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.6.5.2 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสัญญาผูกมัดการซื้ออันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ

ข6.6.6 ในทำนองเดียวกัน ถ้าในตัวอย่างตามย่อหน้าที่ ข6.6.5 กิจการมีฐานะสุทธิเป็นศูนย์ จะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสัญญาผูกมัดการขายอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของสัญญาผูกมัดการซื้ออันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ เมื่อมีการพิจารณาว่าเข้าเงื่อนไขข้อกำหนดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการป้องกันความเสี่ยงตามย่อหน้าที่ 6.4.1.3 หรือไม่

การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดที่ก่อให้เกิดฐานะสุทธิ

ข6.6.7 เมื่อกิจการป้องกันความเสี่ยงในกลุ่มของรายการโดยการหักกลบฐานะความเสี่ยง (กล่าวคือ ฐานะสุทธิ) การเข้าเงื่อนไขที่จะใช้การบัญชีป้องกันความเสี่ยงนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของการป้องกันความเสี่ยง ถ้าเป็นการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรม ฐานะสุทธิอาจจะสามารถเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด ฐานะสุทธิจะเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงได้ถ้าเป็นการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ และการเลือกกำหนดฐานะสุทธิเป็นการระบุรอบระยะเวลาที่รายงานที่รายการที่คาดการณ์ถูกคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน และเป็นการระบุลักษณะโดยทั่วไปและปริมาณของรายการด้วยเช่นกัน

ข6.6.8 ตัวอย่างเช่น กิจการมีฐานะสุทธิที่ประกอบไปด้วยส่วนท้ายสุดของรายการขายเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และส่วนท้ายสุดของรายการซื้อเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 50 ทั้งรายการขายและซื้อเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศสกุลเดียวกัน ในการที่จะระบุฐานะสุทธิที่มีการป้องกันความเสี่ยงอย่างครอบคลุมนั้น กิจการต้องกำหนดในเอกสารแสดงความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงเริ่มแรกว่ารายการขายเป็นของผลิตภัณฑ์ ก. หรือผลิตภัณฑ์ ข. และรายการซื้อเป็นของเครื่องจักรชนิด ก เครื่องจักรชนิด ข และวัตถุดิบ ก กิจการยังต้องระบุปริมาณของรายการค้าแยกตามลักษณะโดยทั่วไปของรายการด้วย กิจการระบุในเอกสารว่าส่วนท้ายสุดของรายการขายที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ (ที่สกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100) มาจากรายการขายที่คาดการณ์ไว้เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 70 แรกของผลิตภัณฑ์ ก. และเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 30 แรกของผลิตภัณฑ์ ข. ถ้ารายการขายดังกล่าวถูกคาดการณ์ว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาที่รายงานที่แตกต่างกัน กิจการต้องระบุรอบระยะเวลาที่รายงานดังกล่าวไว้ในเอกสาร ตัวอย่างเช่น เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 70 แรกของรายการขายผลิตภัณฑ์ ก. ที่ถูกคาดการณ์ว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาที่รายงานแรก และเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 30 แรกของรายการขายผลิตภัณฑ์ ข. ที่ถูกคาดการณ์ว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาที่รายงานถัดมา นอกจากนี้ กิจการยังต้องระบุในเอกสารว่าส่วนท้ายสุดของรายการซื้อ (เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ จำนวน 150) มาจากรายการซื้อเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 60 แรกของเครื่องจักรชนิด ก เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 40 แรกของเครื่องจักร

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชนิด ข และเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 50 แรกของวัตถุดิบ ก ถ้ารายการซื้อดังกล่าวถูกคาดว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาที่รายงานที่แตกต่างกัน กิจการต้องระบุรอบระยะเวลาที่รายงานดังกล่าวไว้ในเอกสารแสดงการแยกรายการซื้อตามรอบระยะเวลาที่รายงานที่ถูกคาดว่าจะกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน (ในทำนองเดียวกันกับการระบุในเอกสารของรายการขาย) ตัวอย่างเช่น รายการที่คาดการณ์อาจถูกระบุว่า

ข6.6.8.1 เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 60 แรกของรายการซื้อเครื่องจักรชนิด ก ที่ถูกคาดว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนตั้งแต่ในรอบระยะเวลาที่รายงานที่ 3 เป็นต้นไปอีก 10 รอบระยะเวลาที่รายงาน

ข6.6.8.2 เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 40 แรกของรายการซื้อเครื่องจักรชนิด ข ที่ถูกคาดว่าจะกระทบกำไรหรือขาดทุนตั้งแต่ในรอบระยะเวลาที่รายงานที่ 4 เป็นต้นไปอีก 20 รอบระยะเวลาที่รายงาน และ

ข6.6.8.3 เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 50 แรกของรายการซื้อวัตถุดิบ ก ที่คาดว่าจะได้รับของในรอบระยะเวลาที่รายงานที่ 3 และจะถูกขาย ซึ่งทำให้กระทบกำไรหรือขาดทุน ในรอบระยะเวลาที่รายงานถัดไป

การระบุลักษณะโดยทั่วไปของปริมาณของรายการที่คาดการณ์จะรวมถึงมุมมองต่าง ๆ เช่น รูปแบบการเสื่อมราคาของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีลักษณะคล้ายกัน ถ้าลักษณะโดยทั่วไปของรายการดังกล่าวมีรูปแบบการเสื่อมราคาที่แตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ตัวอย่างเช่น ถ้ากิจการใช้เครื่องจักรชนิด ก ในสองกระบวนการผลิตที่ต่างกันที่เป็นผลให้เกิดการเสื่อมราคาแบบเส้นตรงและตามจำนวนหน่วยของการผลิต ตลอดระยะเวลา 10 รอบระยะเวลาที่รายงาน ตามลำดับ การจัดทำเอกสารรายการซื้อคาดการณ์ของเครื่องจักรชนิด ก จะถูกแยกปริมาณรายการตามรูปแบบการเสื่อมราคาที่กำหนด

ข6.6.9 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดของฐานะสุทธิ จำนวนที่กำหนดตามย่อหน้าที่ 6.5.11 ต้องรวมการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการในฐานะสุทธิที่มีผลกระทบคล้ายคลึงกันกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง พร้อมกันกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการในฐานะสุทธิที่มีผลกระทบคล้ายคลึงกันกับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะถูกรับรู้เมื่อรายการธุรกรรมที่เกี่ยวข้องถูกรับรู้ เช่น เมื่อรายการขายที่คาดการณ์ไว้ถูกรับรู้เป็นรายได้ ตัวอย่างเช่น กิจการมีกลุ่มของรายการขายที่คาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากในอีก 9 เดือนข้างหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และกลุ่มของรายการซื้อที่คาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากในอีก 18 เดือนข้างหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 120 กิจการทำการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของฐานะสุทธิเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 20 โดยใช้สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 20 เมื่อมีการกำหนดจำนวนที่จะถูกรับรู้ในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดตามย่อหน้าที่ 6.5.11.1 ถึง 6.5.11.2 กิจการต้องเปรียบเทียบ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข6.6.9.1 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการขายคาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ

ข6.6.9.2 การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการซื้อคาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม กิจการรับรู้เพียงจำนวนที่เกี่ยวข้องกับสัญญาซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าจนกระทั่งรายการขายคาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากถูกรับรู้ในงบการเงินในช่วงเวลาที่ผลกำไรหรือขาดทุนจากรายการที่คาดการณ์ดังกล่าวถูกรับรู้ (กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศระหว่างการเลือกกำหนดความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงและการรับรู้รายได้)

ข6.6.10 ในทำนองเดียวกัน ถ้าในตัวอย่างที่กิจการมีฐานะสุทธิเป็นศูนย์ กิจการต้องเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการขายคาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ กับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของรายการซื้อคาดการณ์ที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในระดับสูงมากอันเนื่องมาจากความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม จำนวนดังกล่าวจะถูกรับรู้เมื่อรายการที่คาดการณ์ที่เกี่ยวข้องมีการรับรู้ในงบการเงิน

ส่วนของกลุ่มของรายการที่ถูกเลือกกำหนดเป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง

ข6.6.11 ในลักษณะเดียวกันกับที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ ข6.3.19 ในการเลือกกำหนดส่วนประกอบลำดับชั้นของกลุ่มของรายการที่ยังคงอยู่นั้น จำเป็นต้องระบุจำนวนเงินที่กำหนดไว้ที่เฉพาะเจาะจงของกลุ่มของรายการที่ส่วนของส่วนประกอบลำดับชั้นในการป้องกันความเสี่ยงถูกกำหนด

ข6.6.12 ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงสามารถประกอบด้วยลำดับชั้นจากกลุ่มรายการที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ในการป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิของกลุ่มของสินทรัพย์และกลุ่มของหนี้สิน ความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงสามารถประกอบด้วยส่วนประกอบลำดับชั้นของกลุ่มของสินทรัพย์และส่วนของกลุ่มของหนี้สินรวมกัน

การแสดงรายการผลกำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข6.6.13 ถ้ารายการที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงรวมกันเป็นกลุ่มในการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด กรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่แตกต่างกัน การแสดงรายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงในงบการเงินดังกล่าวขึ้นอยู่กับกลุ่มของรายการ

ข6.6.14 ถ้ากลุ่มของรายการไม่มีฐานะความเสี่ยงที่หักกลบกันได้ (ตัวอย่างเช่น กลุ่มของค่าใช้จ่ายในสกุลเงินต่างประเทศที่กระทบรายการที่แตกต่างกันในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่มีการป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศไว้) การจัดประเภทใหม่ของผลกำไรหรือขาดทุนจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงจะถูกปันส่วนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรายการที่ถูกกระทบโดยรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง การปันส่วนนี้จะมีการปันส่วนอย่างมีระบบและสมเหตุสมผลและต้องไม่เป็นผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นในผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิจากเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงรายการใดรายการหนึ่ง

ข6.6.15 ถ้ากลุ่มของรายการมีฐานะความเสี่ยงที่หักกลบกันได้ (ตัวอย่างเช่น กลุ่มของรายการขายและค่าใช้จ่ายในสกุลเงินตราต่างประเทศถูกป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศร่วมกัน) กิจการต้องแสดงผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงเป็นรายการแยกจากกันในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ตัวอย่างเช่น การป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศของฐานะความเสี่ยงสุทธิจากรายการขายในสกุลเงินตราต่างประเทศเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 100 และค่าใช้จ่ายในรูปเงินตราต่างประเทศเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 80 โดยการใช้สัญญาซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าเป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวน 20 ผลกำไรหรือขาดทุนจากสัญญาซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าที่ถูกจัดประเภทใหม่จากสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดไปเป็นกำไรหรือขาดทุน (เมื่อฐานะสุทธิกระทบกำไรหรือขาดทุน) จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากจากรายการขายและค่าใช้จ่ายที่มีการป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้ ถ้ารายการขายเกิดขึ้นในงวดก่อนที่ค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นรายได้จากการขายจะยังคงวัดมูลค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทันทีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง *ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ* เมื่อผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องจะแสดงเป็นรายการแยกต่างหาก เพื่อให้กำไรหรือขาดทุนสะท้อนถึงผลกระทบของฐานะสุทธิที่ถูกป้องกันความเสี่ยง และปรับปรุงเข้าเป็นรายการสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด เมื่อค่าใช้จ่ายที่ถูกป้องกันความเสี่ยงกระทบกำไรหรือขาดทุนในรอบระยะเวลาถัดมา ผลกำไรหรือขาดทุนจากการป้องกันความเสี่ยงที่เคยรับรู้ในสำรองการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดจากการขายจะถูกจัดประเภทใหม่เป็นกำไรหรือขาดทุน และแสดงเป็นรายการแยกต่างหากจากรายการที่อยู่ในค่าใช้จ่ายที่ถูกป้องกันความเสี่ยง โดยจะวัดมูลค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนทันทีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21

ข6.6.16 สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมบางประเภทนั้น วัตถุประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงไม่ใช่เพื่อการหักกลบการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง แต่เป็นการแปลงกระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง ตัวอย่างเช่น กิจการป้องกันความเสี่ยงในมูลค่ายุติธรรมของความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของตราสารหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่โดยการใช้สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย วัตถุประสงค์ของการป้องกันความเสี่ยงของกิจการคือการแปลงกระแสเงินสดจากอัตราดอกเบี้ยคงที่ไปเป็นกระแสเงินสดจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัว วัตถุประสงค์นี้ถูกสะท้อนในการบัญชีสำหรับความสัมพันธ์ของการป้องกันความเสี่ยงโดยการรับรู้ดอกเบี้ยสุทธิจากสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยในกำไรหรือขาดทุนตามเกณฑ์คงค้าง ในกรณีของการป้องกันความเสี่ยงของฐานะสุทธิ (ตัวอย่างเช่น ฐานะสุทธิของสินทรัพย์ที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ และหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่) ดอกเบี้ยคงค้าง

สุทธินี้ต้องถูกแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการเพิ่มขึ้นของผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิของตราสารหนึ่งโดยการหักกลบในจำนวนขั้นต้นของรายการนั้น และรับรู้เป็นรายการแยกต่างหาก (ตัวอย่างเช่น เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มขึ้นของดอกเบี้ยรับสุทธิจากสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยสัญญาหนึ่งโดยการรับรู้รายการดอกเบี้ยรับขั้นต้นและดอกเบี้ยจ่ายขั้นต้น)

วันถือปฏิบัติ และการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง (บทที่ 7)

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง (หมวดที่ 7.2)

สินทรัพย์ทางการเงินถือไว้เพื่อค้า

ข7.2.1 ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กิจการต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของโมเดลธุรกิจของกิจการสำหรับการบริหารสินทรัพย์ทางการเงินของกิจการที่เข้าเงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2.1 หรือ เงื่อนไขในย่อหน้าที่ 4.1.2ก.1 หรือ ในกรณีสินทรัพย์ทางการเงินนั้นสามารถถือปฏิบัติตามทางเลือกในย่อหน้าที่ 5.7.5 ได้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์นั้น กิจการต้องกำหนดว่าสินทรัพย์ทางการเงินเข้าคำนิยามของการถือไว้เพื่อค้าหรือไม่เมื่อกิจการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินนั้น ณ วันแรกที่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

การด้อยค่า

ข7.2.2 สำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง กิจการต้องหาความเสี่ยงด้านเครดิตโดยประมาณเมื่อมีการรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกโดยพิจารณาข้อมูลที่สมเหตุสมผลและสนับสนุนได้ทั้งหมดที่มีอยู่โดยปราศจากต้นทุนหรือความพยายามที่สูงเกินไป กิจการไม่จำเป็นต้องหาข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วนในการกำหนดว่า ณ วันที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกหรือไม่ ถ้ากิจการไม่สามารถทำการกำหนดการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตดังกล่าวได้โดยปราศจากต้นทุนหรือความพยายามที่สูงเกินไปตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 7.2.20

ข7.2.3 เพื่อที่จะกำหนดค่าเผื่อผลขาดทุนของเครื่องมือทางการเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก (หรือ ภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ หรือ สัญญาค้ำประกันทางการเงินที่กิจการเข้าไปเป็นคู่สัญญา) ก่อนวันแรกที่มีการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินทั้งสำหรับการปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงและจนกระทั่งการตัดรายการของรายการเหล่านั้น กิจการต้องพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการกำหนดหรือประมาณความเสี่ยงด้านเครดิต ณ การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ในการกำหนดหรือประมาณความเสี่ยงด้านเครดิตเมื่อเริ่มแรก กิจการอาจพิจารณาข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอก รวมถึงกลุ่มข้อมูลตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ ข5.5.1 ถึงย่อหน้าที่ ข5.5.6

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข7.2.4 กิจการที่มีข้อมูลในอดีตน้อยอาจใช้ข้อมูลจากรายงานภายนอกและข้อมูลสถิติ (ที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อมีการตัดสินใจที่จะออกผลิตภัณฑ์ใหม่หรือไม่) ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกันหรือกลุ่มธุรกิจเดียวกันสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่เปรียบเทียบกันได้ ถ้ามีความเกี่ยวข้องกัน

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำนิยาม (ภาคผนวก ก)

อนุพันธ์

ขก.1 ตัวอย่างทางปฏิบัติของอนุพันธ์ คือ สัญญาฟิวเจอร์และสัญญาฟอร์เวิร์ด สัญญาแลกเปลี่ยน และสัญญาสิทธิเลือก โดยปกติอนุพันธ์มีจำนวนเงินตามสัญญาที่เป็นจำนวนเงินหน่วยสกุลเงิน จำนวนหุ้น จำนวนหน่วยของน้ำหนักหรือปริมาณหรือหน่วยอื่นที่ระบุไว้ในสัญญา อย่างไรก็ตาม ตราสารอนุพันธ์ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถือหรือผู้ออกที่จะลงทุนหรือได้รับจำนวนเงินตามสัญญา ณ วันเริ่มต้นของสัญญา ในอีกลักษณะหนึ่งอนุพันธ์สามารถกำหนดการจ่ายชำระคงที่หรือการจ่ายชำระจำนวนเงินที่สามารถเปลี่ยนแปลง (แต่ไม่ได้เป็นสัดส่วนตามการเปลี่ยนแปลงของรายการที่อ้างอิง) ตามผลลัพธ์ของเหตุการณ์ในอนาคตบางอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินตามสัญญา ตัวอย่างเช่น สัญญาอาจกำหนดการจ่ายชำระคงที่เป็นจำนวนเงิน 1,000 หน่วย ถ้าอัตราดอกเบี้ย LIBOR สำหรับระยะเวลา 6 เดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สัญญาดังกล่าว คือ อนุพันธ์ แม้ว่าจำนวนเงินตามสัญญาไม่ได้ระบุไว้

ขก.2 คำนิยามของอนุพันธ์ในมาตรฐานการรรายงานทางการเงินฉบับนี้รวมถึงสัญญาที่จ่ายชำระด้วยยอดขั้นต้น (gross) โดยส่งมอบรายการที่อ้างอิง (เช่น สัญญาฟอร์เวิร์ดที่ซื้อตราสารหนี้อัตราคงที่) กิจการอาจมีสัญญาที่จะซื้อหรือขายรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินที่สามารถจ่ายชำระสุทธิเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือโดยการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน (เช่น สัญญาที่จะซื้อหรือขายสินค้าโภคภัณฑ์ด้วยราคาคงที่ ณ วันที่ในอนาคต) สัญญาดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ยกเว้นสัญญาดังกล่าวซึ่งทำขึ้นและถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับหรือส่งมอบรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงิน ตามที่กิจการคาดว่าจะซื้อ ขาย หรือใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวตามที่กิจการคาดว่าจะซื้อ ขาย หรือใช้ประโยชน์ ถ้ากิจการได้ทำตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 2.5 (ดูย่อหน้าที่ 2.4 ถึงย่อหน้าที่ 2.7)

ขก.3 ลักษณะหนึ่งในหลายลักษณะของการนิยามของอนุพันธ์คืออนุพันธ์มีการจ่ายเงินลงทุนสุทธิเมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนที่เล็กน้อยเมื่อเทียบกับสัญญาประเภทอื่นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าในลักษณะเดียวกันต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาด สัญญาสิทธิเลือกเข้าคำนิยามนั้น เนื่องจากส่วนเกินมีจำนวนน้อยกว่าเงินลงทุนเพื่อให้ได้เครื่องมือทางการเงินที่อ้างอิงสำหรับเชื่อมโยงกับสิทธิเลือก การแลกเปลี่ยนสกุลเงินที่กำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนเมื่อเริ่มแรกของสกุลเงินที่แตกต่างด้วยมูลค่ายุติธรรมที่เท่ากันเข้าคำนิยามนั้น เนื่องจากการแลกเปลี่ยนนั้นมีการจ่ายเงินลงทุนสุทธิเมื่อเริ่มแรกด้วยจำนวนศูนย์

ขก.4 การซื้อหรือการขายตามวิธีปกติก่อให้เกิดภาระผูกพันในราคาคงที่ระหว่างวันซื้อขายและวันจ่ายชำระซึ่งเข้าคำนิยามของอนุพันธ์ อย่างไรก็ตาม ภาระผูกพันนั้นไม่ได้รับรู้เป็นตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน เนื่องจากมีระยะเวลาสั้น ในการนี้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ได้ให้

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

วิธีทางบัญชีพิเศษสำหรับสัญญาตามวิธีปฏิบัติดังกล่าว (ดูย่อหน้าที่ 3.1.2 และ ข3.1.3 ถึง ข3.1.6)

ข.5 คำนิยามของอนุพันธ์อ้างอิงตัวแปรที่ไม่ใช่ทางการเงินซึ่งไม่เฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญา ตัวแปรเหล่านี้รวมถึงดัชนีของผลขาดทุนจากแผ่นดินไหวในเขตประเทศเฉพาะ และดัชนีของอุณหภูมิในเขตเมืองหลวงเฉพาะ ตัวแปรที่ไม่ใช่ทางการเงินเฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญารวมถึงการเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นของไฟไหม้ที่ทำให้เกิดความเสียหายหรือทำลายสินทรัพย์ของคู่สัญญานั้น การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินเป็นเฉพาะเจาะจงกับเจ้าของ ถ้ามูลค่ายุติธรรมนั้นสะท้อนไม่เพียงแค่การเปลี่ยนแปลงในราคาตลาดสำหรับสินทรัพย์ดังกล่าว (ตัวแปรทางการเงิน) แต่ยังสะท้อนเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงินที่ถือไว้โดยเฉพาะเจาะจง (ตัวแปรที่ไม่ใช่ทางการเงิน) ตัวอย่างเช่น ถ้าการค้ำประกันของมูลค่าคงเหลือของรถยนต์ที่เฉพาะเจาะจงมีฐานะเปิดจากผู้ค้ำประกันต่อความเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขทางกายภาพของรถยนต์ การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าคงเหลือเป็นเฉพาะเจาะจงกับเจ้าของรถยนต์

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ถือไว้เพื่อค้า

ข.6 โดยทั่วไป การค้าสะท้อนถึงการซื้อและขายที่มีสภาพคล่องและบ่อย และเครื่องมือทางการเงินที่ถือไว้เพื่อค้าโดยทั่วไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดกำไรจากความผันผวนระยะสั้นในราคาหรือกำไรของตัวแทนจำหน่าย

ข.7 หนี้สินทางการเงินที่ถือไว้เพื่อค้า รวมถึง

ข.7.1 หนี้สินอนุพันธ์ที่ไม่ได้สำหรับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

ข.7.2 ภาระผูกพันในการส่งมอบสินทรัพย์ทางการเงินที่กู้ยืมโดยผู้ขายระยะเวลาสั้น (กล่าวคือ กิจการที่ขายสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการกู้ยืมมา และยังไม่ได้เป็นเจ้าของ)

ข.7.3 หนี้สินทางการเงินที่เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจที่จะซื้อกลับคืนในระยะเวลาอันใกล้ (เช่น ตราสารหนี้ที่มีการเสนอซึ่งผู้ออกอาจซื้อกลับคืนในระยะเวลาอันใกล้ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม) และ

ข.7.4 หนี้สินทางการเงินที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินที่ระบุได้ซึ่งมีการจัดการร่วมกัน และมีหลักฐานของรูปแบบล่าสุดในลักษณะการทำกำไรในระยะเวลาสั้น

ข.8 ข้อเท็จจริงที่ว่าหนี้สินใช้เป็นเงินทุนในกิจกรรมเพื่อค้าไม่เป็นหนี้สินที่ถือไว้เพื่อค้าในตัวเอง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2560-2563

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย	สุภัทรกุล	ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์	ทุมมานนท์	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	นาคทับที	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันสกฤต	วิจิตรเลขการ	กรรมการ
ดร.เกียรตินิยม	คุณติสุข	กรรมการ
นางสาวรสา	กาญจนสาย	กรรมการ
นางสาวยุวนุช	เทพทรงวัจจ	กรรมการ
นางสาวสมบูรณ์	ศุภศิริภิญโญ	กรรมการ
นางสาวรุ้งนภา	เลิศสุวรรณกุล	กรรมการ
นางสุวิมล	กฤตยาเกียรณ์	กรรมการ
นางอุณากร	พฤฒิธาดา	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย		
(นางสาวชญานิน	เกิดผลงาม)	กรรมการ
(นางสาวนภา	ลิขิตไพบูลย์)	กรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวภาสิน	จันทรโมลี)	กรรมการ
(นางสาวยุพาวดี	วรรณเลิศ)	กรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางมลฐินี	เอี้ยวพิทยากุล)	กรรมการ
(นายวัชรินทร์	วงศ์ตระกูลชัย)	กรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวปรียานุช	จึงประเสริฐ)	กรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นายประวิทย์	ตันตราจินต์)	กรรมการ
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวอารีวัลย์	เอี่ยมดิลกวงศ์)	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิภาดา	ตันติประภา	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2560-2563(ต่อ)

นางณัฐสรัคร์	สโรชนันท์จีน	ผู้ช่วยเลขานุการ
นายเทวา	ดำแดง	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการกลั่นกรองมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2560-2563

ดร.ศุภมิตร	เตชะมนตรีกุล	ประธานอนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางเกล็ดนที	มโนสันติ์)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางมลฐินี	เอี้ยวพิทยากุล)	ที่ปรึกษา
(นายวัชรินทร์	วงศ์ตระกูลชัย)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย		
(ดร.อรพินท์	เสริมประภาศิลป์)	ที่ปรึกษา
(นางสายชล	เพียรวิริยะ)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย		
(นางสาววิระยา	เจริญกัลป์)	ที่ปรึกษา
(นางสาวลลิดา	ภัทรแสงไทย)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย		
(นางสาวรุ่งรัตน์	รัตนราชชาติกุล)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสมาคมประกันชีวิตไทย		
(นางสิริลักษณ์	รัตนไชย)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย		
(นางพรรณี	วรวุฒิจงสถิต)	ที่ปรึกษา
(นางสาวพรทิพย์	ดาวสง่า)	ที่ปรึกษา
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวนิดาพร	อัศวธีระเกียรติ์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางวิเรขา	สันตะพันธุ์)	อนุกรรมการ
(นางสุนันท์	อุปรมัย)	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศรุต	ศรีบุญนาค	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย	ศุภธาดา	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร	ศรีจั่นเพชร	อนุกรรมการ
นางสาวกมลทิพย์	เกตุทัต	อนุกรรมการ
นางสาวชวนา	วิวัฒน์พนชาติ	อนุกรรมการ
นายณัฐเสกข์	เทพหัสดิน	อนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกลั่นกรองมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2560-2563(ต่อ)

นายธนฑิต	เจริญจันทร์	อนุกรรมการ
นายธนากร	ฝักใฝ่ผล	อนุกรรมการ
นางปราณี	ภาษีผล	อนุกรรมการ
นางสาวผ่องพรรณ	เจียรวิริยะพันธ์	อนุกรรมการ
นางสายฝน	อินทร์แก้ว	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นายสมบุญ	โมจนกุล)	อนุกรรมการและเลขานุการ
(นางสุภาพร	บุญแทน)	อนุกรรมการ
นายมงคล	สมผล	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้แทนจากสภาวิชาชีพบัญชี		ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2560-2563

นางสาววราพร	ประภาศิริกุล	ประธานอนุกรรมการ
นางสาวกัญญาณัฐ	ศรีรัตน์ชัชวาลย์	อนุกรรมการ
นางสาวกฤตยาภร	อารีโสภณพิเชฐ	อนุกรรมการ
นางสาววิไลวรรณ	กาญจนกันติ	อนุกรรมการ
นายกษิติ	เกตุสุริยงค์	อนุกรรมการ
นายไพศาล	บุญศิริสุขะพงษ์	อนุกรรมการ
นายภาคภูมิ	วณิชธนานนท์	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวถนอมทรัพย์	โสภณศิริกุล)	อนุกรรมการ
(นางสาวทศวรรณ	บุษปะเกษ)	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางสาวโสภา	รุ่งสุริยะศิลป์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวยุพิน	เรืองฤทธิ์)	อนุกรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวอารีวัลย์	เอี่ยมดิลกวงศ์)	อนุกรรมการ
นายภาณุพงศ์	ศิริอัครกรกุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
นายอุดม	ธนูรัตน์พงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
นายวีระเดช	เตชะวรินทร์เลิศ	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ วาระปี 2560-2563

นางสาววันดี	ลีวรวัฒน์	ประธานอนุกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ธารินี	พงศ์สุพัฒน์	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา	จันทะเดช	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ	ยลระบิล	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร	ใจเก่งกิจ	อนุกรรมการ
ดร.ปัญญา	สัมฤทธิ์ประดิษฐ์	อนุกรรมการ
ดร.พิมลวรรณ	ชยพรกุล	อนุกรรมการ
นางสาวธัญลักษณ์	เกตุแก้ว	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นายเฉลิมพงศ์	ตั้งบริบูรณ์รัตน์)	อนุกรรมการ
(ดร.จารวี	ชยสมบัติ)	อนุกรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	อนุกรรมการ
(นางสาวแวววไล	มณีไพโรจน์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวอารีวัลย์	เอี่ยมดิลกวงศ์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน		
นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวยุพาวดี	วรรณเลิศ)	อนุกรรมการ
(นางสาวภาสิน	จันทรโมลี)	อนุกรรมการ
นางสาวสุชาดา	ตันติโอฬาร	อนุกรรมการและเลขานุการ
ดร.ธนาดล	รักษาพล	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวสุธีรา	หงษ์มณี	ผู้ช่วยเลขานุการ